

**TIR-KONVENTSIOONI PÕHITEKST, 1975
(SEALHULGAS SELGITAVAD MÄRKUSED JA KOMMENTAARID)**

Täiendused seisuga: 01.01.2012

**TIR-MÄRKMIKE ALUSEL TOIMUVA RAHVUSVAHELISE
KAUBAVEO KONVENTSIOON**

(TIR-KONVENTSIOON, 1975)

KONVENTSIOONIOSALISED,

SOOVIDES hõlbustada rahvusvahelist maantesõidukitega toimuvat kaubavedu,
VÕTTES ARVESSE, et veotingimuste parandamine on oluline tegur omavahelise
koostöö arendamiseks,

DEKLAREERIDES oma poolehoidu rahvusvaheliste vedude haldusformaalsuste
lihtsustamise ja ühtlustamise suhtes, eriti piiridel,

ON KOKKU LEPPINUD järgmises:

I peatükk

ÜLDSÄTTED

a) MÕISTED

Artikkel 1

Käesoleva konventsiooni kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (a) *TIR-vedu*** – kaupade vedu lähtetolliasutusest sihttolliasutusse käesoleva konventsiooniga ettenähtud protseduuri alusel, mida nimetatakse TIR-protseduur; {ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}
- (b) *TIR-veoetapp*** - TIR-veo osa konventsiooniosalise territooriumil alates lähtetolliasutusest või sisenemise vahetolliasutusest kuni sihttolliasutuse või väljumise vahetolliasutuseni; {ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

Artikkel 1 (järg)

Selgitav märkus artikli 1 punkti (b) kohta

- 0.1 (b) Artikli 1 punkt (b) tähendab, et kui mitu lähte- või sihttolliasutust asuvad ühes või mitmes riigis, võib ühes konventsiooniosalises riigis toimuda mitu TIR-veoetappi. Sellistel juhtudel võib kahe järjestikuse tolliasutuse vahel toimuvat siseriiklikku TIR-vedu käsitada TIR-veoetapina, sõltumata sellest, kas järjestikusteks tolliasutusteks on lähte-, siht-, või vahetolliasutused.
{TRANS/WP.30/AC.2/71, lisa 2}
- (c) ***TIR-veoetapi algus*** - maantesõiduk, autorong või konteiner on koos lasti ja selle juurde kuuluva TIR-märkmikuga esitatud kontrollimiseks lähtetolliasutusele või riigi tolliterritooriumile sisenemise vahetolliasutusele ning nimetatud tolliasutus on TIR-märkmikku aktsepteerinud;
{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}
- (d) ***TIR-veoetapi lõppemine*** – maantesõiduk, autorong või konteiner on koos lasti ja selle juurde kuuluva TIR-märkmikuga esitatud kontrollimiseks sihttolliasutusele või riigi tolliterritooriumilt väljumise vahetolliasutusele;
{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}
- (e) ***TIR-veoetapi lõpetamine*** – tolliasutus aktsepteerib, et konventsiooniosalise territooriumil toimunud TIR-veoetapp on korrektselt lõppenud. Tolliasutus teeb selle kindlaks sihttolliasutuses või tolliterritooriumilt väljumise vahetolliasutuses olevate andmete ja lähtetolliasutuses või tolliterritooriumile sisenemise vahetolliasutuses olevate andmete võrdlemise teel;
{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}
- (f) ***impordi- või eksporditollimaksud ja impordi- või ekspordimaksud*** – tollimaksud ning kõik muud maksud ja tasud, mis tuleb tasuda kaupade impordil või ekspordil või seoses impordi või ekspordiga, välja arvatud tasud summas, mis vastab osutatud teenuste ligilähedasele maksumusele;

Selgitav märkus artikli 1 punkti (f) kohta

- 0.1 (f) Artikli 1 punktis (f) märgitud erandid (lõivud ja maksud) tähendavad kõiki summasid, välja arvatud impordi- või eksporditollimaksud ning impordi- või ekspordimaksud, mille tasumise on konventsiooniosalised ette näinud impordilt või ekspordilt või seoses sellega. Need summad on piiratud osutatud teenuste ligilähedase maksumusega ja need ei kujuta endast kodumaiste toodete kaudset kaitset ega ka impordi- või ekspordimaksu fiskaalses tähenduses. Selliste muude tasude hulka kuuluvad muu hulgas maksed seoses:

- päritolusertifikaatidega, kui need on transiidiks vajalikud,
  - tollilaborites kontrolli eesmärgil tehtud analüüsidega,
  - väljaspool tavalist tööaega ja tolliasutusi tehtud tollikontrolli ja muude tollivormistusega seotud toimingutega,
  - sanitaar-, veterinaar- või fütopatoloogilistel põhjustel tehtud kontrollidega.
{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}
- (g) **maanteesõiduk** – nii maantee-mootorsõiduk kui ka sellega ühendatav mis tahes haagis või poolhaagis;
- (h) **autorong** – ühendatud sõidukid, mis liiguvad maanteel ühe sõidukina;
- (j) **konteiner** – veoseade (tõstuk-furgoon, vahetatav tsistern või muu sarnane seade), mis on:
- (i) täielikult või osaliselt kinnine, moodustades kauba hoidmiseks vajaliku ruumi;
  - (ii) püsiva konstruktsiooniga ja seepärast piisavalt tugev korduvkasutuseks;
  - (iii) spetsiaalselt ehitatud ühe või mitme veoliigiga ilma vahepealse ümberlaadimiseta kaubaveo hõlbustamiseks;
  - (iv) ehitatud kauba hõlpsaks käsitlemiseks, eelkõige ühelt veoliigilt teisele ümberlaadimisel;
  - (v) ehitatud nii, et seda on lihtne täita ja tühjendada;
  - (vi) siseruumalaga üks kuupmeeter või rohkem.
- Demonteeritavat üksust käsitatakse konteinerina;**

Selgitav märkus artikli 1 punkti (j) kohta

- 0.1 (j) Termin “demonteeritav üksus” tähendab kauba hoiuruumi, mis ei saa iseseisvalt liikuda ja on ehitatud veoks maanteesõidukiga, mille šassii ja alusraam on spetsiaalselt selleks otstarbeks kohandatud. See termin tähistab ka vahetuskeret, mis kujutab endast kombineeritud maantee - ja raudteeveoks spetsiaalselt projekteeritud veoseruumi.
{ECE/TRANS/17/parandus 12, jõustus 1. augustil 1990}

Selgitav märkus artikli 1 punkti (j) alapunkti (i) kohta

- 0.1 (j) (i) Määratlus “osaliselt kinnine” kohaldatuna artikli 1 punkti (j) alapunktis (i) osutatud seadeldiste suhtes tähistab seadeldist, mis koosneb põrandast ja

pealisehitisest, mille vahele jääv kauba hoiuruum on samaväärne kinnise konteineri hoiuruumiga. Pealisehtis on üldjuhul valmistatud metallosadest, mis moodustavad konteineri karkassi. Seda tüüpi konteineritel võib olla ka üks või enam külge- või otsaseina. Mõnel juhul on niisugusel konteineril ainult katus, mis on põranda külge kinnitatud püsttalade abil. Seda tüüpi konteinerit kasutatakse eelkõige suuremahulise kauba (näiteks sõiduaudod) veoks.

- (k) *lähtetolliasutus* – konventsiooniosalise tolliasutus, kus algavad kauba pealelaadimisega või osalise pealelaadimisega TIR-veod; {ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}
- (l) *sihttolliasutus* – konventsiooniosalise tolliasutus, kus lõpevad kauba mahalaadimisega või osalise mahalaadimisega TIR-veod; {ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}
- (m) *vahetolliasutus* – konventsiooniosalise tolliasutus, mille kaudu maanteeõiduk, autorong või konteiner siseneb konventsiooniosalise territooriumile või väljub sellest TIR-veo jooksul; {ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}
- (n) *isik* – nii füüsiline kui ka juriidiline isik;
- (o) *TIR-märkmiku valdaja* - isik, kellele on vastavuses TIR-konventsiooni asjakohaste sätetega on välja antud TIR-märkmik ja kelle nimel on esitatud tollideklaratsioon TIR-märkmiku kujul, millest ilmneb soov suunata kaup TIR-protseduurile lähtetolliasutuses. Valdaja vastutab maanteeõiduki, autorongi või konteineri koos veosega ja selle juurde kuuluva TIR-märkmiku esitamise eest lähtetolliasutuses, vahetolliasutuses ja sihttolliasutuses ning TIR-konventsiooni teiste asjakohaste sätete nõuetekohase järgimise eest; {ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}
- (p) *raske või suuremahuline kaup* – raske või suuremahuline ese, mida selle massi, suuruse või laadi tõttu ei veeta tavaliselt kinnises maanteeõidukis või konteineris;
- (q) *garantiühing* – ühing, kellele konventsiooniosalise tolliasutus on andnud loa tegutseda TIR-protseduuri kasutavate isikute käendajana.

(b) REGULEERIMISALA

Artikkel 2

Käesolevat konventsiooni kohaldatakse kauba veol maanteeõiduki, autorongi või konteineriga vahepealse ümberlaadimiseta üle ühe või enama riigipiiri konventsiooniosalise lähtetolliasutuse ja teise või sama konventsiooniosalise sihttolliasutuse vahel, tingimusel et osa TIR-veost toimub maanteel.

{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

Selgitavad märkused

- 0.2–1 Artikliga 2 nähakse ette, et TIR-märkmiku alusel toimuv vedu võib alata ja lõppeda ühes ja samas riigis, tingimusel et mingi osa teekonnast läbitakse välisriigi territooriumil. Sellisel juhul võib lähteriigi toll nõuda lisaks TIR-märkmikule ka sellise nimetatud riigis välja antud dokumendi esitamist, millega tagatakse kauba tollimakusvaba reimport. Sellest olenemata on soovitatav, et toll väldiks selliste dokumentide nõudmist ja aktsepteeriks selle asemel asjakohast kinnitust TIR-märkmikus.
- 0.2–2 Käesoleva artikliga on lubatud kaupa vedada TIR-märkmiku alusel siis, kui osa TIR-veost toimub maanteel. Ei ole kindlaks määratud, milline osa teekonnast peab toimuma maanteel, piisab vaid sellest, et see toimub TIR-veo alguse ja lõpu vahelisel ajal. Võib siiski juhtuda, et vaatamata saatja kavatsustele teekonna alguses ei saa ettenägematutel, kaubanduslikku või juhuslikku laadiga põhjustel ükski teekonna osa toimuda maanteel. Sellisel erandjuhul tunnustavad konventsiooniosalised siiski TIR-märkmikku ja garantiühingu vastutus kehtib.

Kommentaariid artikli 2 kohta

TIR-märkmike kasutamine

Mõnel juhul on TIR-märkmikke kasutatud vedudel, mis toimuvad täielikult ühe riigi piires (näiteks siseriigis asuvast tolliasutusest piiril asuva väljumistolliasutuseni, ilma et järgmisse riiki sisenemisel esitataks TIR-märkmikku), et saada tollitõkendeid pettuse eesmärkidel.

Rahvusvaheline Maanteetranspordi Liit (IRU) kohustub sellistest juhtumitest teatama iga riigi tollile.

{TRANS/GE.30/AC.2/12, lõige 34; TRANS/GE.30/35, lõiked 64 ja 65}

TIR protseduuri kasutamine, kui osa TIR-veost ei toimu maanteel.

Vastavalt konventsiooni artiklile 2, võib juhul, kui osa teekonnast TIR-veo alguse ja lõpu vahel ei toimu maanteel, kasutada teisi transpordiviise (raudteed, siseveekogud, jne.). Maanteevälisel etapil võib TIR-märkmiku valdaja:

- *taotlema tolliasutustelt TIR-veo peatamist vastavalt konventsiooni artikli 26 lõikele 2. Selleks, et peatatud TIR-vedu uuesti alustada, peavad tollikäsitus ja tollikontroll olema maanteevälise etapi lõpul kättesaadavad. Kui kogu teekond lähteriigis on toimunud väljaspool maanteed, võib TIR-veoetappi alustada ja selle kohe lõpetada, rebides ära TIR-märkmiku mõlemad kviitungid nr. 1 ja nr. 2. Sellisel juhul ülejäänud teekonna jooksul selle riigi piires TIR –garantiid ei võimaldata. TIR-veo võib siiski kergesti taastada tolliasutuses, mis asub maanteevälise etapi lõpul teises konventsiooniosalises riigis vastavalt konventsiooni artiklile 26; või*

- *kasutada TIR-protseduuri. Valdaja peab sel juhul siiski võtma arvesse, et nimetatud riigis võib TIR-vedu rakendada vaid juhul, kui siseriiklikud tolliasutused suudavad tagada TIR-märkmiku nõuetekohase käsitlemise järgmistes kohtades: sisenemisel vahetolliasutuses, väljumisel vahetolliasutuses ja sihtkohas.
{TRANS/WP.30/AC.2/67, lõige 64 ja Lisa 4; TIRExB/REP/13/Rev.1, lõige 23}*

Artikkel 3

Konventsiooni sätete kohaldamiseks:

(a) peab vedu toimuma:

- (i) III peatüki punktis a sätestatud tingimuste kohaselt eelnevalt heakskiidetud maantesõiduki, autorongi või konteineriga, või**
- (ii) III peatüki punktis c sätestatud tingimuste kohaselt muu maantesõidukite, autorongide või konteineritega;**
- (iii) maantesõidukitega või erisõidukitega nagu bussid, kraana, tänavapühkimisautod, segulaotamismasinad jms, mis on eksporditud ja mida järelikul loetakse omal jõul lähtetolliasutusest sihttolliasutusse edasitoimetatavateks kaubaartikliteks III peatüki punktis c sätestatud tingimuste alusel. Kui taoliste sõidukitega veetakse muud kaupa, siis kohaldatakse eespool vastavalt punktides i ja ii sätestatud tingimusi;**

Selgitav märkus artikli 3 punkti a alapunkti iii kohta

- 0.3 a) iii) Artikli 3 punkti a alapunkti iii sätted ei hõlma sõiduautosid (CN-kood 8703), mis liiguvad omal jõul. Sõiduautosid võib TIR-protseduuri raames siiski vedada, kui seda tehakse teiste sõidukite abiga, nagu on osutatud artikli 3 punkti a alapunktides i ja ii.
{ECE/TRANS/WP.30/AC.2/95 lõige 24}

- (b) eespool nimetatud vedudele peab andma tagatise vastavalt artiklile 6 tunnustatud ühing ja need veod peavad olema teostatud TIR-märkmiku alusel, mis peab vastama konventsiooni lisas 1 esitatud näidistele.
{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}**

Kommentaar artikli 3 kohta

Raske või suuremahulise kaubana käsitatav maantesõiduk

Kui raske või suuremahulise kaubana käsitatav maantesõiduk või erisõiduk veab teisi raskeid või suuremahulisi kaupu, vastades samal ajal konventsiooni III peatüki punktis c sätestatud tingimustele, on vajalik ainult üks TIR-märkmik, mille

kaas ja kõik kviitungid kannavad konventsiooni artiklis 32 ettenähtud märget. Kui selline sõiduk veab veoseruumis või konteineris tavakaupu, peab sõiduk või konteiner olema eelnevalt heaks kiidetud III peatüki punktis a sätestatud tingimuste kohaselt ning veoseruum või konteiner peavad olema tollitõkendiga suletud.

Kui maantesõiduk või erisõiduk on eksporditud riigist, kus asub lähtetolliasutus, ja imporditud teise riiki, kus asub sihttolliasutus, kohaldatakse konventsiooni artikli 3 punkti a alapunkti iii. Sel juhul konventsiooni artikli 15 sätteid sõiduki ajutise impordi kohta ei ole kohaldada. Seega sellise sõiduki ajutise impordi tollidokumente ei nõuta.

{TRANS/WP.30/AC.2/65, lõige 39 ja 40 ning lisa 2; TRANS/WP.30/200, lõige 72; TRANS/WP.30/AC.2/59, lõige 61 ja 62 ning lisa 6}

(c) PÕHIMÕTTED

Artikkel 4

Vahetolliasutuses ei tule TIR-protseduuri alusel veetavalt kaubalt tasuda või deponeerida impordi- või eksporditollimakse ega impordi- või ekspordimakse.

Kommentaari artikli 4 kohta

Maksuvabastus või impordi- ja eksporditollimaksude või impordi- ja ekspordimaksude täiendav tagatis

Tollitransiidi põhimõte on, et transiitkaup vabastatakse impordi- ja eksporditollimaksude ning impordi- ja ekspordimaksude tasumisest, eeldades, et nõutav tagatis on esitatud. Kuna TIR-protseduuri alusel veetav kaup on kogu aeg tagatisega kaetud, nagu märgitakse artikli 3 punktis b, siis TIR-vedudel ei nõuta TIR-veoga seotud konventsiooniosalistes riikides impordi- ja eksporditollimaksude või impordi- ja ekspordimaksude tasumist ega mingis muus vormis tagatist.

Vt kommentaare selgitatava märkuse 0.8.3 (Tolli- ja muud maksud riski korral) ja artikli 23 kohta (Maantesõidukite eskort).

Artikkel 5

1. Kaupa, mida veetakse TIR-protseduuri alusel tollitõkendiga varustatud maantesõiduki, autorongi või konteineriga, üldiselt vahetolliasutuses ei kontrollita.

2. Kuritarvituste ärahoidmiseks võib toll siiski sellistes tolliasutustes eeskirjade eiramise kahtluse korral ja muudel erandjuhtudel kaupa kontrollida.

Selgitav märkus artikli 5 kohta

- 0.5 Käesolev artikkel ei välista õigust kontrollida kaupu kohapeal, vaid rõhutab, et selliseid kontrole peaks tehtama võimalikult vähe. Rahvusvaheline TIR-märkmikuga seotud protseduur pakub tegelikult suuremat kaitset kui siseriiklik kord. Esiteks peavad kaupadega seotud TIR-märkmiku andmed vastama lähteriigis koostatud tollidokumentidel olevatele andmetele. Lisaks sellele pakub transiit- ja sihtriikidele kaitset kontroll, mis toimub lähteriigis ja mida kinnitab lähtetolliasutuse toll (vt märkust artikli 19 kohta).

Kommentaar Artikli 5 lõike 2 kohtaKontrollimine vahetolliasutuses või pisteline kontroll vedaja nõudel

Artikli 5 lõikes 2 nimetatud erandjuhud hõlmavad selliseid juhtumeid, kus toll kontrollib vahetolliasutuses või reisi kestel vedajate erinõudel, kellel on kahtlusi, et TIR-veo kestel on toimunud seaduserikkumisi. Sellises olukorras ei tohiks toll kontrollimisest keelduda, välja arvatud siis, kui leitakse, et kontrollinõue pole põhjendatud.

*Kui toll kontrollib vedaja nõudel, peab vastalt artikli 46 lõikele 1 ja selle kommentaarile katma sellega seotud kulud vedaja, samuti kõik muud kulutused, mis võivad tekkida kontrollimise tagajärjel.
{TRANS/WP.30/196, lõige 66 ja 67 ja lisa 3; TRANS/WP.30/AC.2/63, lõige 63 ja lisa 3}*

II peatükk**TIR-MÄRKMIKU VÄLJAANDMINE****GARANTIIÜHINGU VASTUTUS****Artikkel 6**

**1. Iga konventsiooniosaline võib lubada ühingul väljastada TIR-märkmikke kas ise või asjaomase ühingu kaudu ning tegutseda käendajana, kui lisa 9 I osas sätestatud miinimumtingimused ja -nõuded on täidetud. Luba tunnistatakse kehtetuks, kui lisa 9 I osas sisalduvaid miinimumtingimusi ja -nõudeid enam ei täideta.
{ECE/TRANS/17/parandus 19, jõustus 17. veebruaril 1999}**

2. Riik ei tunnusta ühingat, kui tema antud tagatis ei kata kohustusi, mis on tekkinud selles riigis seoses kaubaveoga TIR-märkmiku alusel, mille on välja andnud kõnealuse ühingu samasse rahvusvahelisse organisatsiooni kuuluv välisriigi ühing.

Selgitav märkus artikli 6 lõike 2 kohta

- 0.6.2. Kõnealuse lõike sätete alusel võib riigi toll tunnustada mitut ühingut, kellest igaüks vastutab kohustuste eest, mis tulenevad tema või vastava ühingu poolt väljastatud märkmiku alusel tehtud toimingutest.

2. bis. Lõikes 2 viidatud rahvusvahelisele organisatsioonile annab TIR-halduskomitee volitused võtta endale vastutus rahvusvahelise garantiisüsteemi tõhusa organiseerimise ja toimimise eest tingimusel, et organisatsioon nõustub selle ülesandega. {ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

Selgitavad märkused artikli 6 lõike 2. bis kohta

- 0.6.2 bis -1 Rahvusvahelise organisatsiooni ja tema liikmeteks olevate ühingute vahelised suhted määratletakse kirjalikes lepingutes, mis käsitlevad rahvusvahelise garantiisüsteemi toimimist.
{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

- 0.6.2 bis –2 Artikli 6 lõikega 2. bis kooskõlas väljaantud luba kajastatakse UNECE ja rahvusvahelise organisatsiooni vahel sõlmitud kirjalikus lepingus. Lepinguga sätestatakse, et rahvusvaheline organisatsioon täidab konventsiooni asjakohaseid sätteid, austab konventsiooniosaliste pädevust ning järgib Halduskomitee otsuseid ja TIR-juhatuse taotlusi. Lepingu allkirjastamisega kinnitab rahvusvaheline organisatsioon, et ta aktsepteerib temale loa alusel pandud vastutust. Leping kehtib ühtlasi 8.lisa artikli 10 punktis (b) sätestatud rahvusvahelise organisatsiooni kohustuste suhtes, juhul kui TIR-märkmike tsentraliseeritud trükkimine ja jaotamine toimub eespool nimetatud rahvusvahelise organisatsiooni poolt. Leping kinnitab Halduskomitee.
{ TRANS/WP.30/AC.2/79, lisa 2; jõustumise aeg 12.august 2006}

3. Ühing annab TIR-märkmiku välja ainult isikutele, kellel nende konventsiooniosaliste riikide pädevad asutused, kus on asjaomaste isikute elu- või asukoht, ei ole keelanud kasutada TIR-protseduuri. {ECE/TRANS/17/parandus 19, jõustus 17. veebruaril 1999}

4. TIR-protseduuri kasutamise luba antakse ainult nendele isikutele, kes täidavad konventsiooni lisa 9 II osas sätestatud miinimumtingimusi ja -nõudeid. Ilma et see piiraks artikli 38 kohaldamist, tunnistatakse see luba kehtetuks, kui nende nõuete täitmine ei ole enam tagatud. {ECE/TRANS/17/parandus 19, jõustus 17. veebruaril 1999}

5. TIR-protseduuri kasutamise luba antakse konventsiooni lisa 9 II osas sätestatud korras.

{ECE/TRANS/17/parandus 19, jõustus 17. veebruaril 1999}

Artikkel 7

TIR- märkmiku vormidelt, mille saadavad garantiühingule asjaomased välisriikide ühingud või rahvusvahelised organisatsioonid, ei tule tasuda impordi- ja eksporditollimakse ega impordi- ja ekspordimakse ning nende suhtes ei kehti ka impordi- ja ekspordikeelud ja -piirangud.

Artikkel 8

1. Garantiühing kohustub tasuma impordi- või eksporditollimaksud ja impordi- või ekspordimaksud võimaliku viivisega, mis tuleb maksta selle riigi tollialaste õigusaktide alusel, kus eeskirjade eiramine seoses TIR-veoga avastati. Ühing vastutab solidaarselt nende isikutega, kes peavad eespool nimetatud summad tasuma.

Kommentaari artikli 8 lõike 1 kohta

Haldustrahvid

Garantiühingute vastutus, nagu see on sätestatud artikli 8 lõikes 1, ei sisalda haldustrahve ega muid rahalisi sanktsioone.

{TRANS/WP30/137, lõiked 68–70;

TRANS/WP30/AC.2/29, lisa 3}

Lisasummade kogumine

Artikli 8 lõiked 1 ja 2 lubavad tollil koguda märkmiku valdajalt lisasummasid, nagu hinnangulised viivised või muud trahvid, kui nad peavad seda vajalikuks.

{TRANS/WP30/135, lõiked 52–55;

TRANS/WP30/137, lõige 69}

2. Kui konventsiooniosalise õigusaktides ei nähta ette impordi- või eksporditollimaksude ja impordi- või ekspordimaksude tasumist vastavalt lõikele 1, kohustub garantiühing tasuma samadel tingimustel summa, mis on võrdne impordi- või eksporditollimaksude ja impordi- või ekspordimaksudega ja millele on vajaduse korral liidetud viivis.

Selgitav märkus artikli 8 lõike 2 kohta

- 0.8.2 Käesoleva lõike sätteid kohaldatakse, kui artikli 8 lõikes 1 osutatud laadi rikkumiste korral näevad ühe konventsiooniosalise õigusnormid peale impordi- või eksporditollimaksude ja impordi- või ekspordimaksude ette muude summade, nagu näiteks haldustrahvide või muude rahaliste trahvide tasumise. Tasumisele kuuluv summa ei või siiski ületada seda impordi- või eksporditollimaksude ja impordi- või ekspordimaksude summat, mis oleks tulnud tasuda kaupade importimisel või eksportimisel kooskõlas asjakohaste tollisätetega, kusjuures sellele summale lisanduvad võimalikud viivised.
{ECE/TRANS/17/parandus 8, jõustus 1. augustil 1987}

3. Iga konventsiooniosaline määrab kindlaks maksimaalse summa ühe TIR-märkmiku kohta, mille tasumist võib garantiühingult nõuda lõigete 1 ja 2 alusel.

Selgitav märkus artikli 8 lõike 3 kohta

- 0.8.3 On soovitatav, et toll piirduks garantiühingult nõutava maksimaalse summaga 50 000 USA dollarit ühe TIR-märkmiku kohta. Alkoholi -ja tubakaveo puhul, mille üksikasjad täpsustatakse allpool ja mis ületab alljärgnevalt määratletud künnise, on tolliasutustel soovitatav tõsta garantiühingutelt vajaduse korral nõutav maksimaalne summa 200 000 USA dollariga võrdväärse summani:

- (1) denatureerimata etüülalkohol alkoholisisaldusega vähemalt 80 mahuprotsenti (HS kood: 2207 10);
- (2) denatureerimata etüülalkohol alkoholisisaldusega alla 80 mahuprotsenti; piiritus, liköörid ja muud kanged alkohoolsed joogid; alkoholitoodete segud, mida kasutatakse jookide valmistamiseks (HS kood: 2208);
- (3) sigarid, manilla sigarid ja sigarillod, mis sisaldavad tubakat (HS kood: 2402 10);
- (4) tubakat sisaldavad sigaretid (HS kood: 2402 20);
- (5) suitsetamistubakas, mis ei sisalda või sisaldab mis tahes vahekoguses tubaka aseaineid (HS kood: 2403 10).

On soovitatav piirata garantiühingult vajaduse korral nõutav maksimaalne summa 50 000 USA dollariga võrdväärse summaga, kui eespool määratud tubaka- ja alkoholiliikide puhul ei ületata alljärgnevaid koguseid:

- (1) 300 liitrit
- (2) 500 liitrit
- (3) 40 000 tükki
- (4) 70 000 tükki
- (5) 100 kilogrammi

Eespool nimetatud tubaka ja alkoholi täpsed kogused (liitrid, tükid või kilogrammid) tuleb märkida TIR-märkmiku kaubamanifesti.

{ECE/TRANS/17/parandus 17, jõustus 1. oktoobril 1994;
ECE/TRANS/17/parandus 18, jõustus 1. augustil 1995}

Kommentaar selgitava märkuse 0.8.3 kohta

Tolli- ja muud maksud riski korral

Vastavalt konventsiooni artiklile 4 ei tule TIR-protseduuri alusel veetavalt kaubalt tasuda või deponeerida mingeid impordi- või eksporditollimakse ega impordi- või ekspordimakse isegi siis, kui riskimaksud ületavad 50 000 USD kauba veol tavalise TIR-märkmikuga ja 200 000 USD kauba veol TIR-märkmikuga "Tubakas/Alkohol" või siseriikliku tolli määratud summa. Sellisel juhul võib iga transiitriigi toll nõuda vastavalt konventsiooni artiklile 23 maanteesõidukite eskortimist oma riigi territooriumil vedaja kulul.

{TRANS/GE.30/59, lõiked 34 ja 35; TRANS/WP.30/137, lõiked 75 ja 76; TRANS/WP.30/159, lõige 25}

4. Garantiühingu vastutus selle riigi tolli ees, kus lähtetolliasutus asub, tekib hetkel, mil tolliasutus TIR-märkmiku aktsepteerib. Järgmistes riikides, mille kaudu kaupa TIR-protseduuri alusel veetakse, tekib vastutus hetkel, mil kaup siseneb nendes riikidesse või kui TIR-vedu on artikli 26 lõigete 1 ja 2 alusel peatatud, siis hetkel, mil TIR-märkmiku aktsepteerib tolliasutus, kus TIR-vedu taasalustatakse.
{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

5. Garantiühingu vastutus hõlmab nii TIR-märkmikus loetletud kaupa kui ka muud kaupa, mida loetletud ei ole, kuid mis võib olla maanteesõiduki tollitõkendiga varustatud osas või tollitõkendiga varustatud konteineris. Muud kaupa vastutus ei hõlma.

Selgitavad märkused artikli 8 lõike 5 kohta

0.8.5 Kui esineb kahtlus TIR-märkmikus loetlemata kaupade garantii suhtes, tuleb asjaomasel asutusel märkida, millistele asjaoludele tuginedes ta järeldas, et need kaubad paiknesid maanteesõiduki tollitõkendiga varustatud osas või tollitõkendiga varustatud konteineris.
{ECE/TRANS/17/parandus 6, jõustus 1. augustil 1985}

6. Lõigetes 1 ja 2 nimetatud tolli- ja muude maksude määramise eesmärgil loetakse TIR-märkmikusse kantud kauba andmed vastupidiste tõendite puudumisel õigeks.

Selgitavad märkused artikli 8 lõike 6 kohta

- 0.8.6
1. Kui TIR-märkmikus ei ole piisavalt üksikasjalikke andmeid, et määrata kaupadelt tasutavad maksud, võivad asjaomased konventsiooniosalised esitada tõendeid nende kaupade täpse laadi kohta.
  2. Kui tõendeid ei esitata, ei lähtuta tolli- ja muude maksude tasumisel kaupade laadiga mitte seotud ühtsest määrast, vaid kõrgeimast maksumäärast, mida kohaldatakse TIR-märkmikuga hõlmatud kauba suhtes.

7. Kui lõigetes 1 ja 2 nimetatud summad tuleb tasuda, nõuavad pädevad asutused võimaluste piires tasumist selleks vahetult kohustatud isikult või isikutelt enne garantiühingule nõude esitamist.

Selgitav märkus artikli 8 lõike 7 kohta

- 0.8.7
- Meetmed, mida tuleb võtta pädevatel asutustel, et nõuda otseselt maksekohustuslaselt või maksekohustuslastelt maksude tasumist, peavad hõlmama vähemalt teatise üleandmist TIR- veoetapi lõpetamata jätmise kohta ja/või maksenõude edastamist selle TIR-märkmiku valdajale.
{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

Artikkel 9

1. **Garantiühing määrab kindlaks TIR-märkmiku kehtivusaja, täpsustades kehtivuse tähtpäeva, mille möödumisel ei saa märkmikku lähtetolliasutuses aktsepteerimiseks esitada.**
2. **Kui lähtetolliasutus on märkmiku aktsepteerinud lõikes 1 ettenähtud kehtivuse tähtpäeval või enne seda, kehtib märkmik kuni TIR-veoetapi lõppemiseni sihttolliasutuses.**

Artikkel 10

1. **TIR-veoetapp tuleb lõpetada viivitusteta.**
{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}
2. **Kui mingi riigi toll on lõpetanud TIR-veoetapi, ei saa toll enam garantiühingult nõuda artikli 8 lõigetes 1 ja 2 nimetatud summade tasumist, välja arvatud juhul, kui TIR-veoetapi lõppemiskinnitus on saadud ebaseaduslikult või pettusega või TIR-veoetapp ei lõppenud.**
{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

Selgitav märkus artikli 10 kohta

- 0.10 Kinnitust TIR-veoetapi lõppemise kohta käsitletakse ebaseaduslikult või pettusega saaduna, kui TIR-veoetapp toimus pettuseks kohandatud veosruumide või konteineritega või kui on avastatud selline pettus nagu valede või ebatäpsete dokumentide kasutamine, kaupade asendamine, tollitõkendite rikkumine jms või kui kinnitus on saadud muul lubamatul viisil.

Artikkel 11

- 1. Kui TIR-veoetappi ei ole lõpetatud, ei ole pädeval asutusel õigust garantiühingult nõuda artikli 8 lõigetes 1 ja 2 nimetatud summade tasumist, kui ühe aasta jooksul pärast seda, kui see asutus on TIR-märkmiku aktsepteerinud, ei ole ta teatanud garantiühingule kirjalikult lõpetamisest keeldumisest. Sama kehtib ka siis, kui TIR-veoetapi lõppemise kinnitus on saadud ebaseaduslikult või pettusega, kuid sel juhul on tähtaeg kaks aastat.**
{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

Selgitav märkus artikli 11 lõike 1 kohta

- 0.11-1 Lisaks garantiühingule adresseeritud teatisele peavad pädevad asutused esimesel võimalusel teatama TIR-märkmiku valdajale, et TIR-veoetapp on lõpetamata. Seda võib teha samaaegselt garantiühingu teavitamisega.
{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

Kommentaariid artikli 11 lõike 1 kohta

Tolli- ja muude maksude tasumine

Pädevad asutused peaksid garantiühingutele esitatud tasumata tolli- ja muude maksude nõudes piirduma kaubakogusega, mille puhul on eeskirju eiratud.
{TRANS/GE.30/AC.2/12, lõige 22;
TRANS/GE.30/GRCC/11, lõige 8}

Teatamise tähtaeg

Riiklikule garantiühingule TIR-märkmiku lõpetamata jätmisest teatamise tähtaja määramisel on otsustavaks teate kättesaamise, mitte lähetamise kuupäev. Tõendamise meetodi valib asjaomane tolliasutus (näiteks tõendab kättesaamist tähtitud kiri). Tähtaja ületamisel riiklik garantiühing enam ei vastuta.
{TRANS/GE.30/AC.2/12, lõige 28, TRANS/GE.30/35, lõiked 47 ja 48;
TRANS/GE.30/GRCC/11, lõiked 14 ja 15}

Garantiühingu(te)le antav informatsioon

Tolliadministratsioonid peaksid teavitama oma riigi asjaomast(asjaomaseid) garantiühingut (garantiühinguid) võimalikult kiiresti juhtumitest, mida on

käsitletud artikli 11 lõikes 1, see tähendab juhtudel, kui TIR-veoetapp ei ole lõpetatud.”

{ TRANS/WP.30/192, lõige 26; TRANS/WP.30/AC.2/59, lõige 46 ja lisa 5 }

Teatamine TIR-märkmiku valdajale

TIR-märkmiku valdajale teatamise nõue, mida on nimetatud selgitavates märkustes 0.8.7 ja 0.11-1, võib täita, saates valdajale tähitud kirja.

{ TRANS/WP.30/192, lõige 26; TRANS/WP.30/AC.2/59, lõige 46 ja lisa 5 }

2. Artikli 8 lõigetes 1 ja 2 nimetatud summade tasumise nõue esitatakse garantiühingule kõige varem kolme kuu möödudes pärast kuupäeva, mil ühingule on teatatud, et TIR-veoetapp ei ole lõpetatud või et kõnealune TIR-veoetapi lõppemise kinnitus on saadud ebaseaduslikult või pettusega; selle nõude võib esitada hiljemalt kaks aastat pärast eespool nimetatud kuupäeva. Juhtumite korral, mis eelnimetatud 2 aastase tähtaja möödumisel antakse kohtumenetluse, tuleb maksenõue esitada siiski ühe aasta jooksul alates kohtuotuse jõustumise päevast.
{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

Selgitav märkus artikli 11 lõike 2 kohta

0.11–2 Kaupade või sõiduki vabastamise üle otsustades ei tohi toll lasta otsust mõjutada tõsiasjal, et garantiühing vastutab märkmiku valdaja poolt tasutavate tolli- ja muude maksude ning tasumata viivise eest, kui tollil on oma huvide kaitseks muid seadusega ettenähtud võimalusi.
 {ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

3. Garantiühing peab nõutud summad tasuma kolme kuu jooksul sissenõude esitamise kuupäevast. Tasutud summad tagastatakse ühingule, kui kahe aasta jooksul pärast sissenõude esitamist tõendatakse tollile, et kõnealuse veoga seoses ei ole eeskirju eiratud.

Selgitav märkus artikli 11 lõike 3 kohta

0.11–3 Kui garantiühingult nõutakse artiklis 11 sätestatud korras artikli 8 lõigetes 1 ja 2 osutatud summade tasumist ja ta ei tee seda konventsiooniga ettenähtud kolme kuu jooksul, võivad pädevad asutused nõuda kõnealuste summade tasumist siseriiklike õigusaktide alusel, kuna tegemist on garantiühingu poolt siseriikliku õiguse alusel sõlmitud garantiilepingu täitmata jätmisega.

III peatükk

KAUBAVEDU TIR-MÄRKMIKU ALUSEL

(a) SÕIDUKITE JA KONTEINERITE HEAKSKIITMINE

Artikkel 12

Käesoleva peatüki jaotiste a ja b kohaldamiseks peab iga maantee sõiduki konstruktsioon ja seadmed vastama konventsiooni lisa 2 ettenähtud tingimustele ning olema heaks kiidetud lisa 3 sätestatud korras. TIR-tunnistus peab vastama lisa 4 esitatud näidisele.

Kommentaariid artikli 12 kohta

TIR-tunnistus

*Lisa 4 näidise kohaselt peab TIR-tunnistus olema A3-formaadis ja kokku murtud.
{TRANS/GE.30/10, lõige 33; TRANS/WP.30/157, lõiked 27–30;
TRANS/WP.30/AC.2/35, lisa 6}*

TIR-tunnistuse ja heakskiidutahvli esitamine

*Konventsiooni lisa 4 sätestatud TIR-tunnistus peab olema üksnes maantee sõiduki veoseruumi kohta, nagu on kirjeldatud konventsiooni lisa 2 artiklis 1. Lisa 6 selgitavas märkuses 0.1.e nimetatud demonteeritava üksuse vedamisel või konteineri vedamisel peab konventsiooni lisa 7 II osas sätestatud heakskiidutahvel olema kinnitatud heakskiidetud demonteeritavale üksusele või konteinerile.
{TRANS/WP.30/168, lõige 38;
TRANS/WP.30/AC.2/39, lõige 17}*

Artikkel 13

1. Käesoleva peatüki jaotiste a ja b kohaldamiseks peab konteiner olema valmistatud vastavalt lisa 7 I osas ettenähtud tingimustele ning heaks kiidetud selle lisa II osas sätestatud korras.

2. Konteinerit, mis on tollitõkendiga kaubaveoks heaks kiidetud vastavalt 1956. aasta tollikonventsioonile konteinerite kohta ja 1972. aastal ÜRO egiidi all sõlmitud sellest

konventsioonist tulenevatele kokkulepetele või mis tahes rahvusvahelistele õigusaktidele, millega asendatakse või muudetakse viimati mainitud konventsiooni, käsitatakse lõikele 1 vastavana ja neid võib kasutada TIR-protseduuri alusel toimuvaks veoks täiendava heakskiiduta.

Artikkel 14

1. Igal konventsiooniosalisel on õigus jätta tunnustamata selle maanteeõiduki või konteineri heakskiidu kehtivust, mis ei vasta artiklites 12 ja 13 sätestatud tingimustele. Sellest hoolimata väldivad konventsiooniosalised veo takistamist, kui avastatud puudused on väheolulised ja ei too kaasa salakaubaveo ohtu.

2. Maanteeõiduki või konteineri puhul, mis ei vasta enam heakskiidu saamiseks ettenähtud tingimustele, tuleb enne selle kasutamist tollitõkendiga kaubaveol taastada tema esialgne seisukord või esitada ta uuesti heakskiidu saamiseks.

(b) TIR-MÄRKMIKU ALUSEL TOIMUVA VEO KORD

Artikkel 15

1. TIR-protseduuri alusel kaupa vedava maanteeõiduki, autorongi või konteineri ajutisel impordil ei nõuta spetsiaalseid tollidokumente. Maanteeõiduki, autorongi või konteineri puhul ei nõuta tagatist.

2. Lõikes 1 ettenähtu ei takista konventsiooniosalisel nõuda tema siseriiklike õigusaktidega ettenähtud formaalsuste täitmist sihttolliasutuses, et tagada TIR-veo lõpetamisel maanteeõiduki, autorongi või konteineri reeksport.

Selgitav märkus artikli 15 kohta

0.15 Registreerimisele mittekuuluvate sõidukite puhul, nagu näiteks mõnedes riikides haagised või poolhaagised, võib tekkida teatavaid raskusi, kui ajutise impordi korral ei nõuta tollidokumente. Sel juhul võib järgida artikli 15 sätteid, andes tollile piisava tagatise nende sõidukite andmete (mark ja numbrid) märkimisega asjaomastes riikides kasutatava TIR-märkmiku kviitungitele nr 1 ja nr 2 ning vastavatele lõigenditele.

Kommentaariid artikli 15 kohta

Tollidokumendid

Kui sõiduki puhul ei nõuta dokumenti ega tagatist, kasutatakse kontrollimiseks kviitungeid, mis rebitakse ära sisenemis- ja lähtetollipunktis. Kui sõiduk puruneb, ei tekita see konventsiooni artiklit 41 silmas pidades probleemi. Sõiduki kadumise korral võetakse meetmeid siseriikliku õiguse alusel, et nõuda hüvitist vedajalt, kelle aadress on TIR-märkmikus.

{TRANS/GE.30/10, lõiked 26 ja 27}

Tolliprotseduurid

Euroopa Majandusühenduse (EMÜ) 21. novembri 1988. aasta määrus nr 4151/88 (EÜT L 367, 31.12.1988, lk 1) tolliprotseduuride täitmise kohta ühenduse territooriumile imporditava kauba puhul ja EMÜ 14. juuni 1989. aasta määrus nr 1855/89 (EÜT L 16, 30. 06. 1989, lk 8) veovahendite ajutise impordi kohta ei muuda 1975. aasta TIR-konventsiooni kohaseid tolliprotseduure ega lähe vastuollu 1975. aasta TIR-konventsiooni artikliga 15.

{TRANS/WP30/131, lõiked 37 ja 38}

Artikkel 16

TIR-veo puhul kinnitatakse üks konventsiooni lisa 5 tunnustele vastav ristkülikukujuline tahvel kirjaga “TIR” maanteeõiduki või autorongi ette ja teine selle taha. Tahvlid peavad olema kinnitatud selgelt nähtavasse kohta. Need peavad olema eemaldatavad või selliselt ehitatud ja konstrueeritud, et neid saaks teistpidi pöörata, kinni katta, kokku panna või muul viisil näidata, et tegemist ei ole TIR-veoga.

**{EC/TRANS/17/parandus 16, jõustus 24. juunil 1994;
ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}**

Kommentaar artikli 16 kohta

TIR-tahvlite tehnilised omadused

TIR-tahvlid peavad olema jäigast materjalist ja vastama konventsiooni artikli 16 ja lisa 5 tehnilistele nõuetele. Isekleepuvaid kleebiseid ei tohi TIR-tahvlitena kasutada.

{TRANS/WP.30/157, lõige 61}

Artikkel 17

1. Iga maanteeõiduki või konteineri kohta koostatakse eraldi TIR-märkmik. Autorongi või konteinerite kohta, mis laaditakse ühele maanteeõidukile või autorongile,

võib siiski koostada ühe TIR-märkmiku. Sel juhul loetletakse TIR-märkmiku kaubamanifestis eraldi iga autorongis oleva sõiduki või konteineri sisu.

Selgitav märkus artikli 17 lõike 1 kohta

0.17–1 Nõue, et TIR-märkmiku kaubamanifestis tuleb eraldi näidata igas sõidukis või autorongis või igas konteineris sisalduvad kaubad, on ette nähtud ainult sõiduki või konteineri tollikontrolli lihtsustamiseks. Seepärast ei tule seda sätet tõlgendada nii järgalt, et iga erinevust sõiduki või konteineri tegeliku sisu ja kaubamanifestis näidatu vahel käsitataks konventsiooni sätete rikkumisena.

Kui vedaja tõendab pädevatele asutustele, et sellisele erinevusele vaatamata vastavad kõik kaubamanifestis näidatud kaubad TIR-märkmikuga hõlmatud, autorongile või konteineritesse laaditud kaupade koguhulgale, siis ei käsitata seda tavaliselt tollinõuete rikkumisena.

2. TIR-märkmik kehtib üksnes ühe veo jaoks. See peab sisaldama vähemalt nii mitut rebitavat kviitungit, kui on vaja kõnealuseks veoks. {ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

Selgitav märkus artikli 17 lõike 2 kohta

0.17–2 Koduste majapidamistarvete kolimise puhul võib kohaldada TIR-märkmiku kasutamise eeskirja punkti 10 alapunktis c ettenähtud korda ja lihtsustada asjaomaste esemete loetelu mõistlikult.

Kommentaar artikli 17 kohta

TIR-märkmike väljaandmine autorongile ja poolhaagisega veokile

Lähtetolliasutuses otsustab toll, kas autorongi või konteinerite kohta, mis laaditakse ühele konventsiooni artikli 1 punktides c ja d määratletud maantee sõidukile või autorongile, tuleb koostada üks või mitu TIR-märkmikku. Kui TIR-märkmik(ud) on koostatud, ei tohi vahetolliasutustes nõuda täiendavaid TIR-märkmikke.

{TRANS/WP.30/157, lõige 26}

TIR-märkmike väljaandmine segasaadetisele, mis koosneb tavakaubast ning raskest või suuremahulisest kaubast.

Otsuse tegemisel tavakaubast ning raskest või suuremahulisest kaubast koosnevate segasaadetiste jaoks vajaminevate TIR –märkmike arvu kohta, peab lähtetolliasutus arvesse võtma artikli 32 erisätteid, mille kohaselt raske või suuremahulise kauba veol peab TIR-märkmiku kaanel ja kõikidel kviitungitel olema märge “raske või suuremahuline kaup”. Kuna sellist märget ei kohaldata

tavakauba veoks tollitõkendite all, siis on tavakauba veoks vajalik eraldi TIR-märkmikku.

{TRANS/WP.30/AC.2/71, lisa 3; TRANS/WP.30/206, lõige 57}

Mitme TIR-märkmiku üheaegne kasutamine

Kui lähtetolliasutus on aktsepteerinud ühe TIR-veo jaoks mitu TIR-märkmikku, siis peab see tolliasutus kõigi nende TIR-märkmike numbrid märkima kõigi aktsepteeritud TIR-märkmike kõikide kviitungite lahtrisse "Ametlikuks kasutamiseks".

{TRANS/WP.30/AC.2/71, lisa 3; TRANS/WP.30/208, lõige 52}

Artikkel 18

TIR-veoga võib olla seotud mitu lähte- ja sihttolliasutust, kuid lähte- ja sihttolliasutuste koguarv ei tohi olla suurem kui neli. TIR-märkmiku võib esitada sihttolliasutustele ainult siis, kui kõik lähtetolliasutused on TIR-märkmiku aktsepteerinud. {ECE/TRANS/17/parandus 10; jõustus 23. mail 1989; ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

Selgitavad märkused artikli 18 kohta

- 0.18–1 TIR-protseduuri sujuvaks toimimiseks on oluline, et ühe riigi toll ei määraks väljumistolliasutust sihttolliasutuseks sellise veo puhul, mis jätkub käesoleva konventsiooni osaliseks olevas naaberriigis, kui teatavad eriasjaolud selleks esitatud taotlust ei õigusta.
- 0.18–2
1. Kaubad tuleb laadida nii, et esimeses mahalaadimiskohas mahalaaditava kaubasaadetise saaks sõidukist või konteinerist maha laadida ilma järgmistes mahalaadimiskohtades mahalaaditavat kaubasaadetist või -saadetisi ümber laadimata.
  2. Kui vedu on seotud mahalaadimisega rohkem kui ühes asutuses, on pärast osalist mahalaadimist vaja teha sellekohane märgede kõikide TIR-märkmikusse jäänud kaubamanifestide lahtrisse 12 ja samal ajal teha märgede uute tollitõkendite paigaldamise kohta järelejäänud kviitungitele ja asjakohastele lõigenditele.

Kommentaar artikli 18 kohta

Mitu lähte- ja/või sihttolliasutust

TIR-vedu võib hõlmata enam kui üht lähte- ja/või sihttolliasutust ühes või mitmes riigis tingimusel, et lähte- ja/või sihttolliasutuste koguarv ei ületa nelja. Vastavuses TIR-märkmiku kasutamise eeskirja punktiga 6 (TIR-konventsiooni lisa 1, TIR-märkmiku näidis: versioonid 1 ja 2, tagakaane siseküljel) nõutakse iga lisatud lähte- ja/või sihttolliasutuse kohta kaks lisakviitungit. Alati, kui on

hõlmatud mitu lähte- või sihttolliasutust, tuleb TIR-märkmiku kviitungid täita sellisel viisil, et kaubad, mis järgnevalt laaditakse peale või laaditakse maha erinevates tolliasutustes, tuleb kaubamanifestile lisada või selles läbi kriipsutada (lahtrid 9,10 ja 11) ja lähte- või sihttolliasutused peavad kinnitama nende kaupade peale- või mahalaadimisi järgnevalt lahtris 16.

{TRANS/GE.30/55, lõige 22; TRANP/WP.30/141, lõiked 39–41; TRANS/WP.30/AC.2/31, lisa 3; TRANS/WP.30/AC.2/59, lisa 5}

Võimalus erandjuhtudel peale- ja mahalaadimiskohtade koguarvu suurendamiseks üle nelja

Vastavalt TIR-konventsiooni artiklile 18 ja TIR-märkmiku kasutamise eeskirja punktile 5 (Lisa 1) ei tohi ühe TIR-veoga seotud kauba peale –ja mahalaadimispunktide koguarv olla suurem kui neli. Ühe veo käigus kauba peale- ja mahalaadimispunktide koguarvu suurendamiseks võivad maantesõiduk või autorong või konteinerid teha mitu järjestikust või üheaegset TIR-vedu, kõik eraldi TIR-märkmiku katte all. Selleks kasutatakse järgmisi võimalusi:

- (i) Kahe TIR-märkmiku järjestikune kasutamine ühe veo käigus vastavuses TIR-konventsiooni artikli 28 kommentaaridega “Võimalus kasutada kaht TIR-märkmikku üheainsa TIR-veo jaoks”. Esimese TIR-märkmikuga võib olla seotud kuni neli lähte –ja sihttolliasutust. Pärast selle täitmist ja lõpetamist neljandas tolliasutuses võib avada uue TIR-märkmiku ja kasutada seda veo edasisel teekonna. Mõlemasse TIR-märkmikusse tehakse sissekanne. Seega, viimane sihttolliasutus, kus esimene TIR-märkmik veel kehtib, muutub lähtetolliasutuseks teise TIR-märkmiku suhtes, millega võib olla seotud kuni kolm sihttolliasutust. Kõiki kaupu, mis on ette nähtud veoks teise TIR-märkmiku sihttolliasutustesse, tuleb esimeses TIR-märkmikus näidata kui viimasesse sihttolliasutusse ettenähtud kaupu. Sellise protseduuriga võib olla seotud kuni seitse lähte –ja sihttolliasutust. Konventsiooni artikli 2 tingimuste täitmiseks on oluline, et mõlemad TIR-veod ületaksid vähemalt ühe riikidevahelise piiri. Kuna kaht TIR-märkmikku kasutatakse järjestikku, siis korraga on kehtiv ainult üks TIR-tagatis.*
- (ii) Mitme maantesõiduki (näiteks autorong) või mitme konteineri üheaegne kasutamine. Kooskõlas TIR-konventsiooni artikli 17 lõikega 1 võib igale maantesõidukile või konteinerile välja anda eraldi TIR-märkmiku. Iga TIR-märkmikuga võib kaetud olla kuni neli peale- ja mahalaadimispunkti. Lähtetolliasutus(ed) peab (peavad) kõigi nende TIR-märkmike numbrid märkima iga aktsepteeritud TIR-märkmiku kõikide kviitungite lahtrisse “Ametlikuks kasutamiseks”.*

Sõltumata kasutatavast võimalusest, tuleb erinevates kauba mahalaadimispunktides mahalaaditav kaup eraldada muust kaubast nagu on ette nähtud selgitava märkuse 0.18-2 lõikes 1.

{TRANS/WP.30/208, lõige 28 ja lisa; TRANS/WP.30/AC.2/71, lõige 71 ja lisa 3}

Kommentaar selgitava märkuse 0.18-2 kohta

Kauba mahalaadimine.

Mõiste “mahalaadimine”, eriti selgitavas märkuses 0.18-2, ei tähenda tingimata kauba sõidukist või konteinerist tegelikku mahalaadimist, näiteks juhul, kui vedu jätkub pärast TIR-veo lõpetamist sama sõiduki või sama konteineriga. Kui TIR-vedu on lõppenud osale veosest ja jätkub ülejäänud veosele, eraldatakse siiski esimene osa veosest tollitõkendiga suletud veoseruumist või konteinerist või kui kaup on raske või suuremahulise kaubaga, tuleb kõnealune kaup eraldada sellest ülejäänud raskest või suuremahulisest kaubast, mille jaoks TIR-vedu jätkub.

Artikkel 19

Kaup ja maantesõiduk, autorong või konteiner esitatakse koos TIR-märkmikuga lähtetolliasutusele. Lähteriigi toll võtab vajalikud meetmed, et kindlaks teha kaubamanifesti õigsus ja paigaldada tollitõkendid või kontrollida tollitõkendeid, mille on paigaldanud selleks volitatud isikud nimetatud tolli vastutusel.

Selgitav märkus artikli 19 kohta

0.19 Lähtetolliasutuse kohustus kontrollida kaubamanifesti andmete õigsust tähendab vajadust kontrollida vähemalt seda, et kaubamanifesti andmed vastaksid täpselt ekspordidokumentidel ning veo- ja muudel kaupadega seonduvatel äridokumentidel olevatele andmetele; lähtetolliasutus võib vajaduse korral ka kaupa kontrollida. Lähtetolliasutus peab enne tollitõkendite paigaldamist kontrollima ka maantesõiduki või konteineri seisukorda ning tentsõiduki või konteineri puhul tendi ja tendi kinnitite seisukorda, kuna neid andmeid ei ole TIR-tunnistusel.

Kommentaar artikli 19 kohta

Kontrollimine lähtetolliasutuses

TIR-süsteemi sujuvaks toimimiseks on oluline, et tollikontroll lähtetolliasutuses oleks range ja täielik. Eelkõige tuleb takistada:

- *kaupade vale deklareerimist, mis võimaldab neid veo kestel asendada teiste kaupadega (näiteks laaditud on sigaretid, kuid deklareeritud on tapeet, sigaretid laaditakse järgnevalt maha ja tapeet laaditakse peale.); ja*
- *nende kaupade vedu, mida pole deklareeritud TIR-märkmiku kaubamanifestis (näiteks sigaretid, alkohol, narkootikumid, relvad). {TRANS/GE.30/AC.2/12, lõige 31; TRANS/GE.30/GRCC/11, lõiked 19–21}*

Tollitõkendite iseloomustus

TIR-konventsioonis ei käsitleta tollitõkendite standardeid ja nõudeid. Selles on

vaid sätestatud, et konventsiooniosalised peavad üldreeglina aktsepteerima teise konventsiooniosalise paigaldatud tollitõkendite. Seega jääb tollitõkendite omaduste kindlaksmääramine riiklike tolliadministratsioonide pädevusse. Tollitõkendite efektiivuse tagamiseks soovitatakse tollil kasutada antud valdkonna uusimatele rahvusvahelistele nõuetele vastavaid tollitõkendite. Selles kontekstis juhitakse tolli tähelepanu tolliprotseduuride lihtsustamise ja harmoniseerimise rahvusvahelise konventsiooni (ülevaadatud Kyoto konventsioon) E-erilisa peatükis 1 esitatud miinimumnõuetele. Peale selle on soovitatavad nimetatud konventsiooni 6.peatüki juhised, mis on välja töötatud ülemaailmse tolliorganisatsiooni (WCO) patronaazi all.

{TRANS/WP.30/216, lõige 67; TRANS/WP.30/AC.2/77, lisa 3}

Pettused TIR-märkmiku vormistuse aktsepteerimisel lähtetolliasutuses

Vältimaks ranget kontrolli lähtetolliasutuses, võivad petturid teha katsed TIR-märkmiku originaali aktsepteerimist võltsida, kasutades selleks võltsitud tollitõkendite ja –pitsateid.

Selline petturlus on eriti ohtlik, sest TIR-konventsiooni kohaselt usaldavad transiit- ja sihtriikide tolliasutused lähtetolliasutuses läbi viidud kontrolli. Seetõttu lähteriigis paikneva(te)l väljumistolliasutus(t)el on sellise petturluse avastamisel otsustav roll ja see (sellised) tolliasutus(ed) peaks(id) kontrollima tollitõkendite ja –pitsatite autentsust ning võimaluse korral võrdlema TIR-märkmiku kaubamanifestide andmeid saatedokumentidel (näiteks, kauba ekspordideklaratsiooni, CMR –saatelehe, jms) andmetega, mida selgitava märkuse 0.19 kohaselt kontrollib tavaliselt lähtetolliasutus. Vajduse korral peab (peavad) nimetatud väljumistolliasutus(ed) läbi viima muid lähteriigis (-riikides) TIR-veoga seose nõuatavaid tollikontrolli vorme.

{TRANS/WP.30/AC.2/75 lisa 3 ja Corr 3}

Artikkel 20

Toll võib määrata oma riigi territooriumil toimuvale veole tähtaja ja nõuda, et maantesõiduk, autorong või konteiner järgiks ettenähtud teekonda.

Selgitav märkus artikli 20 kohta

0.20

Tähtaegade määramisel oma riigi tolliterritooriumil toimuvale veole peab toll võtma muuhulgas arvesse kõiki erieeskirju, mida vedajad peavad järgima, eriti aga maantesõiduki juhtide tööaja ja kohustusliku puhkeajaga seotud eeskirju. On soovitatav, et toll kasutaks oma õigust määrata teekonda ainult siis, kui ta peab seda oluliseks.

Kommentaari artikli 20 kohta

Kui artiklitest 20 ja 39 tulenevaid kohustusi on rikutud, võib rahatrahvi nõuda üksnes märkmiku valdajalt või rikkumise eest vastutavalt isikult, mitte garantiühingult.

{TRANS/GE.30/AC.2/14, lõige 29;

TRANS/GE.30/39, lõige 30}

Artikkel 21

Maanteeõiduk, autorong või konteiner esitatakse koos veose ja sellega seotud TIR-märkmikuga kontrollimiseks igas vahetolliasutuses ja sihttolliasutustes.

Selgitavad märkused artikli 21 kohta

- 0.21–1 Käesolev artikkel ei piira tolli õigust kontrollida peale tollitõkendiga suletud veoseruumi lisaks ka kõiki muid sõiduki osasid.
- 0.21–2 Saabumistolliasutus võib saata veoettevõtja tagasi külgneva riigi väljumistolliasutusse, kui ta leiab, et nimetatud asutuses ei ole tollivormistus läbitud või et see on toimunud valesti. Sellisel juhtudel teeb saabumistolliasutus TIR-märkmikusse asjaomase väljumistolliasutuse jaoks märke.
- 0.21–3 Kui kontrollimise käigus võtab toll kaupadest proove ja näidiseid, peab ta tegema TIR-märkmiku kaubamanifesti asjakohase märke, mis sisaldab kõiki andmeid võetud kaupade kohta.

Kommentaariid artikli 21 kohta

TIR-veoetapi lõppemine riigi tolliterritooriumilt väljumise vahetolliasutuses (trassil) ja sihttolliasutuses:

TIR-veoetapi lõppemine trassil

Maanteeõiduk, autorong või konteiner on koos veose ja sellega seotud TIR-märkmikuga esitatud kontrollimiseks riigi tolliterritooriumilt väljumise vahetolliasutusele.

TIR-veo osaline lõppemine

Maanteesõiduk, autorong või konteiner koos veose ja sellega seotud TIR-märkmikuga on esitatud kontrollimiseks sihttolliasutusele sellele järgneva kauba osalise mahalaadimisega.

TIR-veo täielik lõppemine

Maanteesõiduk, autorong või konteiner on koos veose või veose allesjäänud osaga (kui on toimunud eelnevaid veo osalisi lõpetamisi) ja sellega seotud TIR-märkmikuga on esitatud kontrollimiseks veo viimasele sihttolliasutusele.”

{TRANS/WP.30/192, lõige 26; TRANS/WP.30/AC.2/59, lõige 46 ja lisa 5}

Artikkel 22

1. Üldjuhul aktsepteerib toll konventsiooniosalise vahetolliasutuses teiste konventsiooniosaliste tollitõkendeid tingimusel, et need on rikkumata, välja arvatud siis, kui kaupa kontrollitakse vastavalt artikli 5 lõikele 2. Nimetatud konventsiooniosalise toll võib siiski lisada oma tollitõkendid, kui see on vajalik kontrollinõuete täitmiseks.

2. Konventsiooniosalise selliselt aktsepteeritud tollitõkenditel on konventsiooniosalise territooriumil sama õiguskaitse kui siseriiklikel tollitõkenditel.

Kommentaar artikli 22 kohta

Tollitõkendite iseloomustus

TIR-konventsioonis ei käsitleta tollitõkendite standardeid ja nõudeid. Selles on vaid sätestatud, et konventsiooniosalised peavad üldreeglina aktsepteerima teise konventsiooniosalise paigaldatud tollitõkendeid. Seega jääb tollitõkendite omaduste kindlaksmääramine riiklike tolliadministratsioonide pädevusse. Tollitõkendite efektiivuse tagamiseks soovitatakse tollil kasutada antud valdkonna uusimatele rahvusvahelistele nõuetele vastavaid tollitõkendeid. Selles kontekstis juhitakse tolli tähelepanu tolliprotseduuride lihtsustamise ja harmoniseerimise rahvusvahelise konventsiooni (ülevaadatud Kyoto konventsioon) E-erilisa peatükis 1 esitataud miinimumnõuetele. Peale selle on soovitatavd nimetatud konventsiooni 6.peatüki juhised, mis on välja töötatud ülemaailmse tolliorganisatsiooni (WCO) patronaaži all.

{TRANS/WP.30/216, lõige 67; TRANS/WP.30/AC.2/77, lisa 3}

Artikkel 23

Ainult erijuhtudel tohib toll nõuda:

- maanteesõiduki, autorongi või konteineri eskortimist oma territooriumil vedaja kulul,
- maanteesõiduki, autorongi või konteineri ja nende veose kontrollimist teel.

Kommentaar artikli 23 kohta

Maanteesõidukite eskort

Artiklis 23 on sätestatud, et maanteesõidukite eskorti võib määrata vaid erandjuhtudel, mil tolliaseaduse täitmist muul viisil ei ole võimalik tagada. Otsus maanteesõidukite eskordi kohta peaks tuginema riskianalüüsile. Toll peaks eelkõige analüüsima riski, et vedaja jätab maanteesõidukid(d) koos kaubaga siht- või väljumistolliasutusele (vahetolliasutusele) esitamata ja et kaupa võidakse ebaseaduslikult vabasse ringlusse suunata. Sellisel juhul soovitatakse tollil hinnata muuhulgas järgmisi tegureid (vabas järjestuses):

- teave TIR-märkmiku valdaja õigusrikkumiste kohta tollis, samuti tema varasemate TIR-protseduuri tühistamiste või välja arvamiste kohta;
- teavet vedaja maine kohta;
- impordi-ja eksporditollimaksude ning impordi-ja ekspordimaksude summat riski korral;
- kauba päritolu ja nende teekonda

Eskordi korral ja eelkõige juhul, kui vedaja kohta ei ole esitatud muid kirjalikke tõendeid, on soovitatav, et toll sisestab vedaja palvel TIR-märkmiku lõigendi 1 punkti 5 "Mitmesugust" alla sõna "Eskort", millele järgneb lühike põhjuste, mis on viinud taoliste eskordiga saatmise vajaduseni, äranäitamine.

Artikli 1 punkti f selgitava märkuse 0.1(f) kohaselt peaks eskordilõivude piirsummaks olema osutatud teenuste ligikaudne maksumus ning need lõivud ei tohiks kujutada endast kaudset kaitset kodumaistele toodetele või maksustamise eesmärgil impordil või ekspordil.

*{TRANS/GE.30/59, lõiked 34 ja 35; TRANS/WP.30/137, lõiked 75 ja 76;
TRANS/WP.30/159, lõige 25; TRANS/WP.30/194, lõige 63;
TRANS/WP.30/AC.2/63, lõige 63 ja lisa 3;
ECE/TRANS/WP.30/AC.22009/CPR.1}*

Artikkel 24

Kui toll kontrollib maanteesõiduki, autorongi või konteineri veost veo jooksul või vahetolliasutuses, siis kantakse TIR-märkmiku selles riigis kasutatavatele kviitungitele, vastavatele lõigenditele ja TIR-märkmikusse jäävatele kviitungitele andmed uute paigaldatud tollitõkendite ja tehtud kontrolli kohta.

Artikkel 25

Kui teel rikutakse tollitõkendid muul kui artiklites 24 ja 35 osutatud viisil või kui kaup hävib või see kahjustub ilma tollitõkendeid rikkumata, järgitakse, ilma et see piiraks siseriiklike õigusaktide võimalikku kohaldamist, käesoleva, TIR-märkmiku kasutamist käsitleva konventsiooni lisas 1 ettenähtud korda, ja täidetakse TIR-märkmiku aktileht.

Artikkel 26

1. Kui osa veost TIR-märkmiku alusel toimub sellise riigi territooriumil, mis ei ole konventsiooniosaline, siis TIR-vedu peatatakse. Sel juhul aktsepteerib selle konventsiooniosalise toll, kelle territooriumil vedu jätkub, TIR-märkmiku TIR-veo taastamiseks tingimusel, et tollitõkendid ja/või identifitseerimismärgid on rikkumata. Juhul kui tollitõkendid on rikunud võib toll TIR-märkmiku aktsepteerida, võimaldamaks TIR-veo jätkamist artikli 25 sätete kohaselt.

{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002;
ECE/TRANS/17/parandus 24; jõustus 19.septembril 2004}

2. Sama kehtib ka siis, kui märkmiku valdaja ei kasuta TIR-märkmikku veo mingi osa jooksul lihtsamate transiidiprotseduuride olemasolu tõttu või kui tollitransiidirežiimi kasutamine ei ole vajalik.

3. Sellistel juhtudel loetakse neid tolliasutusi, kus TIR-vedu peatatakse või taaslustatakse, vastavalt väljumise vahetolliasutuseks ja sisenemise vahetolliasutuseks.

{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

Kommentaariid Artikli 26 kohta

TIR-veo peatamine konventsiooniosalises riigis, kus ei ole tunnustatud garantiiühingut.

Artiklit 26 kohaldatakse ka konventsiooniosalisele riigile, kus ei ole tunnustatud garantiiühingut ja kus seetõttu ei saa kohaldada konventsiooni artikli 3 lõiget b. Selliste konventsiooniosaliste nimekirja on koostanud TIR-halduskomitee ja TIR-juhatuse (TIRExB) dokumentide alusel, mille on esitanud konventsiooniosalised ja mille TIRExB on konventsiooni lisa 9 osa I kohaselt deponeerinud.
{TRANS/WP.30/AC.2/63, lisa 3}

TIR protseduuri kasutamine, kui osa TIR-veost ei toimu maanteel.

Vastavalt konventsiooni artiklile 2 võib juhul, kui osa teekonnast TIR-veo alguse ja lõpu vahel ei toimu maanteel (raudteed, siseveekogud, jne), kasutada teisi transpordiviise. Maanteevälisel etapil võib TIR-märkmiku valdaja::

- *taotlema tolliasutustelt TIR-veo peatamist vastavalt konventsiooni artikli 26 lõikele 2. Selleks, et peatatud TIR-vedu uuesti alustada, peavad*

tollikäsitlus ja tollikontroll olema maanteevälise etapi lõpul kättesaadavad. Kui kogu teekond lähteriigis on toimunud väljaspool maanteed, võib TIR-veoetappi alustada ja kohe ka lõpetada, rebides ära TIR-märkmiku mõlemad kviitungid nr. 1 ja nr. 2. Sellisel juhul ülejäänud teekonna jooksul selle riigi piires TIR –garantiid ei võimaldata. TIR-veo võib siiski kergesti taastada tolliasutuses, mis asub maanteevälise etapi lõpul teises konventsiooniosalises riigis vastavalt konventsiooni artiklile 26; või

- *kasutada TIR-protseduuri. Sel juhul peab valdaja siiski võtma arvesse, et TIR-vedu nimetatud riigis võib rakendada vaid juhul, kui siseriiklikud tolliasutused suudavad tagada TIR-märkmiku nõuetekohase käsitlemise järgmistes kohtades: sisenemisel vahetolliasutusse, väljumisel vahetolliasutuses ja sihtkohas.*
{TRANS/WP.30/AC.2/67, lõige 64 ja lisa 4; TIRExB/REP/13/Rev.1, lõige 23}

Artikkel 27

Algselt ettenähtud sihtolliasutuse võib asendada teise sihtolliasutusega, kui konventsioonist, eriti artklist 18, ei tulene teisti.

Artikkel 28

1. Toll kinnitab TIR-veoetapi lõppemise viivitamata. TIR-veoetapi lõppemise võib kinnitada lisatingimusteta või lisatingimustega. Kui TIR-veoetapi lõppemine kinnitatakse lisatingimustega, peab see toimuma kõnealuse TIR-veoga seotud faktide alusel. Need faktid tuleb selgelt esitada asjaomasel TIR-märkmikus. {ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

2. Kui kaup on suunatud mingile teisele tolliprotseduurile või allutatud mingile teisele tollikontrollisüsteemile, ei loeta TIR-märkmiku valdajat või tema nimel tegutsevat isikut seotuks nende õigusaktide rikkumistega, mis võisid aset leida eespool nimetatud teise tolliprotseduuri või tollikontrolli käigus.
{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

Selgitav märkus artikli 28 kohta

0.28 TIR-märkmiku kasutamine peab piirduma ainult sellele omase ülesandega, nimelt transiitveoga. TIR-märkmikku ei tohi näiteks kasutada tollikontrolli all oleva kauba ladustamiseks sihtkohas.
{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

Kommentaari artikli 28 kohta

TIR-märkmike tagastamine selle valdajale või valdaja nimel tegutsevale muule isikule

Tuleb rõhutada, et sihttolliastuse põhikohustus on TIR-märkmik selle valdajale või tema nimel tegutsevale isikule viivitamata tagastada, sõltumata sellest, kas veo lõppemine on kinnitatud lisatingimusteta või lisatingimustega. See mitte ainult ei hõlbusta kontrolli, mida teevad TIR-märkmikke väljaandev garantiühing ja rahvusvaheline organisatsioon, milledele on viidatud artiklis 6, vaid võimaldab ka nendel organisatsioonidel TIR-märkmiku valdajale tagastamisel välja anda uue märkmiku, mis tahes ajal kasutatavate TIR-märkmike arv võib olla piiratud.

{TRANS/GE.30/AC.2/12, lõige 33; TRANS/GE.30/GRCC/11, lõiked 24 ja 25; TRANS/WP.30/AC.2/192, lõige 26, TRANS/WP.30/AC.2/59, lõige 46 ja lisa 5}

Võimalus kasutada kaht TIR-märkmikku üheainsa TIR-veo jaoks

Võib juhtuda, et ühes TIR-märkmikus sisalduvate kviitungite arv ei ole küllaldane kogu TIR-veo teostamiseks. Sellisel juhul tuleb TIR-veo esimene osa lõpetada vastavuses TIR-konventsiooni artiklitega 27 ja 28 ning samal tolliasutusel, kes on kinnitanud eelmise TIR-veo lõppemise, tuleb aktsepteerida uus TIR-märkmik kasutamiseks ülejäänud TIR-veo osaks. Selle kajastamiseks tuleb mõlemasse TIR-märkmikusse teha asjakohane sissekanne.

{TRANS/WP.30/AC.2/23, lõige 21; TRANS/WP.30/AC.2/192, lõige 26; TRANS/WP.30/AC.2/59, lisa 5}

Pärast TIR-veo lõpetamist kohaldatavad protseduurid

Artikkel 28 sätestab, et TIR-veo lõpetamise peab toll kinnitama viivitamata. Lõpetamine toimub tingimusel, et kõnesolev kaup on suunatud mingile teisele tolliprotseduurile või allutatud tollikontrolli mingile teisele süsteemile. Need protseduurid võivad hõlmata kauba tollivormistust riigisiseseks tarbimiseks, kauba edasitoimetamist üle piiri mingisse kolmandasse riiki või vabatsiooni või kauba ajutist ladustamist tolli heakskiidetud kohas seni, kuni see kaup on mingiks teiseks tolliprotseduuriks vormistatava deklaratsiooni ootel.

{TRANS/WP.30/AC.2/192, lõige 26; TRANS/WP.30/AC.2/59, lisa 5}

TIR-veoetapi lõppemine

1. *Kui TIR-veoetapi lõppemine on kinnitatud lisatingimusteta, tuleb tollil, kes väidab, et kõnealune lõppemiskinnitus on saadud ebaseaduslikult või pettusega, oma teatises märkmiku mittelõpetamise kohta ja/või maksutaotluses täpselt põhjendada, miks toll deklareerib, et see TIR-veoetapi lõppemine on ebaseaduslik või seotud pettusega.*

2. Toll ei peaks ilma põhjendusi esitamata korduvalt kinnitama TIR-veoetappide lõpetamist kindlaksmääramata lisatingimustel, ainult et vältida artikli 10 lõikes 1 ja artikli 11 lõikes 1 sätestatud nõuete kohaldamist {TRANS/GE.30/GRCC/11, lõige 12; TRANS/GE.30/AC.2/12, lõige 25; TRANS/WP.30/AC.2/192, lõige 26; TRANS/WP.30/AC.2/59, lõige 46 ja lisa 5}

Lisatingimustele osutamine

Tollil tuleb TIR-veoetapi lõpetamisega seotud mis tahes lisatingimus märkida väga selgelt ja toll peab teavitama lisatingimuse olemasolust, täites TIR-märkmiku kviitungi 2 lahtri 27 ja märkides TIR-märkmiku lõigendi 2 punkti 5 alla tähe "R", ning juhul, kui see on vajalik, täitma TIR-märkmiku aktilehe. {TRANS/GE.30/8, lõige 12; TRANS/WP.30/AC.2/192, lõige 26; TRANS/WP.30/AC.2/59, lõige 46 ja lisa 5}

TIR-veoetapi lõpetamise alternatiivne tõendamine

TIR-veoetapi nõuetekohase lõpetamise alternatiivseks tõendamiseks soovitatakse tollil erandjuhtudel kasutada järgmist teavet, tingimusel et teave on saadud viisil, mida toll on aktsepteerinud:

- mis tahes ametlik kinnitus TIR-veoetapi lõpetamise kohta, mis oli hõlmatud sama TIR-veoga läbi mingi teise konventsiooniosalise riigi, mis järgnes kõnealusele TIR-veoetapile, või kinnitus kõnealuse kauba suunamise kohta teisele tolliprotseduurile või allutamise kohta teisele tollikontrollisüsteemile, näiteks tollivormistusele riigisiseseks tarbimiseks;
- TIR-märkmiku lõigendid nr 1 või nr 2, mille mingi konventsiooniosaline on varustanud nõuetekohase templiga, või nende lõigendite koopiad, mille peab olema andnud TIR-konventsiooni artiklis 6 nimetatud rahvusvahelise organisatsioon kinnitusega, et kõnealune koopia on originaali ehtne koopia.

{TRANS/WP.30/159, lõige 38; TRANS/WP.30/AC.2/192, lõige 26; TRANS/WP.30/AC.2/59, lõige 46 ja lisa 5}

TIR-märkmiku vedaja poolse kasutamise täiustatud protseduur

Mõnes konventsiooniosalises riigis ei ole vedajal sihttollipunkti pädevate tolliametnikega otsekontakti, enne kui kaubasaaja või tema esindaja teeb vajalikud tollivormistused kaupade vabastamiseks vabaks ringluseks või mis tahes muuks TIR-veole järgneva tolliprotseduuriks. Selleks, et võimaldada vedajal või tema sõiduki juhil tõestada, et pädevad tolliametnikud on TIR-protseduuri õigesti lõpetanud, on vedajal või tema sõiduki juhil soovi korral lubatud hoida TIR-märkmik enese käes ja edastada kaubasaajale või tema esindajale ainult TIR-märkmiku kollase kviitungi nr 1/ nr 2 (mitte tolli kasutuseks) koopia koos mis tahes muu vajaliku dokumentatsiooniga. Pärast tollivormistust kaupade vabastamiseks vabaks ringluseks või mõnda muud tolliprotseduuri peaksid vedaja või tema sõiduki juht minema isiklikult pädevate tolliametnike juurde, et saada oma TIR-märkmikule tõendus.

{TRANS/WP.30/188, lõige 54; TRANS/WP.30/AC.2/59, lõige 61 ja 62 ning lisa 6}

(c) RASKE VÕI SUUREMAHULISE KAUBA VEOGA SEOTUD SÄTTED

Artikkel 29

1. Jaotist kohaldatakse üksnes konventsiooni artikli 1 punktis p määratletud raske või suuremahulise kauba suhtes.

{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

2. Jaotise kohaldamisel võib raskeid või suuremahulisi kaupu vedada lähtetolliasutuse otsuse alusel tollitõkendita sõidukite või konteineritega.

3. Jaotist kohaldatakse üksnes siis, kui lähtetolliasutuse arvates on raske või suuremahuline kaup ja sellega koos veetavad lisaseadmed vastavalt esitatud kirjeldusele lihtsalt identifitseeritavad või saab neile paigaldada tollitõkendeid ja/või identifitseerimismärke, et vältida kaupade asendamist või eemaldamist jälgi jätmata.

Selgitav märkus artikli 29 kohta

0.29 Raskeid või suuremahulisi kaupu vedavate maantesõidukite või konteinerite jaoks TIR-tunnistust ei nõuta. Sellest olenemata peab lähtetolliasutus tagama, et käesolevas artiklis sätestatud tingimused oleks seda liiki veo puhul täidetud. Teiste konventsiooniosaliste tolliasutused peavad tunnustama lähtetolliasutuse otsust, kui nende arvates ei ole see vastuolus artikli 29 sätetega.

Kommentaariid artikli 29 kohta

Raske või suuremahulise kaubana käsitatav maantesõiduk

Kui raske või suuremahulise kaubana käsitatav maantesõiduk või erisõiduk veab teisi raskeid või suuremahulisi kaupu, vastades samal ajal konventsiooni III peatüki punktis c sätestatud tingimustele, on vajalik ainult üks TIR-märkmik, mille kaas ja kõik kviitungid kannavad konventsiooni artiklis 32 ettenähtud märged. Kui selline sõiduk veab veoseruumis või konteineris tavalisi kaupu, peab sõiduk või konteiner olema eelnevalt heaks kiidetud III peatüki punktis a sätestatud tingimuste kohaselt ning veoseruum või konteiner peavad olema suletud tollitõkendiga.

Kui maantesõiduk või erisõiduk on eksporditud riigist, kus asub lähtetolliasutus, ja imporditakse teise riiki, kus asub sihttolliasutus, kohaldatakse konventsiooni artikli 3 punkti a alapunkti iii eeskirju. Sel juhul konventsiooni artikli 15 eeskirju,

mis käsitlevad sõiduki ajutist importi, ei kohaldata. Seega sellise sõiduki ajutise impordi tollidokumente ei nõuta.

{TRANS/WP.30/AC.2/59, lõiked 61 ja 62 ning lisa 6; TRANS/WP.30/AC.2/65, lõiked 39 ja 40 ning lisa 2; TRANS/WP.30/200, lõige 72}

Kariloomade vedu

Kariloomade veo suhtes tuleks kohaldada konventsiooni artiklit 29, mis käsitleb raske ja suuremahulise kauba vedu.

{TRANS/GE.30/AC.2/21, lõige 30}

Artikkel 30

TIR-veo kohaselt toimuva raske või suuremahuliste kaupade veo suhtes kohaldatakse kõiki konventsiooni sätteid, välja arvatud käeoleva jaotise erisätteid.

Artikkel 31

Garantiühingute vastutus hõlmab nii TIR-märkmikus loetletud kaupu kui ka teisi kaupu, mis on koormaalusel või TIR-märkmikus loetletud kaupade hulgas.

Artikkel 32

TIR-märkmiku kaanel ja kõikidel kviitungitel peab olema inglise või prantsuse keeles paksus kirjas märged “raske või suuremahuline kaup” (“heavy or bulky goods” või “marchandises pondereuses ou volumineuses”).

Kommentaari artikli 32 kohta

TIR-märkmike väljaandmine segasaadetisele, mis koosneb tavakaubast ning raskest või suuremahulisest kaubast.

Otsuse tegemisel tavakaubast ning raskest või suuremahulisest kaubast koosnevate segasaadetiste jaoks vajaminevate TIR-märkmike arvu kohta, peab lähtetolliasutus arvesse võtma artikli 32 erisätteid, mille kohaselt raske või suuremahulise kauba veol peab TIR-märkmiku kaanel ja kõikidel kviitungitel olema märged “raske või suuremahuline kaup”. Kuna sellist märget ei

kohaldada tavakauba veoks tollitõkendite all, siis on tavakaubaveoks vajalik eraldi TIR-märkmikku.

{TRANS/WP.30/AC.2/71, LISA3; TRANS/WP.30/206, lõige 57}

Artikkel 33

Lähtetolliasutus võib nõuda veetavate kaupade identifitseerimiseks vajalike pakkelehtede, fotode, jooniste jm lisamist TIR-märkmikule. Sel juhul peab ta nimetatud dokumendid kinnitama, üks koopia nimetatud dokumentidest kinnitatakse TIR-märkmiku kaane siseküljele ning kõik TIR-märkmiku kaubamanifestid peavad sisaldama viidet neile dokumentidele.

Artikkel 34

Iga konventsiooniosalise vahetolliasutused peavad aktsepteerima teiste konventsiooniosaliste pädevate asutuste poolt paigaldatud tollitõkendid ja/või identifitseerimismärke. Toll võib siiski paigaldada täiendavad tollitõkendid ja/või identifitseerimismärgid; uute paigaldatud tollitõkendite andmed kantakse TIR-märkmiku selles riigis kasutatavatele kviitungitele, asjakohastele lõigenditele ja TIR-märkmikusse jäävatele kviitungitele.

Artikkel 35

Kui vahetolliasutuses või veo käigus veost kontrolliv toll peab eemaldama tollitõkendid ja/või identifitseerimismärgid, siis kantakse uute paigaldatud tollitõkendite andmed TIR-märkmiku selles riigis kasutatavatele kviitungitele, asjakohastele lõigenditele ja TIR-märkmikusse jäävatele kviitungitele.

IV peatükk

EESKIRJADE EIRAMINE

Artikkel 36

Konventsiooni rikkumise eest karistatakse rikkujat vastavalt selle riigi seadustele, kus rikkumine toimus.

Artikkel 37

Kui ei ole võimalik kindlaks teha, millise riigi territooriumil rikkumine toimus, loetakse see toimunuks selle konventsiooniosalise territooriumil, kus rikkumine avastati.

Artikkel 38

1. Igal konventsiooniosalisel on õigus ajutiselt või alaliselt keelata tegevus käesoleva konventsiooni alusel isikul, kes on oluliselt rikkunud rahvusvahelises kaubaveos kohaldatavaid tollialaseid õigusakte.

Selgitav märkus artikli 38 lõike 1 kohta

0.38.1 Selgitav märkus on jäetud välja
{ ECE/TRANS/17/ parandus 23, jõustus 7.novembril 2003 }

**2. Sellest keelust teatatakse ühe nädala jooksul selle konventsiooniosalise tollile, kelle territooriumil on asjaomase isiku elu- või asukoht, samuti selle riigi garantiühingu(te)le, kus rikkumine toimus, ning TIR-juhatusele.
{ECE/TRANS/17/parandus 19, jõustus 17. veebruaril 1999}**

Selgitav märkus artikli 38 lõike 2 kohta

0.38.2 Selgitav märkus on jäetud välja.
{ECE/TRANS/17/parandus 19, jõustus 17. veebruaril 1999}

Kommentaariid Artikli 38 kohta

Tollikoostöö

*TIR-märkmiku kasutamiseks kooskõlas konventsiooni lisa 9 osaga II peaks isikule loa andmisel selle konventsiooniosalise toll, kelle riigis on asjaomase isiku elu- või asukoht, võtma arvesse igalaadse informatsiooni selle isiku toimepandud tollialaste õigusaktide raskete või korduvate rikkumiste kohta, millest on teine konventsiooniosaline artikli 38 lõike 2 kohaselt teavitanud. Selline teave peaks sisaldama võimalikult palju üksikasju, et võimaldada konventsiooniosalisel, kelle riigis on isiku elu- või asukoht, arvetsda tulemuslikult asjakohaseid juhtumeid.
{TRANS/WP.30/AC.2/67, lõige 63; TRANS/WP.30/200, lõige 68;
TRANS/WP.30/AC.2/67, lõige 63 ja lisa 3}*

Kohaliku vedaja TIR-protseduuri loa kehtetuks tunnistamine.

Selleks, et tunnistada kehtetuks sellise rahvusliku vedaja TIR-protseduuri luba, kes on oma elu-või asukohariigis oluliselt rikkunud tollialaseid õigusakte soovitatakse tollil tugineda pigem artikli 6 lõike 4 ja lisa 9 osa 2 lõike 1 punkti d sätetele, kui artikli 38 lõikele 1.

{TRANS/WP.30/AC.2/67, lõige 63; TRANS/WP.30/200, lõige 68; TRANS/WP.30/AC.2/67, lõige 63 ja lisa 3}

Artikkel 39

Kui TIR-vedu on muus osas tunnistatud korrektseks, siis:

- 1. ei pööra konventsiooniosalised tähelepanu väikestele kõrvalekalletele ettenähtud tähtaja või teekonna järgimisel;**
- 2. ei käsitata TIR-märkmiku valdaja poolt konventsiooni rikkumisena ka seda, kui TIR-märkmiku kaubamanifesti andmed erinevad maanteesõiduki, autorongi või konteineri tegelikust sisust, kui pädevale asutusele tõendatakse, et need erinevused ei tulene teadlikult tehtud vigadest või hooletusest kauba laadimise või kaubamanifesti koostamise ajal.**

Selgitav märkus artikli 39 kohta

- 0.39 Väljend “hooletusest tehtud vead” tähendab toiminguid, mida ei ole tehtud tahtlikult ja kõiki fakte teades, vaid mis tulenevad sellest, et igal eri juhul ei ole täpsuse tagamiseks võetud mõistlikke ja vajalikke meetmeid.

Artikkel 40

Lähte- ja sihtriigi tolliamet ei pea TIR-märkmiku valdajat vastutavaks erinevuste eest, mis võidakse avastada nendes riikides, kui erinevused on tegelikult seotud TIR-veole eelnenud või järgnenud tolliprotseduuridega, millega märkmiku valdaja ei olnud seotud. {ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

Artikkel 41

Kui tollile tõendatakse, et TIR-märkmiku kaubamanifestis kindlaksmääratud kaubad on õnnetusjuhtumi või vääramatu jõu tõttu hävinud või pöördumatult kahjustunud või oma laadi tõttu vähenenud, ei nõuta tavaliselt tasutavate tolli- ja muude maksude maksmist.

Artikkel 42

Konventsiooniosalise asjakohaselt põhjendatud taotluse korral esitab TIR-veoga seotud konventsiooniosalise pädev asutus sellele konventsiooniosalisele kogu artiklite 39, 40 ja 41 kohaldamiseks vajaliku olemasoleva teabe.

{ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002}

Kommentaar artikli 42 kohta

Tolliasutuste koostöö

Sageli on tollil raske TIR-märkmike lõpetamata jätmisel kehtestada sissenõutavaid impordi- ja eksporditollimakse ning impordi- ja ekspordimakse, kuna kaupade kirjeldus märkmikus on sageli väga ebamäärane ning nende väärtust pole kindlaks määratud. Seepärast tuleb lähtetolliasutuselt sageli taotleda laaditud kauba kohta lisainformatsiooni. Sellisel juhul on tihe koostöö ja infovahetus kõigi konventsiooniosaliste pädevate asutuste vahel oluline, kuna üksnes range kinnipidamine konventsiooni artiklitest 42 ja 50 tagab TIR-transiidirežiimi tõhusa toimimise.

{TRANS/WP.30/131, lõiked 39 ja 40}

Artikkel 42. bis

Pädevad asutused võtavad tihedas koostöös ühingutega kõik vajalikud meetmed, et tagada TIR-märkmike nõuetekohane kasutamine. Selleks võivad nad võtta vajalikke siseriiklikke ja rahvusvahelisi kontrollmeetmeid. Sel eesmärgil pädevate asutuste võetud siseriiklikud kontrollmeetmed teatatakse viivitamata TIR-juhatusele, kes kontrollib nende vastavust käesoleva konventsiooni sätetele. Rahvusvahelised kontrollmeetmed võtab vastu halduskomitee.

{ECE/TRANS/17/parandus19, jõustus 17. veebruaril 1999}

Artikkel 42. ter

Konventsiooniosaliste pädevad asutused varustavad luba omavaid ühinguid vastavalt vajadusele teabega, mida need vajavad oma kohustuste täitmisel 9.lisa I osa artikli 1 punkti (f) alapunkti (iii) alusel.

Lisas 10 on teave, mida tuleb esitada erijuhtudel.

{TRANS/WP.30/AC.2/77, lisa 2, jõustumise aeg 12.august 2006}

V peatükk

SELGITAVAD MÄRKUSED

Artikkel 43

Lisas 6 ja lisa 7 III osas esitatud selgitavates märkustes tõlgendatakse käesoleva konventsiooni ja selle lisade teatavaid sätteid. Samuti sisaldavad need teatavate soovituslike tavade kirjeldusi.

VI peatükk

MUUD SÄTTED

Artikkel 44

Iga konventsiooniosaline võimaldab asjaomastel garantiühingutel kanda üle valuuta, mis:

- (a) on vajalik konventsiooniosaliste asutuste poolt käesoleva konventsiooni artikli 8 alusel nõutavate summade tasumiseks;**
- (b) on ette nähtud asjaomase välisriigi ühingu või rahvusvahelise organisatsiooni poolt garantiühingule saadetud TIR-märkmiku vormide eest tasumiseks.**

Artikkel 45

Iga konventsiooniosaline avaldab tema poolt TIR-veoks kinnitatud lähtetolliasutuste, vahetolliasutuste ja sihttolliasutuste loetelu. Külgnevate territooriumide konventsiooniosalised konsulteerivad üksteisega, et leppida kokku vastavate vahetolliasutuste ja lahtiolekuaegade suhtes.

Selgitav märkus artikli 45 kohta

0.45 Konventsiooniosalistel soovitatakse avada nii riigi sees kui ka piiril võimalikult palju TIR-veoga tegelevaid tolliasutusi.

Artikkel 46

1. Konventsioonis käsitletud toimingutega seoses osutatakse tolliteenuseid tasuta, välja arvatud juhul, kui seda tehakse muul kui tavaliselt sellisteks toiminguteks määratud päeval või ajal või kohas.

2. Konventsiooniosalised teevad kõik võimaliku, et hõlbustada tolliasutustes kergelt rikneva kaubaga seotud toimingute tegemist.

Kommentaar Artiklile 46

Tasu tollikontrolli teostamise eest vedaja nõudel

*Igasugused kulutused, mis on seotud tolli osalemise eest vedaja nõudel, nagu on kindlaks määratud TIR-konventsiooni artiklis 5, peab kandma viimatinimetatu..
{TRANS/WP.30/196, lõige 66 ja 67 ning lisa 3;
TRANS/WP.30/AC.2, lõige 63 ja lisa 3}*

Artikkel 47

1. Konventsiooniga ei välistata selliste siseriiklike õigusnormidega kehtestatud keeldude või kontrolli kohaldamist, mis lähtuvad kõlbluse, avaliku korra või julgeoleku, hügieeni või rahva tervisega seotud või veterinaarsetest või fütopatoloogilistest kaalutlustest, ega ka selliste õigusnormide alusel tasutavate maksude sissenõudmist.

2. Konventsiooniga ei välistata muude vedu reguleerivate siseriiklike või rahvusvaheliste sätete kohaldamist.

Kommentaar artikli 47 kohta

Kaubanduse hõlbustamine ja tollikontroll

TIR-konventsioon on tollialane konventsioon tollitransiidirežiimi eesmärgil. Artikli 47 eesmärk on lubada tollinõuetest erinevate lisakeeldude ja –kontrolli rakendamist, tuginedes siseriiklikule seadusandlusele.

Kui rakendatakse artikli 47 lõiget 1, toovad sellised keelud ja kontrollimised üldjuhul kaasa viivitusi ja transpordifirmade lisakulutusi. Seda arvestades, tuleb kontrollimisi teostada minimaalselt, piirdudes juhtudega, kus asjaolud või reaalsed ohud seda õigustavad.

{TRANS/WP.30/204, lõige 58; TRANS/WP.30/AC.2, lisa 3}

Saatedokumendid

Rahvusvaheliste konventsioonide (nagu 1973. aasta Ohustatud fauna ja flora liikide rahvusvaheline kaubanduskonventsioon) järgi nõutav dokumentatsioon peab alati liikuma koos vastava kaubaga. Viited taolise dokumentatsiooni kohta TIR-märkmikus hõlbustavad tollikontrolli.

{TRANS/WP.30/216, lõige 72; TRANS/WP.30/AC.2/77, lisa 3}

Artikkel 48

Konventsioon ei takista tolli- või majandusliidu moodustanud konventsiooniosalistel kehtestada erisätteid nende territooriumil algavate, lõppevate või seda läbivate vedude suhtes, tingimusel et sellised sätted ei kitsenda konventsiooniga ettenähtud soodustusi.

Artikkel 49

Konventsioon ei takista kohaldada ulatuslikumaid soodustusi, mille konventsiooniosalised on kehtestanud või soovivad kehtestada kas ühepoolset või kahe- või mitmepoolsete kokkulepete alusel, tingimusel et sellised meetmed ei takista konventsiooni sätete kohaldamist ja eriti TIR-vedu.

Artikkel 50

Konventsiooniosalised vahetavad üksteisega taotluse korral maanteeõidukite või konteinerite heakskiiduga ning nende konstruktsiooni tehniliste omadustega seotud teavet ning muud konventsiooni rakendamiseks vajalikku teavet.

Artikkel 51

Konventsiooni lisad on konventsiooni lahutamatu osa.

VII peatükk

LÖPPSÄTTED

Artikkel 52

Allakirjutamine, ratifitseerimine, vastuvõtmine, kinnitamine ja ühinemine

1. Kõik riigid, kes on ÜRO või mis tahes spetsialiseeritud asutuse või Rahvusvahelise Aatomienergia Agentuuri liikmed või Rahvusvahelise Kohtu statuudi pooled, ja teised ÜRO Peaassambleele kutsutud riigid võivad saada käesoleva konventsiooni osalisteks:
  - (a) kirjutades alla ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamisreservatsioonita;
  - (b) andes hoiule ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamiskirja pärast allakirjutamist ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamisreservatsiooniga;
  - (c) andes hoiule ühinemisdokumendi.
2. Konventsioon on avatud allakirjutamiseks lõikes 1 osutatud riikidele 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini 1976 ÜRO Genfi kontoris. Pärast seda on konventsioon avatud ühinemiseks.
3. Tolli- või majandusliidud võivad koos kõikide oma liikmesriikidega või millal tahes pärast seda, kui nende liikmesriigid on saanud käesoleva konventsiooni osalisteks, saada käesoleva konventsiooni osalisteks vastavalt lõigetele 1 ja 2. Nendel liitudel ei ole siiski hääleõigust.
4. Ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirjad antakse hoiule ÜRO peasekretärile.

Artikkel 53

Jõustumine

1. Konventsioon jõustub kuue kuu möödumisel kuupäevast, mil viis artikli 52 lõikes 1 osutatud riiki on sellele ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamisreservatsioonita alla kirjutanud või oma ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja hoiule andnud.
2. Pärast seda, kui viis artikli 52 lõikes 1 osutatud riiki on sellele ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamisreservatsioonita alla kirjutanud või oma ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirjad hoiule andnud, jõustub konventsioon muude konventsiooniosaliste suhtes kuue kuu möödumisel ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemisdokumendi hoiule andmisest.
3. Pärast konventsiooni muudatuse jõustumist hoiule antud ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja käsitatakse kehtivana muudetud konventsiooni suhtes.
4. Selliseid dokumente, mis antakse hoiule pärast muudatuse vastuvõtmist, kuid enne selle jõustumist, käsitatakse kehtivana muudetud konventsiooni suhtes muudatuse jõustumise kuupäevast alates.

Artikkel 54

Denonsseerimine

1. Iga konventsiooniosaline võib konventsiooni denonsseerida, teatades sellest ÜRO peasekretärile.
2. Denonsseerimine jõustub 15 kuud pärast seda, kui peasekretär on sellekohase teate kätte saanud.
3. Lähtetolliasutuse aktsepteeritud TIR-märkmiku kehtivust ei mõjuta see, et see aktsepteeriti enne denonsseerimise jõustumist, ja garantiühingu tagatis kehtib vastavalt konventsiooni sätetele.

Artikkel 55

Konventsiooni kehtivuse lõppemine

Kui konventsiooniosalisi riike on pärast konventsiooni jõustumist mis tahes 12 järjestikuse kuu jooksul vähem kui viis, kaotab konventsioon selle 12-kuulise ajavahemiku lõppedes kehtivuse.

Artikkel 56

1959. aasta TIR-konventsiooni kehtivuse lõppemine

1. Jõustumisel lõpetab ja asendab käesolev konventsioon 1959. aasta TIR-konventsiooni käesoleva konventsiooni osaliste vaheliste suhete osas.
2. Käesoleva konventsiooni osalised peavad aktsepteerima 1959. aasta TIR-konventsiooni alusel maantesõidukitele ja konteineritele väljastatud TIR-tunnistusi nende kehtivusaja või pikendatud kehtivusaja jooksul tollitõkendiga kaubaveol, tingimusel et sellised sõidukid ja konteinerid vastavad jätkuvalt tingimustele, mille alusel need algselt heaks kiideti.

Artikkel 57

Vaidluste lahendamine

1. Kõik konventsiooni tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidlused kahe või enama konventsiooniosalise vahel lahendatakse võimaluse korral nendevaheliste läbirääkimiste teel või muul viisil.
2. Kõik konventsiooni tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidlused kahe või enama osalise vahel, mida ei saa lahendada lõikes 1 osutatud viisil, suunatakse lahendamiseks vahekohtule, mis koosneb järgmistest liikmetest: iga vaidluse osapool määrab vahekohtuniku ja need vahekohtunikud määravad kolmanda vahekohtuniku, kes on esimeheks. Kui kolme kuu jooksul pärast taotluse saamist ei ole üks osapooltest vahekohtunikku määranud või kui vahekohtunikud ei ole valinud esimeest, võib iga osapool paluda ÜRO peasekretäril määrata vahekohtunik või vahekohtu esimees.
3. Lõike 2 alusel moodustatud vahekohtu otsus on kohustuslik kõikidele vaidluse pooltele.
4. Vahekohus kehtestab oma töökorra.
5. Vahekohus võtab otsuseid vastu hääلteenamusega.

6. Iga lahkarvamuse, mis on tekkinud vaidluspoolte vahel seoses otsuse tõlgendamise ja täitmisega, võib üks vaidluspool esitada lahendamiseks kõnealuse otsuse teinud vahekohtule.

Artikkel 58

Reservatsioonid

1. Iga riik võib konventsioonile alla kirjutades, seda ratifitseerides või sellega ühinedes deklareerida, et ei loe ennast seotuks konventsiooni artikli 57 lõigetega 2–6. Teised konventsiooniosalised ei ole seotud nende lõigetega konventsiooniosalise suhtes, kes on sellise reservatsiooni teinud.
2. Iga lõikes 1 sätestatud reservatsiooni teinud konventsiooniosaline võib igal ajal sellise reservatsiooni tühistada, teatades sellest ÜRO peasekretärile.
3. Ükski reservatsioon peale lõikes 1 ettenähtu ei ole konventsiooni suhtes lubatud.

Artikkel 58. bis

Halduskomitee

Moodustatakse kõikidest konventsiooniosalistest koosnev halduskomitee. Halduskomitee koosseis, ülesanded ja töökord on sätestatud lisa 8. {ECE/TRANS/17/parandus 19, jõustus 17. veebruaril 1999}

Artikkel 58. ter

TIR-juhatuse

Halduskomitee asutab abistava organina TIR-juhatuse, kes hakkab täitma konventsioonis ja komitee poolt talle usaldatud ülesandeid. TIR-juhatuse koosseis, ülesanded ja töökord on sätestatud lisa 8. {ECE/TRANS/17/parandus 19, jõustus 17. veebruaril 1999}

Artikkel 59

Konventsiooni muutmise kord

1. Konventsiooni, sealhulgas selle lisasid võib muuta konventsiooniosalise ettepanekul käesolevas artiklis kindlaksmääratud korras.

2. Kõik konventsiooni muudatusettepanekud vaatab lisas 8 sätestatud korras läbi kõikidest konventsiooniosalistest moodustatud halduskomitee. ÜRO peasekretär teatab konventsiooniosalistele nende nõusoleku saamiseks kõikidest halduskomitee koosolekul läbivaadatud või ettevalmistatud ning kohalolnud ja hääletanud liikmete kahe kolmandiku häälteenamusega vastuvõetud muudatusettepanekutest.
{ECE/TRANS/17/parandus 19, jõustus 17. veebruaril 1999}

3. Kõik muudatusettepanekud, välja arvatud artiklis 60 ettenähtud ettepanekud, millest on teatatud vastavalt eelmisele lõikele, jõustuvad kõikide konventsiooniosaliste suhtes kolm kuud pärast muudatusettepanekust teatamise järgnenud 12-kuulise tähtaja lõppu, kui selle aja jooksul ei ole ükski konventsiooniosaline riik edastanud ÜRO peasekretärile muudatusettepaneku suhtes vastuväiteid.

4. Kui muudatusettepaneku suhtes on edastatud vastuväide vastavalt lõikele 3, siis ei loeta muudatusettepanekut vastuvõetuks ja sellel ei ole õiguslikku jõudu.

Artikkel 60

Lisade 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ja 10 muutmise erikord

1. Kõik lisade 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ja 10 muudatusettepanekud, mis on läbi vaadatud vastavalt artikli 59 lõigetele 1 ja 2, jõustuvad kuupäeval, mille määrab halduskomitee selle vastuvõtmise kuupäeval, kui halduskomitee poolt samal päeval määratud varasemaks kuupäevaks ei ole üks viiendik või viis konventsiooniosalist riiki, sõltuvalt sellest, kumb arv on väiksem, esitanud ÜRO peasekretärile muudatusettepaneku suhtes oma vastuväidet. Halduskomitee määrab käesolevas lõikes osutatud kuupäevad kohal olnud ja hääletanud liikmete kahe kolmandiku häälteenamusega.
{ECE/TRANS/17/parandus 19; jõustus 17. veebruaril 1999}
{TRANS/WP.30/AC.2/77, lisa 2; jõustumise aeg 12.august 2006}

2. Lõikes 1 sätestatud korras vastuvõetud muudatus asendab ja tühistab jõustumisel kõikide konventsiooniosaliste jaoks kõik varasemad sätted, millele muudatus osutab.

Artikkel 61

Arupärimised, teadaanded ja vastuväited

ÜRO peasekretär teavitab kõiki konventsiooniosalisi ja konventsiooni artikli 52 lõikes 1 osutatud riike igast artiklites 59 ja 60 osutatud arupärimisest, teadaandest või vastuväitest ja muudatuse jõustumise kuupäevast.

Artikkel 62

Konventsiooni läbivaatamise konverents

1. Iga konventsiooniosaline riik võib ÜRO peasekretärile teatades taotleda konventsiooni läbivaatamiseks vajaliku konverentsi kokkukutsumist.
2. Konventsiooni läbivaatamise konverentsi, millest võtavad osa kõik konventsiooniosalised ja artikli 52 lõikes 1 osutatud riigid, peab kutsuma kokku ÜRO peasekretär, kui kuue kuu jooksul pärast peasekretäri teadet on vähemalt üks neljandik konventsiooniosalistest riikidest teatanud talle oma nõusolekust.
3. ÜRO peasekretär peab kutsuma kokku konventsiooni läbivaatamise konverentsi, millest võtavad osa kõik konventsiooniosalised ja artikli 52 lõikes 1 osutatud riigid, halduskomitee sellekohase taotluse korral. Halduskomitee esitab taotluse, kui enamik kohalolevatest ja hääletavatest komitee liikmetest on sellega nõus.
4. Kui konverents kutsutakse kokku vastavalt lõigetele 1 või 3, teatab ÜRO peasekretär sellest kõikidele konventsiooniosalistele ja palub neil kolme kuu jooksul esitada ettepanekud, mille käsitlemist konverentsil nad soovivad. ÜRO peasekretär saadab kõigile konventsiooniosalistele konverentsi päevakorraprojekti koos selliste ettepanekute tekstidega vähemalt kolm kuud enne konverentsi toimumist.

Artikkel 63

Teatamine

Lisaks artiklites 61 ja 62 sätestatud teadetele ja teadaannetele teatab ÜRO peasekretär kõikidele artiklis 52 osutatud riikidele:

- (a) allakirjutamisest, ratifitseerimisest, vastuvõtmisest, kinnitamisest ja ühinemisest vastavalt artiklile 52;

- (b) käesoleva konventsiooni jõustumise kuupäevast vastavalt artiklile 53;
- (c) denonsseerimisest vastavalt artiklile 54;
- (d) käesoleva konventsiooni kehtivuse lõppemisest vastavalt artiklile 55;
- (e) reservatsioonidest vastavalt artiklile 58.

Artikkel 64

Teksti autentsus

Pärast 31. detsembrit 1976 antakse konventsiooni originaal hoiule ÜRO peasekretärile, kes saadab tõestatud koopiaid igale konventsiooniosalisele ja artikli 52 lõikes 1 osutatud riikidele, kes ei ole konventsiooniosalised.

SELLE KINNITUSEKS on täievolilised esindajad konventsioonile alla kirjutanud.

KOOSTATUD tuhande üheksasaja seitsmekümne viienda aasta novembrikuu neljateistkümnendal päeval Genfis ühes eksemplaris inglise, prantsuse ja vene keeles, kusjuures kõik kolm teksti on võrdselt autentsed.

LISAD

1975. AASTA TIR-KONVENTSIOONI LISAD
(SEALHULGAS SELGITAVAD MÄRKUSED JA
KOMMENTAARID)

Lisa 1**TIR-MÄRKMIKU NÄIDIS****VARIANT 1**

1. TIR-märkmik on trükitud prantsuse keeles, välja arvatud esikaane väliskül, mille tekst on trükitud ka inglise keeles. Prantsuse keeles esikaane siseküljele trükitud "TIR-märkmiku kasutamise eeskiri" on trükitud inglise keeles ka tagakaane siseküljele. Aktileht võib vastavalt vajadusele olla selle pöördel ka muus keeles kui prantsuse keel.

{ECE/TRANS/17/parandus 18, jõustus 1. augustil 1995}

2. Piirkondliku garantiiketi piires TIR-veol kasutatavad märkmikud võivad olla trükitud mis tahes muus ÜRO ametlikus keeles, välja arvatud esikaane väliskül, kus tekst on trükitud ka inglise või prantsuse keeles. "TIR-märkmiku kasutamise eeskiri" on trükitud esikaane siseküljele kasutatavas ÜRO ametlikus keeles ning tagakaane siseküljele ka inglise või prantsuse keeles.

VARIANT 2

3. Tubaka ja alkoholi veo puhul, mille suhtes garantiühingud võivad nõuda suuremat tagatist, taotleb toll kooskõlas lisa 6 selgitava märkusega 0.8.3, et TIR-märkmiku kaanele ja kõikidele kviitungitele oleks tehtud selge märke "TOBACCO/ALCOHOL" ja "TABAC/ALCOOL". Lisaks sellele peavad need märkmikud sisaldama vähemalt inglise ja prantsuse keeles andmeid tubaka ja alkoholi kohta, mille suhtes tagatis on esitatud, eraldi lehel, mis lisatakse märkmikusse esikaane siseküljele järgneva lehena.

{ECE/TRANS/17/parandus 17, jõustus 1. oktoobril 1994}

Lisa 1Selgitavad märkused TIR-märkmiku näidise kohta

1.10 (c) TIR-märkmiku kasutamise eeskiri

Kaubamanifestile lisatavad lastinimekirjad

TIR-märkmiku kasutamise eeskirja punkti 10 alapunktis c lubatakse TIR-märkmiku lisana kasutada lastinimekirju isegi sel juhul, kui manifestis on piisavalt ruumi kõikide veetavate kaupade märkimiseks. See on siiski lubatud vaid juhul, kui lastinimekirjad sisaldavad kõiki kaubamanifestis nõutavaid andmeid loetavas ja arusaadavas vormis ning kui kõik eeskirja punkti 10 alapunkti c nõuded on täidetud.

{ECE/TRANS/17/parandus 2, jõustus 1. oktoobril 1980}

Kommentaariid TIR-märkmiku näidise kohta*Lisadokumentide lisamise viis*

Kui kooskõlas TIR-märkmiku kasutamise eeskirjade punktidega nr 10 (c) või 11 on vaja lisada TIR-märkmiku kviitungitele või kaanele lisadokumente, peavad tolliametnikud need märkmiku külge kinnitama klambrite või muude kinnitusvahenditega ja tembeldma need nii, et nende eemaldamine jätkaks märkmikule nähtava jälje.

{TRANS/WP.30/139, lõige 43; TRANS/WP.30/AC.2, lisa 3; TRANS/WP.30/AC.2/59, lõige 46 ja lisa 5}

Kaupade kirjeldus kaubamanifestis (kviitungite lahtrid 9-11)

Toll ja TIR-märkmiku valdajad peavad täpselt järgima TIR-märkmiku kasutamise eeskirja. Vajadusel peavad kaubad olema kirjeldatud lisadokumentides, mille toll peab tembeldama ja millele peab viitama kviitungite lahtris 8. Vajalik on vähemalt kaupade tavaline kaubanduslik kirjeldus, mis võimaldab neid tollil selgelt identifitseerida.

{TRANS/GE.30/45, lõiked 12–15; TRANX/WP.30/AC.2/59, lõige 46 ja lisa 5}

Kauba tolliväärtuse deklareerimine

Tõsiasi, et TIR-märkmikus ei ole märgitud kaupade väärtust, ei anna alust tollil kaupa kinni pidada.

{TRANS/GE.30/17, lõige 44}

TIR-veoetapi lõppemine

Kviitungi nr 2 lahtrites 24 - 28 on, lisaks nõutud sissekannetele TIR-veoetapi lõppemisel, vajalik ja piisav ainult üks tolli pitser ja üks allkiri. Muudel asutustel peale tolli ei ole õigust panna templeid ja allkirjastada kviitungeid, lõigendeid ja esikaant. Kviitungi nr 2 lõigendi täitmine pädevate asutuste poolt, sealhulgas üks tollitempel, kuupäev ja allkiri, näitab TIR-märkmiku valdajale ja garantiitühingule, et TIR-veoetapi lõppemine on kinnitatud kas lisatingimustega või lisatingimusteta.

{TRANS/GE.307192, lõige 26; TRANS/WP.30/AC.2/59, lõige 46 ja lisa 5}.

Tollitemplid lõigendil

Mõnikord ei tembelda transiitriikide toll TIR-märkmiku lõigendeid, nagu konventsioonis on ette nähtud. Sellised juhtumid, kuigi lubamatud, ei ohusta TIR-veo kehtivust, kui TIR-märkmik kiidetakse heaks järgmisesse riiki sisenemise vahetolliasutuses.

{TRANS/WP.30/135, lõige 57; TRANS/GE.307192, lõige 26; TRANS/WP.30/AC.2/59, lõige 46 ja lisa 5}

Tollitemplid kollasel lehel

Mõne riigi toll on nõudnud tollitempleid TIR-märkmiku kollasel lehel, mis ei ole ette nähtud tollile täitmiseks, vaid on lisatud märkmikku lähteriigi-keelse näidiseks kviitungite täitmiseks. Seepärast on soovitatav märkida ristid TIR-märkmiku lahtritesse 13-15, 17, 23 ja 28 ning kollase lehe lõigendi lahtrisse 6, näitamaks selgelt, et tollitempleid ja allkirju ei ole vaja TIR-märkmiku kollasele lehele lisada.

{TRANS/WP.30/139, lõiked 48 ja 49}

TIR-märkmiku kasutamiseeskiri eri keeltes

TIR-märkmiku kaubamanifesti (mis ei ole ette nähtud tollile täitmiseks) tagaküljele on soovitatav trükkida "TIR-märkmiku kasutamise eeskiri" mis tahes keeles, et hõlbustada TIR-märkmiku nõuetekohast täitmist ja kasutamist.

{TRANS/WP.30/159, lõige 45}

TIR-veoetapi lõpetamise alternatiivne tõendamine

TIR-veoetapi nõuetekohase lõpetamise alternatiivseks tõendamiseks soovitatkse tollil erandjuhtudel kasutada näiteks järgmist teavet, tingimusel et teave on saadud viisil, mida toll on aktsepteerinud:

- *mis tahes ametlik kinnitus TIR-veoetapi lõpetamise kohta, mis oli hõlmatud sama TIR-veoga läbi mingi teise konventsiooniosalise riigi, mis järgnes kõnealusele TIR-veoetapile, või kinnitus kõnealuse kauba suunamise kohta*

teisele tolliprotseduurile või allutamise kohta teisele tollikontrollisüsteemile, näiteks tollivormistusele riigisiseseks tarbimiseks;

- *TIR-märkmiku lõigendid nr 1 või nr 2, mille mingi konventsiooniosaline on varustanud nõuetekohase templiga, või nende lõigendite koopiad, mille peab olema andud TIR-konventsiooni artiklis 6 nimetatud rahvusvaheline organisatsioon kinnitusega, et kõnealune koopia on originaali ehtne koopia. {TRANS/WP.30/159, lõige 38; TRANS/WP.30/192, lõige 26; TRANS/WP.30/AC.2/59, lõige 46 ja lisa 5}*

Lisatingimustele osutamine

Tollil tuleb TIR-veotapi lõpetamisega seotud mis tahes lisatingimus märkida väga selgelt ja toll peab teavitama lisatingimuse olemasolust, täites TIR-märkmiku kviitungi 2 lahtri 27 ja märkides TIR-märkmiku lõigendi 2 punkti 5 alla tähe "R", ning juhul, kui see on vajalik, täitma TIR-märkmiku aktilehe. {TRANS/GE.30/8, lõige 38; TRANS/WP.30/192, lõige 26; TRANS/ WP.30/ AC.2/ 59, lõige 46 ja lisa 5}

Tegelikult trükitud ja levitatud TIR-märkmike ja TIR-märkmiku vormide näidis

Selleks, et takistada TIR-märkmiku vormide võltsimist ning hõlbustada nende laialisaatmist ja registreerimist, võivad tegelikult trükitud ja laialisaadetud TIR-märkmiku vormid omada lisadetaile ja -omadusi, mida ei ole lisa 1 esitatud TIR-märkmiku näidises, nagu identifitseerimisnumbrid ja leheküljenumbrid, kriipskoodid, samuti muud erilised turvaelemendid. Taolised lisadetailid ja -omadused peavad olema kinnitatud TIR-halduskomitee poolt. {TRANS/WP.30/192, lõige 26; TRANS/WP.30/AC.2/59, lõige 46 ja lisa 5}

TIR-märkmiku täitmine

TIR-märkmiku kasutamise eeskirja punkt 10 (b) ei keela märkmiku täitmist käsitsi või mõne muu vahendiga senikaua, kui andmed on kõikidel lehtedel selgesti loetavad. {TRANS/WP.30/AC.2/67, lõige 63 ja lisa 3; TRANS/WP.30/200, lõige 77}

TIR-märkmiku kviitungi nr. 2 lahtri 26 ja lõigendi nr. 2 punkti 3 täitmine

On soovitatav, et ainult sihtolliasutused ja mitte vahetolliasutused täidavad mahalaadimise järel nimetatud lahtrid. {TRANS/WP.30//AC.2/69, lõige 61 ja lisa 4; TIRExB/REP/15, lõige 11}

Täiendavate lehtede kasutamine mitme lähte- või sihtolliasutuse puhul

TIR-märkmiku kasutamise eeskirja punkti 6 kohaselt on iga täiendava lähtetolliasutuse või iga täiendava sihtolliasutuse jaoks vaja täiendavalt kahte

lisalehte. Vastavalt selgitava märkuse 0.1 punktile (b) käsitatakse kahe järjestikuse, mistahes staatuslega tolliasutuse vahel toimuvat siseriiklikku TIR-vedu TIR-veoetapina. Katkematu tollikontrolli tagamiseks on soovitatav kasutada kviitungite nr 1 ja nr 2 üht komplekti ning iga TIR-veoetapi lõpetamisel kohaldada eraldi lõpetamise protseduuri. Mitme lähtetolliasutuse puhul järgnev(ad) lähtetolliasutus(ed) mitte ainult ei alusta uut TIR-veoetappi, vaid ka kinnitab (kinnitavad) eelmise TIR-veoetapi lõppemist sellega, et täidetakse TIR-märkmiku vastav kviitung nr 2 ja lõigend nr 2. Seega täidab (täidavad) järgmine (järgmised) lähtetolliasutus(ed) sihttolliasutuse või väljumise vahetolliasutuse rolli kauba suhtes, mis laaditi peale eelmises tolliasutuses. Sama koos vajalike muudatustega (mutatis mutandis) kehtib ka mitme sihttolliasutuse korral. Eelnev (eelnevad) sihttolliasutus(ed) mitte ainult ei kinnita eelmise TIR –veoetapi lõppemist, vaid ka alustab (alustavad) uut TIR-veoetappi sellega, et täidetakse TIR-märkmiku vastav kviitung nr 1 ja lõigend nr 1. Seega täidab (täidavad) eelmine (eelmised) sihttolliasutus(ed) ka lähtetolliasutuse või sisenemise vahetolliasutuse rolli kauba suhtes, mis on teel järgmis(t)esse sihttolliasutu(te)sse.
 {TRANS/WP.30/AC.2/71, lisa 2}

TIR-märkmiku kasutamine juhul, kui TIR-protseduuri alusel toimuv kaupade veol ei lubata siseneda TIR-konventsiooniosalise territooriumile.

Juhul, kui pädev asutus teeb erandajaoludel otsuse mitte lubada TIR-protseduuri alusel veetavat kaupa oma riigi territooriumile, soovitatakse tungivalt, et toll märgiks selgelt kõikide ülejäänud kviitungite 1/2 lahtrisse “Ametlikuks kasutamiseks “ täpse põhjenduse, sh selgesõnalise viite riigi seaduse või rahvusvahelise õiguse sätetele (sätetele), millele otsus tugineb. Lisaks tuleks tollil asjakohaste lõigendite 1 ja 2 lahtris 5 näidata “Access refused” (Pääs riiki keelatud”.

{ECE/TRANS/WP.30/AC.2/105, paragraph 35}

Viited TIR-märkmiku näidise 1. versiooni kohta

ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002;
 ECE/TRANS/17/parandus 10; jõustus 23. mail 1989;
 ECE/TRANS/17/parandus 8; jõustus 1. augustil 1987;
 ECE/TRANS/17/parandus 7 ja korrigeering 1; jõustusid 1. augustil 1986;
 ECE/TRANS/17/parandus 2; jõustus 1. oktoobril 1980.

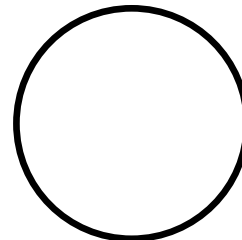
Viited TIR-märkmiku näidise 2. versiooni kohta

ECE/TRANS/17/parandus 21; jõustus 12. mail 2002;
 ECE/TRANS/17/parandus 17; jõustus 1. oktoobril 1994

TIR-märkmiku näidis: VARIANT 1

(Rahvusvahelise organisatsiooni nimi)

TIR-MÄRKMIK*

1. Kehtib kauba tollijärelevalve alla võtmiseks lähtetolliasutuses kuni ..... (kaasa arvatud)

2. Välja andnud .....

(Väljaandnud ühingu nimi)

3. Valdaja .....

(Identifitseerimisnumber, nimi, aadress, riik)

4. Väljaandnud ühingu volitatud ametniku allkiri ja selle ühingu tempel:

5. Rahvusvahelise organisatsiooni sekretäri allkiri:

(Täidab märkmiku valdaja enne kasutamist)

6. Lähtriik/-riigid .....

7. Sihtriik /-riigid¹ .....8. Sõiduki(te) registreerimisnumber /-numbrid¹9. Sõiduki(te) TIR-tunnistus(ed) (nr ja kuupäev)¹10. Konteineri(te) identifitseerimisnumber /-numbrid¹

11. Märkused .....

12. Märkmiku valdaja allkiri:

¹ Mittevajalik läbi kriipsutada.

* Vt ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni raames välja töötatud 1975. aasta TIR-konventsiooni.

TIR-märkmiku näidis: VARIANT 1

Lisa 1

TIR-MÄRKMIKU KASUTAMISE EESKIRI Esikaane sisekülg
(Lisa 1 lk. 4)**A. Üldine**

1. **Väljastamine:** TIR-märkmiku võib väljastada kas lähteriigis või riigis, kus on selle valdaja elu- või asukoht.
2. **Keel:** TIR-märkmik trükitakse prantsuse keeles, välja arvatud esikaane väliskülg, mille tekst on trükitud ka inglise keeles; käesolev lehekülg on tõlge prantsuse keeles esikaane siseküljele trükitud "TIR-märkmiku kasutamise eeskirjast". Lisada võib ka trükitud teksti tõlkega lisalehti. Piirkondliku garantiiketi piires TIR-veol kasutatavad märkmikud võivad olla trükitud mis tahes ÜRO ametlikus keeles, välja arvatud esikaane väliskülg, kus kirjed trükitakse ka inglise või prantsuse keeles. "TIR-märkmiku kasutamise eeskin" on trükitud esikaane siseküljele kasutatavas ÜRO ametlikus keeles ja tagakaane siseküljele ka inglise või prantsuse keeles.
3. **Kehtivus:** TIR-märkmik kehtib kuni TIR-veo lõpetamiseni sihttolliasutuses, tingimusel, et tollikontrolli alla võtmine toimub lähtetolliasutuses väljastanud ühingu määratud tähtaja jooksul (esikaane välisküljel punkt 1).
4. **Märkmike arv:** Autorongi (ühendatud sõidukid) või ühele sõidukile või autorongile laaditud mitme konteineri puhul on vajalik ainult üks TIR-märkmik (vt eeskirja punkt 10 d).
5. **Lähte- ja sihttolliasutuste arv:** TIR-märkmiku alusel toimuva veoga võib olla seotud mitu lähte- ja sihttolliasutust, kuid nende koguarv ei või ületada nelja. TIR-märkmiku võib sihttolliasutusele esitada ainult siis, kui kõik lähtetolliasutused on selle vormistanud (vt ka eeskirja punkt 10 e).
6. **Vormide arv:** Kui lähtetolliasutusi ja sihttolliasutusi on ainult üks, peab TIR-märkmik sisaldama vähemalt kahte lehte lähteriigi jaoks, kahte lehte sihteriigi jaoks ja kahte lehte iga läbitava riigi jaoks. Iga täiendava lähtetolliasutuse jaoks on vaja täiendavalt kahte lehte ja iga täiendava sihttolliasutuse jaoks on vaja täiendavalt kahte lehte; lisaks on vaja veel kahte lehte, kui sihttolliasutused asuvad kahes riigis.
7. **TIR-märkmiku esitamine tolliasutustes:** TIR-märkmik esitatakse koos sõidukiga, autorongiga või konteineri(te)ga igas lähte-, piiri- ja sihttolliasutuses. Viimases lähtetolliasutuses tolliametnik kirjutab alla ja lisab kuupäevatempli punkti 17 alla kõikidele kvititungitele, mida kasutatakse ülejäänud veo ajal.

B. TIR-märkmiku täitmine

8. **Kustutamine, ülekirjutamine:** TIR-märkmikusse tehtud kandeid ei tohi kustutada või üle kirjutada. Parandused tehakse kriipsutades läbi ebaõiged andmed ja lisades vajalikud andmed. Iga paranduse puhul lisab paranduse teinud isik oma nimetähed ja toll kinnitab selle.
9. **Registreerimisega seotud teave:** Kui siseriiklikud õigusaktid ei näe ette haagiste ja poolhaagiste registreerimist, tuleb registreerimisnumbri asemel märkida identifitseerimis- või tootjanumber.
10. **Kaubamanifest:**
  - a) Kaubamanifest täidetakse lähteriigi keeles, kui toll ei luba kasutada muud keelt. Läbitavate riikide tollil on õigus nõuda selle tõlkimist oma keelde. Selleks et vältida sellest nõudest tulenevaid võimalikke viivitusi, soovitatatakse veoettevõtjatel anda sõidukijuhile vajalik tõlge.
  - b) Kaubamanifestil olev teave tuleb trükkida või kopeerida nii, et see oleks kõikidel lehtedel loetav. Toll ei aktsepteeri loetamatuid lehti.
  - c) Kui kaubamanifestil ei ole kogu veetava kauba märkimiseks piisavalt ruumi, võib kvititungile lisada kaubamanifestile vastavalt koostatud lisalehed või äridokumentid, mis sisaldavad kogu kaubamanifestil nõutava teabe. Sel juhul peavad kõigil kvititungitel olema järgmised andmed: i) lisalehtede arv (lahter 8), ii) pakkeüksuste või kaubanimetuste arv ja lisalehtedel loetletud kaupade kogubrutomass (lahtrid 9-11).
  - d) Kui TIR-märkmik hõlmab autorongi või mitut konteinerit, märgitakse iga sõiduki või iga konteineri sisu kaubamanifestil eraldi. Enne seda teavet märgitakse sõiduki registreerimisnumber või konteineri identifitseerimisnumber (manifesti punkt 9).
  - e) Mitme lähte- ja sihttolliasutuse puhul eraldatakse kaubamanifestil üksteisest selgelt igas tolliasutuses tollikontrolli alla võetud või võetava kaubaga seotud kanded.
11. **Pakkelehed, fotod, kavandid jne:** Kui toll nõuab selliseid dokumente raske või suuremahulise kauba identifitseerimiseks, peab toll need kinnitama ja dokumendid lisatakse märkmiku esikaane siseküljele. Lisaks sellele viidatakse nendele dokumentidele kõikide kvititungite lahtris 8.
12. **Allkiri:** Kõikidel kvititungitel peab olema kuupäev ja TIR-märkmiku valdaja või esindaja allkiri (punktid 14 ja 15).

C. Vahejuhtumid või õnnetusjuhtumid

13. Kui veo ajal toimunud õnnetusjuhtumi tagajärjel rikutakse tollitõkend või kaup hävib või kahjustub, võtab veoettevõtja viivitamata ühendust lähima tolliasutusega või selle puudumisel selle riigi muu pädeva asutusega, kus ta hetkel viibib. Asjaomased asutused koostavad võimalikult kiiresti TIR-märkmiku aktilehe.
14. Õnnetusjuhtumi korral, mille tõttu on vajalik veose ümberlaadimine ühelt sõidukilt teisele, võib see toimuda üksnes ühe eeskirja punktis 13 mainitud asutuse esindaja juuresolekul. Nimetatud asutus koostab aktilehe. Kui märkmikus ei ole märgat "Rasked või suuremahulised kaubad", peab asendussõiduk või -konteiner olema heaks kiidetud tollitõkendiga kaubaveoks. Lisaks sellele varustatakse see tollitõkendiga ning aktilehele tehakse märged kinnitatud tollitõkendi kohta. Kui siiski ei ole võimalik saada heakskiidetud sõidukit või konteinerit, võib kaubad ümber laadida heakskiitmata sõidukile või konteinerisse, tingimusel et see tagab piisava kaitse. Viimasel juhul peavad järgnevalt läbitavate riikide tolliasutused otsustama, kas ka nemad lubavad veo jätkamist TIR-märkmiku alusel nimetatud sõidukis või konteineris.
15. Otsese ohu korral, mis nõuab kogu või osa kauba viivitamatut mahalaadimist, võib veoettevõtja tegutseda omal algatusel ilma eeskirja punktis 13 mainitud asutuse juuresolekut palumata või ootamata. Sellisel juhul peab ta esitama tõendid selle kohta, et selline tegutsemine oli sõiduki või konteineri või veose huvides ning niipea, kui ta on võtnud õnnetusjuhtumist tingitud ennetavad meetmed, teatama sellest eeskirja punktis 13 mainitud asutusele, et see saaks kontrollida fakte ja veost, kinnitada sõidukile või konteinerile tollitõkendi ning koostada aktilehe.
16. Aktileht peab olema TIR-märkmikus kuni sihttolliasutusse jõudmiseni.
17. Lisaks TIR-märkmikus olevale näidisvormile soovitatatakse ühingutel anda veoettevõtjatele transiitriigi keeles või keeltes trükitud aktilehe vormid.

TIR-märkmiku näidis: VARIANT 1

Lisa 1

[Lisa 1
lk. 5
(valge)]

KVIITUNG nr 1		1. TIR-MÄRKMIK	
2. Lähtetolliasutus(ed) 1. .... 2. .... 3.		3. Välja andnud (väljaandnud ühingu nimi)	
Ametlikuks kasutamiseks		4. Märkmiku valdaja (identifitseerimisnumber, nimi, aadress ja riik)	
		5. Lähteriik/-riigid	6. Sihtriik /-riigid
7. Sõiduki(te) registreerimisnumber /-numbrid		8. Kaubamanifestile lisatud dokumendid	
KAUBAMANIFEST			
9. a) Veoseruüm(id) või konteiner(id) b) Pakkeüksuste või kaubanimetuste märgistus ja numbrid	10. Pakkeüksuste või kaubanimetusterv ja liik; kauba kirjeldus	11. Brutomass (kg)	16. Paigaldatud tollitõkendid või identifitseerimismärgid (arv, tunnused)
12. Kaubamanifestile märgitud pakendite koguarv. Sihtkoht:	Arv	13. Kinnitan, et punktides 1–12 esitatud andmed on õiged ja täielikud	17. Lähtetolliasutus, tolliametniku allkiri ja tolliasutuse kuupäevatempel
1. Tolliasutus		14. Koht ja kuupäev	
2. Tolliasutus		15. Valdaja või esindaja allkiri	
3. Tolliasutus			
18. Kinnitus kauba tollijärelevalve alla võtmise kohta (lähte- või saabumisvahetolliasutus)			
19. Tollitõkendid või identifitseerimismärgid rikkumata	22. Transiidi tähtaeg		
21. Registreeritud tolliasutuses	numbriga		
	(koht)		
22. Mitmesugust (ettenähtud teekond; tolliasutus, kus veos tuleb esitada jne)			
23. Tolliametniku allkiri ja tolliasutuse kuupäevatempel			
TIR-MÄRKMIKU LÕIGEND nr 1 (paaritudnumbrilised leheküljed, valged)			
1. Aktsepteeritud tolliasutuses		6. Tolliametniku allkiri ja tolliasutuse kuupäevatempel	
2. Numbriga			
3. Paigaldatud tollitõkendid või identifitseerimismärgid			
4. ☐ Tollitõkendid või identifitseerimismärgid rikkumata			
5. Mitmesugust (ettenähtud teekond, tolliasutus, kus veos tuleb esitada jne)			

[Lisa 1 lk. 6
(roheline)]

KVIITUNG nr 2		1. TIR-MÄRKMIK	
2. Lähtetolliasutus(ed) 1. .... 2. .... 3.		3. Välja andnud (väljaandnud ühingu nimi)	
Ametlikuks kasutamiseks		4. Märkmiku valdaja (identifitseerimisnumber, nimi, aadress ja riik)	
		5. Lähteriik	6. Sihtriik /-riigid
7. Sõiduki(te) registreerimisnumber /-numbrid		8. Kaubamanifestile lisatud dokumendid	
KAUBAMANIFEST			
9. a) Veoseruim(id) või konteiner(id) b) Pakkeüksuste või kaubanimetuste märgistus ja numbrid	10. Pakkeüksuste või kaubanimetuste arv ja liik; kauba kirjeldus		11. Brutomass (kg)
			16. Paigaldatud tollitõkendid või identifitseerimismärgid (arv, märgistus)
12. Kaubamanifestile märgitud pakkeüksuste koguarv. Sihtkoht:	Arv	13. Kinnitan, et punktides 1–14 esitatud andmed on õiged ja täielikud	17. Lähtetolliasutus, tolliametniku allkiri ja tolliasutuse kuupäevatempel
1. Tolliasutus		14. Koht ja kuupäev	
2. Tolliasutus		15. Valdaja või esindaja allkiri	
3. Tolliasutus		.....	
18. Kinnitus kauba tollijärelevalve alla võtmise kohta (lähte- või saabumisvahetolliasutus)		24. TIR-veoetapi lõppemise kinnitus (väljumise vahetolliasutus või sihttolliasutus)	
☐ 19. Tollitõkendid või identifitseerimismärgid rikkumata	20. Transiidi tähtaeg	☐ 25. Tollitõkendid või identifitseerimismärgid rikkumata	
21. Registreeritud tolliasutuses ..... (koht)	numbriga	26. Mahalaaditud pakkeüksuste arv TIR-veoetapi lõpetuskinnitusega	
22. Mitmesugust (ettenähtud teekond; tolliasutus, kus veos tuleb esitada jne)		27. Mahalaadimistingimused (kui on)	
23. Tolliametniku allkiri ja tolliasutuse kuupäevatempel		28. Tolliametniku allkiri ja tolliasutuse kuupäevatempel	
TIR-MÄRKMIKU LÕIGEND nr 2 (paarisnumbrilised leheküljed, roheline)			
1. Saabumist kinnitab tolliasutus ..... (koht)		6. Tolliametniku allkiri ja tolliasutuse kuupäevatempel	
2. ☐ Tollitõkendid või identifitseerimismärgid rikkumata			
3. Pakkeüksuste arv TIR-veoetapi lõpetuskinnitusega (vastavalt kaubamanifestile)			
4. Paigaldatud uued tollitõkendid			
5. Mahalaadimistingimused (kui on)			

[Lisa 1 lk. 7
(kollane)]**Aktiliht** (kollane)Koostatud vastavalt TIR-konventsiooni artiklile 25
(Vt ka TIR-märkmiku kasutamise eeskirja punktid 13–17)

1. Lähtetolliasutus(ed)		2. TIR-MÄRKMIK	
		3. Välja andnud	
4. Sõiduki(te) registreerimisnumber /-numbrid Konteineri(te) identifitseerimisnumber /-numbrid		5. Märkmiku valdaja (identifitseerimisnumber, nimi, aadress ja riik)	
6. Tollitökend(id) on rikkumata/rikutud ☐ ☐		8. Märkused	
7. Veoseruom(id) või konteiner(id) on avamata/avatud ☐ ☐			
9. ☐ Kauba puudumist ei täheldatud ☐ Punktides 11–13 märgitud kaubad puuduvad (M) või on hävinud (D), nagu on märgitud veerus 12			
10. a) Veoseruom(id) või konteiner(id) b) Pakkeüksuste või kaubanimetuste märgistus ja numbrid		11. Pakkeüksuste või kaubanimetuste arv ja liik; kauba kirjeldus	12. M või D
			13. Märkused (andmed puuduva või hävinud koguse kohta)
14. Õnnetusjuhtumi kuupäev, koht ja asjaolud			
15. TIR-märkmiku alusel toimuva veo jätkamiseks võetud meetmed ☐ uute tollitökendite paigaldamine: arv ..... kirjeldus ..... ☐ veose ümberlaadimine (vt punkti 16) ☐ muud			
16. Kui kaup on ümber laaditud: asendava sõiduki(te)/konteineri(te) kirjeldus			
	Registreerimisnumber	Heaks kiidetud	TIR-tunnistuse nr
		Jah Ei	Kinnitatud tollitökendite arv ja andmed
a) sõiduk	....	☐ ☐	..... / .....
	Identifitseerimisnumber	☐ ☐	..... / .....
b) konteiner	....	☐ ☐	..... / .....
17. Käesoleva aktilihe koostanud asutus		18. Järgmise tolliasutuse kinnitus, kuhu TIR-veol jõuti	
..... Koht/Kuupäev/Tempel		..... Allkiri	
Allkiri		Allkiri	

 Asjakohasesse lahtrisse märkida rist

TIR-MÄRKMIKU KASUTAMISE EESKIRI

A. Üldine

1. **Väljastamine:** TIR-märkmiku võib väljastada kas lähteriigis või riigis, kus on selle valdaja elu- või asukoht.
2. **Keel:** TIR-märkmik trükitakse prantsuse keeles, välja arvatud esikaane väliskülj, mille tekst on trükitud ka inglise keeles; käesolev lehekülj on tõlge prantsuse keeles esikaane siseküljele trükitud "TIR-märkmiku kasutamise eeskirjast". Lisada võib ka trükitud teksti tõlkega lisalehti.
Piirkondliku garantiiketi piires TIR-veol kasutatavad märkmikud võivad olla trükitud mis tahes ÜRO ametlikus keeles, välja arvatud esikaane väliskülj, kus tekst on trükitud ka inglise või prantsuse keeles. "TIR-märkmiku kasutamise eeskirjad" on trükitud esikaane siseküljele kasutatavas ÜRO ametlikus keeles ja tagakaane siseküljele ka inglise või prantsuse keeles.
3. **Kehtivus:** TIR-märkmik kehtib kuni TIR-veo lõpetamiseni sihttolliasutuses, tingimusel et tollikontrolli alla võtmine toimus lähtetolliasutuses väljastanud ühingu määratud tähtaja jooksul (esikaane välisküljel punkt 1).
4. **Märkmike arv:** Autorongi (ühendatud sõidukid) või ühele sõidukile või autorongile laaditud mitme konteineri puhul on vajalik ainult üks TIR-märkmik (vt eeskirja punkt 10 d).
5. **Lähte- ja sihttolliasutuste arv:** TIR-märkmiku alusel toimuva veoga võib olla seotud mitu lähte- ja sihttolliasutust, kuid nende koguarv ei või ületada nelja. TIR-märkmiku võib sihttolliasutusele esitada ainult siis, kui kõik lähtetolliasutused on selle vormistanud (vt ka eeskirja punkt 10 e).
6. **Vormide arv:** Kui lähtetolliasutusi ja sihttolliasutusi on ainult üks, peab TIR-märkmik sisaldama vähemalt kahte lehte lähteriigi jaoks, kahte lehte sihtriigi jaoks ja kahte lehte iga läbitava riigi jaoks. Iga täiendava lähtetolliasutuse jaoks on vaja täiendavalt kahte lehte ja iga täiendava sihttolliasutuse jaoks on vaja täiendavalt kahte lehte; lisaks on vaja veel kahte lehte, kui sihttolliasutused asuvad kahes riigis.
7. **TIR-märkmiku esitamine tolliasutustes:** TIR-märkmik esitatakse koos sõidukiga, autorongiga või konteineri(te)ga igas lähte-, piiri- ja sihttolliasutuses. Viimases lähtetolliasutuses tolliametnik kirjutab alla ja lisab kuupäevatempli punkti 17 alla kõikidele kviitungitele, mida kasutatakse ülejäänud veo ajal.

B. TIR-märkmiku täitmine

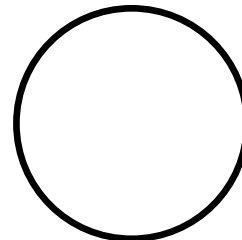
8. **Kustutamine, ülekirjutamine:** TIR-märkmikusse tehtud kandeid ei tohi kustutada või üle kirjutada. Parandused tehakse kriipsutades läbi ebaõiged andmed ja lisades vajalikud andmed. Iga paranduse puhul lisab paranduse teinud isik oma nimetähed ja toll kinnitab selle.
9. **Registreerimisega seotud teave:** Kui siseriiklikud õigusaktid ei näe ette haagiste ja poolhaagiste registreerimist, tuleb registreerimisnumbri asemel märkida identifitseerimis- või tootjanumber.
10. **Kaubamanifest:**
  - a) Kaubamanifest täidetakse lähteriigi keeles, kui toll ei luba kasutada muud keelt. Läbitavate riikide tollil on õigus nõuda selle tõlkimist oma keelde. Selleks et vältida sellest nõudest tulenevaid võimalikke viivitusi, soovatakse veoettevõtjatel anda sõidukijuhile vajalik tõlge.
  - b) Kaubamanifesti olev teave tuleb trükkida või kopeerida nii, et see oleks kõikidel lehtedel loetav. Toll ei akseptee riigile loetamatuid lehti.
  - c) Kui kaubamanifestil ei ole kogu veetava kauba märkimiseks piisavalt ruumi, võib kviitungile lisada kaubamanifestile vastavalt koostatud lisalehed või äridokumendid, mis sisaldavad kogu kaubamanifestil nõutava teabe. Sel juhul peavad kõigil kviitungitel olema järgmised andmed: i) lisalehtede arv (lahter 8), ii) pakkeüksuste või kaubanimetuste arv ja lisalehtedel loetletud kaupade kogubrutomass (lahtrid 9 - 11).
  - d) Kui TIR-märkmik hõlmab autorongi või mitut konteinerit, märgitakse iga sõiduki või iga konteineri sisu kaubamanifestil eraldi. Enne seda teavet märgitakse sõiduki registreerimisnumber või konteineri identifitseerimisnumber (manifesti punkt 9).
  - e) Mitme lähte- ja sihttolliasutuse puhul eraldatakse kaubamanifestil üksteisest selgelt igas tolliasutuses tollikontrolli alla võetud või võetava kaubaga seotud kanded.
11. **Pakkelehed, fotod, kavandid jne:** Kui toll nõuab selliseid dokumente raske või suuremahulise kauba identifitseerimiseks, peab toll need kinnitama ja dokumendid lisatakse märkmiku esikaane siseküljele. Lisaks sellele viidatakse nendele dokumentidele kõikide kviitungite lahtris 8.
12. **Allkiri:** Kõikidel kviitungitel peab olema kuupäev ja TIR-märkmiku valdaja või esindaja allkiri (punktid 14 ja 15).

C. Vahejuhtumid või õnnetusjuhtumid

13. Kui veo ajal toimunud õnnetusjuhtumi tagajärjel rikutakse tollitõkend või kaup hävib või kahjustub, võtab veoettevõtja viivitamata ühendust lähima tolliasutusega või selle puudumisel selle riigi muu pädeva asutusega, kus ta hetkel viib. Asjaomased asutused koostavad võimalikult kiiresti TIR-märkmiku aktilehe.
14. Õnnetusjuhtumi korral, mille tõttu on vajalik veose ümberlaadimine ühelt sõidukilt teisele, võib see toimuda üksnes ühe eeskirja punktis 13 mainitud asutuse esindaja juuresolekul. Nimetatud asutus koostab aktilehe. Kui märkmikus ei ole märgat "Rasked või suuremahulised kaubad", peab asendussõiduk või -konteiner olema heaks kiidetud tollitõkendiga kaubaveoks. Lisaks sellele varustatakse see tollitõkendiga ning aktilehele tehakse märged kinnitatud tollitõkendi kohta. Kui siiski ei ole võimalik saada heakskiidetud sõidukit või konteinerit, võib kaubad ümber laadida heakskiitmata sõidukile või konteinerisse, tingimusel et see tagab piisava kaitse. Viimasel juhul peavad järgnevalt läbitavate riikide tolliasutused otsustama, kas ka nemad lubavad veo jätkamist TIR-märkmiku alusel nimetatud sõidukis või konteineris.
15. Otsese ohu korral, mis nõuab kogu või osa kauba viivitamatut mahalaadimist, võib veoettevõtja tegutseda omal algatusel ilma eeskirja punktis 13 mainitud asutuse juuresolekut palumata või ootamata. Sellisel juhul peab ta esitama tõendid selle kohta, et selline tegutsemine oli sõiduki või konteineri või veose huvides ning niipea, kui ta on võtnud õnnetusjuhtumist tingitud ennetavad meetmed, teatama sellest eeskirja punktis 13 mainitud asutusele, et see saaks kontrollida fakte ja veost, kinnitada sõidukile või konteinerile tollitõkendi ning koostada aktilehe.
16. Aktileht peab olema TIR-märkmikus kuni sihttolliasutusse jõudmiseni.
17. Lisaks TIR-märkmikus olevale näidisvormile soovatakse ühingutel anda veoettevõtjatele transiitriigi keeles või keeltes trükitud aktilehe vormid.

TIR-märkmiku näidis: VARIANT 2

(Rahvusvahelise organisatsiooni nimi)

TIR-MÄRKMİK*

1. Kehtib kauba tollijärelevalve alla võtmiseks lähtetolliasutuses kuni ..... (kaasa arvatud)

2. Välja andnud .....

(Väljaandnud ühingu nimi)

3. Valdaja .....

(Identifitseerimisnumber, nimi, aadress, riik)

4. Väljaandnud ühingu volitatud ametniku allkiri ja selle ühingu tempel:

5. Rahvusvahelise organisatsiooni sekretäri allkiri:

(Täidab märkmiku valdaja enne kasutamist)

6. Lähtriik/-riigid .....

7. Sihtriik /-riigid¹ .....8. Sõiduki(te) registreerimisnumber /-numbrid¹9. Sõiduki(te) TIR-tunnistus(ed) (nr ja kuupäev)¹10. Konteineri(te) identifitseerimisnumber /-numbrid¹

11. Märkused .....

12. Märkmiku valdaja allkiri:

¹ Mittevajalik läbi kriipsutada.

* Vt ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni raames välja töötatud 1975. aasta TIR-konventsiooni.

* käesoleval ja järgnevatel lisa 1 variandi 2 vormidel vesimärgid kirjadega "TABAC, ALCOOL; TOBACCO, ALCOHOL"

TIR-MÄRKMIKU KASUTAMISE EESKIRI

A. Üldine

1. **Väljastamine:** TIR-märkmiku võib väljastada kas lähteriigis või riigis, kus on selle valdaja elu- või asukoht.
2. **Keel:** TIR-märkmik trükitakse prantsuse keeles, välja arvatud esikaane väliskülj, mille tekst on trükitud ka inglise keeles; käesolev lehekülj on tõlge inglise keeles esikaane siseküljele trükitud "TIR-märkmiku kasutamise eeskirjast". Lisada võib ka trükitud teksti tõlkega lisalehti.
Piirkondliku garantiiketi piires TIR-veol kasutatavad märkmikud võivad olla trükitud mis tahes ÜRO ametlikus keeles, välja arvatud esikaane väliskülj, kus tekst on trükitud ka inglise või prantsuse keeles. "TIR-märkmiku kasutamise eeskiri" on trükitud esikaane siseküljele kasutatavas ÜRO ametlikus keeles ning tagakaane siseküljele ka inglise või prantsuse keeles.
3. **Kehtivus:** TIR-märkmik kehtib kuni TIR-veo lõpetamiseni sihttolliasutuses, tingimusel et tollikontrolli alla võtmine toimus lähtetolliasutuses väljastanud ühingu määratud tähtaja jooksul (esikaane välisküljel punkt 1).
4. **Märkmike arv:** Autorongi (ühendatud sõidukid) või ühele sõidukile või autorongile laaditud mitme konteineri puhul on vajalik ainult üks TIR-märkmik (vt eeskirja punkt 10 d).
5. **Lähte- ja sihttolliasutuste arv:** TIR-märkmiku alusel toimuva veoga võib olla seotud mitu lähte- ja sihttolliasutust, kuid nende koguarv ei või ületada nelja. TIR-märkmiku võib sihttolliasutusele esitada ainult siis, kui kõik lähtetolliasutused on selle vormistanud (vt ka eeskirja punkt 10 e).
6. **Vormide arv:** Kui lähtetolliasutusi ja sihttolliasutusi on ainult üks, peab TIR-märkmik sisaldama vähemalt kahte lehte lähteriigi jaoks, kahte lehte sihtriigi jaoks ja kahte lehte iga läbitava riigi jaoks. Iga täiendava lähtetolliasutuse jaoks on vaja täiendavalt kahte lehte ja iga täiendava sihttolliasutuse jaoks on vaja täiendavalt kahte lehte; lisaks on vaja veel kahte lehte, kui sihttolliasutused asuvad kahes riigis.
7. **TIR-märkmiku esitamine tolliasutustes:** TIR-märkmik esitatakse koos sõidukiga, autorongiga või konteineri(te)ga igas lähte-, piiri- ja sihttolliasutuses. Viimases lähtetolliasutuses tolliametnik kirjutab alla ja lisab kuupäevatempli punkti 17 alla kõikidele kviitungitele, mida kasutatakse ülejäänud veo ajal.

B. TIR-märkmiku täitmine

8. **Kustutamine, ülekirjutamine:** TIR-märkmikusse tehtud kandeid ei tohi kustutada või üle kirjutada. Parandused tehakse kriipsutades läbi ebaõiged andmed ja lisades vajalikud andmed. Iga paranduse puhul lisab paranduse teinud isik oma nimetähed ja toll kinnitab selle.
9. **Registreerimisega seotud teave:** Kui siseriiklikud õigusaktid ei näe ette haagiste ja poolhaagiste registreerimist, tuleb registreerimisnumbri asemel märkida identifitseerimis- või tootjanumber.
10. **Kaubamanifest:**
  - a) Kaubamanifest täidetakse lähteriigi keeles, kui toll ei luba kasutada muud keelt. Läbitavate riikide tollil on õigus nõuda selle tõlkimist oma keelde. Selleks et vältida sellest nõudest tulenevaid võimalikke viivitusi, soovatakse veoettevõtjatel anda sõidukijuhile vajalik tõlge.
  - b) Kaubamanifesti olev teave tuleb trükkida või kopeerida nii, et see oleks kõikidel lehtedel loetav. Toll ei akseptee riigile loetamatuid lehti.
  - c) Kui kaubamanifestil ei ole kogu veetava kauba märkimiseks piisavalt ruumi, võib kviitungile lisada kaubamanifestile vastavalt koostatud lisalehed või äridokumendid, mis sisaldavad kogu kaubamanifestil nõutava teabe. Sel juhul peavad kõigil kviitungitel olema järgmised andmed: i) lisalehede arv (lahter 8), ii) pakkeüksuste või kaubanimetuste arv ja lisalehtedel loetletud kaupade kogubrutomass (lahtrid 9 - 11).
  - d) Kui TIR-märkmik hõlmab autorongi või mitut konteinerit, märgitakse iga sõiduki või iga konteineri sisu kaubamanifestil eraldi. Enne seda teavet märgitakse sõiduki registreerimisnumber või konteineri identifitseerimisnumber (manifesti punkt 9).
  - e) Mitme lähte- ja sihttolliasutuse puhul eraldatakse kaubamanifestil üksteisest selgelt igas tolliasutuses tollikontrolli alla võetud või võetava kaubaga seotud kanded.
11. **Pakkelehed, fotod, kavandid jne:** Kui toll nõuab selliseid dokumente raske või suuremahulise kauba identifitseerimiseks, peab toll need kinnitama ja dokumendid lisatakse märkmiku esikaane siseküljele. Lisaks sellele viidatakse nendele dokumentidele kõikide kviitungite lahtris 8.
12. **Allkiri:** Kõikidel kviitungitel peab olema kuupäev ja TIR-märkmiku valdaja või esindaja allkiri (punktid 14 ja 15).

C. Vahejuhtumid või õnnetusjuhtumid

13. Kui veo ajal toimunud õnnetusjuhtumi tagajärjel rikutakse tollitõkend või kaup hävib või kahjustub, võtab veoettevõtja viivitamata ühendust lähima tolliasutusega või selle puudumisel selle riigi muu pädeva asutusega, kus ta hetkel viib. Asjaomased asutused koostavad võimalikult kiiresti TIR-märkmiku aktilehe.
14. Õnnetusjuhtumi korral, mille tõttu on vajalik veose ümberlaadimine ühelt sõidukilt teisele, võib see toimuda üksnes ühe eeskirja punktis 13 mainitud asutuse esindaja juuresolekul. Nimetatud asutus koostab aktilehe. Kui märkmikus ei ole märgat "Rasked või suuremahulised kaubad", peab asendussõiduk või -konteiner olema heaks kiidetud tollitõkendiga kaubaveoks. Lisaks sellele varustatakse see tollitõkendiga ning aktilehele tehakse märged kinnitatud tollitõkendi kohta. Kui siiski ei ole võimalik saada heakskiidetud sõidukit või konteinerit, võib kaubad ümber laadida heakskiitmata sõidukile või konteinerisse, tingimusel et see tagab piisava kaitse. Viimasel juhul peavad järgnevalt läbitavate riikide tolliasutused otsustama, kas ka nemad lubavad veo jätkamist TIR-märkmiku alusel nimetatud sõidukis või konteineris.
15. Otsese ohu korral, mis nõuab kogu või osa kauba viivitamatut mahalaadimist, võib veoettevõtja tegutseda omal algatusel ilma eeskirja punktis 13 mainitud asutuse juuresolekut palumata või ootamata. Sellisel juhul peab ta esitama tõendid selle kohta, et selline tegutsemine oli sõiduki või konteineri või veose huvides ning niipea, kui ta on võtnud õnnetusjuhtumist tingitud ennetavad meetmed, teatama sellest eeskirja punktis 13 mainitud asutusele, et see saaks kontrollida fakte ja veost, kinnitada sõidukile või konteinerile tollitõkendi ning koostada aktilehe.
16. Aktileht peab olema TIR-märkmikus kuni sihttolliasutusse jõudmiseni.
17. Lisaks TIR-märkmikus olevale näidisvormile soovatakse ühingutel anda veoettevõtjatele transiitriigi keeles või keeltes trükitud aktilehe vormid.

* käesoleval ja järgnevatel lisa 1 variandi 2 vormidel vesimärgid kirjadedega "TABAC, ALCOOL; TOBACCO, ALCOHOL"

TIR-märkmiku näidis: VARIANT 2[Lisa 1
lk 11]**Kaupade loetelu, mida peab vedama käesoleva
tubaka/alkoholi TIR-märkmiku alusel**

- 1) Denatureerimata etüülalkohol alkoholisisaldusega vähemalt 80 mahuprotsenti (HS kood 22.07.10)
- 2) Denatureerimata etüülalkohol alkoholisisaldusega alla 80 mahuprotsendi; piiritus, liköörid ja muud kanged alkohoolsed joogid; alkoholitoodete segud, mida kasutatakse jookide valmistamiseks (HS 22.08)
- 3) Sigarid, manilla sigarid ja sigarillod, mis sisaldavad tubakat (HS kood 24.02.10)
- 4) Tubakat sisaldavad sigaretid (HS kood: 24.02.20)
- 5) Suitsetamistubakas, mis sisaldab mis tahes koguses tubaka asendajat või mitte (HS kood:24.03.10)

---

¹ käesolev tekst korratuna samal lehel prantsuse, inglise ja vene töökeeltes

[Lisa 1
lk. 12
(valge)]

KVIITUNG nr 1		1. TIR-MÄRKMIK¹	
2. Lähtetolliasutus(ed) 1. .... 2. .... 3.		3. Välja andnud (väljaandnud ühingu nimi)	
Ametlikuks kasutamiseks		4. Märkmiku valdaja (identifitseerimisnumber, nimi, aadress ja riik)	
		5. Lähteriik/-riigid	6. Sihtriik /-riigid
7. Sõiduki(te) registreerimisnumber /-numbrid		8. Kaubamanifestile lisatud dokumendid	
KAUBAMANIFEST			
9. a) Veoseruim(id) või konteiner(id) b) Pakkeüksuste või kaubanimetuste märgistus ja numbrid	10. Pakkeüksuste või kaubanimetuste arv ja liik; kauba kirjeldus	11. Brutomass (kg)	16. Paigaldatud tollitökendid või identifitseerimismärgid (arv, tunnused)
12. Kaubamanifestile märgitud pakkeüksuste koguarv. Sihtkoht:	Arv	13. Kinnitan, et punktides 1–12 esitatud andmed on õiged ja täielikud	17. Lähtetolliasutus, tolliametniku allkiri ja tolliasutuse kuupäevatempel
1. Tolliasutus		14. Koht ja kuupäev	
2. Tolliasutus		15. Valdaja või esindaja allkiri	
3. Tolliasutus			
18. Kinnitus kauba tollijärelevalve alla võtmise kohta (lähte- või saabumisevahetolliasutus)			
19. Tollitökendid või identifitseerimismärgid rikkumata	22. Transiidi tähtaeg		
☐	21. Registreeritud tolliasutuses numbriga		
	..... (koht)		
22. Mitmesugust (ettenähtud teekond; tolliasutus, kus veos tuleb esitada jne)			
23. Tolliametniku allkiri ja tolliasutuse kuupäevatempel			
TIR-MÄRKMIKU LÕIGEND nr 1 (paaritudnumbrilised leheküljed, valged)			
1. Aktsepteeritud tolliasutuses ..... (koht)		6. Tolliametniku allkiri ja tolliasutuse kuupäevatempel	
2. Numbriga			
3. Paigaldatud tollitökendid või identifitseerimismärgid			
4. ☐ Tollitökendid või identifitseerimismärgid rikkumata			
5. Mitmesugust (ettenähtud teekond, tolliasutus, kus veos tuleb esitada jne)			
.....			
.....			

¹ käesoleval ja järgnevatel lisa 1 variandi 2 vormidel vesimärgid kirjadega "TABAC, ALCOOL; TOBACCO, ALCOHOL"

KVIITUNG nr 2		1. TIR-MÄRKMIK²	
2. Lähetolliasutus(ed) 1. .... 2. .... 3.		3. Välja andnud (väljaandnud ühingu nimi)	
Ametlikuks kasutamiseks		4. Märkmiku valdaja (identifitseerimisnumber, nimi, aadress ja riik)	
7. Sõiduki(te) registreerimisnumber /-numbrid		5. Lähteriik/-riigid	6. Sihtriik /-riigid
KAUBAMANIFEST		8. Kaubamanifestile lisatud dokumendid	
9. a) Veoseruum(id) või konteiner(id) b) Pakkeüksuste või kaubanimetuste märgistus ja numbrid	10. Pakkeüksuste või kaubanimetuste arv ja liik; kauba kirjeldus	11. Brutomass (kg)	16. Paigaldatud tollitõkendid või identifitseerimismärgid (arv, märgistus)
12. Kaubamanifestile märgitud pakkeüksuste koguarv. Sihtkoht:	Arv	13. Kinnitan, et punktides 1–14 esitatud andmed on õiged ja täielikud	
1. Tolliasutus		14. Koht ja kuupäev	
2. Tolliasutus		15. Valdaja või esindaja allkiri	
3. Tolliasutus		17. Lähetolliasutus, tolliametniku allkiri ja tolliasutuse kuupäevatempel	
18. Kinnitus kauba tollijärelevalve alla võtmise kohta (lähte- või saabumise vahetolliasutus)		24. TIR-veoetapi lõppemise kinnitus (väljumise vahetolliasutus või sihtolliasutus)	
☐ 19. Tollitõkendid või identifitseerimismärgid rikkumata	20. Transiidi tähtaeg	☐ 25. Tollitõkendid või identifitseerimismärgid rikkumata	
21. Registreeritud tolliasutuses	numbriga	26. Mahalaaditud pakkeüksuste arv TIR-veoetapi lõpetuskinnitusega	
..... (koht)		27. Mahalaadimistingimused (kui on)	
22. Mitmesugust (ettenähtud teekond; tolliasutus, kus veos tuleb esitada jne)		28. Tolliametniku allkiri ja tolliasutuse kuupäevatempel	
23. Tolliametniku allkiri ja tolliasutuse kuupäevatempel			
TIR-MÄRKMIK nr 2		TIR-MÄRKMIKU LÕIGEND nr 2 (paarisnumbrilised leheküljed, rohelised)	
1. Saabumist kinnitab tolliasutus ..... (koht)		6. Tolliametniku allkiri ja tolliasutuse kuupäevatempel	
2. ☐ Tollitõkendid või identifitseerimismärgid rikkumata			
3. Pakkeüksuste arv TIR-veoetapi lõpetuskinnitusega (vastavalt kaubamanifestile)			
4. Paigaldatud uued tollitõkendid			
5. Mahalaadimistingimused (kui on)			

[Lisa 1
lk. 13
(roheline)]² käesoleval ja järgnevatel lisa 1 variandi 2 vormidel vesimärgid kirjadega "TABAC, ALCOOL; TOBACCO, ALCOHOL"

Aktiliht (kollane)

Koostatud vastavalt TIR-konventsiooni artiklile 25
(Vt ka TIR-märkmiku kasutamise eeskirja punktid 13–17)

[Lisa 1
lk. 14
(kollane)]

1. Lähtetolliasutus(ed)		2. TIR-MÄRKMIK	
		3. Välja andnud	
4. Sõiduki(te) registreerimisnumber /-numbrid Konteineri(te) identifitseerimisnumber /-numbrid		5. Märkmiku valdaja (identifitseerimisnumber, nimi, aadress ja riik)	
6. Tollitökend(id) on rikkumata/rikutud ☐ ☐		8. Märkused	
7. Veoseruom(id) või konteiner(id) on avamata/avatud ☐ ☐			
9. ☐ Kauba puudumist ei täheldatud ☐ Punktides 11–13 märgitud kaubad puuduvad (M) või on hävinud (D), nagu on märgitud veerus 12			
10. a) Veoseruom(id) või konteiner(id) b) Pakkeüksuste või kaubanimetuste märgistus ja numbrid	11. Pakkeüksuste või kaubanimetuste arv ja liik; kauba kirjeldus	12. M või D	13. Märkused (andmed puuduva või hävinud koguse kohta)
14. Õnnetusjuhtumi kuupäev, koht ja asjaolud			
15. TIR-märkmiku alusel toimuva veo jätkamiseks võetud meetmed ☐ uute tollitökendite paigaldamine: arv ..... kirjeldus ..... ☐ veose ümberlaadimine (vt punkti 16) ☐ muud			
16. Kui kaup on ümber laaditud: asendava sõiduki(te)/konteineri(te) kirjeldus			
	Registreerimisnumber	Heaks kiidetud	TIR-tunnistuse nr
		Jah Ei	Kinnitatud tollitökendite arv ja andmed
a) sõiduk	.....	☐ ☐	..... / .....
		☐ ☐	..... / .....
	Identifitseerimisnumber		
b) konteiner	.....	☐ ☐	..... / .....
	.....	☐ ☐	..... / .....
17. Käesoleva aktilihe koostanud asutus		18. Järgmise tolliasutuse kinnitus, kuhu TIR-veol jõuti	
.....	.....	.....	
Koht/Kuupäev/Tempel	Allkiri	Allkiri	

Asjakohasesse lahtrisse märkida rist

TIR-MÄRKMIKU KASUTAMISE EESKIRI

A. Üldine

- Väljastamine:** TIR-märkmiku võib väljastada kas lähteriigis või riigis, kus on selle valdaja elu- või asukoht.
- Keel:** TIR-märkmik trükitakse prantsuse keeles, välja arvatud esikaane väliskülj, mille tekst on trükitud ka inglise keeles; käesolev lehekülj on tõlge prantsuse keeles kaane siseküljele trükitud "TIR-märkmiku kasutamise eeskirjast". Lisada võib ka trükitud teksti tõlkega lisalehti.
Piirkondliku garantiiketi piires TIR-veol kasutatavad märkmikud võivad olla trükitud mis tahes ÜRO ametlikus keeles, välja arvatud esikaane väliskülj, kus tekst on trükitud ka inglise või prantsuse keeles. "TIR-märkmiku kasutamise eeskiri" on trükitud esikaane siseküljele kasutatavas ÜRO ametlikus keeles ning tagakaane siseküljele ka ka inglise või prantsuse keeles.
- Kehtivus:** TIR-märkmik kehtib kuni TIR-veo lõpetamiseni sihttolliasutuses, tingimusel et tollikontrolli alla võtmine toimus lähtetolliasutuses väljastanud ühingu määratud tähtaja jooksul (esikaane välisküljel punkt 1).
- Märkmike arv:** Autorongi (ühendatud sõidukid) või ühele sõidukile või autorongile laaditud mitme konteineri puhul on vajalik ainult üks TIR-märkmik (vt eeskirja punkt 10 d).
- Lähte- ja sihttolliasutuste arv:** TIR-märkmiku alusel toimuva veoga võib olla seotud mitu lähte- ja sihttolliasutust, kuid nende koguarv ei tohi olla suurem kui neli. TIR-märkmiku võib esitada sihttolliasutusele ainult siis, kui kõik lähtetolliasutused on TIR-märkmiku aksepteerinud (vt ka eeskirja punkt 10 e).
- Vormide arv:** Kui lähtetolliasutusi ja sihttolliasutusi on ainult üks, peab TIR-märkmik sisaldama vähemalt kahte lehte lähteriigi jaoks, kahte lehte sihtriigi jaoks ja kahte lehte iga läbitava riigi jaoks. Iga täiendava lähtetolliasutuse jaoks on vaja täiendavalt kahte lehte ja iga täiendava sihttolliasutuse jaoks on vaja täiendavalt kahte lehte; lisaks on vaja veel kahte lehte, kui sihttolliasutused asuvad kahes riigis.
- TIR-märkmiku esitamine tolliasutustes:** TIR-märkmik esitatakse koos sõidukiga, autorongiga või konteineri(te)ga igas lähte-, piiri- ja sihttolliasutuses. Viimases lähtetolliasutuses tolliametnik kirjutab alla ja lisab kuupäevatempli punkti 17 alla kõikidele kviitungitele, mida kasutatakse ülejäänud veo ajal.

B. TIR-märkmiku täitmine

- Kustutamine, ülekirjutamine:** TIR-märkmikusse tehtud kandeid ei tohi kustutada või üle kirjutada. Parandused tehakse kriipsutades läbi ebaõiged andmed ja lisades vajalikud andmed. Iga paranduse puhul lisab paranduse teinud isik oma nimetähed ja toll kinnitab selle.
- Registreerimisega seotud teave:** Kui siseriiklikud õigusaktid ei näe ette haagiste ja poolhaagiste registreerimist, tuleb registreerimisnumbri asemel märkida identifitseerimis- või tootjanumber.
- Kaubamanifest:**
  - Kaubamanifest täidetakse lähteriigi keeles, kui toll ei luba kasutada muud keelt. Läbitavate riikide tollil on õigus nõuda selle tõlkimist oma keelde. Selleks et vältida sellest nõudest tulenevaid võimalikke viivitusi, soovitatakse veoettevõtjatel anda sõidukijuhile vajalik tõlge.
  - Kaubamanifesti olev teave tuleb trükkida või kopeerida nii, et see oleks kõikidel lehtedel loetav. Toll ei aksepteeeri loetamatuid lehti.
  - Kui kaubamanifestil ei ole kogu veetava kauba märkimiseks piisavalt ruumi, võib kviitungile lisada kaubamanifestile vastavalt koostatud lisalehed või äridokumendid, mis sisaldavad kogu kaubamanifestil nõutava teabe. Sel juhul peavad kõigil kviitungitel olema järgmised andmed: i) lisalehtede arv (lahter 8), ii) pakkeüksuste või kaubanimetuste arv ja lisalehtedel loetletud kaupade kogubrutomass (lahtrid 9 - 11).
  - Kui TIR-märkmik hõlmab autorongi või mitut konteinerit, märgitakse iga sõiduki või iga konteineri sisu kaubamanifestil eraldi. Enne seda teavet märgitakse sõiduki registreerimisnumber või konteineri identifitseerimisnumber (manifesti punkt 9).
  - Mitme lähte- ja sihttolliasutuse puhul eraldatakse kaubamanifestil üksteisest selgelt igas tolliasutuses tollikontrolli alla võetud või võetava kaubaga seotud kanded.
- Pakkelehed, fotod, kavandid jne:** Kui toll nõuab selliseid dokumente raske või suuremahulise kauba identifitseerimiseks, peab toll need kinnitama ja dokumendid lisatakse märkmiku esikaane siseküljele. Lisaks sellele viidatakse nendele dokumentidele kõikide kviitungite lahtris 8.
- Allkiri:** Kõikidel kviitungitel peab olema kuupäev ja TIR-märkmiku valdaja või esindaja allkiri (punktid 14 ja 15).

C. Vahejuhtumid või õnnetusjuhtumid

- Kui veo ajal toimunud õnnetusjuhtumi tagajärjel rikutakse tollitõkend või kaup hävib või kahjustub, võtab veoettevõtja viivitamata ühendust lähima tolliasutusega või selle puudumisel selle riigi muu pädeva asutusega, kus ta hetkel viibib. Asjaomased asutused koostavad võimalikult kiiresti TIR-märkmiku aktilehe.
- Õnnetusjuhtumi korral, mille tõttu on vajalik veose ümberlaadimine ühelt sõidukilt teisele, võib see toimuda üksnes ühe eeskirja punktis 13 mainitud asutuse esindaja juuresolekul. Nimetatud asutus koostab aktilehe. Kui märkmikus ei ole märgat "Rasked või suuremahulised kaubad", peab asendussõiduk või -konteiner olema heaks kiidetud tollitõkendiga kaubaveoks. Lisaks sellele varustatakse see tollitõkendiga ning aktilehele tehakse märged kinnitatud tollitõkendi kohta. Kui siiski ei ole võimalik saada heakskiidetud sõidukit või konteinerit, võib kaubad ümber laadida heakskiitmata sõidukile või konteinerisse, tingimusel et see tagab piisava kaitse. Viimasel juhul peavad järgnevalt läbitavate riikide tolliasutused otsustama, kas ka nemad lubavad veo jätkamist TIR-märkmiku alusel nimetatud sõidukis või konteineris.
- Otsese ohu korral, mis nõuab kogu või osa kauba viivitamatut mahalaadimist, võib veoettevõtja tegutseda omal algatusel ilma eeskirja punktis 13 mainitud asutuse juuresolekut palumata või ootamata. Sellisel juhul peab ta esitama tõendid selle kohta, et selline tegutsimine oli sõiduki või konteineri või veose huvides ning niipea, kui ta on võtnud õnnetusjuhtumist tingitud ennetavad meetmed, teatama sellest eeskirja punktis 13 mainitud asutusele, et see saaks kontrollida fakte ja veost, kinnitada sõidukile või konteinerile tollitõkendi ning koostada aktilehe.
- Aktileht peab olema TIR-märkmikus kuni sihttolliasutusse jõudmiseni.
- Lisaks TIR-märkmikus olevale näidisvormile soovitatakse ühingutel anda veoettevõtjatele transiitriigi keeles või keeltes trükitud aktilehe vormid.

Lisa 2Lisa 2**EESKIRI TEHNILISTE TINGIMUSTE KOHTA, MIDA KOHALDATAKSE
MAANTEESÕIDUKITE SUHTES NENDE HEAKSKIITMISEL
RAHVUSVAHELISEKS TOLLITÕKENDIGA VEOKS**Artikkel 1Peamised põhimõtted

Rahvusvaheliseks tollitõkendiga veoks võib heaks kiita üksnes need sõidukid, mille veoseruumid on ehitatud ja varustatud nii, et:

- (a) nende tollitõkendiga suletud osast ei saa kaupu välja võtta ega juurde panna ilma avamisjärgi jätmata või tollitõkendit rikkumata;
- (b) tollitõkendeid on võimalik kinnitada lihtsalt ja tõhusalt;
- (c) need ei sisalda peidikuid, kuhu saaks kaupu peita;
- (d) kõik veoseruumid on tolliläbivaatuseks kergesti ligipääsetavad.

Kommentaari artikli 1 kohta*Sõidukite silindrilised paagid*

Mittekohustuslikke paake ei käsitata veoseruumidena, kui neid kasutatakse sõiduki kütusehoidlatena. Lisapaake, mida kasutatakse muu kauba kui kütuse veoks, ei käsitata samuti veoseruumidena nende heakskiitmise ja tavalistest kütusepaakidest eraldamisega seotud tehniliste raskuste tõttu.

{TRANS/GE.30/39, lõiked 51–54}

Lisa 2*Veosruumide märgistamine*

Värvi- ja trükimärgised, helkurribad või muud märgised, mida ei saa veosruumide seintelt või tendilt eemaldada, on lubatud, kui need ei kata seinte või tendi ehitusosi, mis peavad olema selgelt nähtavad. Kleebised ja muud märgised, mis võivad katta veosruumi avasid, ei ole siiski lubatud (vt ka kommentaari lisa 2 artikli 3 lõike 5 kohta).

{TRANS/WP.30/151, lõige 39; TRANS/GE.30/57, lõige 45}

Artikkel 2**Veosruumide ehitus****1. Käesoleva eeskirja artikli 1 nõuete täitmiseks:**

- (a) **ühendatakse veosruumide koostelemendid (seinad, põrand, ukсед, katus, püsttalad, raamid, risttalad jne) kas seadiste abil, mida ei saa eemaldada või asendada väljastpoolt ilma avamisjälgi jätmata, või meetodite abil, mille tulemusel saadakse tarind, mida ei saa muuta jälgi jätmata. Kui seinad, põrand, ukсед ja katus koosnevad mitmest osast, peavad need vastama samadele nõuetele ja olema piisavalt tugevad;**

Selgitav märkus artikli 2 lõike 1 punkti (a) kohta

2.2.1 (a) Koostelementide ühendamise

- (a) Kui kasutatakse ühendusseadiseid (needid, kruvid, poldid, mutrid, jne), tuleb neid paigaldada piisaval hulgal väljastpoolt läbi kokkuühendatavate osade nii, et need ulatuksid sissepoole, kus need tuleb tugevasti kinnitada (näiteks neetimise, keevitamise teel, õõnesneetide või poltidega kinnitamise teel ning needitud või keevitatud mutri abil). Tavalised needid (s.t needid, mille paigaldamiseks on vaja need kinnitada ühendatavate koostelementide mõlemalt poolt) võib siiski paigaldada seestpoolt;

Lisa 2

Eespool mainitud hoolimata võib veoseruumi põrandad kinnitada isekeermestavate kruvide, isepuurivate neetide, laengneetide või pneumaatiliselt kinnitatavate naeltega, mis läbivad täisnurga alla põranda ja metallist risttalad, tingimusel et mõnede ühendusseadiste, välja arvatud isekeermestavate kruvide pead tasandatakse risttala välispinna suhtes või keevitatakse selle külge.

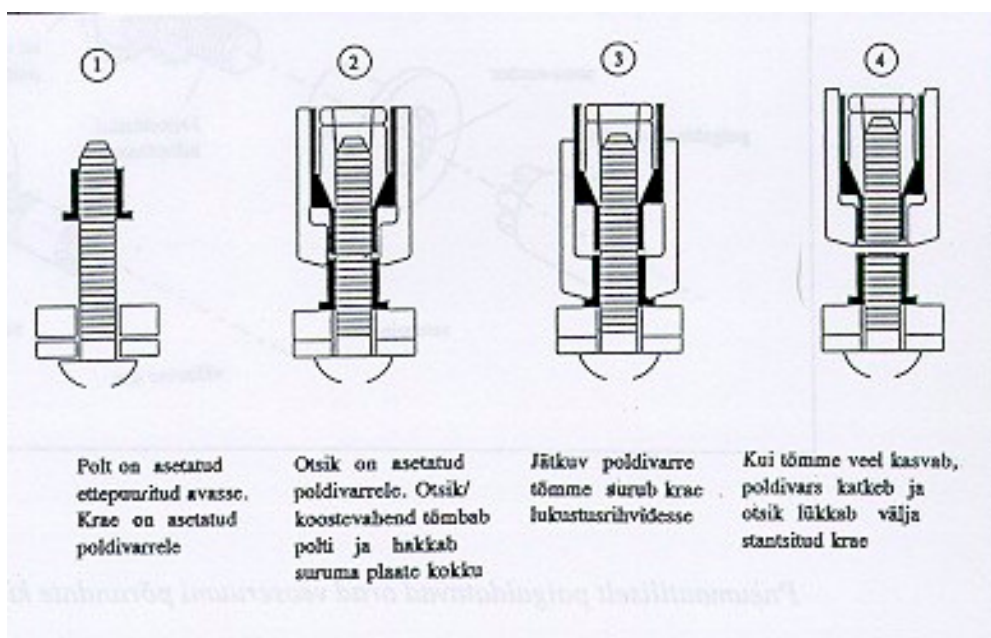
{punkti a viimane lause on asendatud ECE/TRANS/17/parandusega 3, jõustus 1. oktoobril 1981}

- (b) Pädev asutus määrab kindlaks, millised ühendusseadised ja mitu neist peavad vastama käesoleva märkuse punkti a nõuetele; pädeval asutusel tuleb tagada, et selliselt ühendatud koosteelemente ei oleks võimalik ümber paigutada ega asendada ilma jälgi jätmata. Muude ühendusseadiste valiku ja paigaldamise kohta piirangud puuduvad.
- (c) Ühendusseadised, mida saab eemaldada ja asendada ilma jälgi jätmata üksnes ühelt poolt (s.t ilma et neid peaks käsitsema koosteelementide mõlemalt poolt), ei ole käesoleva märkuse punkti a alusel lubatud. Sellised ühendusseadised on näiteks laiendatavad needid, pimeneedid ja muud sarnased seadised.
- (d) Eespool kirjeldatud ühendamismeetodid kehtivad selliste sihtotstarbeliste veoautode suhtes, nagu näiteks isothermilised-, külmutus- ja paakautod, kui need on vastavuses tehniliste nõuetega, millele sellised sõidukid peavad nende kasutust silmas pidades vastama. Kui tehnilistel põhjustel ei ole koosteelemente võimalik kinnitada käesoleva märkuse punktis a kirjeldatud viisil, võib koosteelemendid ühendada käesoleva märkuse punktis c nimetatud seadiste abil, tingimusel et siseseinal kasutatud seadistele ei pääse väljastpoolt ligi.

Lisa 2Kommentaariid selgitava märkuse 2.2.1 (a) kohta

1. Ühendusseadis

Allpool esitatud ühendusseadis vastab lisa 2 artikli 2 lõike 1 punktile (a), tingimusel et piisav arv selliseid seadiseid on paigaldatud väljastpoolt ja kinnitatud seestpoolt, nagu on sätestatud lisa 6 selgitavas märkuses 2.2.1(a).
 {TRANS/WP.30/123, lõiked 34–36, TRANS/WP.30/127, lõige 45, TRANS/WP.30/AC.2/23, lisa 3}

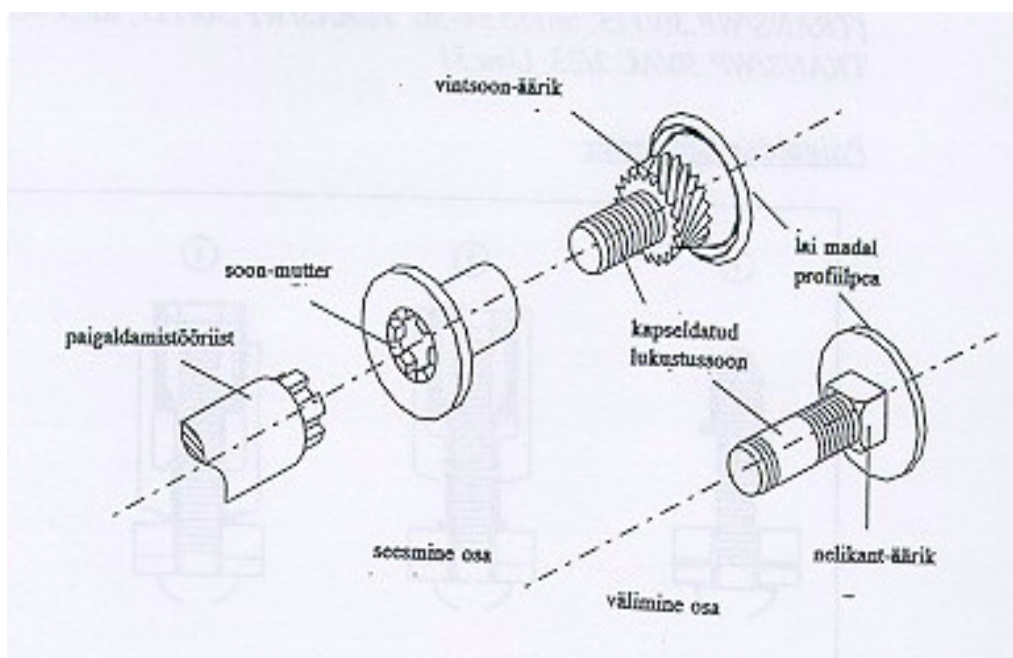
Paigaldamisjärjekord

Lisa 2

2. Ühendusseadis

Ühendusseadis, mille näidis on esitatud allpool, vastab lisa 6 selgitavale märkusele 2.2.1(a). Pidades silmas selle tehnilisi omadusi, nagu lai madala profiiliga pea, sooneline või nelinurkne ääris laia madala pea all ja kapseldatud (plastikhaardepind) lukustussoon, võib seadis olla kindlalt kinnitatud veoseruumi sissepoole ilma neetimata, keevitamata jne. Samal ajal, kui ühendusseadise ühendamiseks on vajalik neid käsitseda mõlemalt poolt, saab seadist avada üksnes vintmutri poolelt, s.t veoseruumi seest. Nelinurkse äärisega seadist kasutatakse tavaliselt hingede kinnitamiseks veoseruumidele.

{TRANS.WP.30/135, lõiked 43 ja 44; TRANSP7WP.30/137, lõiked 59–61; TRANS/WP.30/AC.2/27, lisa 3}

Ühendusseadise näidised

Pneumaatiliselt paigaldatavad orad veoseruumi põrandate kinnitamiseks

Ühes konstruktsioonitüübis kasutatakse spiraalsoontega naelu, mis on mitmes suhtes sarnased isekeermestavate kruvidega ja tagavad suurema hoidmisjõu juhul, kui põrand on suhteliselt õhuke. Sel meetodil naela sisseviimisel tekkiva hõõrdumise tulemusel sulavad naela tsinkkromaatkatte ja põranda risttala materjal, keevitades need rahuldavalt kokku.

{TRANS/GE.30/33, lõige 125; TRANS/GE.30/GRCC/10, lõiked 52–54}

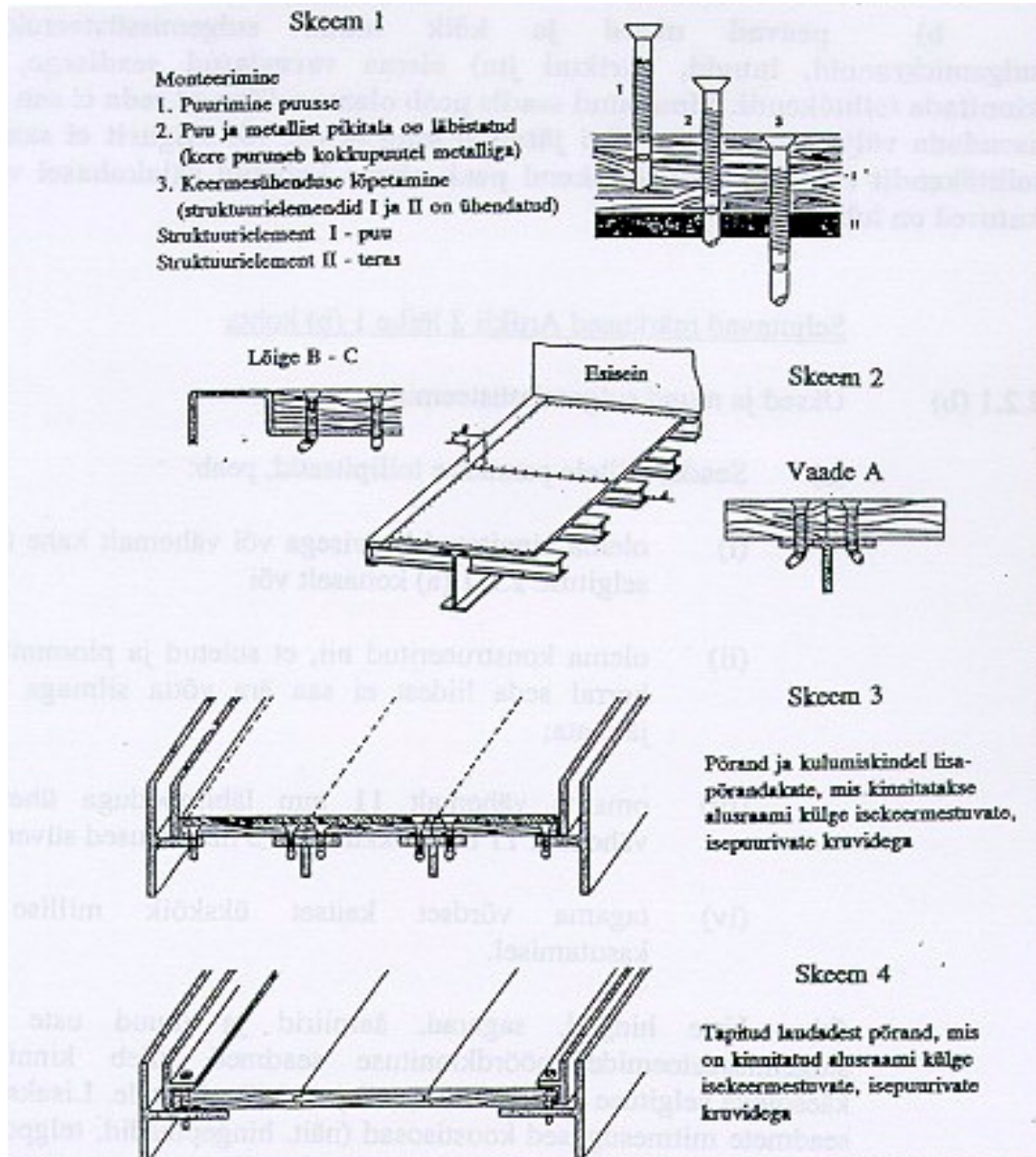
Isekeermestavad, isepuurivad kruvid

Isekeermestavaid, isepuurivaid kruvisid, mis on näidatud joonisel 1, ei käsitata konventsiooni lisa 6 selgitava märkuse 2.2.1(a) punkti (a) kohaselt isekeermestavateks. Sellised isekeermestavad ja isepuurivad kruvid keevitatakse vastavalt lisa 6 selgitavate märkuste 2.2.1(a) punktide (a) ja (b) sätetele metallist risttalade allküljele. Samuti võib mõnede selliste kruvide väljaulatuvad osad painutada vähemalt 45° nurga alla, nagu on näidatud joonisel 2. Kui neid kasutatakse koos põrandakonstruktsioonidega nagu näited joonistel 3 ja 4, ei ole kruvide keevitamine või painutamine siiski vajalik.

{TRANS/WP.30/135, lõiked 48–51;

TRANS/WP.30/AC.2/27, lisa 3}

Lisa 2

Pimeneetide kasutamise lubatavus

Üldiselt ei ole konventsiooni alusel veoseruumi koostelementide ühendamisel lubatud pimeneete kasutada, nagu on sätestatud lisa 6 selgitava märkuse 2.2.1(a) punktis (c). Pimeneete võib kasutada tingimusel, et koostelementide ühendamisel kasutatakse piisavalt ühendusseadiseid, nagu on kirjeldatud konventsiooni lisa 6 selgitava märkuse 2.2.1(a) punktis (a).

*{TRANS/WP.30/137, lõiked 54–58;
TRANS/WP.30/AC.2/29, lisa 3}*

- (b) peavad ukсед ja kõik muud sulgemissüsteemid (sealhulgas sulgemiskraanid, luugid, äärikud jm) olema varustatud seadisega, millele saaks paigaldada tollitõkendi. Nimetatud seadis peab olema selline, et seda ei saa eemaldada ega asendada väljastpoolt ilma jälgi jätmata ning et ust või sulgurit ei saaks avada ilma tollitõkendit rikkumata. Tollitõkend peab olema kaitstud asjakohasel viisil. Avatavad katused on lubatud;**

Selgitavad märkused artikli 2 lõike 1 punkti (b) kohta

2.2.1 (b) Ukсед ja muud sulgemissüsteemid

(a) Seadis, millele tollitõkend paigaldatakse, tuleb:

(i) kinnitada keevisega või vähemalt kahe ühendusseadise abil, mis vastab selgitava märkuse 2.2.1 punktile (a); või

(ii) konstrueerida nii, et seda ei saaks pärast veoseruumi sulgemist ja tollitõkendi paigaldamist eemaldada ilma jälgi jätmata.

Samuti peab:

- (iii) seadisel olema vähemalt 11 mm läbimõõduga ava või vähemalt 11 mm pikkused ja 3 mm laiused pilud, ja
  - (iv) seadis olema turvaline vaatamata kasutatud tollitõkendi liigile.
- (b) Uste hinged, sagarad, šarniirid ja muud uste jms paigaldamiseks vajalikud seadised tuleb kinnitada vastavalt käesoleva märkuse punkti (a) alapunktide (i) ja (ii) nõuetele. Lisaks sellele tuleb selliste seadiste eri detailid (näiteks uksehinge plaadid, telgpoldid või pöördõngad), kuivõrd need on vajalikud veoseruumi tolliohutuse tagamiseks, paigaldada nii, et neid ei saaks pärast veoseruumi sulgemist ja sellele tollitõkendi paigaldamist eemaldada või maha võtta ilma jälgi jätmata (vt lisa 6 joonis 1a).
{ECE/TRANS/17/parandus 8, jõustus 1. augustil 1987}

Kui sellisele seadisele ei ole ligipääsu väljastpoolt, piisab sellest, et pärast ukse või muu sarnase seadise sulgemist ja tollitõkendi kinnitamist ei saa seda uksehingelt või muult sarnaselt seadiselt eemaldada ilma jälgi jätmata. Kui ukssel või sulgemisseadisel on rohkem kui kaks hinge, tuleb ainult kaks ukse külgedele kõige lähemat hinge kinnitada vastavalt punkti (a) alapunktide (i) ja (ii) nõuetele.

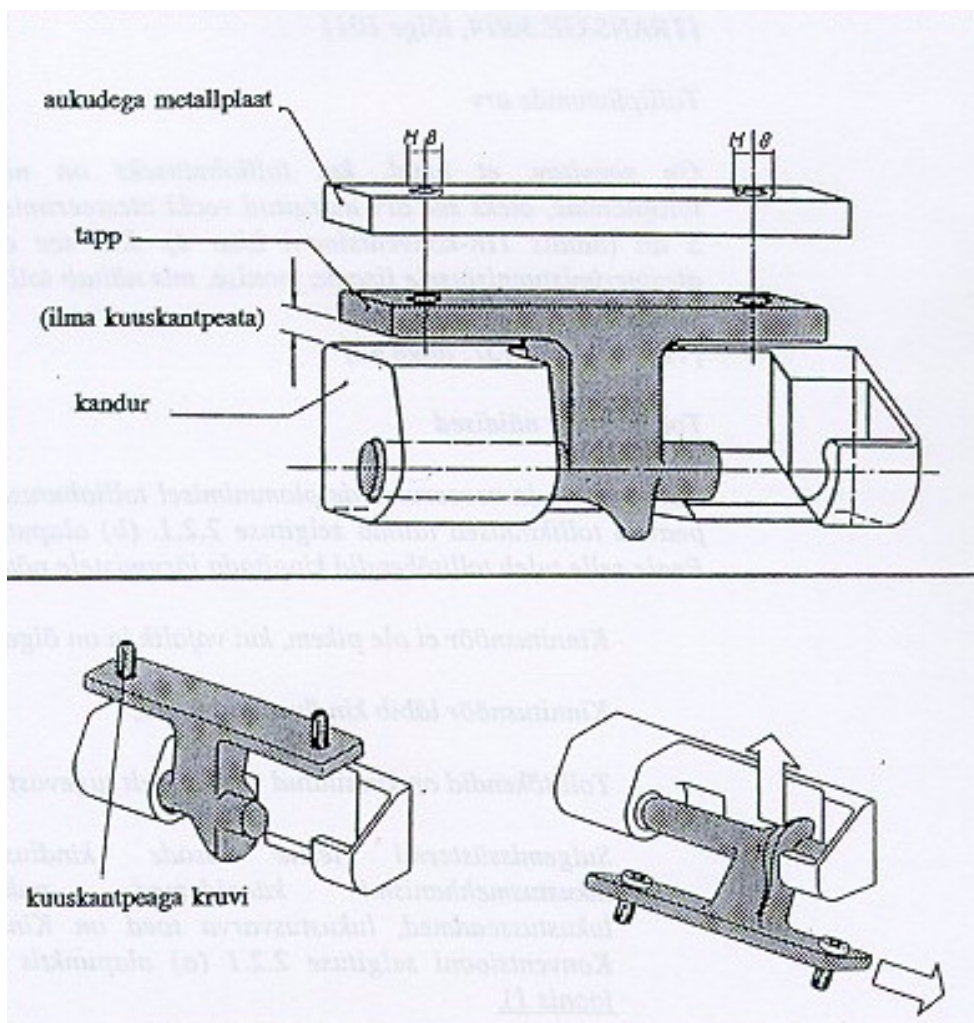
Kommentaar selgitava märkuse 2.2.1 (b) punkti (b) kohta

Uksed või sulgurid, millel on rohkem kui kaks hinge

*Kui ukssel või sulguril on rohkem kui kaks hinge, võivad pädevad asutused nõuda lisahingede kinnitamist, et täita konventsiooni lisa 2 artikli 1 nõudeid.
{TRANS/WP.30/155, lõige 45}*

Liigendhing

Allpool kujutatud seadis vastab lisa 6 selgitava märkuse 2.2.1(b) punkti (b) nõuetele seoses punkti (a) alapunktiga (ii).

Kirjeldus:

Selle seadise tapp ja kandur on erikujulised ja seepärast ei ole võimalik neid lahti võtta, kui liigend on suletud. Kasutatakse tapi tallast välja ulatuva kuuskantpeaga kruvi. Vahe kruvi pea ja kanduri vahel peab olema nii väike, et oleks välistatud kruvi väljakeeramine nähtavaid jälgi jätmata. Sel juhul ei ole nõutav kruvi peade keevitamine.
 {TRANS/WP.30/123, lõiked 46 ja 47 ning lisa 2;
 TRANS/WP.30/AC.2/23, lisa 3}

- (c) Erandlikult võib isothermiliste veoseruumidega sõidukite veoseruumi ustele paigaldada tollitõkendid, uksehinged ja mis tahes abidetailid, mille eemaldamine võimaldaks ligipääsu veoseruumi sisemusse või peidikutesse, kuhu võib kaupu peita, järgmiselt:
- (i) Väljastpoolt paigaldatud kinnituspoltide või -kruvide abil, mis ei vasta selgitava märkuse 2.2.1 (a) punkti (a) nõuetele, tingimusel et:
- kinnituspoltide või -kruvide otsad kinnitatakse uksepaneeli välispinna või -pindade taga oleva alusplaadi või sarnase seadise sisse, ja
  - piisava arvu kinnituspoltide või -kruvide pead keevitatakse tollitõkendi, uksehingede jms külge nii, et need täielikult deformeeruvad ja
  - et kinnituspoltide või -kruvide päid ei saaks eemaldada ilma jälgi jätmata (vt lisa 6 joonis 1).
- (ii) Kinnitusseadisega, mis on paigaldatud isoleeritud uksekonstruktsiooni siseküljelt, tingimusel, et:
- kinnituspolt ja seadise kindlustuskrae on ühendatud pneumaatiliselt või hüdrauliliselt tööriista abil ning on kinnitatud plaadi või seadise taha, mis on omakorda kinnitatud uksekonstruktsiooni välispinna ja isolatsiooni vahele; ja
  - kinnituspoldi peale ei oleks võimalik pääseda ligi veoseruumi sisemusest, ning
  - et piisaval arvul lukustuskraesid ja kinnituspolte keevitatakse kokku nii, et neid seadiseid ei oleks võimalik eemaldada ilma jälgi jätmata (vt lisa 6 joonist 5).
{ECE/TRANS/17/parandus 13, jõustus 1. augustil 1991}

Mõiste "isothermiline veoseruum" hõlmab ka külmutusseadmetega ja soojusisolatsiooniga varustatud veoseruume.

Kommentaar selgitava märkuse 2.2.1 (b) punkti (c) alapunkti (ii) kohta

*Esimese taande tekst võib olla paremini mõistetav, kui pärast sõnu "ühendatud pneumaatiliselt või hüdrauliliselt" asendatakse sõnad "ja kinnitatud" sõnadega "kinnitades poldi pea".
{TRANS/WP.30/AC.2/29, lõige 25}*

- (d) Sõidukid, millel on suur hulk sulgemisseadiseid, nagu näiteks ventiilid, sulgemiskraanid, luugikaaned, äärikud ja muud sarnased seadised, peavad olema konstrueeritud nii, et vajalikke

tollitõkendeid oleks võimalikult vähe. Sel eesmärgil tuleb lähestikku asuvad sulgemisseadised omavahel ühendada ühise seadisega, mille puhul on vajalik ainult üks tollitõkend, või varustada samal eesmärgil kasutatava kaanega.

- (e) Avatava katusega sõidukid peavad olema konstrueeritud nii, et nende puhul oleks vaja võimalikult vähe tollitõkendeid.
- (f) Kui tolliohutuse tagamiseks on vaja tollitõkendeid rohkem kui üks, näidatakse nende arv TIR-tunnistuse punkti 5 all (1975. aasta TIR-konventsiooni lisa 4). Tollitõkendite täpsete asukohtade näitamiseks lisatakse TIR-tunnistusele sõiduki joonis või fotod. {ECE/TRANS/17, parandus 23; jõustus 7.novembril 2003}

Kommentaar selgitava märkuse 2.2.1 (b) punkti (f) kohta

Rakendusperiood tollitõkendite arvu ja asukoha märkimiseks TIR-tunnistusele, kui on nõutav rohkem kui üks tollitõkend

Selgitava märkuse 2.2.1(b) punkti (f) kohta käivad sätted, mis jõustub 7. novembril 2003, rakenduvad maantesõidukitele, millised esitatakse heakskiidu saamiseks esimest korda või kahe aasta tagant toimuvaks ülevaatuseks ja heakskiidu uuendamisel pärast selgitava märkuse 2.2.1(b) punkti (f) jõustumist. Selle tulemusel peavad alates 7. novembrist 2005 kõik maantesõidukid, mis vajavad tolliohutuse tagamiseks rohkem kui ühte tollitõkendit, olema varustatud TIR-tunnistusega, mis on kooskõlas selgitava märkuse 2.2.1(b) punktiga(f). {TRANS/WP.30/206, lõige 62 ja lisa 2; TRANS/WP.30/AC.2/69/Corr.1, TRANS/WP.30/AC.2/69, lõige 59 ja lisa 2}

Kommentaar selgitava märkuse 2.2.1(b) kohta

Uste kinnitamine

Sisevooderdisega sõidukite või konteinerite puhul, mis ei ole külmutus- ega isothermilised, peavad uksehingede kinnitussüsteemid (poldid, needid jne) ja tollikinnised läbima kogu ukse paksuse (sealhulgas vooderdise) ja olema kinnitatud nähtavalt seestpoolt. {TRANS/GE.30/14, lõige 101}

Tollikinnitiste arv

*Kommentaar on jäetud välja.
{TRANS/WP.30/AC.2/69, lisa 2}*

Tollikinniste näidised

Selleks et saavutada tolliohutus konteinerite ja veosruumide tollikinnistega varustamise abil, peavad tollitõkendid vastama selgitava märkuse 2.2.1(b) punkti (a) nõuetele. Lisaks sellele tuleb tollitõkendid paigaldada vastavalt järgmistele nõuetele:

kinnitusnõör ei ole pikem kui vaja ja see on õigesti pingutatud;

kinnitusnõör on pandud läbi rõngaste;

tollikinnised on paigaldatud võimalikult tugevasti;

sulgemissüsteemi teiste osade kinnitamine, näiteks lukustusmehhanismi käepidemed, nukkhaardumisega lukustusseadmed, lukustusvarva toed on kinnitatud vastavalt lisa 6 selgitava märkuse 2.2.1(a) punkti (a) nõuetele (vt joonis 1).

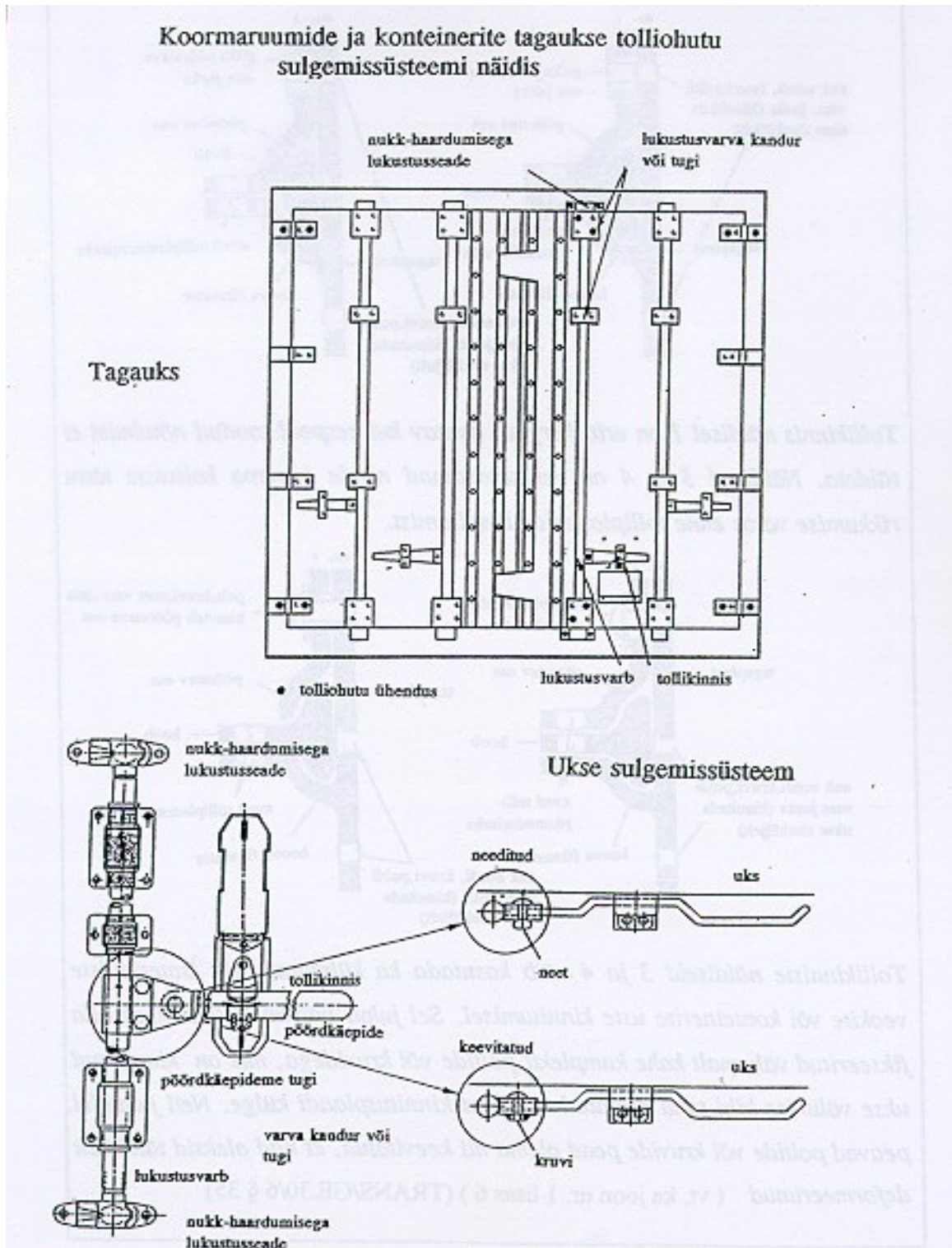
Tuleks meeles pidada, et mis tahes kinnise tõhusus väheneb, kui lukustusvarvad, hinged või nukkhaardumisega lukustusseadmed kasutamise käigus kuluvad. Selliste juhtude kindlakstegemiseks tuleb võtta vastavaid meetmeid.

{TRANS/WP30/145, lõige 17; TRANS/WP30/AC.2/31, lisa 3}

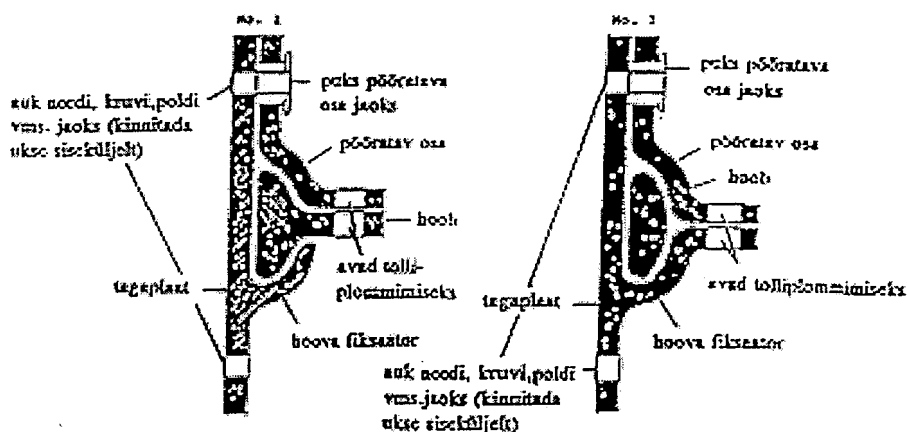

Lisa 2

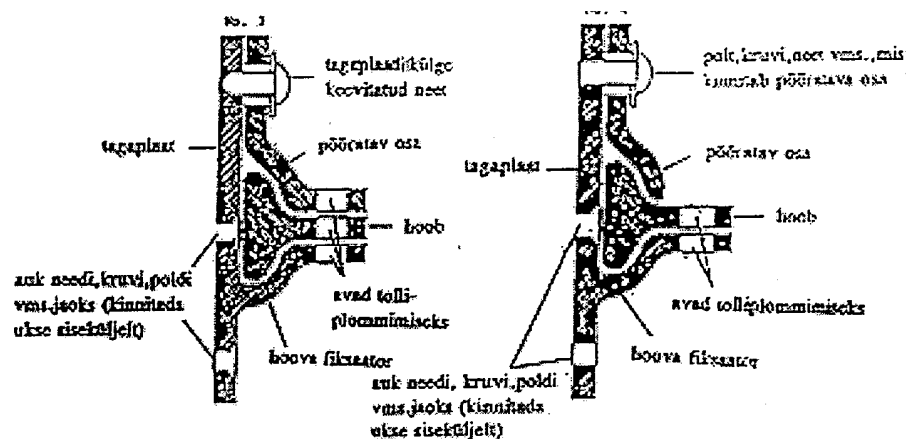
Joonis 1

Tollikinniste näidised

Tollikinnis näidisel 1 on eriti kergesti avatav kui eespool toodud nõudmisi ei täideta. Näidised 3 ja 4 on eelistatavamad nende parema kaitstuse tõttu rikkumise eest enne tolliplommide kinnitamist.

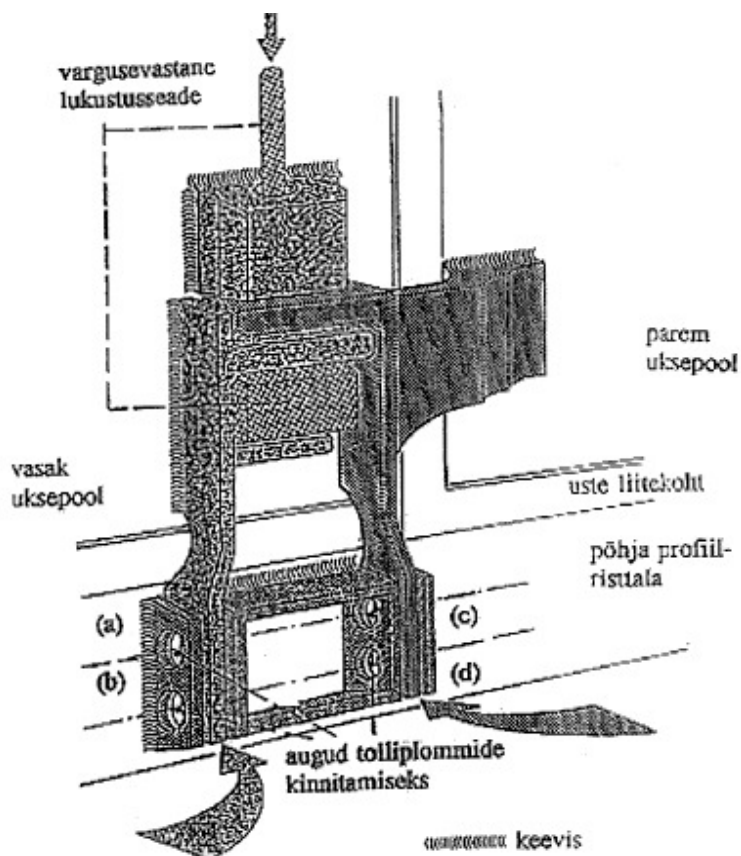

Tollikinnise näidiseid 3 ja 4 võib kasutada ka külmutus- või isothermiliste veokite või konteinerite uste kinnitamisel. Sel juhul võivad tollikinnised olla fikseeritud vähemalt kahe komplekti poltide või kruvidega, mis on kinnitatud ukse välimise kihi taha asetatud metallist kinnitusplaadi külge. Neil juhtudel peavad poltide või kruvide pead olema nii keevitatud, et nad oleksid täielikult deformeerunud (vt ka joon. nr 1 lisa 6). {TRANS/GE.30/6,lõige35}

Lisa 2

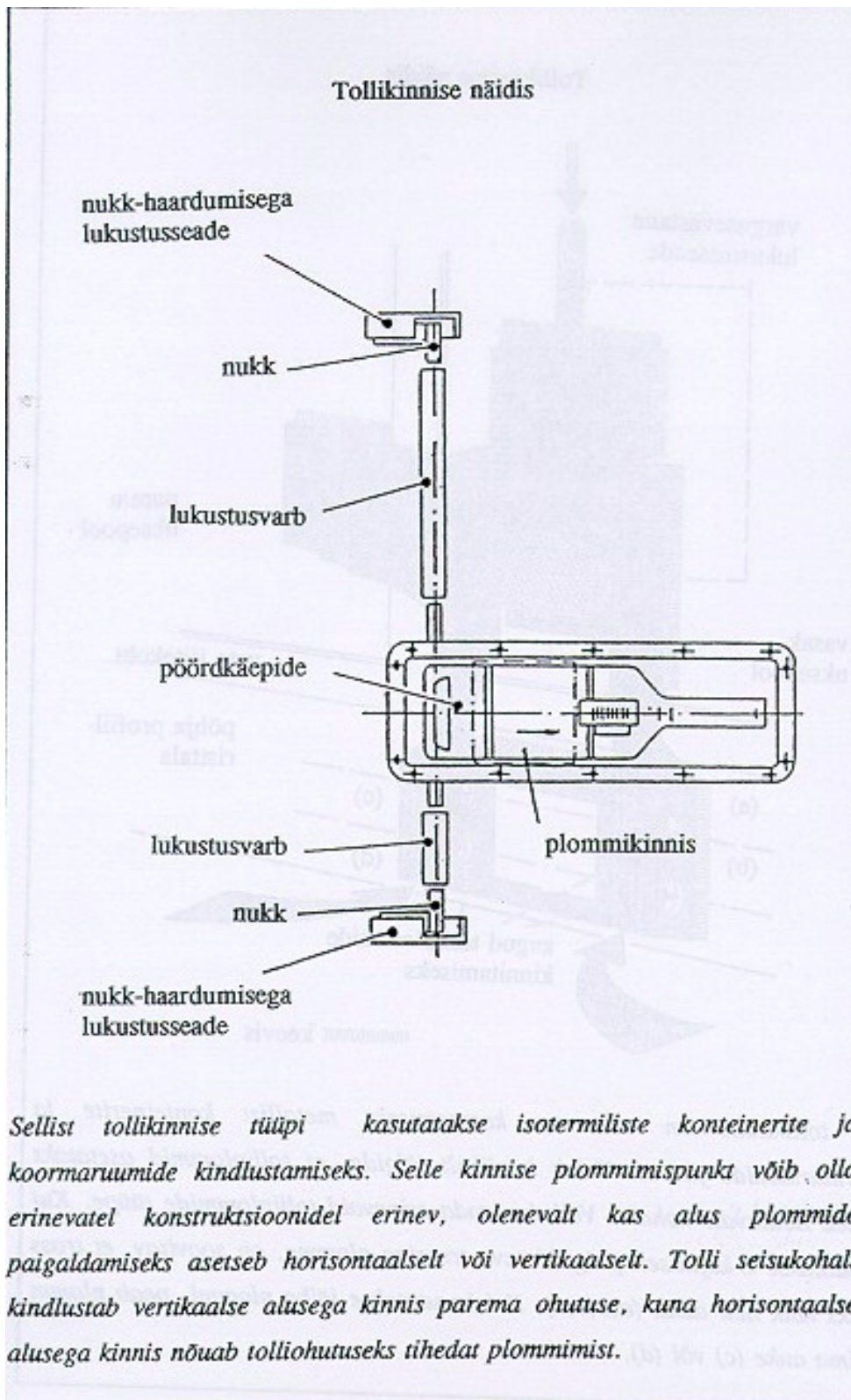
Joonis 3

Tollikinnise näidis

See tollikinnis on eelistatav kasutamiseks metallist konteinerite ja koormaruumide juures. Tuleb hoolikalt jälgida, et tolliplommid asetataks täpselt nõutavale kohale. Võib kasutada erinevaid tolliplommide tüüpe. Kui kasutatakse 8-kujuliselt paigaldatava trossiga plomme, on soovitatav, et tross läbiks kõik neli auku (a, b, c, d). Kui kasutatakse jäika plommi, peab plomm läbima auke (c) või (d).

Joonis 4

Lisa 2

- (c) tuleb ventilatsiooni- ja dreanaažiavad varustada seadisega, mis takistab juurdepääsu veoseruumi sisemusse. Nimetatud seadis peab olema selline, et seda ei saa eemaldada ega asendada väljastpoolt ilma jälgi jätmata.

Selgitav märkus artikli 2 lõike 1 punkti (c) kohta

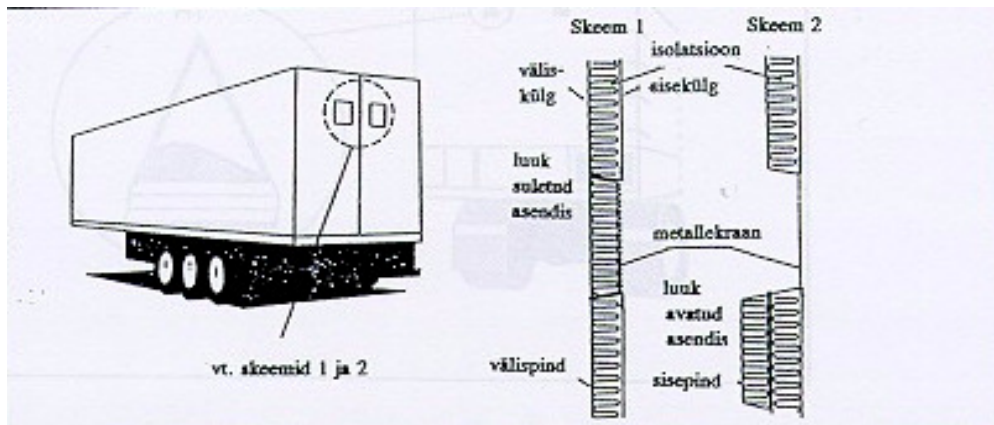
2.2.1 (c)-1 Ventilatsiooniavad

- (a) Nende suurim läbimõõt ei tohi üldjuhul ületada 400 mm.
- (b) Avad, mille kaudu on võimalik pääseda otse veoseruumi, tuleb katta:
- (i) traatvõrgu või perforeeritud metallplaadiga (mõlemal juhul on aukude maksimaalne läbimõõt 3 mm) ja kaitsta keevitatud lattvõrega (aukude maksimaalne läbimõõt 10 mm); või
- (ii) ühe piisavalt tugeva perforeeritud metallplaadiga (aukude maksimaalne läbimõõt 3 mm, plaadi paksus vähemalt 1 mm).
{ECE/TRANS/17/parandus 12, jõustus 1. augustil 1990}

Kommentaar selgitava märkuse 2.2.1 (c)-1kohta

Isotermiliste veosruumide ventilatsiooniavad

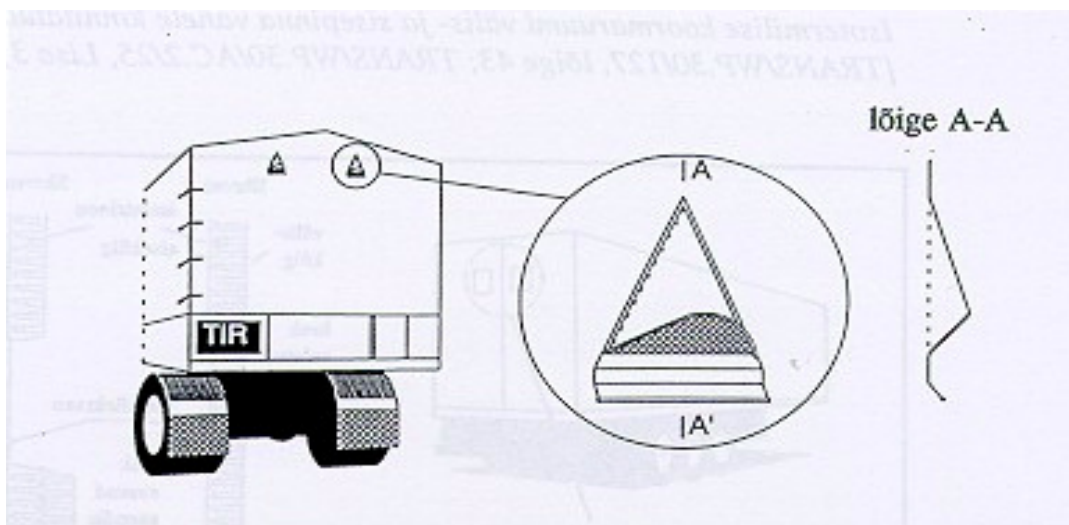
*Isotermilise veosruumi välis- ja sisepinna vahele kinnitatud plaadi näidis.
{TRANS/WP.30/127, lõige 43; TRANS/WP.30/AC.2/25, lisa 3}*

- (c) Avad, mille kaudu ei ole võimalik pääseda otse veosruumi (näiteks põlvede või tõkkeplaatide tõttu), tuleb varustada punktis (b) osutatud seadistega, kuid nende aukude läbimõõdud võivad olla vastavalt kas 10 mm (traatvõrgu või metallplaadi puhul) või 20 mm (metallist lattvõre puhul).
{ECE/TRANS/17/ parandus 12, jõustus 1. augustil 1990}
- (d) Tenti tehtud avade puhul on nõutavad käesoleva märkuse punktis (b) osutatud seadised. Lubatud on siiski sellised sulgemisseadised, nagu näiteks väljastpoolt paigaldatud perforatsioon plaad ning seestpoolt paigaldatud traat- või muu võrk.
- (e) Lubatud on samalaadsed muust materjalist kui metallist seadised, tingimusel et augud on nõutava läbimõõduga ja kasutatav materjal on piisavalt tugev, et auke ei saaks oluliselt suurendada ilma jälgi jätmata. Lisaks sellele peab ventilatsiooniseade olema selline, et seda ei saaks asendada ainult ühelt poolt tenti.
- (f) Ventilatsiooniava võib olla varustatud kaitseseadmega. Nimetatud seade kinnitatakse tenti külge selliselt, et selle ava kaudu on võimalik teostada tollikontrolle. Kaitseseadis tuleb kinnitada tenti külge vähemalt 5 cm kaugusele ventilatsiooniava ekraanist.
{ECE/TRANS/17/ parandus 5, jõustus 1. augustil 1984}

Kommentaariid selgitava märkuse 2.2.1 (c) -1 kohta

Kaitseseadise näidis

Veosruumide ventilatsiooniavad

Kuigi üldjuhul ei tohi ventilatsiooniavade läbimõõt ületada 400 mm, võib pädev asutus, tingimusel et kõik teised nõuded on täidetud, lubada 400 mm suuremaid avasid, kui need on ülevaatuses esitatud.

{TRANS/GE.30/14, lõige 102; TRANS/WP.30/143, lõiked 36 ja 37; TRANS/WP.30/AC.2/31, lisa 3}

Selgitav märkus artikli 2 lõike 1 punkti (c) kohta

2.2.1 (c) -2 Drenaažiavad

- (a) Nende suurim läbimõõt ei tohi üldjuhul ületada 35 mm;
- (b) Avad, mille kaudu on võimalik pääseda otse veosruumi, tuleb varustada seadistega, mida kirjeldatakse selgitava märkuse 2.2.1.c-1 punktis b ventilatsiooniavade kohta;
- (c) Kui drenaažiavade kaudu ei ole võimalik pääseda otse veosruumi, ei ole käesoleva märkuse punktis b osutatud seadised vajalikud, tingimusel et avad varustatakse kindla tõkkeplaadisüsteemiga, mis on kergesti ligipääsetav veosruumi seest.

2. Olenemata käesoleva eeskirja artikli 1 punktist (c) on lubatud sellised veosruumi koostelemendid, mis praktilistel põhjustel sisaldavad tühikuid (näiteks kahekordse seinavaheosad). Selleks et nimetatud ruume ei saaks kasutada kaupade peitmiseks:

- (i) **tuleb veoseruumi sisevooderdis, kui see katab kogu seina põrandast laeni, või muudel juhtudel, kui sisevooderdise ja välisseina vaheline ruum on suletud, paigaldada nii, et seda ei saaks eemaldada ja asendada väljastpoolt ilma jälgi jätmata; ja**
- (ii) **kui vooderdis ei kata tervet seina täies kõrguses ning vooderdise ja välisseina vaheline ruum ei ole täielikult suletud ning kõikidel muudel juhtudel, kui veoseruum sisaldab tühikuid, et sellised ruumid oleks võimalikult väiksed ja tolliläbivaatuseks kergesti ligipääsetavad.**

Kommentaar artikli 2 lõike 2 kohta

Õõnestaladest konstruktsioonelementide vältimine

Veoseruumide suletud tühikutega konstruktsioonelementide (õõnestalad) arv peab olema võimalikult väike ja need tuleb uute veoseruumide konstrueerimisel võimaluse korral järk-järgult asendada avatud profiiliga taladega. Kui konstruktsiooni tõttu kasutatakse veoseruumide konstruktsioonelementides suletud tühikuid, on tollikontrolli hõlbustamiseks ettenähtud avad lubatud. Selliste avade olemasolu tuleb märkida maanteesõiduki TIR-tunnistuse punkti 12 alla (konventsiooni lisa 4).

{TRANS/WP.30/135, lõiked 63–65; TRANS/WP.30/137, lõiked 65–67; TRANS/WP.30/AC.2/27, lisa 3; TRANS/WP.30/151, lõiked 33–36}

3. Katuseaknad on lubatud tingimusel, et need on tehtud piisavalt tugevatest materjalidest ja et neid ei saa eemaldada või asendada väljastpoolt ilma jälgi jätmata. Sellest olenemata on lubatud kasutada klaasi, kuid juhul, kui kasutatakse muud kui purunemiskindlat klaasi, tuleb katuseaknale paigaldada tugev metallvõrestik, mida ei saa väljastpoolt eemaldada; võresilma läbimõõt ei tohi ületada 10 mm. {ECE/TRANS/17/parandus 7, jõustus 1. augustil 1986}

Selgitav märkus artikli 2 lõike 3 kohta

2.2.3. Purunemiskindel klaas

Klaasi loetakse purunemiskindlaks, kui sõiduki kasutamisel normaaltingimustes ilmnevate tegurite tõttu ei teki selle purunemise ohtu. Klaasil peab olema märke, mis näitab, et tegemist on purunemiskindla klaasiga.

{ECE/TRANS/17/parandus 7, jõustus 1. augustil 1986}

4. Tehnilistel eesmärkidel (nagu näiteks määrimine, hooldus ja liivapuistikasti täitmine) põrandasse tehtud avad on lubatud üksnes tingimusel, et need on varustatud kaanega, mida saab kinnitada nii, et veoseruumi ei ole võimalik väljastpoolt pääseda.

Kommentaar artikli 2 lõike 4 kohta

Tehnilise otstarbega põrandaavade kindlustamine

Maantesõidukites tehnilise otstarbega põrandaavade kaaned on piisavalt kaitstud, kui seade, mis takistab veoseruumi pääsu väljastpoolt, asub ise veoseruumi sees.

{TRANS/GE.30/AC.2/14, lõiked 35–39}

Artikkel 3

Tentsõidukid

- 1. Tentsõidukite kohta kehtivad käesoleva eeskirja artiklid 1 ja 2 vastavate erisustega. Lisaks sellele peavad need sõidukid vastama käesoleva artikli sätetele.**
- 2. Tent on kas tugevast presendist või plastik- või kummikattega kangast, mis on piisavalt tugev ja venimatu. Tent peab olema heas korras ja paigaldatud nii, et pärast sulgemisseadise kinnitamist ei ole võimalik pääseda veoseruumi ilma jälgi jätmata.**
- 3. Kui tent koosneb mitmest tükist, tuleb nende servad voltida üksteise vahele ja õmmelda kokku kahe, teineteisest vähemalt 15 mm kaugusel asuva õmblusega. Õmblused tuleb teha vastavalt käesoleva eeskirja joonisele 1; kui tendi teatavate osade (nagu näiteks klapid ja tugevdatud nurgad) puhul ei ole siiski võimalik neid nimetatud viisil ühendada, piisab pealmise osa tagasikeeramisest ja õmblusest vastavalt käesolevale eeskirjale lisatud joonisele 2 või 2a. Üks õmblus on näha üksnes seestpoolt ja selle õmbluse jaoks kasutatud niidi värv peab selgelt erinema tendi värvist ja teise õmbluse jaoks kasutatud niidi värvist. Kõik õmblused peavad olema tehtud masinaga.**

Selgitav märkus artikli 3 lõike 3 kohta

2.3.3. Mitmest tükist koosnev tent

(a) Tendi tükid võivad olla erinevatest materjalidest, mis vastavad lisa 2 artikli 3 lõike 2 sätetele.

(b) Tendi valmistamisel on lubatud tükkide mis tahes paigutused, tingimusel et need paigutused tagavad piisava turvalisuse ja tükid ühendatakse vastavalt lisa 2 artikli 3 nõuetele.

4. Kui tent on plastikkattega kangast ja koosneb mitmest tükist, võib need tükid omavahel ühendada kokkusulatamise teel vastavalt käesolevale eeskirjale lisatud joonisele 3. Tükkide servad peavad ulatuma teineteisest üle vähemalt 15 mm ulatuses. Tükid sulatakse kokku kogu kattumise ulatuses. Tendi välisserv kaetakse vähemalt 7 mm laiuse plastikribaga, mis kinnitatakse samuti kokkusulatamise teel. Plastikribale ja sellest mõlemale poole jäävale 3 mm laiusele tendiosale kantakse ühtne ja selge reljeefmuster. Kokkusulatamine peab olema tehtud nii, et tükke ei oleks jälgi jätmata võimalik eraldada ja uuesti ühendada.

Kommentaari artikli 3 lõike 4 kohta

Plastikriba

*Plastikriba nõue on oluline tolliturvalisuse seisukohalt. Sellest tulenevalt ei tohiks sellest nõudest loobumine olla lubatud.
{TRANS/GE.30/17, lõige 99}*

Tenditükkide servade kattumine

*Kui tolliturvalisuse seisukohast on tenditükkide servade kattumine 15 mm ulatuses piisav, lubatakse vajaduse korral, sõltuvalt tendi materjalist ja selle haarduvusest, ka servade kattumist 20 mm ulatuses või rohkem.
{TRANS/WP.30/162, lõiked 64 ja 65; TRANS/WP.30/AC.2/37, lisa 6}*

Tenditükkide kokkusulatamismeetodid

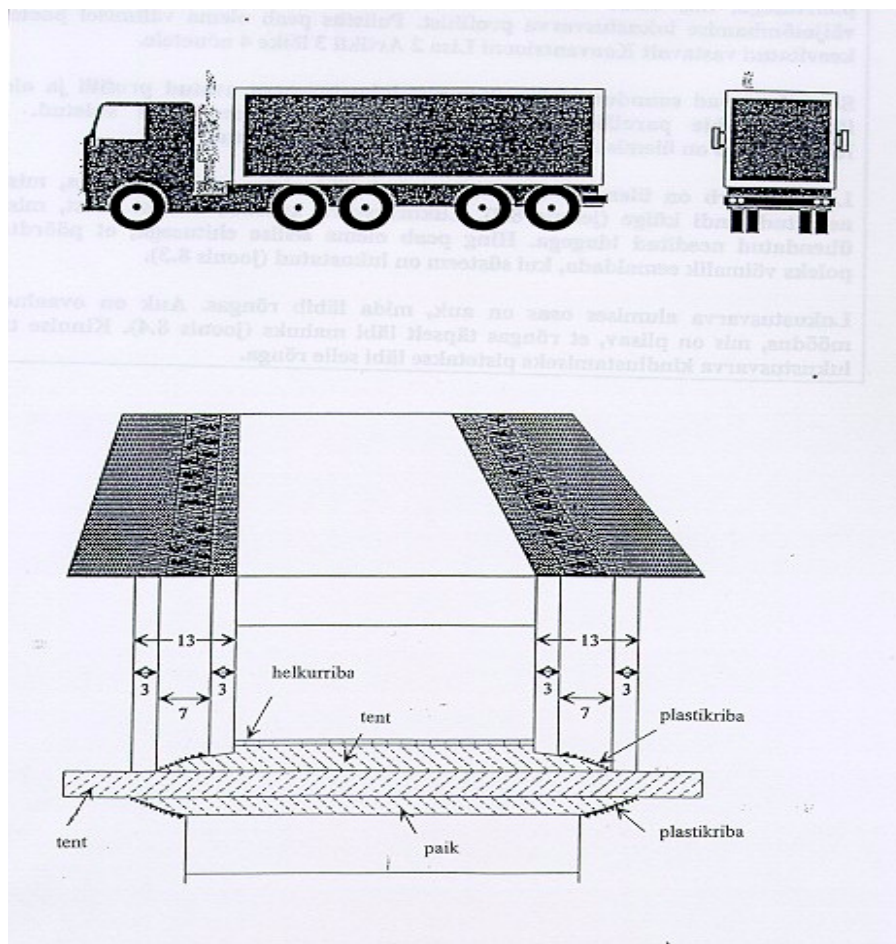
*Tolliturvalisuse seisukohast sobivate, vastavalt konventsiooni lisale 2 kohaldatavate kokkusulatamismeetodite hulka kuuluvad "sulatamismeetod", mille puhul tenditükid sulatakse kokku kõrgel temperatuuril, ja "kõrgsagedusmeetod", mille puhul tenditükid sulatakse kokku kõrgsagedust ja -rõhku kasutades.
{TRANS/WP.30/162, lõiked 64 ja 65; TRANS/WP.30/AC.2/37, lisa 6}*

5. Parandusi tehakse käesolevale eeskirjale lisatud joonisel 4 näidatud viisil; servad volditakse üksteise vahele ja õmmeldakse kokku kahe nähtava õmblusega, mille vahe on vähemalt 15 mm; seestpoolt nähtava niidi värv peab selgelt erineva väljastpoolt nähtava niidi värvist ja tendi värvist; kõik õmblused peavad olema tehtud masinaga. Kui serva lähedalt vigastatud tenti parandatakse paigaga, võib õmbluse teha ka vastavalt lõikele 3 ja käesolevale eeskirjale lisatud joonisele 1. Plastikkattega kangast võib parandada lõikes 4 kirjeldatud viisil, kuid sel juhul tuleb plastikriba kinnitada tendi mõlemale poolele ja paik asetatakse sissepoole.

Kommentaari artikli 3 lõike 5 kohta

Helkurribad

*Helkurribasid, mida saab lahti tõmmata ja mis katavad veoseruumi tenti struktuuri, on lubatud kasutada juhul, kui need on täielikult plastikkattega tenti külge sulatatud ja kinnitatud vastavalt konventsiooni lisa 2 artikli 3 lõike 5 nõuetele (vt joonis allpool).
{TRANS/WP.30/161, lõige 40}*

Lisa 2

Plastikkattega kangast tentide parandamine

Selliste tentide parandamiseks on lubatud järgmine meetod: paiga sulatamisel tendile kasutatakse kuumuse ja rõhuga vedeldatud vinüüli. Samuti kinnitatakse sel juhul reljeefmustriga märgistatud plastikriba paiga servadele tenti mõlemal poolel.

{TRANS/GE.30/6, lõige 40; TRANS/GE.30/GRCC/4, lõige 33}

6. Tent kinnitatakse sõidukile täpselt vastavalt käesoleva eeskirja artikli 1 punktides (a) ja (b) sätestatud tingimustele. Kasutada võib järgmisi süsteeme:

- (a) **tenti kinnitamiseks võib kasutada:**
  - (i) **sõiduki külge kinnitatud metallrõngaid,**

- (ii) **tendi servas olevaid aasasid,**
- (iii) **kinnitusvahendit, mis läheb läbi rõngaste ja üle tendi ning on täies pikkuses väljastpoolt nähtav.**

Tent peab ulatuma üle sõiduki jääkade osade vähemalt 250 mm laiuselt kinnitusrõngaste keskelt mõõdetuna, kui sõiduki konstruktsioon ei ole selline, et on takistatud ligipääs veosruumile.

Selgitavad märkused artikli 3 lõike 6 punkti (a) kohta

2.3.6 (a)-1 Liugrõngastega varustatud sõidukid

Käesoleva lõike alusel on lubatud sõiduki külge kinnitatud metallvarbadel liikuvad metallist kinnitusrõngad (vt lisa 6 joonist 2), tingimusel et:

- (a) varbad kinnitatakse sõiduki külge üksteisest maksimaalselt 60 cm kaugusele ja sellisel viisil, et neid ei saa eemaldada ja tagasi asetada ilma jälgi jätmata;
- (b) rõngad on valmistatud kaksirõngana või varustatud keskvarvaga ja tehtud ühest tükist keevitust kasutamata; ja
- (c) tent kinnitatakse sõidukile täpselt käesoleva konventsiooni lisa 2 artikli 1 punktis (a) ettenähtud tingimustele vastavalt.

2.3.6 (a)-2 Pöördrõngastega varustatud sõidukid

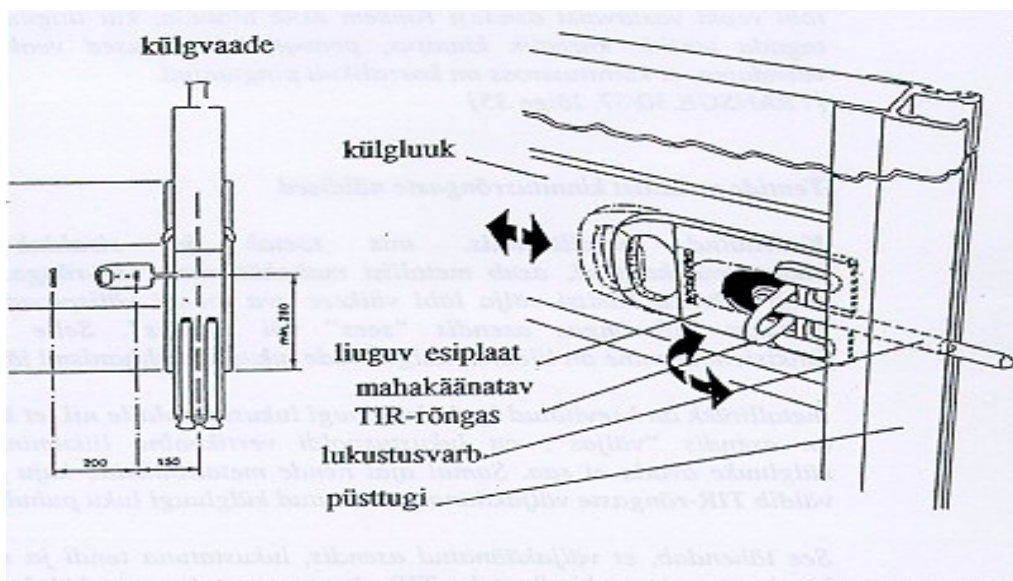
Käesoleva lõike alusel on lubatud sõiduki külge kinnitatud toendi all pöörlevad metallist pöördrõngad, tingimusel et:

- (a) iga klamber on kinnitatud sõidukile sellisel viisil, et seda ei saa eemaldada ja tagasi panna ilma jälgi jätmata; ja
- (b) iga klambri all olev vedru on täielikult kaetud kuplikujulise metallkapsliga.
{ECE/TRANS/17/parandus 4, jõustus 1. oktoobril 1982}

Kommentaariid artikli 3 lõike 6 punkti (a) kohta

Lukustusvarva konstruktsiooni näidis

Järgneval joonisel kujutatud seadis vastab lisa 2 artikli 1 punkti (a) ning lisa 2 artikli 3 lõike 6 punkti (a) ja lõike 8 nõuetele.

Ülaloodud joonise kirjeldus

Seadis kinnitatakse külgluugile samas asendis nagu tavaline TIR-rõngas ja sellisel viisil, et seadise TIR-rõngas asetseks maksimaalselt 150 mm kaugusel püsttoe keskjoonest. Seadis kinnitatakse külgluugile kahe neediga sarnaselt tavaliste TIR-rõngaste kinnitusele. Seadis koosneb kolmest ühendatud metallosast: alusplaat, mahakäänatav TIR-rõngas ja liuguv esiplaat koos lukustusvarvaga. Kui esiplaat on liikunud lukustusasendisse, läheb lukustusvarb püsttoe avasse ja lukustab külgluugi püsttoe külge. Lukustusvarb ulatub siiski vähemalt 20 mm ulatuses püsttoe sisse. Samal ajal käänatakse TIR-rõngas automaatselt välja. Väljakäänatud asendis läbib kinnitusköis tendi peal oleva rõnga, liuguv esiplaat lukustub ja kinnitub ning seda ei saa liikata tagasi avatud asendisse.

{TRANS/WP.30/125, lõige 40; TRANS/WP.30/127, lõiked 46 ja 47;
TRANS/WP.30/AC.2/23, lisa 3}

Kinnitusavade kuju

Tendis olevad avad peavad olema ümmargused või ovaalsed ja rõngad ei tohi sõiduki vastavatest osadest rohkem välja ulatuda kui vajalik. Tentide nõuetekohase kinnitamise tagamiseks peavad tolliasutused sõidukile tollitõkendite paigaldamisel veenduma, et kinnitustross on korralikult pingutatud.

{TRANSGE.30/57, lõige 35}

Tentide metallist kinnitusrõngaste näidised

Keevitatud metalltuges, mis toetavad ja sisaldavad külgluukide lukustusmehhanismi, asub metallist mahakäänatav TIR-rõngas. TIR-rõngast saab

käänata käsitsi välja toe välisplaadis oleva väikese ava kaudu. Vedru abil hoitakse TIR-rõngast asendis “ees” või “väljas”. Selle spetsiaalarõnga funktsioneerimine on seotud külgluugi lukustusmehhanismiga järgmiselt:

metalltükk keevitatakse igale külgluugi lukustuspoldile nii, et kui TIR-rõngas on asendis “väljas”, on lukustuspoldi vertikaalne liikumine piiratud ja külgluuke avada ei saa. Samal ajal takistab nende metallitükkide kuju ja asukoht TIR-rõngaste väljakäänamise avatud külgluugi luku puhul.

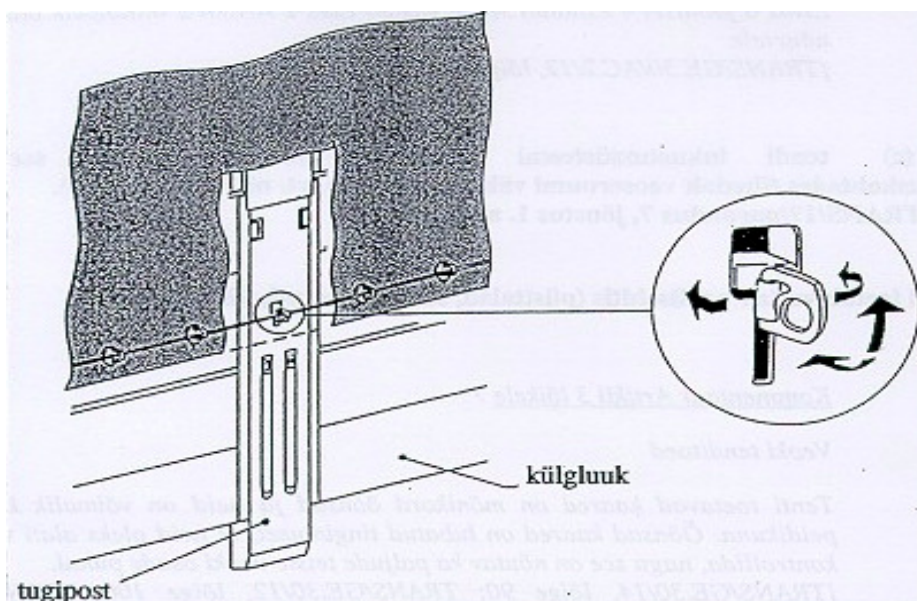
See tähendab, et väljakäänatud asendis, tendi ja rõngast läbiva trossiga kinnitatuna, kinnitab TIR-rõngas esmajoones külgluugid tugiposti külge ja teiseks tugiposti veoseruumi põranda külge.

Lisaks sellele lukustab külgluugi ühe lukustuspoldi külge keevitatud tugiposti ülemine lukustuspolt laekonstruktsiooni ja külgluugid.

Kui TIR-rõngas on välja käänatud, tuleb külgluugi või laekonstruktsiooni avamiseks tugipost täielikult purustada.

{TRANS/GE.30/AC.2/12, lõige 15; TRANS/GE.30/35, lõiked 109 ja lisa 2; TRANS/GE.30/GRCC/11, lõiked 27–29, vt joonist allpool}

Tendi kinnitamiseks kasutatavate metallrõngaste näidis

- (b) Kui tendi serv kinnitatakse püsivalt sõiduki külge, peab ühendus olema katkematu ja tehtud tugevate seadiste abil.

Selgitav märkus artikli 3 lõike 6 punkti (b) kohta

- 2.3.6 (b) Püsikinnitusega tendid

Kui üks või mitu tendi serva kinnitatakse püsivalt sõiduki kere külge, tuleb tent kinnitada ühe või mitme metallist või muust sobivast materjalist liistuga, mis kinnitatakse sõiduki kere külge ühendusseadiste abil, mis vastavad lisa 6 selgitava märkuse 2.2.1(a) punkti (a) nõuetele.

Kommentaar artikli 3 lõike 6 punkti (b) kohta

Lisas 6 joonisel 4 kujutatud seadis vastab lisa 2 artikli 3 punktide 6 (a) ja 6 (b) nõuetele.

{TRANS/GE.30/55, lõige 41}

- (c) **Tendi lukustussüsteemi kasutamise korral kinnitab see tendi ühenduskohtades tihedalt veoseruumi välispinna külge (vt näiteks joonist 6).**
{ECE/TRANS/17/parandus 7, jõustus 1. augustil 1986}

7. Tenti toetab vastav pealisehitis (püsttalad, seinad, kaared, liistud, jne).

Kommentaar artikli 3 lõike 7 kohta

Sõiduki tenditoed

Tenti toetavad kaared on vahel õõnsad ja neid on võimalik kasutada peidikuna. Neid on siiski võimalik alati kontrollida nagu ka teisi sõiduki osasid. Sel juhul on õõneskaared lubatud.

{TRANS/GE.30/14, lõige 90; TRANS/GE.30/12, lõiked 100 ja 101, TRANS/GE/6, lõige 41}

- 8. Rõngaste ja aasade vahe ei tohi ületada 200 mm. Kui sõiduki konstruktsioon ja tent takistavad ligipääsu veoseruumile, võivad vahed olla siiski suuremad, kuid mitte üle 300 mm mõlemal pool püsttala. Aasad peavad olema tugevdatud.**
{ECE/TRANS/17/parandus 1, jõustus 1. augustil 1979}

Selgitav märkus artikli 3 lõike 8 kohta

2.3.8. Rõngaste ja aasade vaheline kaugus

Vahekaugused üle 200 mm, kuid alla 300 mm, on lubatud püsttugede kohal, kui rõngad on paigutatud külgluukide süvistesse ning tendiavad on ovaalsed ja nii väikesed, et nad mahuvad täpselt üle rõngaste.

{ECE/TRANS/17, parandus 1, jõustus 1. augustil 1979}

9. Kasutatakse järgmisi kinnitusvahendeid:

- (a) terastrosse, mille läbimõõt on vähemalt 3 mm; või
- (b) kanepi- või sisaliköisi, mille läbimõõt on vähemalt 8 mm ja mis on kaetud venimatu läbipaistva plastikkestaga; või
- (c) kiudoptilistest juhtmete kimbust koosnevaid teraskeermetatud trosse, mis on kaetud läbipaistva plastikuga; või
{TRANS/WP.30/AC.2/75, lisa 2}
- (d) tekstiilköisi, mis on täielikult kaetud vähemalt neljajarulise terastraatkattega, tingimusel, et trossi läbimõõt on vähemalt 3mm (läbipaistvat plastikkesta arvestamata).
{TRANS/WP.30/AC.2/75, lisa 2}

Terastross võib olla kaetud venimatu läbipaistva plastikkestaga.

Kui tent tuleb kinnitada sellise konstruktsiooni raami külge, mis vastab muus osas lõike 6 punktile (a), võib kinnitusvahendina kasutada rihma (sellise konstruktsiooni näide on esitatud käesoleva lisa joonisel 7). Rihm peab materjali, mõõtude ja kuju osas vastama lõike 11 punkti (a) alapunktis (iii) ettenähtud nõuetele.
{ECE/TRANS/17/ parandus 11, jõustus 1. augustil 1989}
{ECE/TRANS/17/ parandus 17, jõustus 1. augustil 1994}

Käesoleva artikli lõike 9 punkt (a) või (d) järgi võivad trossid olla kaetud venimatu läbipaistva plastikkestaga. {TRANS/WP.30/AC.2/75, lisa 2}

Selgitav märkus artikli 3 lõike 9 kohta

2.3. 9. Selgitav märkus on jäetud välja.

{TRANS/WP.30/AC.2/75, lisa 2}

10. Kõik trossid ja köied peavad olema ühes tükis ning mõlemas otsas peab olema karastatud metallotsik. Iga metallotsik peab võimaldama tollitõkendi nõõri või riba paigaldamist. Iga metallotsiku kinnitil peab, käesoleva artikli lõike 9 punktide (a), (b) ja (d) kohaselt, olema trossi või köit läbiv õõnesneet, millest pannakse läbi tollitõkendi nõõr või riba. Tross peab olema nähtav mõlemalt poolt õõnesneeti selleks, et oleks võimalik kindaks teha, kas tross on ühes tükis (vt käesolevale eeskirjale lisatud joonist 5).
{TRANS/WP.30/AC.2/75, lisa 2}

11. Peale- ja mahalaadimiseks kasutatavate avade juures tuleb kaks tendi pinda omavahel ühendada. Kasutada võib järgmisi süsteeme:

- (a) kaks tendi serva peavad teineteisest piisavalt üle ulatuma. Nende kinnitamiseks kasutatakse:

- (i) vastavalt lõigetele 3 ja 4 õmmeldud või kokkusulatatud klappe;
- (ii) lõike 8 tingimustele vastavaid rõngaid ja aasasid ning rõngad valmistatakse metallist, ja
- (iii) sobivast materjalist valmistatud venimatut ühes tükis rihma, mille laius on vähemalt 20 mm ja paksus 3 mm ning mis läheb läbi rõngaste ja hoiab koos tendi kaks serva ja klapi; rihm tuleb kinnitada tendi sisepoolele ja varustada:

aasaga, kuhu kinnitatakse lõikes 9 nimetatud tross või köis, või

aasaga, mida saab ühendada lõikes 6 nimetatud metallrõngaga ja kuhu kinnitatakse lõikes 9 nimetatud tross või köis.

Kui kasutatakse eriseadist, nagu näiteks tõkkeplaat, mis takistab ligipääsu veosruumile ilma jälgi jätmata, ei ole klapp vajalik. Klappi ei nõuta ka kardintendiga sõidukite jaoks.

{ECE/TRANS/17/parandus14, jõustus 1. augustil 1992;
ECE/TRANS/17/parandus 20, jõustus 12. juunil 2001}

Selgitavad märkused artikli 3 lõike 11 punkti (a) kohta

2.3.11 (a)-1 Tendid pingutusklapid

Paljude sõidukite tendid on väljastpoolt varustatud horisontaalse klappiga, millel on piki sõiduki külge kulgevad aasad. Sellised klapid, mida nimetatakse pingutusklappideks, on mõeldud tendi pinguldamiseks pingutusköite või sarnaste abivahendite abil. Selliste klappidega saab peita tentidesse tehtud horisontaalseid pilusid, mille kaudu on ebaseaduslikult võimalik pääseda sõidukis oleva kaubani. Seetõttu on soovitatav, et selliste klappide kasutamist ei lubataks. Pingutusklappide asemel võib kasutada järgmisi süsteeme:

(a) tendi sisepoolele kinnitatavad sarnase konstruktsiooniga pingutusklapid; või

(b) väikesed eraldiasuvad klapid, millel on üks aas ja mis kinnitatakse väljapoole tenti ühtlaste vahedega, et tenti oleks võimalik vajalikul määral pingutada.

Teatavatel juhtudel on võimalik tendi pingutusklappide kasutamist vältida.

2.3.11 (a)-2 Tendid rihmad

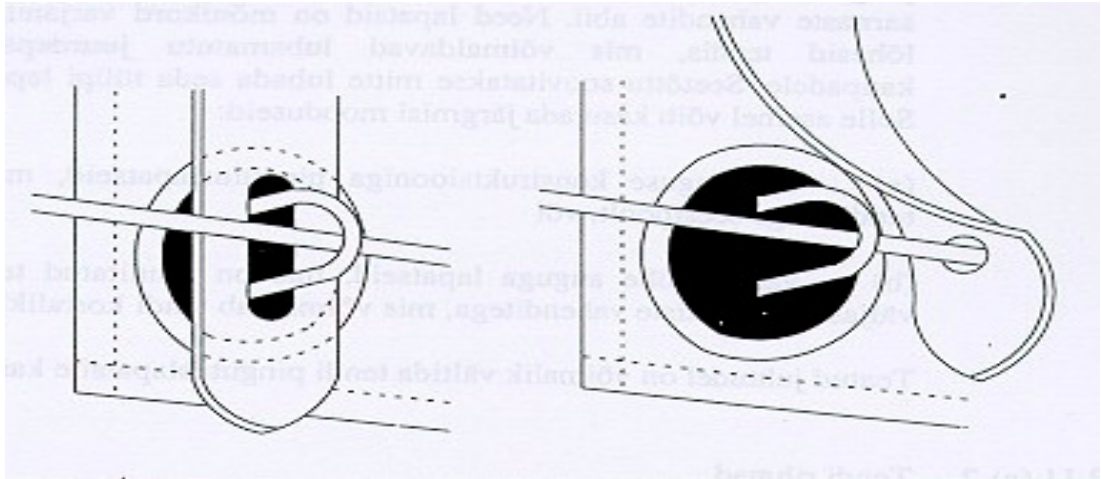
Rihmade valmistamiseks võib kasutada järgmisi materjale:

(a) nahk;

(b) venimatu materjal, sealhulgas plastik- või kummikattega kangas, tingimusel et neid materjale ei saaks pärast läbilõikamist ilma jälgi jätmata kokku sulatada või uuesti ühendada. Lisaks sellele peab rihmade katmiseks kasutatav plastimaterjal olema läbipaistev ja siledapinnaline.

Kommentaariid selgitava märkuse 2.3.1 (a)-2 kohta

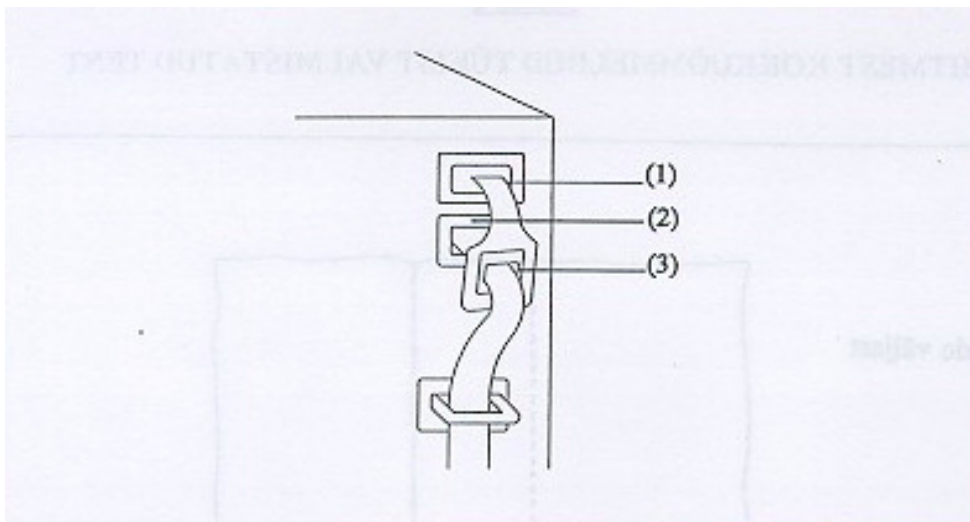
Tentide kinnitusrihmade näidised

*Halduskomitee on arvamusel, et rihmades olevad avad peavad olema tugevdatud.
{TRANS/GE.30/AC.2/21, lõige 16}*

Rihmade kinnitamine

Allpool esitatud joonis vastab lisa 2 artikli 3 lõike 11 punkti (a) alapunkti (iii) nõuetele.

Kirjeldus

Rihm pannakse läbi tendi peale- ja mahalaadimisava ülemise augu (1), seejärel veoseruumist välja läbi alumise augu (2) ja lõpuks läbi rihma otsas asuva tugevdatud augu (3).

{TRANS/WP.30/123, lõiked 45–47 ja lisa 3; TRANS/WP.30/AC.2/23, lisa 3}

2.3.11 (a)-3 Lisa 6 joonisel 3 esitatud seadis vastab lisa 2 artikli 3 lõike 11 punkti (a) viimase osa nõuetele. Samuti vastab see lisa 2 artikli 3 lõike punktide 6 (a) ja 6 (b) nõuetele.

{ECE/TRANS/17/parandus 17, jõustus 1. augustil 1994}

(b) Spetsiaalne kinnitussüsteem, mis hoiab tendi servad tihedalt kinni, kui veoseruum suletakse ja sellele pannakse tollitõkend. Süsteem on varustatud avaga, mida saab ühendada lõikes 6 nimetatud metallrõngaga ja kuhu kinnitatakse lõikes 9 nimetatud tross või köis. Sellise süsteemi näide on esitatud käesoleva lisa joonisel 8. {ECE/TRANS/17/parandus 14, jõustus 1. augustil 1992}

Artikkel 4

Kardintendiga sõidukid

1. Käesoleva eeskirja artiklite 1, 2 ja 3 sätteid tuleb vajaduse korral kohaldada kardintendidega sõidukite veoks. Lisaks peavad need sõidukid vastama käesoleva artikliga sätestatud tingimustele.

2. Kardintent, põrand, ukсед ja veoseruumi muud koostisosad vastama kas selle eeskirja artikli 3 lõigetes 6, 8, 9 ja 11 sätestatud tingimustele või allpool punktides (i) – (vi) esitatud nõuetele.

- (i) Kardintent, põrand, ukсед ja veoseruumi muud koostisosad peavad olema kokkumonteeritud selliselt, et neid ei saa avada või sulgeda ilma silmaga nähtavaid jälgi jätmata.
- (ii) Tent peab katma sõiduki ülaosas jääku osi vähemalt ulatuses, mis moodustab vähemalt ühe neljandiku pingutusrihmade tegelikust vahekaugusest. Tent peab katma sõiduki alumises osas jääku osi vähemalt 50 mm ulatuses. Tendi ja veoseruumi jääkade osade vaheline horisontaalne vahekaugus ei tohi ületada 10 mm, kusjuures see on mõõdetud perpendikulaarselt sõiduki

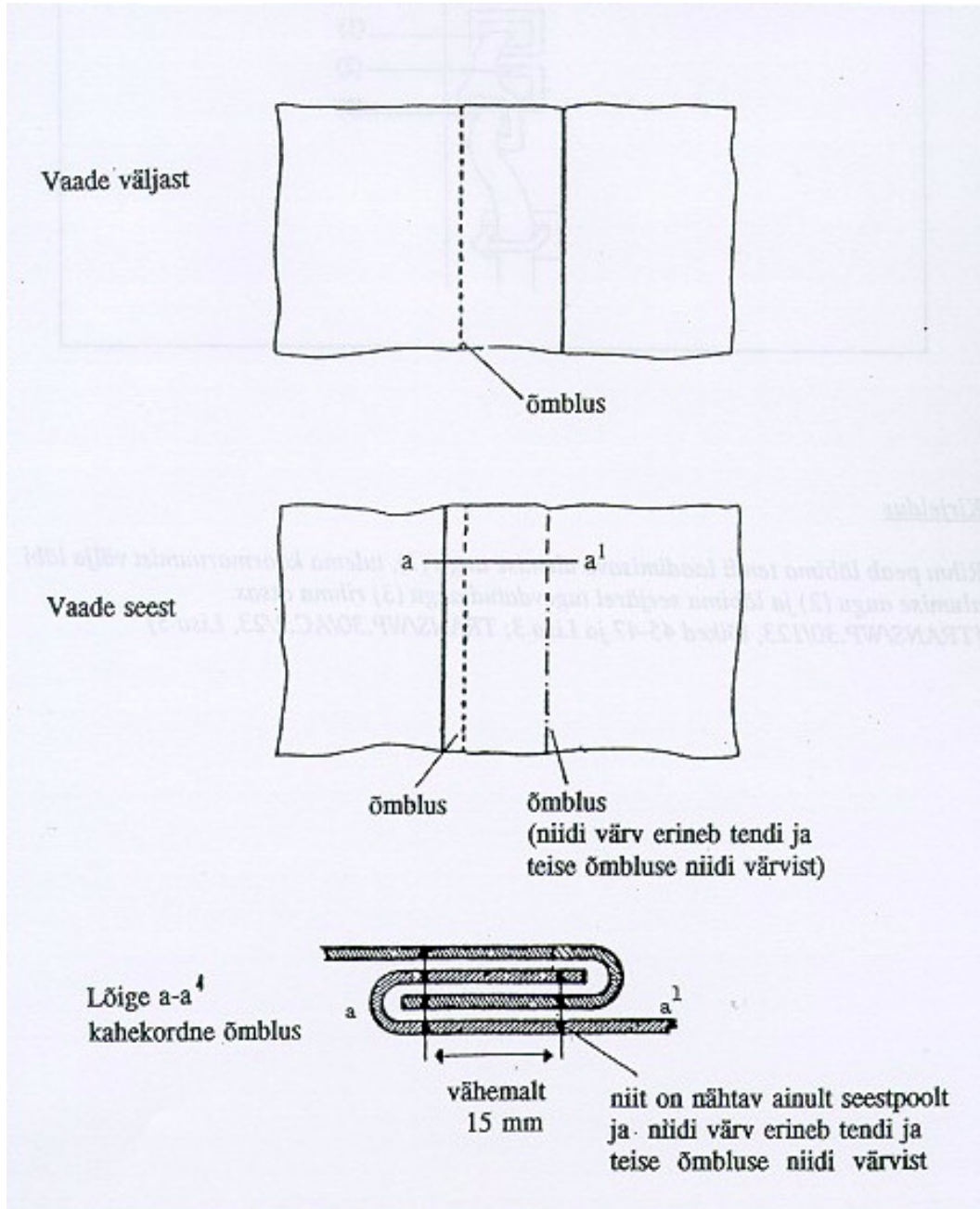
pikiteljele mis tahes kohas, kui veoseruum on kindlalt suletud ja sellele on paigaldatud tollitõkend(id).

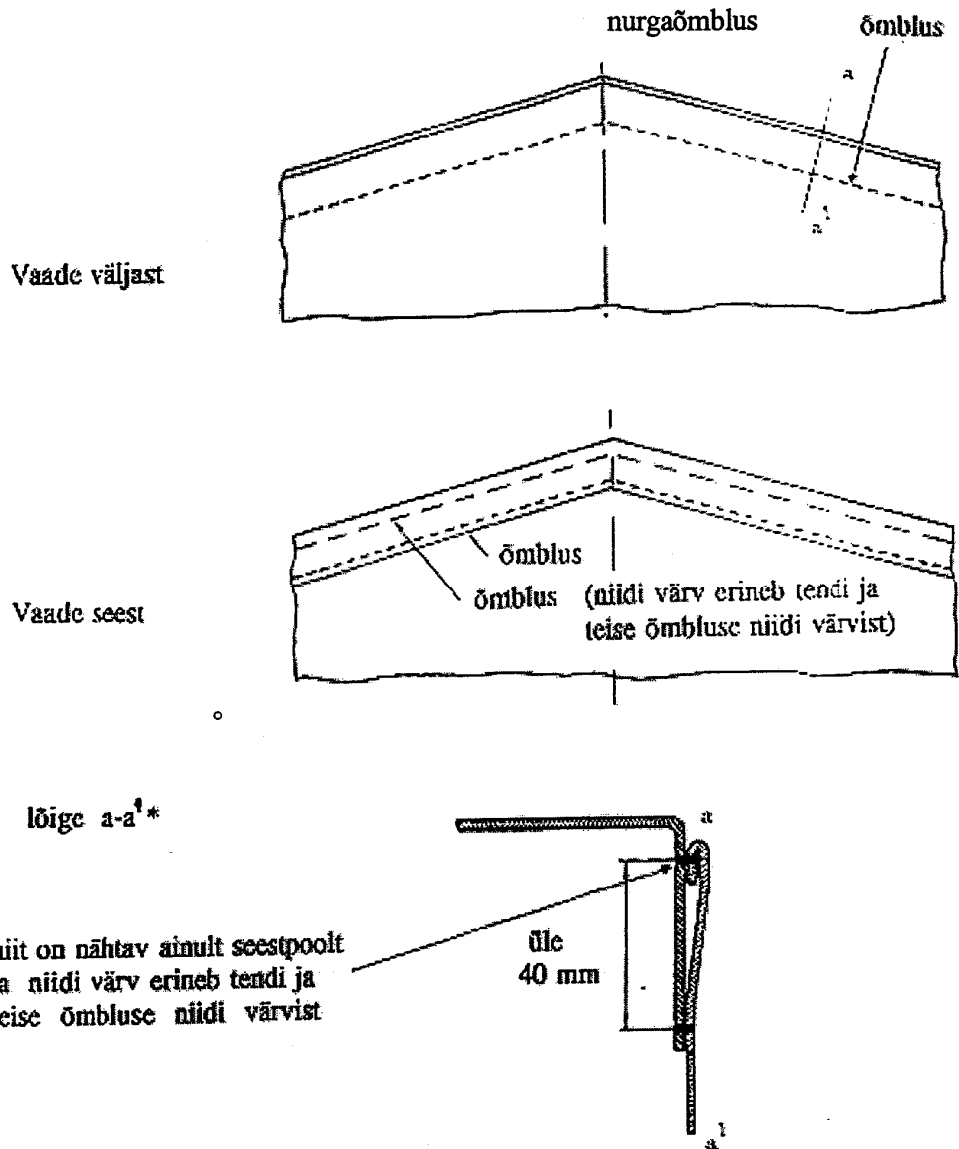
- (iii) Kardintendi juhtsiin ja muud liikuvad osad peavad olema kokkumonteeritud nii, et juurdepääsuks veoseruumile ei saa kindlalt suletud ja paigaldatud tollitõkenditega uksi ja muid liikuvaid osi avada ega sulgeda ilma silmaga nähtavaid jälgi jätmata. Kõnealune süsteem on kirjeldatud joonisel nr. 9, mis on lisatud käesolevale eeskirjale.**
- (iv) Horisontaalne vahekaugus rõngaste vahel, mis on sõiduki jäikadel osadel ja mida kasutab toll, ei tohi ületada 200 mm. Siiski võib see vahekaugus olla suurem, kuid ei tohi ületada 300 mm rõngaste vahel, mis asetsevad püsttala erinevatel pooltel, kui sõiduki konstruktsioon ja kardintent on sellised, et väldivad juurdepääsu veoseruumile. Igal juhul peavad olema täidetud tingimused, mis on esitatud eespool punktis ii).**
- (v) Pingutusrihmade vaheline kaugus ei tohi ületada 600 mm.**
- (vi) Kinnitused, mida on kasutatud sõiduki külgede fikseerimiseks sõiduki jäikade osade külge, peavad vastama nõuetele, mis on esitatud käesoleva eeskirja artikli 3 lõikes 9.
{ECE/TRANS/ parandus 20; jõustus 12. juunil 2001}**

LISA 2 JOONISED

Joonis 1

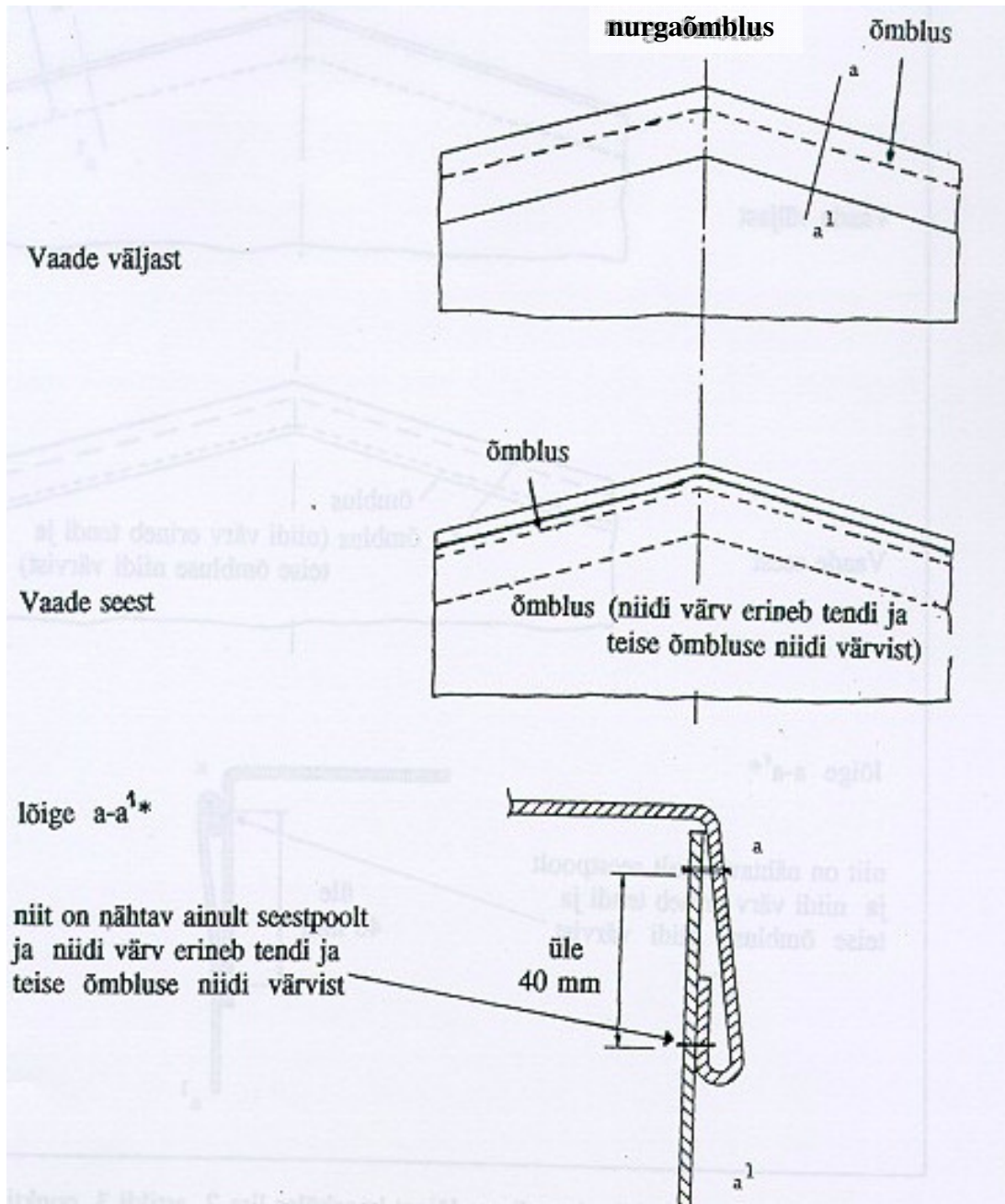
MITMEST KOKKUÕMMELDUD TÜKIST VALMISTATUD TENT

Joonis 2**MITMEST KOKKUÕMMELDUD TÜKIST VALMISTATUD TENT**

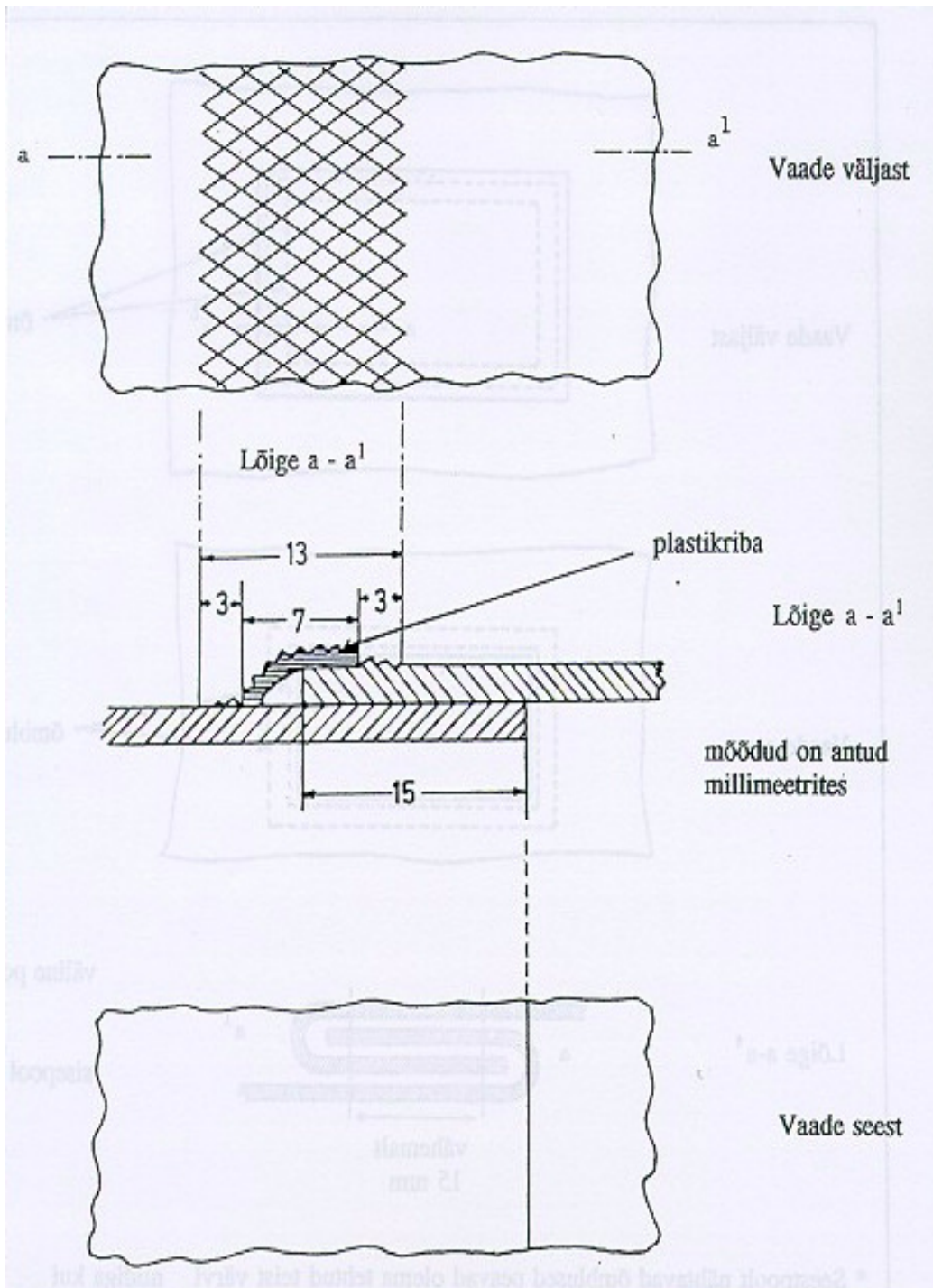
* Käesoleval joonisel on kujutatud tendi ülaosa, mis on kokku volditud vastavalt lisa 2 artikli 3 lõikele 3.

LISA 2 JOONISED

Joonis 2 (a)**MITMEST KOKKUÕMMELDUD TÜKIST VALMISTATUD TENT**

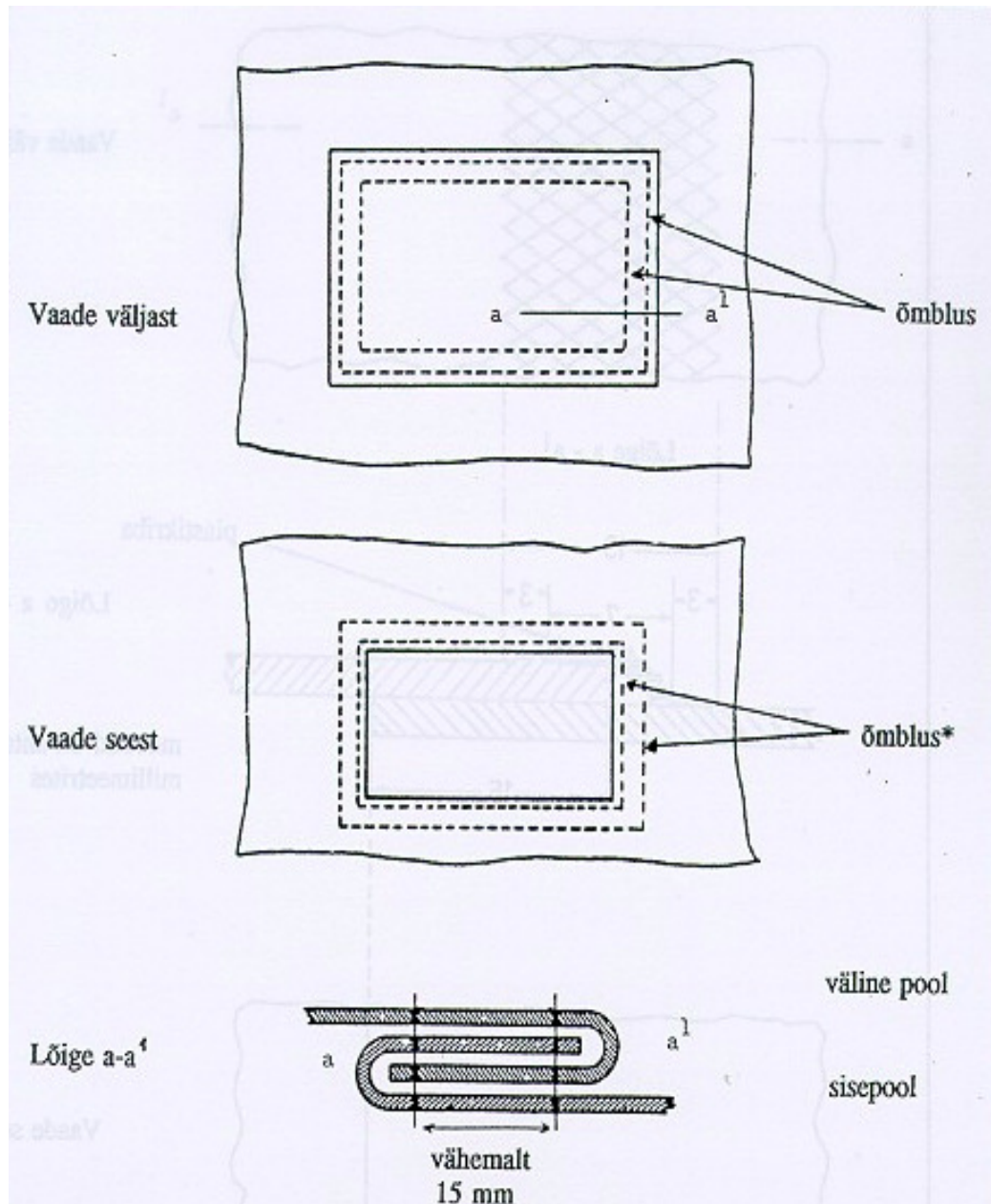
* Käesoleval joonisel on kujutatud tendi ülaosa, mis on kokku volditud vastavalt lisa 2 artikli 3 lõikele 3.

LISA 2 JOONISED

Joonis 3**MITMEST KOKKUSULATATUD TÜKIST VALMISTATUD TENT**

LISA 2 JOONISED

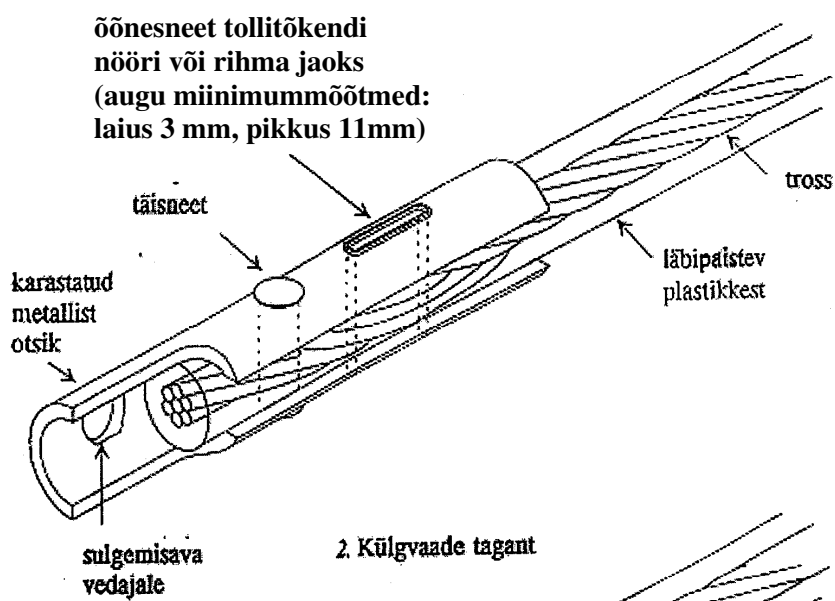
Joonis 4**TENDI PARANDAMINE**

* Seestpoolt nähtava niidi värv peab selgelt erinema väljastpoolt nähtava niidi värvist ja tendi värvist.

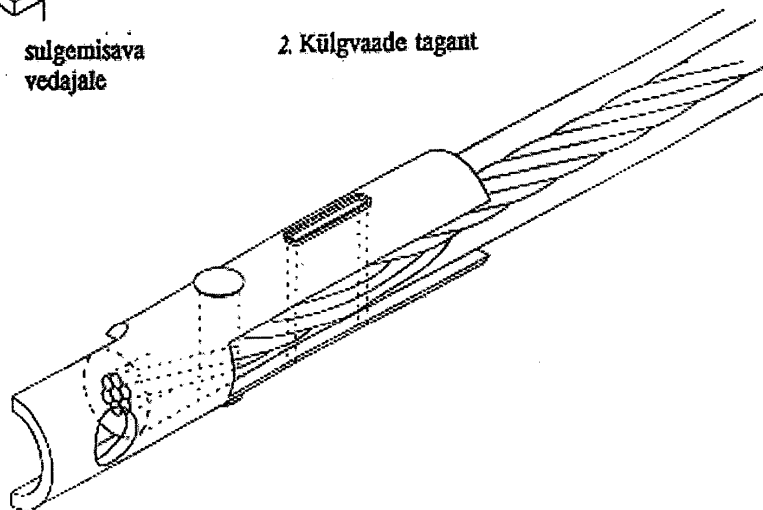
LISA 2 JOONISED

Joonis 5
OTSIKU NÄIDIS

1. Külgvaade eest

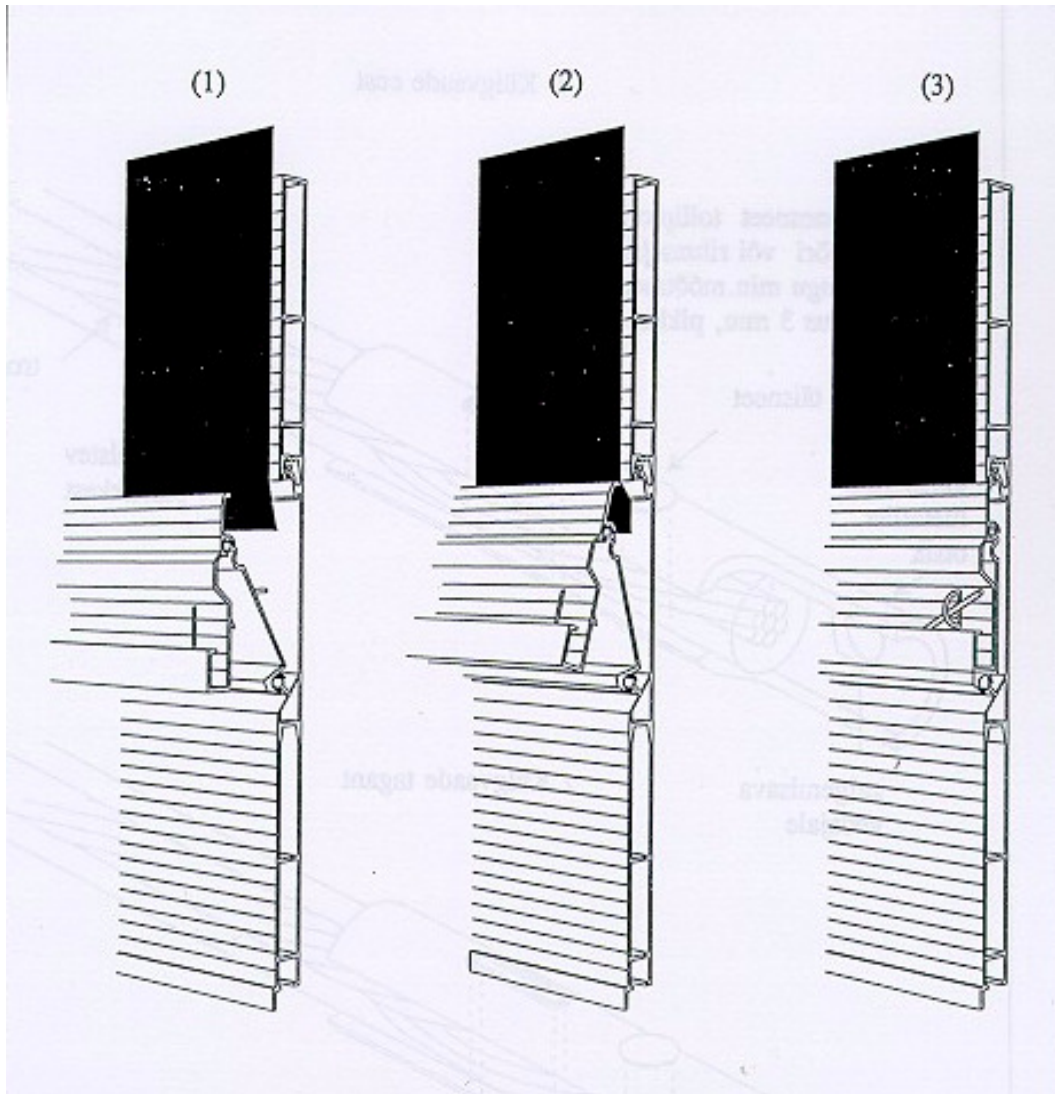

2. Külgvaade tagant

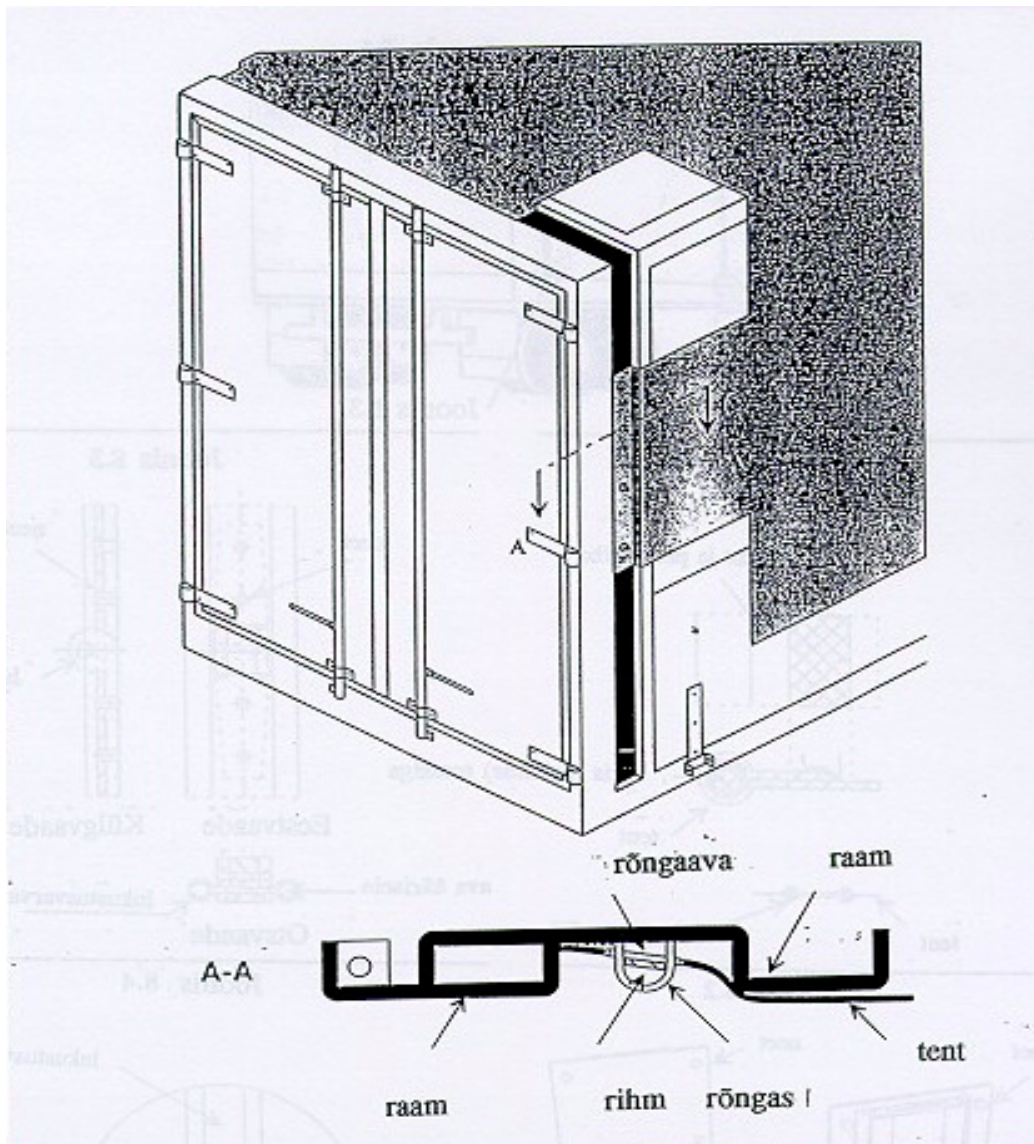
LISA 2 JOONISED

Joonis 6
TENDI LUKUSTUSSÜSTEEMI NÄIDIS

Kirjeldus

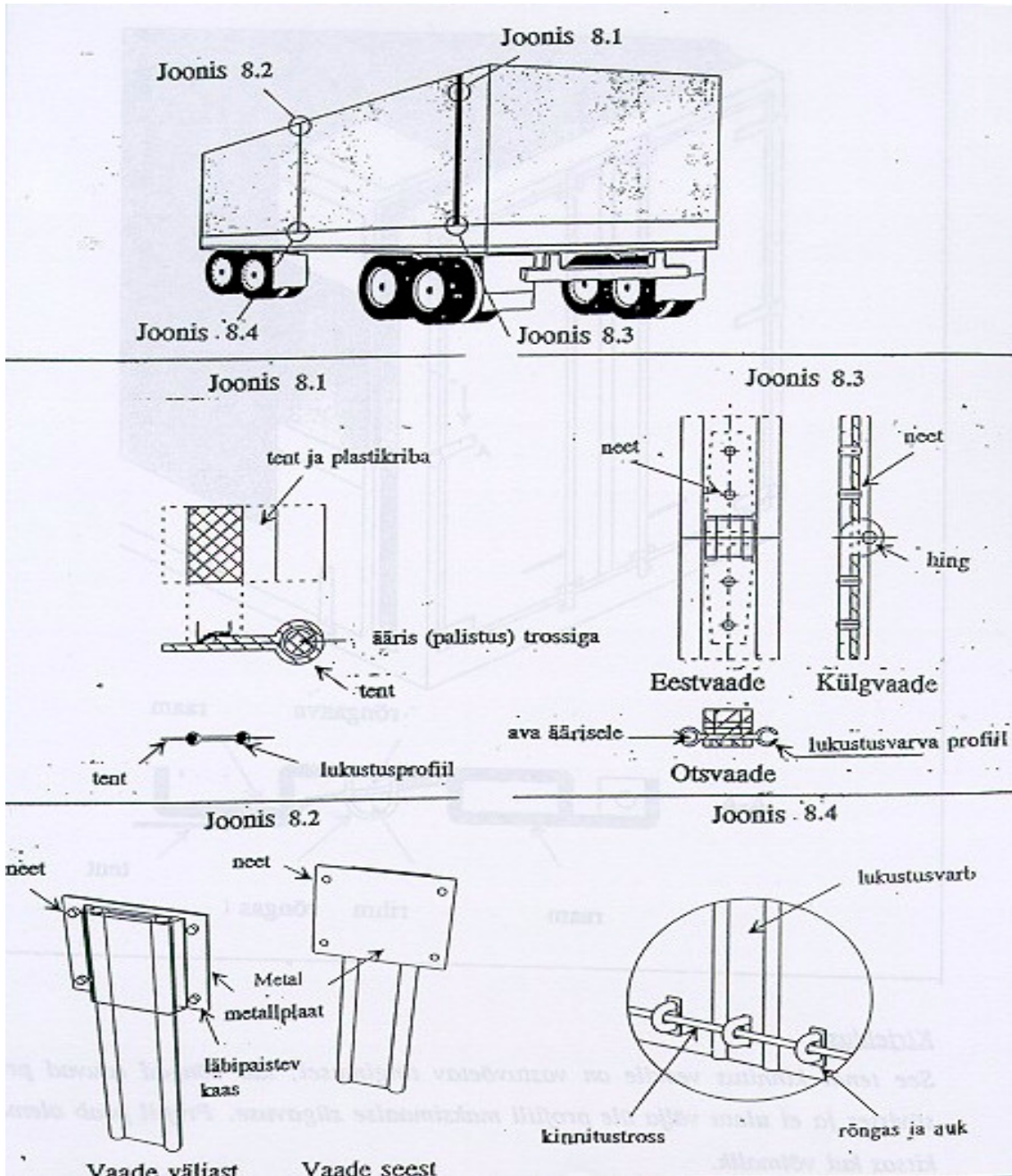
Käesolev tendi lukustussüsteem on lubatud tingimusel, et see on varustatud vähemalt ühe metallrõngaga igas luugi otsas. Avad, millest rõngad läbi pannakse, on ovaalsed ja sellise suurusega, et rõngas täpselt läbi mahuks. Kui süsteem on lukustatud, ei tohi metallrõnga nähtav osa välja ulatuda rohkem kui kinnitustrossi kaks maksimumpaksust.

Joonis 7**NÄIDE SPETSIAALSELT KONSTRUEERITUD RAAMILE KINNITATUD TENDIST****Kirjeldus**

Käesolev tendi kinnitamine on lubatud tingimusel, et rõngad on paigutatud profiili ja need ei ulatu kaugemale kui profiili maksimumsügavus. Profiili laius peab olema võimalikult väike.

Joonis 8

TENDI LUKUSTUSSÜSTEEM PEALE- JA MAHALAADIMISEKS KASUTATAVATE AVADE PUHUL

LISA 2 JOONISED Kirjeldus

Selles lukustussüsteemis on tendis olevate peale- ja mahalaadimiseks kasutatavate avade kaks serva ühendatud alumiiniumist lukustusvarvaga. Tendi avad on kogu pikkuses varustatud äärisega, mis suleb endasse trossi (vt joonis 8.1). Seetõttu ei ole võimalik tõmmata tenti lukustusvarva profiilist välja. Ääris peab olema väljapool ja keevitatud vastavalt konventsiooni lisa 2 artikli 3 lõikele 4.

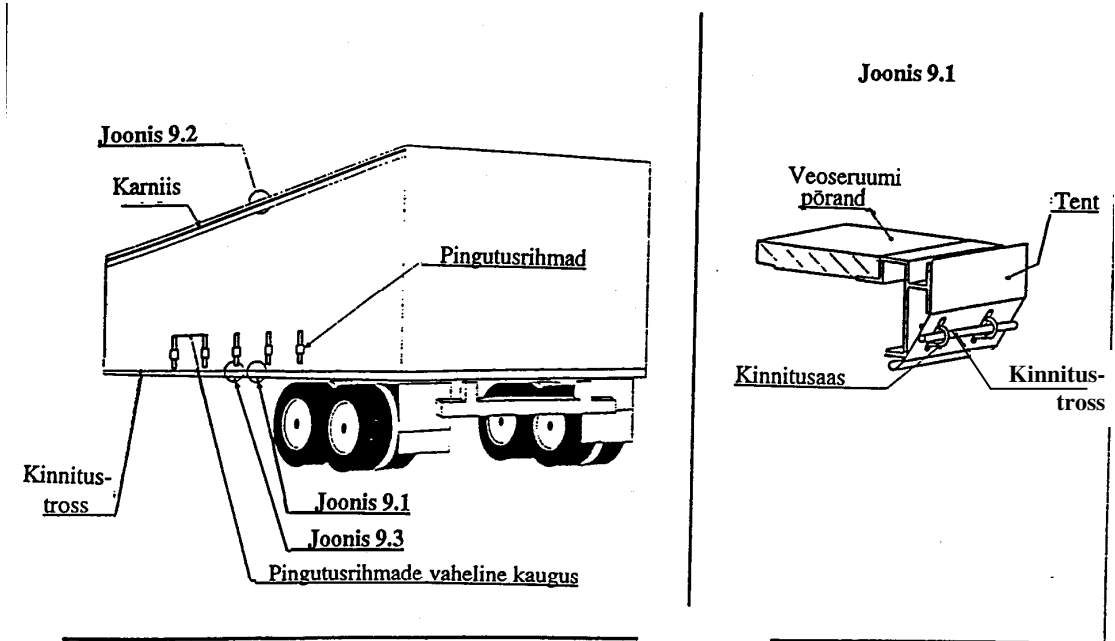
Servad pannakse alumiiniumist lukustusvarva avatud profiili ja lükatakse kahte paralleelsesesse renni, mis on alumises otsas suletud. Kui lukustusvarb on ülemises asendis, on tendi servad ühendatud.

Lukustusvarb on ülemises otsas tõkestatud läbipaistva plastikkaanega, mis on needitud tendi külge (vt joonis 8.2). Lukustusvarb koosneb kahest osast, mis on ühendatud needitud hingega. Hing peab olema sellise ehitusega, et pöördtelge poleks võimalik eemaldada, kui süsteem on lukustatud (vt joonis 8.3).

Lukustusvarva alumises osas on ava, mida läbib rõngas. Ava on ovaalne ja suurusega, mis on piisav, et rõngas täpselt läbi mahuks (vt joonis 8.4). Lukustusvarva kinnitamiseks tõmmatakse kinnitusköis läbi selle rõnga.

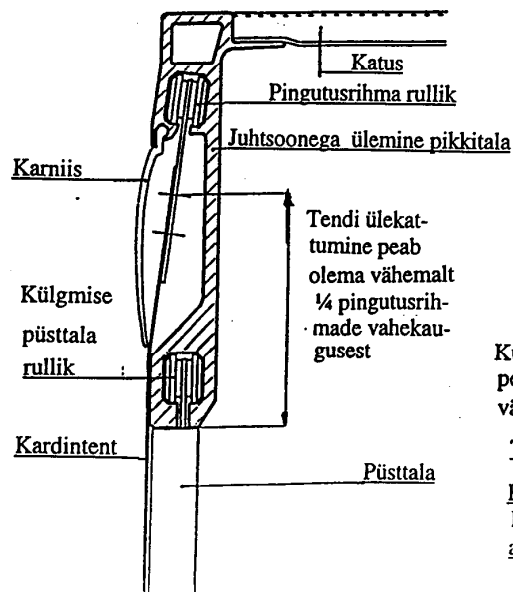
Joonis 9

KARDINTENDIGA SÕIDUKI KONSTRUKTSIOONI NÄIDIS

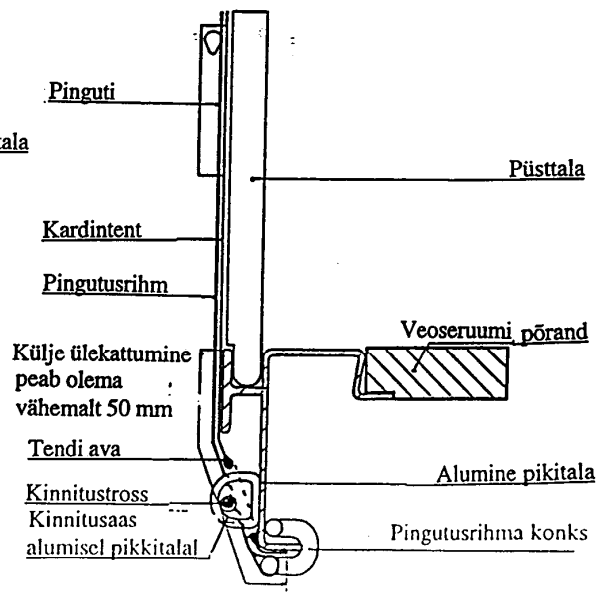
Joonis 9.2

KÜLJE JUHTSIIN JA ÜLEKATTUV ÜLAOSA

Joonis 9.3

KÜLJE ALAOSA ÜLEKATTUMINE

Lisa 3

LISAS 2 TOODUD TEHNILISTELE TINGIMUSTELE VASTAVATE MAANTEESÕIDUKITE HEAKSKIITMISE KORD

ÜLDSÄTTED

1. Maanteesõidukite heakskiitmine võib toimuda kas:

(a) üksikult; või

(b) konstruktsioonitüübi alusel (maanteesõidukite seeriad).

2. Heakskiidetud sõidukitele väljastatakse lisa 4 tüüpvormile vastav TIR-tunnistus. See tunnistus trükitakse väljastanud riigi keeles ning prantsuse või inglise keeles. Kui heakskiitnud asutus peab seda vajalikuks, lisatakse tunnistusele selle asutuse poolt kinnitatud fotod või joonised. Sel juhul peab see asutus märkima TIR-tunnistuse punkti 6 nende dokumentide arvu.

Kommentaariid lõike 2 kohta

Valdaja nimi TIR-tunnistusel

Valdaja vahetumise korral võib juhtuda, et lahtris 8 esitatud nimi ("Valdaja") ei ole uue valdaja oma. See ei tohi põhjustada mingeid vaidlusi.

{TRANS/GE.30/12, lõige 37}

Nimi sõidukitel

Samadel asjaoludel võib tunnistusele lisatud fotol olla teine nimi, kui sõidukil tegelikult näha on. Sellisel juhul ei tohiks keelata sõiduki sisenemist, kuna foto on mõeldud üksnes sõiduki üldvälimuse näitamiseks.

{TRANS/GE.30/12, lõiked 38 ja 39}

Ebapiisav ruum TIR-tunnistuse lahtris 5

Kui lahtris 5 ("Muud andmed") ei ole piisavalt ruumi, võivad tunnused olla esitatud märkusena tunnistuse tagaküljel.

{TRANS/GE.30/12, lõiked 40 ja 41}

3. TIR-tunnistus peab olema maantee sõidukis.

Kommentaar lõike 3 kohta

*See peab olema TIR-tunnistuse originaal, mitte fotokoopia.
{TRANS/GE.30/33, lõige 52}*

4. Maantee sõiduk esitatakse iga kahe aasta järel läbivaatuseks ja vajadusel heakskiidu pikendamiseks selle riigi pädevale asutusele, kus sõiduk on registreeritud, või registreerimata sõidukite puhul selle riigi asutusele, kus on omaniku või kasutaja elu- või asukoht.

5. Kui maantee sõiduk ei vasta enam heakskiidu saamiseks ettenähtud tehnilistele tingimustele, tuleb enne TIR-märkmiku alusel toimuvat kaubavedu taastada selle seisukord heakskiidu saamisel, et sõiduk vastaks jälle nimetatud tehnilistele tingimustele.

6. Kui maantee sõiduki olulised omadused on muutunud, ei kehti sõiduki suhtes heakskiit ning enne kui sõidukit saab kasutada TIR-märkmiku alusel toimival kaubaveol, peab selle uuesti heaks kiitma pädev asutus.

7. Sõiduki registreerimisriigi pädevad asutused või nende sõidukite puhul, mida ei ole vaja registreerida, selle riigi pädevad asutused, kus on sõiduki omaniku või kasutaja elu- või asukoht, võivad vajaduse korral TIR-tunnistuse kehtetuks tunnistada või seda pikendada või väljastada uue TIR-tunnistuse käesoleva konventsiooni artiklis 14 ja käesoleva lisa lõigetes 4, 5 ja 6 ettenähtud juhtudel.

ÜKSIKULT HEAKSKIITMISE KORD

8. Üksikult heakskiitmist taotleb pädevalt asutuselt omanik, ettevõtja või nende esindaja. Pädev asutus vaatab esitatud maantee sõiduki üle vastavalt lõigetes 1–7 sätestatud üldeeskirjadele ja teeb kindlaks, kas sõiduk vastab lisa 2 ettenähtud tehnilistele tingimustele ning pärast heakskiitmist väljastab lisa 4 näidisele vastava TIR-tunnistuse.

KONSTRUKTSIOONITÜÜBI ALUSEL HEAKSKIITMISE KORD (MAANTEESÕIDUKITE SEERIAID)

9. Kui maantee sõidukeid toodetakse konstruktsioonitüübi järgi seeriana, võib tootja taotleda valmistajariigi pädevalt asutuselt heakskiitmist konstruktsioonitüübi alusel.

10. Tootja märgib oma taotluses ära kõnealuse maanteeõiduki tüübile tema poolt antud identifitseerimisnumbrid või -tähed.

11. Taotlusega koos tuleb esitada kõnealuse maanteeõiduki tüübi joonised ja üksikasjalik konstruktsiooni spetsifikaat.

12. Tootja võtab kirjalikult kohustuse:

- (a) esitada pädevale asutusele need asjaomast tüüpi sõidukid, mida see asutus tahab üle vaadata;**
- (b) lubada pädeval asutusel teha muid sõidukiga seotud ülevaatusi millal tahes asjaomase tüübi seeriatootmise jooksul;**
- (c) teatada pädevale asutusele kõikidest joonistesse või spetsifikaatidesse tehtud muudatustest nende ulatusest olenemata enne muudatuste teostamist;**
- (d) märkida maanteeõidukile nähtavasse kohta konstruktsioonitüübi identifitseerimisnumbrid või -tähed ning samuti sõiduki järjekorranumbri kõneluses seerias (tootjanumber);**
- (e) pidada arvestust heakskiidetud konstruktsioonitüübile vastavalt toodetud sõidukite kohta.**

13. Pädev asutus teatab vajaduse korral, milliseid muudatusi tuleb teha konstruktsioonitüübis, et sõiduki saaks heaks kiita.

14. Konstruktsioonitüüpi ei saa heaks kiita enne, kui pädev asutus on ühe või enama sama tüüpi sõiduki ülevaatamisega kindlaks teinud, et seda tüüpi sõidukid vastavad lisas 2 ettenähtud tehnilistele tingimustele.

15. Pädev asutus teatab tootjale kirjalikult oma otsusest konstruktsioonitüüp heaks kiita. Otsusele märgitakse kuupäev ja number. Teates tuleb selgelt nimetada otsuse teinud asutus.

16. Pädev asutus võtab vajalikud meetmed, et väljastada kõikidele heakskiidetud konstruktsioonitüübile vastavalt valmistatud sõidukitele nõuetekohaselt kinnitatud TIR-tunnistus.

17. TIR-tunnistuse valdaja peab vajaduse korral enne sõiduki kasutamist TIR-märkmiku alusel toimuvaks kaubaveoks märkima TIR-tunnistusele:

- sõiduki registreerimisnumbri (punkt 1); või**

- registreerimisele mittekuuluva sõiduki puhul nime ja äriühingu asukohta (punkt 8).

Selgitav märkus lõike 17 kohta

3.0.17 Heakskiitmise kord

1. Lisaga 3 nähakse ette, et konventsiooniosalise riigi pädevad asutused võivad väljastada TIR-tunnistuse sõidukile, mis on konstrueeritud nimetatud riigi territooriumil, ja et sõiduki suhtes ei kohaldata täiendavalt heakskiidu korda riigis, kus on see registreeritud või kus on selle omaniku elu- või asukoht.
2. Nende sätete eesmärgiks ei ole piirata selle konventsiooniosalise pädevate asutuste, kus sõiduk on registreeritud või kus on selle omaniku elu- või asukoht, õigust nõuda sellise tunnistuse esitamist kas importimisel või eesmärkidel, mis on seotud sõiduki registreerimise või kontrolliga või muude sarnaste nõuetega.

18. Kui konstruktsioonitüübi alusel heakskiidetud sõiduk eksporditakse teise käesoleva konventsiooni riiki, ei ole sellel riigil õigust nõuda uut heakskiitmist seoses importimisega.

TIR-TUNNISTUSE KINNITAMISE KORD

19. Kui TIR-märkmiku alusel kaupa vedaval heakskiidetud sõidukil ilmnevad olulised puudused, võivad konventsiooniosaliste pädevad asutused kas keelata sõidukil vedu jätkata TIR-märkmiku alusel või lubada sõidukil oma territooriumil vedu jätkata, rakendades vajalikke ettevaatusabinõusid. Heakskiidetud sõiduki rahuldav seisukord tuleb taastada võimalikult kiiresti ja igal juhul enne, kui seda uuesti kasutatakse TIR-märkmiku alusel toimuval kaubaveol.

20. Nimetatud juhtudel peab toll tegema vastava märke sõiduki TIR-tunnistuse lahtrisse 10. Kui sõiduki heakskiitmiseks nõutav seisukord on taastatud, esitatakse sõiduk konventsiooniosalise pädevatele asutustele, kes tunnistavad TIR-tunnistuse taas kehtivaks, lisades lahtrisse 11 kinnituse, mis tühistab eelnevalt tehtud märged. Sõidukit, mille TIR-tunnistuse lahtris 10 on eespool nimetatud sätete alusel tehtud mäрге, ei tohi uuesti kasutada TIR-märkmiku alusel toimuvaks kaubaveoks enne, kui selle rahuldav seisukord on taastatud ja lahtris 10 olev mäрге on tühistatud eespool mainitud viisil.

Selgitav märkus lõike 20 kohta

3.0.20 TIR-tunnistuse kinnitamise kord

Kui pärast sõiduki rahuldava seisukorra taastamist tuleb tühistada puudustega seotud mäрге, piisab kinnitusest lahtri 11 all “puudused kõrvaldatud”, millele järgneb asjaomase pädeva asutuse nimi, allkiri ja tempel.

Kommentaar lõike 20 kohta

Kõik tendi või selle kinnitussüsteemi puhul leitud puudused võib märkida TIR-tunnistuse lahtrisse 10.

{TRANS/GE.30/33, lõiked 46–49}

21. Pädev asutus peab iga TIR-tunnistusele tehtud märkuse juurde lisama kuupäeva ja kinnituse.

22. Kui sõidukil ilmnevad puudused, mida toll käsitab väheolulistena ja mis ei hõlma salakaubaveo ohtu, siis lubatakse sõidukit jätkuvalt kasutada TIR-märkmiku alusel toimuvaks kaubaveoks. Puudustest tuleb teatada TIR-tunnistuse valdajale ja ta peab taastama oma sõiduki rahuldava seisukorra mõistliku aja jooksul.

Lisa 4

MAANTEESÕIDUKI TIR-TUNNISTUSE NÄIDIS

Kommentaariid

TIR-tunnistus

TIR-tunnistus peab olema A3-formaadis ja kokku murtud. Vaata lisatud näidist. {TRANS/GE.30/10, lõige 33; TRANS/WP.30/157, lõiked 27–29; TRANS/WP.30/AC.2/35, lisa 6}

Lisatavad fotod ja skeemid

Kui vastavalt konventsiooni lisale 4 on TIR-tunnistusele vaja lisada fotosid või skeeme, peavad need täpselt ja ajakohastatud viisil kajastama sõiduki seisukorda. {TRANS/WP.30/157, lõige 31}

Demonteeritava üksuse TIR-tunnistus

Vastavalt konventsiooni artikli 1 punktile (j) tuleb demonteeritavaid üksusi käsitada konteineritena. Seetõttu ei ole konventsiooni lisa 4 sätestatud TIR-tunnistus lisa 6 selgitavas märkuses 0.1 (j) määratletud demonteeritavate üksuste puhul vajalik. Konventsiooni lisa 7 II osa sätetele vastav heakskiidutahvel on siiski nõutav. {TRANS/WP.30/157, lõige 59}

Tollitõkendite asukoht ja arv

Kui tolliohutuse tagamiseks on vaja tollitõkendeid rohkem kui üks, näidatakse nende arv TIR-tunnistuse punkti 5 all (1975. aasta TIR-konventsiooni lisa 4). TIR-tunnistusele lisatakse sõiduki joonis või fotod, mis näitavad tollitõkendite täpset asukohta. See säte, mis jõustub 7. novembril 2003, rakendub maanteesõidukitele, mis esitatakse heakskiidu saamiseks esimest korda või kahe aasta tagant toimuvaks ülevaatuses ja heakskiidu uuendamisel pärast selgitava märkuse 2.2.1 (b) punkti (f) jõustumist. Selle tulemusel peavad alates 7. novembrist 2005 kõik maanteesõidukid, mis vajavad tolliohutuse tagamiseks rohkem kui ühte tollitõkendit, olema varustatud TIR-tunnistusega kooskõlas selgitava märkuse 2.2.1 (b) punktiga (f). {TRANS/WP.30/206, lõige 62; TRANS/WP.30/AC.2/69/Corr.1; TRANS/WP.30/AC.2/69, lisa 2}

Üleminekuperiood uue näidistunnistuse kehtestamisel

Maantesõiduki TIR-tunnistuse uus vorm, mis jõustus 1. augustil 1995 {TRANS/WP.30/AC.2/35, lisa 4}, on nõutav maantesõidukite puhul, mis esitatakse heakskiidu saamiseks esimest korda või kaks korda aastas toimuvaks ülevaatuseks ja muud liiki maantesõidukite heakskiidu uuendamisel. Sellest tulenevalt peavad alates 1. augustist 1997 kõik maantesõidukid olema varustatud uue vormi kohase TIR-tunnistusega.

{TRANS/WP.30/R.164, lõiked 46–48; TRANS/WP.30/R.158; TRANS/WP.30/AC.2/37, lõige 42 ja lisa 6}

Maantesõiduki TIR-tunnistuse näidis***TUNNISTUS**

maantesõiduki lubamiseks tollitökendiga
kaubaveole

APPROVAL CERTIFICATE

of road vehicle for the transport of goods
under Customs seal

TUNNISTUS nr.
Certificate No.

TIR-konventsioon 14. novembrist 1975
TIR Convention of 14 November 1975

VÄLJA ANTUD: _____
Issued by (Pädev asutus. Competent authority)

* {ECE/TRANS/17/parandus 18, jõustus 1. augustil 1995}

Lisa 4

Maanteesõiduki TIR-tunnistuse näidis (järg)

		Tunnistuse nr Certificate No	
TUNNUSED IDENTIFICATION			
1	REGISTREERIMISNUMBER Registration No		
2	SÕIDUKI TÜÜP Type of vehicle		
3	TEHASETÄHIS Chassis No		
4	MARK (VÕI TOOTJA NIMI) Trade mark (or name of manufacturer)		
5	MUUD ANDMED Other particulars		
6	LISADE ARV Number of annexes		
7	HEAKSIIT Approved	Kehtiv kuni Valid until	<input type="text"/>
	<input type="text"/> ÜKSIKULT KEHTIVHEAKSIIT* Individual approval		
	<input type="text"/> HEAKSIIT KONSTRUKTSIOONITÜÜBI ALUSEL* Approval by design type		
	VOLITUSE NUMBER (VAJADUSEL) Authorization No (if applicable)	<input type="text"/> Pitsers Stamp	
	KOHT Place		
	KUUPÄEV Date		
	ALLKIRI Signature		
8	VALDAJA (TOOTJA, OMANIK VÕI VEOETTEVÕTJA) (ainult registreerimata sõidukite puhul) HOLDER (manufacturer, owner or operator) for unregistered vehicles only		
	NIMI JA AADRESS Name and address		
9	PIKENDAMINE Renewals		
	KEHTIV KUNI Valid until		
	KOHT Place		
	KUUPÄEV Date		
	ALLKIRI Signature		
	PITSER Stamp		

* tehke vastavasse kasti "X"
mark applicable alternative with an X

Vt ka "Olulised märkused" leheküljel 4
Please see the "Important Notice" on page 4
[lehekülg (page) 2]

Maanteeõiduki TIR-tunnistuse näidis (järg)**MÄRKUSED
REMARKS**(täidab pädev asutus)
(reserved for the use of Competent Authorities)Tunnistuse nr
Certificate No

10. AVASTATUD PUUDUSED Defects noted		11. KÕRVALDATUD PUUDUSED Rectification of defects	
PÄDEV ASUTUS Authority	PITSER Stamp	PÄDEV ASUTUS Authority	PITSER Stamp
ALLKIRI Signature		ALLKIRI Signature	
10. AVASTATUD PUUDUSED Defects noted		11. KÕRVALDATUD PUUDUSED Rectification of defects	
PÄDEV ASUTUS Authority	PITSER Stamp	PÄDEV ASUTUS Authority	PITSER Stamp
ALLKIRI Signature		ALLKIRI Signature	
10. AVASTATUD PUUDUSED Defects noted		11. KÕRVALDATUD PUUDUSED Rectification of defects	
PÄDEV ASUTUS Authority	PITSER Stamp	PÄDEV ASUTUS Authority	PITSER Stamp
ALLKIRI Signature		ALLKIRI Signature	
12. MUUD MÄRKUSED Other remarks			

Vt ka "Olulised märkused" leheküljel 4
Please see the "Important Notice" on page 4

Maanteeõiduki TIR-tunnistuse näidis (järg)**OLULISED MÄRKUSED
IMPORTANT NOTICE**

1. Kui heakskiitnud asutus peab seda vajalikuks, lisatakse tunnistusele selle asutuse poolt kinnitatud fotod või joonised. Sel juhul peab see asutus märkima TIR-tunnistuse punkti 6 nende dokumentide arvu.

When the authority which has granted the approval deems it necessary, photographs or diagrams authenticated by the authority shall be attached to the approval certificate. The number of those documents shall be inserted by the competent authority, under item No. 6 of the certificate.

2. Tunnistus peab olema maanteeõidukis. See peab olema tunnistuse originaaldokument, mitte koopia.

The certificate shall be kept on the road vehicle. This must be the original of the certificate, not, however, a photocopy.

3. Maanteeõiduk esitatakse iga kahe aasta järel läbivaatuseks ja vajadusel heakskiidu pikendamiseks selle riigi pädevale asutusele, kus sõiduk on registreeritud, või registreerimata sõidukite puhul selle riigi asutusele, kus on omaniku või kasutaja elu- või asukoht.

Road vehicles shall be produced every two years, for the purposes of inspection and of renewal of approval where appropriate, to the competent authorities of the country in which the vehicle is registered or, in the case of unregistered vehicles, of the country in which the owner or user is resident.

4. Kui maanteeõiduk ei vasta enam heakskiidu saamiseks ettenähtud tehnilistele tingimustele, tuleb enne TIR-märkmiku alusel toimuvat kaubavedu taastada selle seisukord heakskiidu saamisel, et sõiduk vastaks jälle nimetatud tehnilistele tingimustele.

If a road vehicle no longer complies with the technical conditions prescribed for its approval, it shall, before it can be used for the transport of goods under cover of TIR Carnets, be restored to the condition which had justified its approval so as to comply again with the said technical conditions.

5. Kui maanteeõiduki olulised omadused on muutunud, ei kehti sõiduki suhtes heakskiit ning enne kui sõidukit saab kasutada TIR-märkmiku alusel toimival kaubaveol, peab pädev asutus selle uuesti heaks kiitma.

If the essential characteristics of a road vehicle are changed, the vehicle shall cease to be covered by the approval and shall be re-approved by the competent authority before it can be used for the transport of goods under cover of TIR Carnets.

Lisa 5
TIR-TAHVLID

1. Tahvlite mõõtmed on 250 x 400 mm.
2. Tähe kombinatsioon "TIR" peab olema kirjutatud suurte ladina tähtedega, mille kõrgus on 200 mm ja joone laius vähemalt 20 mm. Tähed märgitakse valge värviga sinisele taustale.

Kommentaar

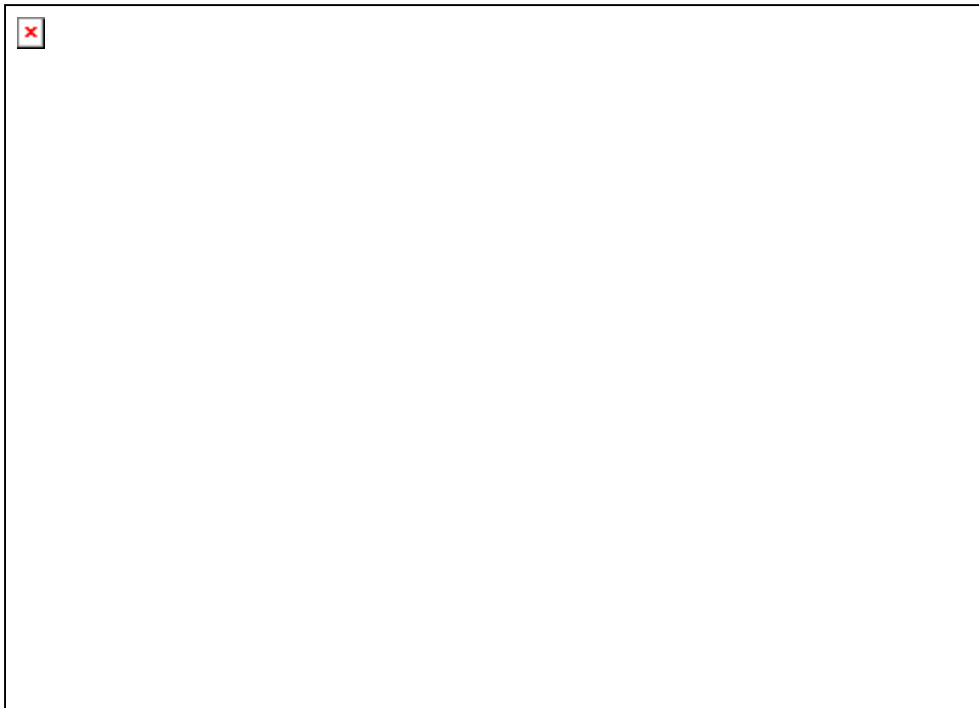
Lisale 5 vastava TIR-tahvli näidis on esitatud allpool.

Valged suurtähed sinisel taustal (RAL 5017)

(Tähed: 200 mm kõrged, tähejoone laius: vähemalt 20 mm)

Elektronne fail (graafilise faili formaadis – EPS), mis sisaldab TIR-tahvli kujutist vastavuses lisaga 5, nagu esitatud allpool, on esitatud TIR-i kodulehel (<http://tir.unece.org>) või küsida TIR-sekretariaadist.

{TRANS/WP30/147, lõige 32}

Lisa 6

SELGITAVAD MÄRKUSED

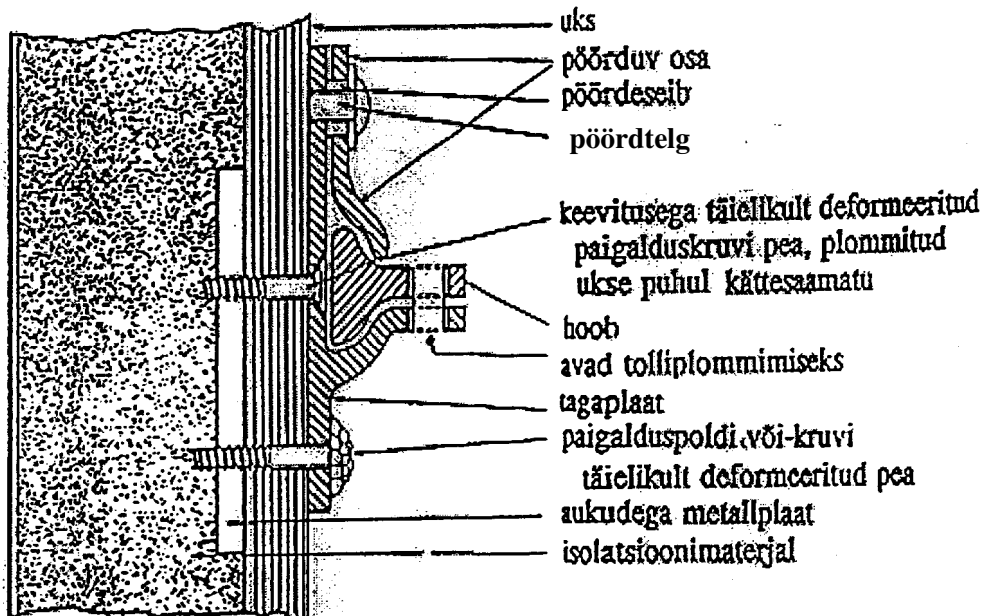
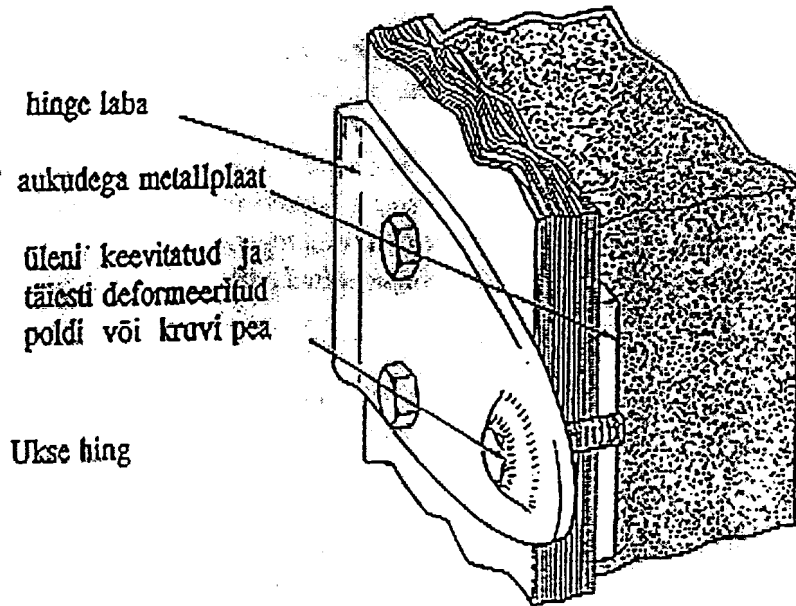
Sissejuhatus selgitavatele märkustele

- (i) Vastavalt käesoleva konventsiooni artiklile 43 tõlgendatakse selgitavates märkustes konventsiooni ja selle lisade teatavaid sätteid. Samuti sisaldavad need teatavate soovituslike tavade kirjeldusi.
- (ii) Selgitavad märkused ei muuda konventsiooni ja selle lisade sätteid, vaid täpsustavad nende sisu, tähendust ja reguleerimisala.
- (iii) Võttes arvesse konventsiooni artiklit 12 ja lisa 2, mis käsitlevad maantesõidukite tollitõkendiga veoks heakskiitmise tehnilisi tingimusi, määratakse selgitavates märkustes vajaduse korral eelkõige kindlaks need konstruktsioonivõtted, mida konventsiooniosalised peavad nimetatud sätetele vastavatena aktsepteerima. Selgitavates märkustes määratakse ka vajaduse korral kindlaks, millised konstruktsioonivõtted nimetatud sätetele ei vasta.
- (iv) Selgitavad märkused võimaldavad konventsiooni ja selle lisasid kohaldada tehnika arengut ja majanduslikke vajadusi arvestades.

Märkus:

{Lisas 6 esitatud selgitavad märkused on paigutatud sätete juurde, millega nad on seotud.}

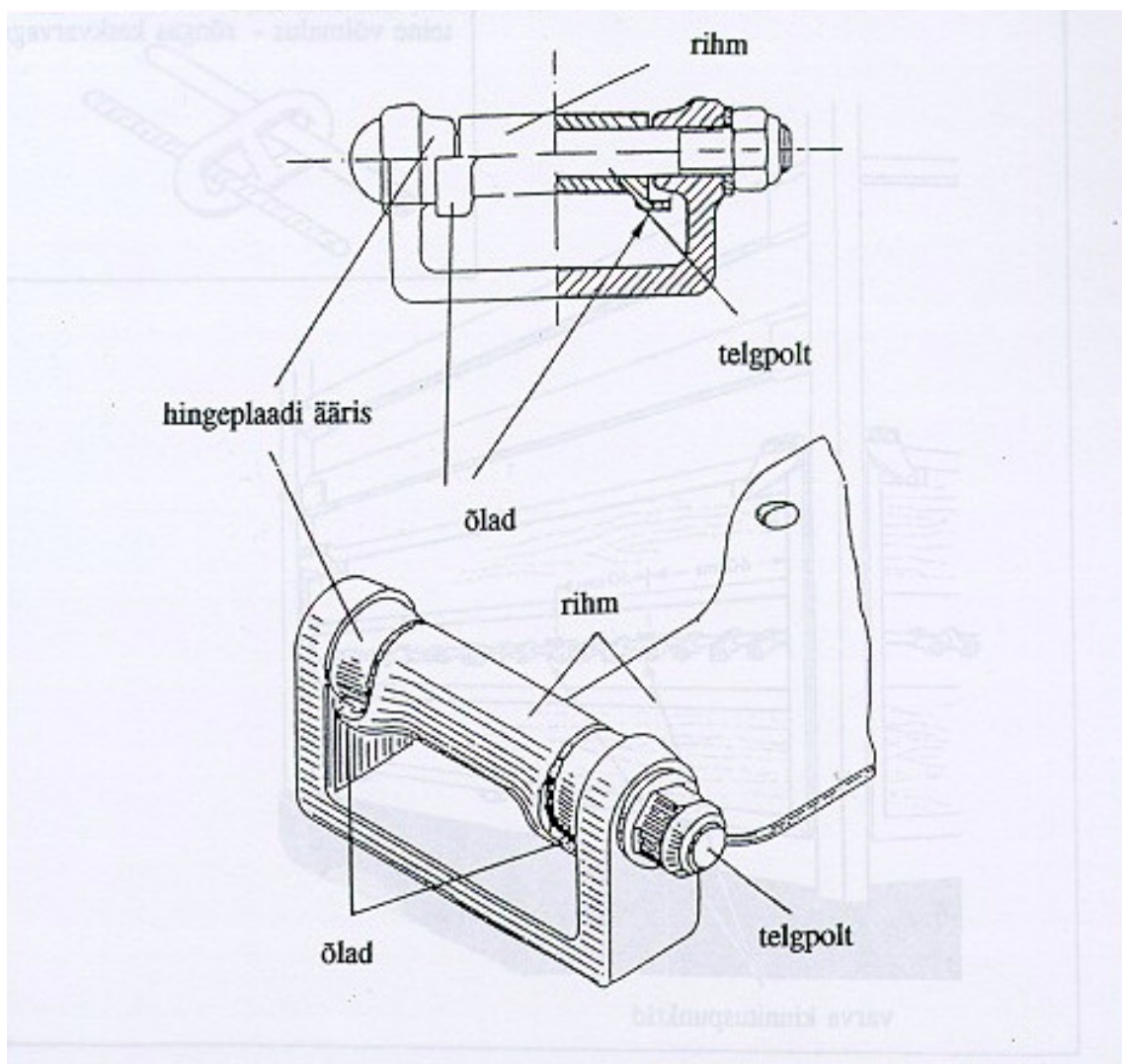
Lisa 6 joonised

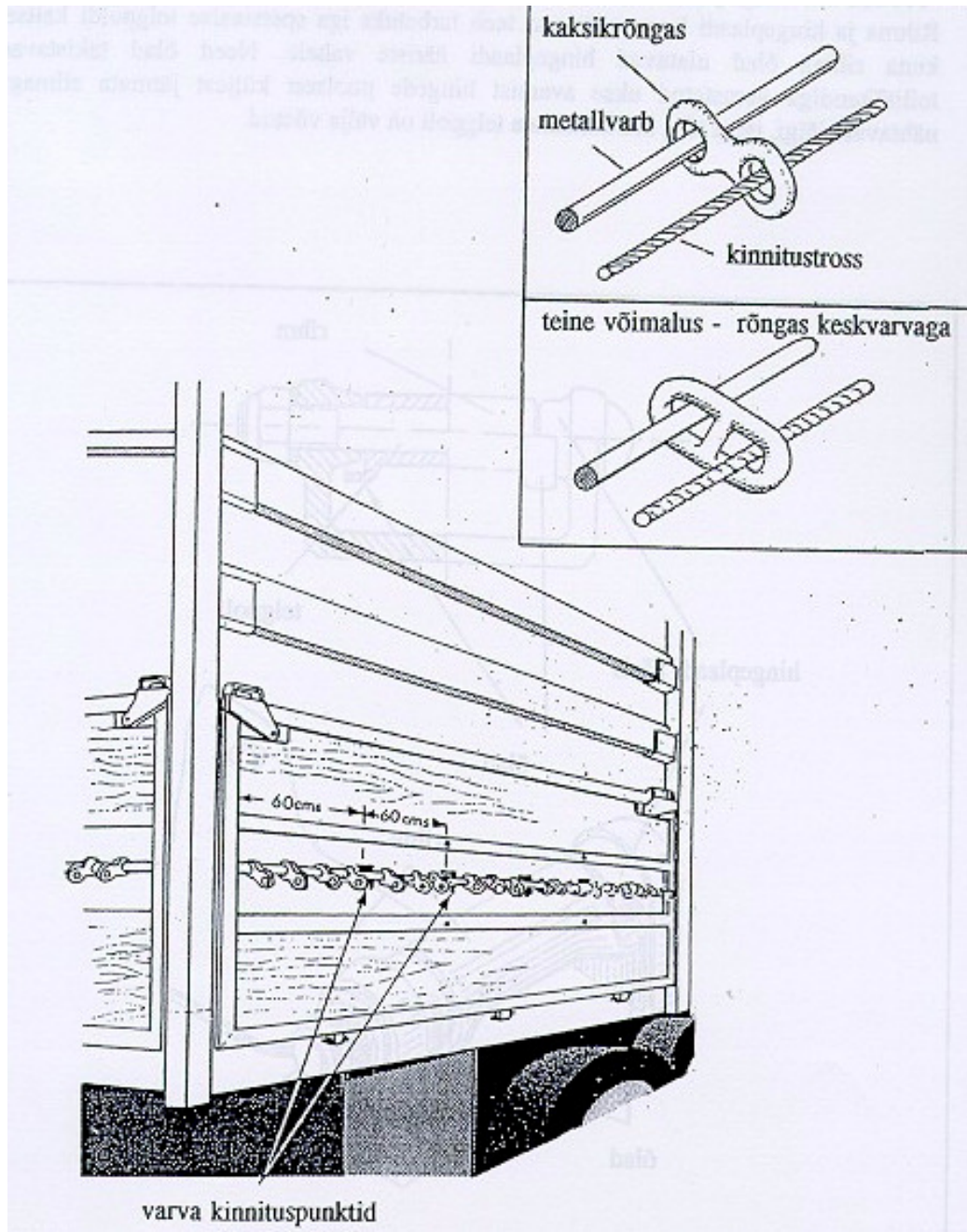
Joonis 1NÄIDE ISOTERMILISTE VEOSERUUMIDEGA SÕIDUKITE USTE HINGEDEST JA
TOLLITÕKENDIGA KINNITATAVAST SEADISEST

Tollikinnis

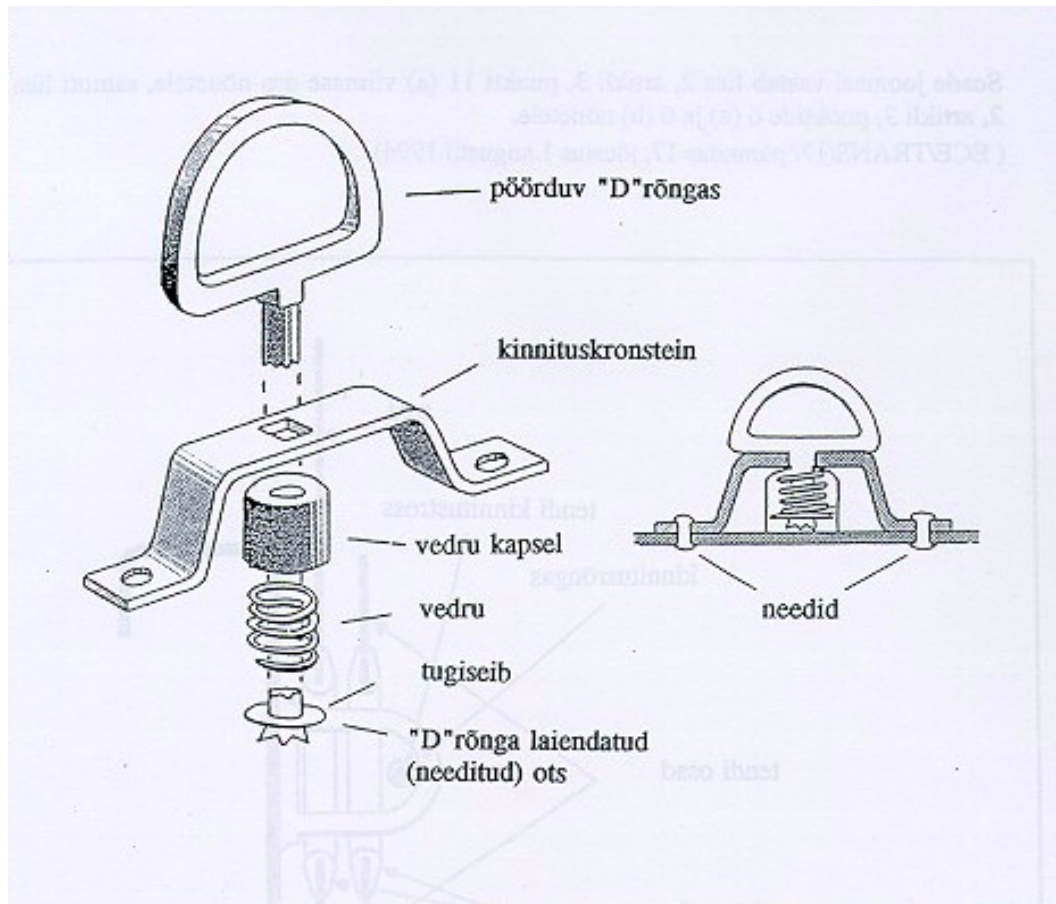
Joonis 1a**UKSEHINGE NÄIDIS, MILLE PUHUL EI OLE
ŠARNIIRI ERIKAITSE VAJALIK**

Esitatud uksehinge joonis vastab selgituse 2.2.1 (b) punkti (b) teise lause nõuetele. Rihma ja hingeplaadi konstruktsioon teeb tarbetuks iga spetsiaalse telgpoldi kaitse, sest rihma õlad ulatuvad hingeplaadi äärste vahele. Need õlad takistavad tollitõkendiga varustatud ukse avamist hingede poolsest küljest jätmata silmaga nähtavaid jälgi, isegi siis, kui kaitsmata telgpolt on välja võetud.

Joonis 2**LIUGRÕNGASTE GA VARUSTATUD TENTSÕIDUKID**

Joonis 2a
PÖÖDRÕNGA NÄIDIS (D-RÕNGAS)

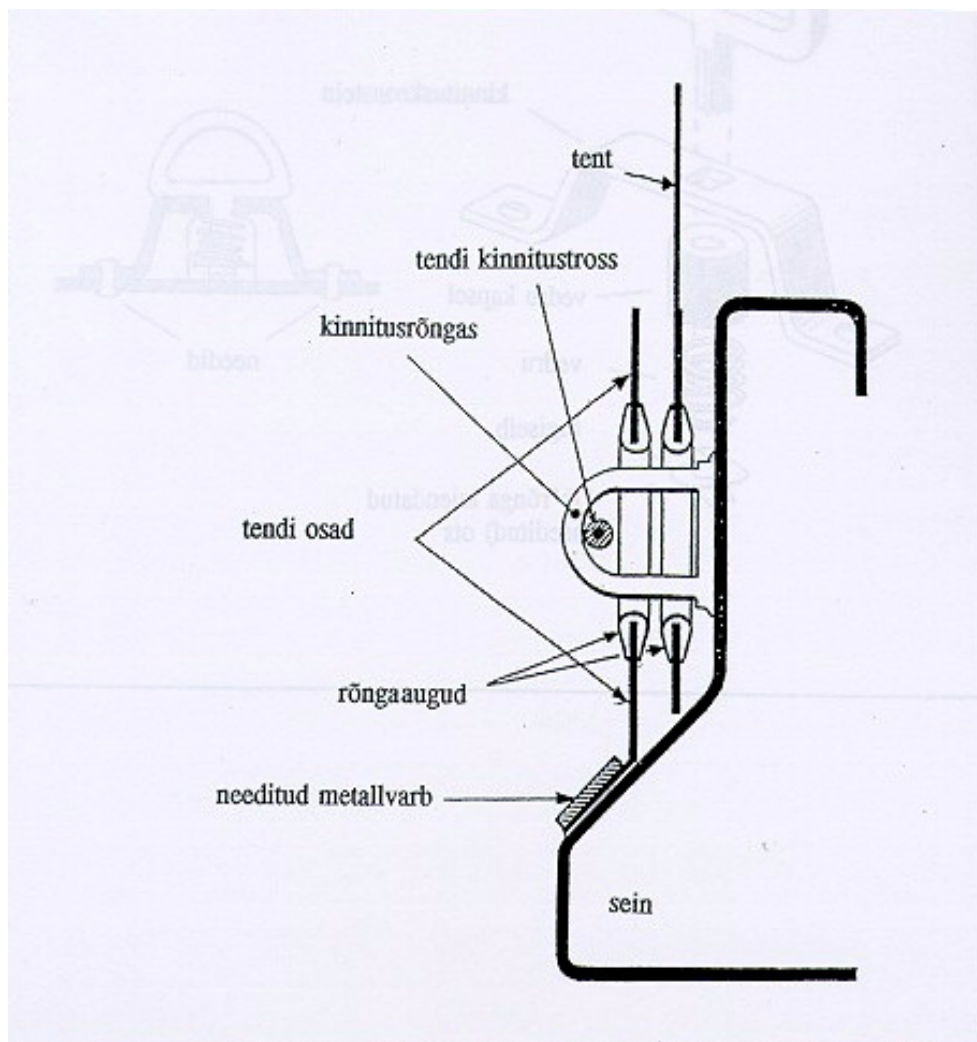

Joonis 3**TENDI KINNITUSSEADISE NÄIDIS**

Seade joonisel vastab lisa 2 artikli 3 lõike 11 punkti (a) viimase osa nõuetele, samuti lisa 2 artikli 3 lõike punktide 6 (a) ja 6 (b) nõuetele.

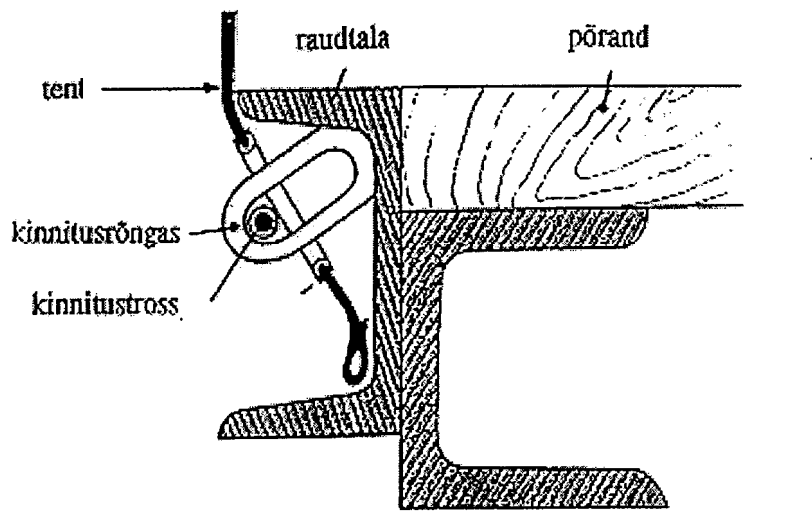
{ECE/TRANS/17/parandus 17; jõustus 1. augustil 1994}

Joonis 4**TENDI KINNITUSSEADIS**

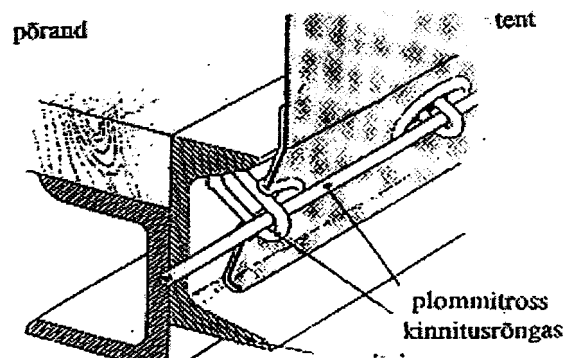
Joonisel olev seadis vastab lisa 2 artikli 3 lõike 6 punktide (a) ja (b) nõuetele.

{TRANS/GE.30/55, lõige 41}

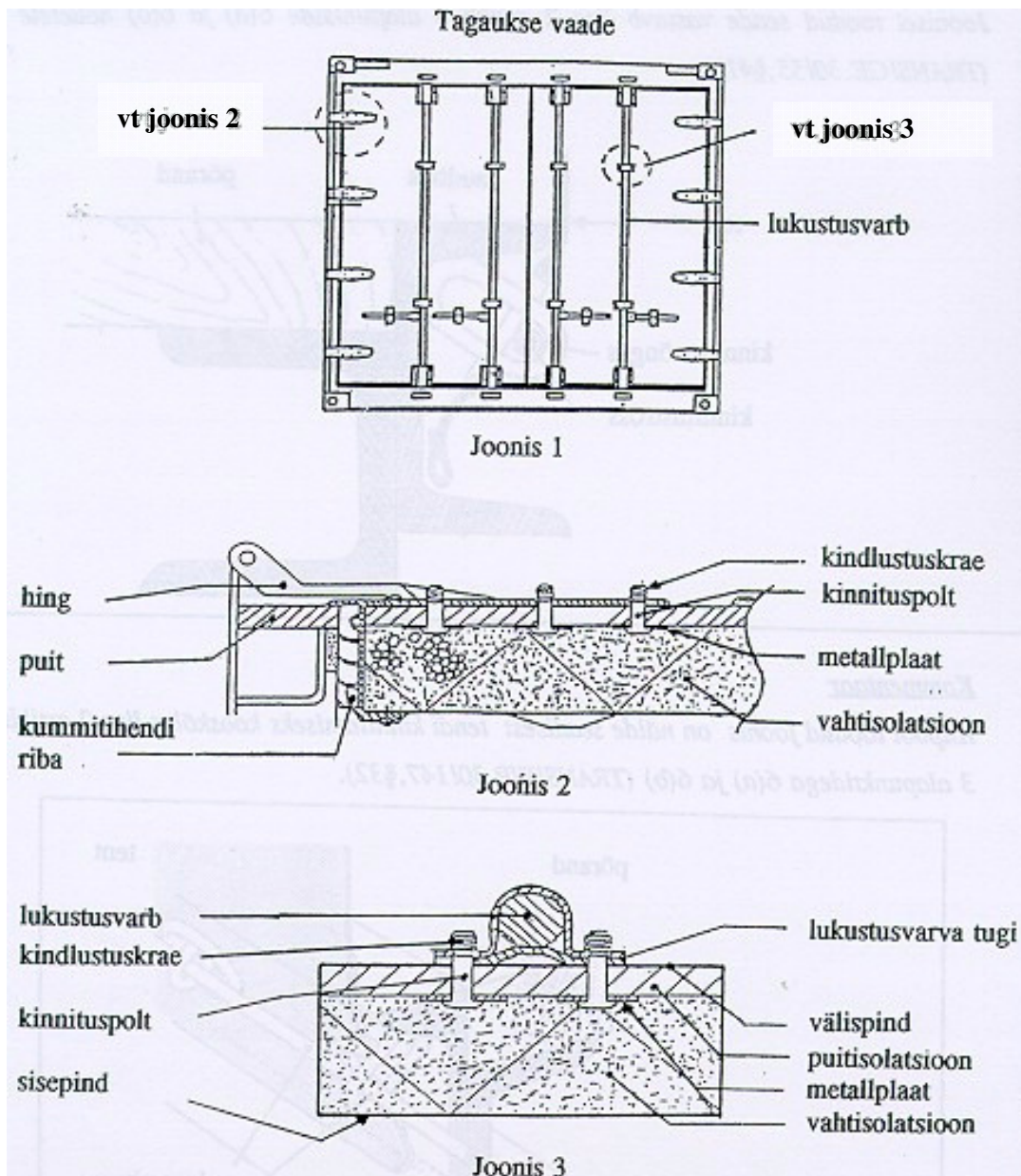
Kommentaar

Allpool esitatud joonisel on tendi kinnitamisseadis, mis vastab lisa 2 artikli 3 lõike punktidele 6 (a) ja 6 (b).

{TRANS/WP30/147, lõige 32}

Lisa 6 joonised

Joonis 5**ISOTERMILISE UKSEKONSTRUKTSIOONI SISSEPOOLE KINNITUVA
KINNITAMISSEADISE NÄIDIS**

Lisa 7

KONTEINERITE HEAKSKIIDUGA SEOTUD LISA

I osa

EESKIRI TEHNILISTE TINGIMUSTE KOHTA, MIDA KOHALDATAKSE KONTEINERITE SUHTES NENDE HEAKSKIITMISEL RAHVUSVAHELISEKS TOLLITÕKENDIGA VEOKS

Selgitavad märkused

Käesoleva konventsiooni lisa 6 sätestatud selgitavaid märkusi lisa 2 kohta kohaldatakse mutatis mutandis konteinerite suhtes, mis on heaks kiidetud tollitõkendiga veoks käesoleva konventsiooni kohaselt.

Artikkel 1

Peamised põhimõtted

Rahvusvaheliseks tollitõkendiga veoks võib heaks kiita üksnes need konteinerid, mis on ehitatud ja varustatud nii, et:

- (a) nende tollitõkendiga suletud osast ei saa kaupu välja võtta ega juurde panna ilma avamisjälgi jätmata või tollitõkendit rikkumata;
- (b) tollitõkendeid on võimalik paigaldada lihtsalt ja tõhusalt;
- (c) need ei sisalda peidikuid, kuhu saaks kaupu peita;
- (d) kõik veoseruumid on tolliläbivaatuseks kergesti ligipääsetavad.

Kommentaar artikli 1 kohta

Konteinerite märgistamine

Värvi-, trüki ja muud märgised, mida ei saa konteinerite seintelt või tentidelt eemaldada, on lubatud, kui need ei kata seinte või tendi ehitusosi, mis peavad olema selgelt nähtavad. Kleebised ja muud märgised, mis võivad katta veoseruumi avasid veoseruum, ei ole siiski lubatud.

{TRANS/GE.30/57, lõige 45; TRANS/WP.30/141, lõige 35;
TRANS/WP.30/AC.2/31, lisa 3}

Artikkel 2

Konteinerite ehitus

1. Käesoleva eeskirja artikli 1 nõuete täitmiseks:

- (a) ühendatakse konteinerite koostelemendid (seinad, põrand, ukсед, katus, püsttalad, raamid, risttalad jne) kas seadiste abil, mida ei saa eemaldada ja tagasi panna väljastpoolt ilma avamisjälgi jätmata, või meetodite abil, mille tulemusel saadakse tarind, mida ei saa muuta jälgi jätmata. Kui seinad, põrand, ukсед ja katus koosnevad mitmest osast, peavad need vastama samadele nõuetele ja olema piisavalt tugevad;
- (b) peavad ukсед ja kõik muud sulgemissüsteemid (sealhulgas sulgemiskraanid, luugid, äärikud jm) olema varustatud seadisega, millele saaks kinnitada tollitõkendi. Nimetatud seadis peab olema selline, et seda ei saa eemaldada ega tagasi panna väljastpoolt ilma jälgi jätmata ning et ust või sulgurit ei saaks avada ilma tollitõkendit rikkumata. Tollitõkend peab olema kaitstud asjakohasel viisil. Avatavad katused on lubatud;

Kommentaar artikli 2 lõike 1 punkti (b) kohta

Konteinerite tollitõkendite kaitse

Kuna konventsioonis ei sätestata tollitõkendi kaitsmiseks mingeid erinõudeid, võib tollitõkendi kaitsmiseks katta see spetsiaalse seadisega või konstrueerida ukse sellisel viisil, et välistada tollitõkendi kahjustamine löögi tagajärjel.

{TRANS/GE.30/17, lõige 93}

- (c) tuleb ventilatsiooni- ja drenaažiavad varustada seadisega, mis takistab juurdepääsu konteineri sisse. Nimetatud seadis peab olema selline, et seda ei saa eemaldada ega tagasi panna väljastpoolt ilma jälgi jätmata.

Kommentaar artikli 2 lõike 1 punkti (c) kohta

Konteinerite ventilatsiooniavad

Kuigi üldjuhul ei tohi ventilatsiooniavade läbimõõt ületada 400 mm, võib pädev asutus, tingimusel et kõik teised nõuded on täidetud, lubada 400 mm suuremaid avasid, kui need on ülevaatuses esitatud.

{TRANS/GE.30/14, lõige 102, TRANS/WP.30/143, lõiked 36 ja 37}

- 2. Olenemata käesoleva eeskirja artikli 1 punktis (c) sätetest on lubatud sellised konteineri koostelemendid, mis sisaldavad praktilistel põhjustel tühikuid (näiteks kahekordse seina vaheosad). Selleks et nimetatud ruume ei saaks kasutada kaupade peitmiseks:**

- (i) kui konteineri sisevooderdis katab kogu seina põrandast laeni või muudel juhtudel, kui sisevooderdise ja välisseina vaheline ruum on täiesti kinnine, peab konteineri sisevooderdis olema selline, et seda ei saaks eemaldada ja tagasi panna väljastpoolt ilma jälgi jätmata, ja
- (ii) kui vooderdis ei kata seina täies ulatuses ja kui vooderdist välisseinast eraldav ruum ei ole täiesti kinnine, ning kõikidel muudel juhtudel, kui konteineri ehitusest tulenevalt tekib tühikuid, peab nimetatud tühikuid olema võimalikult vähe ja need tühikud peavad olema tolliläbivaatuseks kergesti ligipääsetavad.
{ECE/TRANS/17/parandus 8, jõustus 17. augustil 1987}

Kommentaari artikli 2 lõike 2 kohta

Õõnestaladest konstruktsioonelementide vältimine

*Konteinerite suletud tühikutega konstruktsioonelementide (õõnestalad) arv peab olema võimalikult väike ja need tuleb uute konteinerite konstrueerimisel võimaluse korral järk-järgult asendada avatud profiiliga taladega. Kui konstruktsiooni tõttu kasutatakse konteinerite konstruktsioonelementides suletud tühikuid, on tollikontrolli hõlbustamiseks ettenähtud avad lubatud. Selliste avade olemasolu tuleb märkida konteineri TIR-tunnistuse punkti 9 (II näidis) või punkti 7 (III näidis) alla (konventsiooni lisa, II osa).
{TRANS/WP.30/151, lõiked 33–37; TRANS/WP.30/AC.2/33, lisa 7}*

3. Aknad on demonteeritavate üksuste puhul vastavalt konventsiooni lisa 6 selgitava märkuse 0.1 punkti (j) definitsioonile lubatud tingimusel, et need on tehtud piisavalt vastupidavast materjalidest ning et neid ei saa väljastpoolt eest ära võtta ja tagasi panna ilma jälgi jätmata. Klaas on siiski lubatud tingimusel, ent muu kui purunemiskindla klaasi kasutamise korral tuleb akende ette paigaldada tugev metallvõrestik, mida ei saa väljastpoolt eemaldada; võre avade läbimõõt ei tohi ületada 10 mm. Aknad ei ole lubatud konventsiooni artikli 1 punktis (j) määratletud konteineritel, välja arvatud demonteeritavad üksused, mis on määratletud konventsiooni lisa 6 selgitava märkuse 0.1 punktis (j).

{ECE/TRANS/17/parandus 17, jõustus 1. oktoobril 1994}

Artikkel 3

Kokkupandavad või lahtivõetavad konteinerid

Kokkupandavate või lahtivõetavate konteinerite suhtes kohaldatakse käesoleva eeskirja artiklite 1 ja 2 sätteid; lisaks sellele peab neil olema lukustussüsteem, mis lukustab konteineri eri osad kohe kokku, kui konteiner on kokku monteeritud. See lukustussüsteem peab olema selline, et toll peab saama selle tollitõkendiga kinnitada, kui süsteem jääb pärast konteineri kokkumonteerimist väljapoole konteinerit.

Artikkel 4

Tentkonteinerid

1. Tentkonteinerite kohta kehtivad käesoleva eeskirja artiklite 1, 2 ja 3 sätted vastavate erisustega. Lisaks sellele peavad need sõidukid vastama käesoleva artikli sätetele.

2. Tent on kas tugevast presendist või plastik- või kummikattega kangast, mis on piisavalt tugev ja venimatu. Tent peab olema heas korras ja paigaldatud nii, et pärast sulgemisseadise kinnitamist ei ole võimalik pääseda veose juurde ilma jälgi jätmata.

3. Kui tent koosneb mitmest tükist, tuleb nende servad voltida üksteise vahele ja õmmelda kokku kahe, teineteisest vähemalt 15 mm kaugusel asuva õmblusega. Õmblused tuleb teha vastavalt käesoleva eeskirja joonisele 1; kui tendi teatavate osade (nagu näiteks klapid ja tugevdatud nurgad) puhul ei ole siiski võimalik neid nimetatud viisil ühendada, piisab pealmise osa tagasikeeramisest ja õmblusest vastavalt käesolevale eeskirjale lisatud joonisele 2. Üks õmblus on näha üksnes seestpoolt ja selle õmbluse jaoks kasutatud niidi värv peab selgelt erinema tendi värvist ja teise õmbluse jaoks kasutatud niidi värvist. Kõik õmblused peavad olema tehtud masinaga.

4. Kui tent on plastikkattega kangast ja koosneb mitmest tükist, võib need tükid omavahel ühendada kokkusulatamise teel vastavalt käesolevale eeskirjale lisatud joonisele 3. Tükkide servad peavad ulatuma teineteisest üle vähemalt 15 mm ulatuses. Tükid sulatakse kokku kogu kattumise ulatuses. Tendi välisserv kaetakse vähemalt 7 mm laiuse plastikribaga, mis kinnitatakse samuti kokkusulatamise teel. Plastikribale ja sellest mõlemale poole jäävale 3 mm laiusele tendiosale kantakse ühtne ja selge reljeefmuster. Kokkusulatamine peab olema tehtud nii, et tükke ei oleks jälgi jätmata võimalik eraldada ja uuesti ühendada.

Kommentaariid artikli 4 lõike 4 kohta

Plastikriba

Plastikriba nõue on oluline tolliohutuse seisukohalt. Sellest tulenevalt ei tohiks selleks nõudest loobumine olla lubatud.

*{TRANS.GE.30/, lõige 99; TRANS/WP.30/141, lõige 35;
TRANS/WP.30/AC.2/31, lisa 3}*

Tenditiükide servade kattumine

Kui tolliturvalisuse seisukohast on tenditiikkide servade kattumine 15 mm ulatuses piisav, lubatakse vajaduse korral, sõltuvalt tenti materjalist ja selle haarduvusest, ka servade kattumist 20 mm ulatuses või rohkem.

{TRANS/WP.30/162, lõiked 64 ja 65; TRANS/WP.30/AC.2/37, lisa 6}

Tenditiikkide kokkusulatamismeetodid

Tolliturvalisuse seisukohast sobivate, konventsiooni lisa 2 sätetele vastavalt kohaldatavate kokkusulatamismeetodite hulka kuuluvad "sulatamismeetod", mille puhul tenditiikid sulatatakse kokku kõrgel temperatuuril, ja "kõrgsagedusmeetod", mille puhul tenditiikid sulatatakse kokku kõrgsagedust ja -rõhku kasutades..

{TRANS/WP.30/162, lõiked 64 ja 65; TRANS/WP.30/AC.2/37, lisa 6}

- 5. Parandusi tehakse käesolevale eeskirjale lisatud joonisel 4 näidatud viisil; servad volditakse üksteise vahele ja õmmeldakse kokku kahe nähtava õmblusega, mille vahe on vähemalt 15 mm; seestpoolt nähtava niidi värv peab selgelt erineva väljastpoolt nähtava niidi värvist ja tenti värvist; kõik õmblused peavad olema tehtud masinaga. Kui serva lähedalt vigastatud tenti parandatakse paigaga, võib õmbluse teha ka vastavalt käesoleva artikli lõikele 3 ja käesolevale eeskirjale lisatud joonisele 1. Plastikkattega kangast võib parandada lõikes 4 kirjeldatud viisil, kuid sel juhul tuleb plastikriba kinnitada tenti mõlemale poolele ja paik asetatakse sissepoole.**
{ECE/TRANS/17/parandus 8; jõustus 17. augustil 1987}

Kommentaariid artikli 4 lõike 5 kohta

Plastikkattega kangast tentide parandamine

Selliste tentide parandamiseks on lubatud järgmine meetod: paiga sulatamisel tendile kasutatakse kuumuse ja rõhuga vedeldatud viniüüli. Samuti kinnitatakse sel juhul reljeefmustriga märgistatud plastiksriba paiga servadele tenti mõlemal poolel.

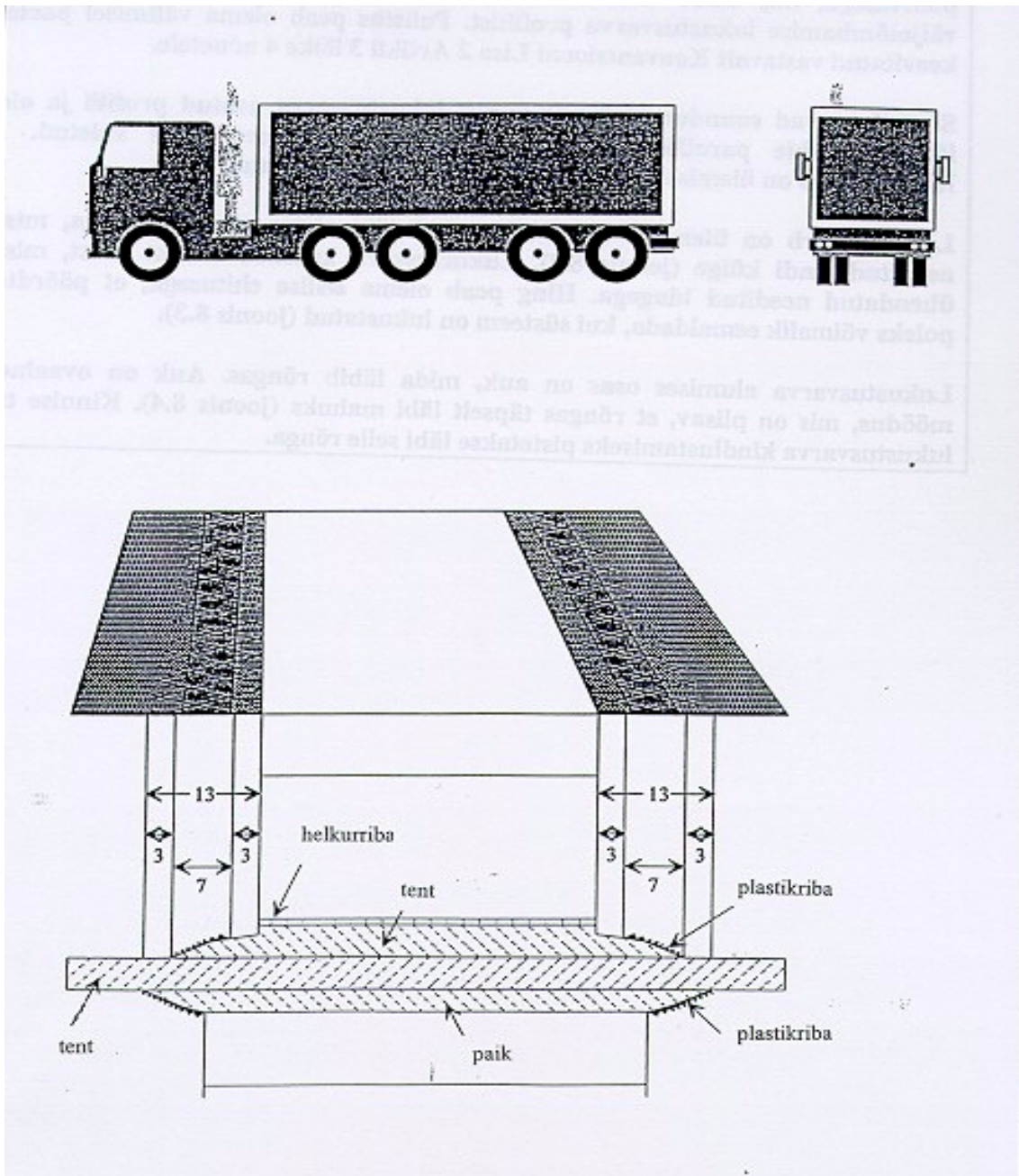
{TRANS/GE.39/6, lõige 40; TRANS/GE.30/GRCC/4, lõige 33; TRANS/WP.30/141, lõige 35; TRANS/WP.30/AC.2/31, lisa 3}

Helkurribad

Helkurribasid, mida saab lahti tõmmata ja mis katavad konteineri tenti struktuuri, on lubatud kasutada juhul, kui need on täielikult plastikkattega tenti külge sulatatud ja kinnitatud vastavalt konventsiooni lisa 2 artikli 3 lõike 5 nõuetele (vt joonis allpool).

{TRANS/WP.30/151, lõige 40}

6. Tent kinnitatakse konteinerile täpselt vastavalt käesoleva eeskirja artikli 1 punktides (a) ja (b) sätestatud tingimustele. Kasutada võib järgmisi süsteeme:

(a) Tendi kinnitamiseks kasutatakse:

- (i) konteineri külge kinnitatud metallrõngaid,**
- (ii) tendi servas olevaid aasasid, ja**
- (iii) kinnitusvahendit, mis läheb läbi rõngaste ja üle tendi ning on täies pikkuses väljastpoolt nähtav.**

Tent peab ulatuma üle konteineri jääkade osade vähemalt 250 mm laiuselt kinnitusrõngaste keskelt möõdetuna, kui konteineri konstruktsioon ei ole selline, et on takistatud ligipääs kaubale.

Selgitav märkus artikli 4 lõike 6 punkti a kohta

Tolli seisukohast aktsepteeritava seadise näidis tentide kinnitamiseks konteinerite nurgavalandite külge on esitatud lisa 7 III osa joonisel.

- (b) Kui tendi serv kinnitatakse püsivalt konteineri külge, peab ühendus olema katkematu ja tehtud tugevate seadiste abil.**
- (c) Tendi lukustussüsteemi kasutamise korral kinnitab see tendi ühenduskohtades tihedalt veoseruumi välispinna külge (vt näiteks joonist 6).
{ECE/TRANS/17/parandus 8, jõustus 1. augustil 1987}**

**7. Tenti toetab vastav pealisehitis (püsttalad, seinad, kaared, liistud jne).
{ECE/TRANS/17/parandus 8, jõustus 1. augustil 1987}**

Kommentaar artikli 4 lõike 7 kohta

Tendi toed

Tenti toetavad kaared on vahel õõnsad ja neid on võimalik kasutada peidikuna. Neid on siiski võimalik alati kontrollida nagu ka teisi sõiduki osasid. Sel juhul on õõneskaared lubatud.

*{TRANS/GE.39/14, lõige 90; TRANS/GE.30/12, lõiked 100 ja 101;
TRANS/GE.30/6, lõige 41; TRANS/WP.30/141, lõige 35; TRANS/WP.30/AC.2/
lisa 3}*

8. Rõngaste ja aasade vahe ei tohi ületada 200 mm. Kui sõiduki konstruktsioon ja tent takistavad ligipääsu veosruumile, võivad vahed olla siiski suuremad, kuid mitte üle 300 mm mõlemal pool püsttala. Aasad peavad olema tugevdatud.
{ECE/TRANS/17/ parandus 8, jõustus 1. augustil 1987}

9. Kasutatakse järgmisi kinnitusvahendeid:

- (a) terastrosse, mille läbimõõt on vähemalt 3 mm; või
- (b) kanepi- või sisaliköisi, mille läbimõõt on vähemalt 8 mm ja mis on kaetud venimatu läbipaistva plastikkestaga; või
- (c) kiudoptilistest juhtmete kimbust koosnevaid teraskeermestatud trosse, mis on kaetud läbipaistva plastikuga; või
{TRANS/WP.30/AC.2/75, lisa 2}
- (d) tekstiilköisi, mis on täielikult kaetud vähemalt neljajarulise terastraatkattega, tingimusel, et trossi läbimõõt on vähemalt 3 mm (läbipaistvat plastikkesta arvestamata).
{TRANS/WP,30/AC.2/75, lisa 2}

Terastross võib olla kaetud venimatu läbipaistva plastikkestaga.

Kui tent tuleb kinnitada sellise konstruktsiooni raami külge, mis vastab muus osas lõike 6 punkti (a) sätetele, võib kinnitusvahendina kasutada rihma (sellise konstruktsiooni näide on esitatud käesoleva lisa joonisel 7). Rihm peab materjali, mõõtude ja kuju osas vastama lõike 11 punkti (a) alapunktis (iii) ettenähtud nõuetele.

{ECE/TRANS/17/ parandus 10, jõustus 1. augustil 1989}

{ECE/TRANS/17/ parandus 17, jõustus 1. augustil 1994}

Käesoleva artikli lõike 9 punkt (a) või (d) järgi võivad trossid olla kaetud venimatu läbipaistva plastikkestaga. {TRANS/WP.30/AC.2/75, lisa 2}

Kommentaar artikli 4 lõike 9 kohta

Rihmade kasutamine

Viimati nimetatud konstruktsiooni puhul võib rihma asemel kasutada kahest tükist koosnevat köit või trossi.

{TRANS/WP.30/125, lõige 33}

10. Kõik trossid ja köied peavad olema ühes tükis ning mõlemas otsas peab olema karastatud metallotsik. Iga metallotsik peab võimaldama tollitõkendi nõõri või riba paigaldamist. Iga metallotsiku kinnitil peab, käesoleva artikli lõike 9 punktide (a), (b) ja (d) kohaselt, olema trossi või köit läbiv õõnesneet, millest pannakse läbi tollitõkendi nõõr või

riba. Tross peab olema nähtav mõlemalt poolt õõnesneeti selleks, et oleks võimalik kindlaks teha kas tross on ühes tükis (vt käesolevale eeskirjale lisatud joonist 5).

{TRANS/WP.30/AC.2/75, lisa 2}

11. Peale- ja mahalaadimiseks kasutatavate avade juures tuleb kaks tendi pinda omavahel ühendada. Kasutada võib järgmisi süsteeme:

(a) Kaks tendi serva peavad teineteisest piisavalt üle ulatuma. Nende kinnitamiseks kasutatakse lisaks:

- (i) vastavalt löigetele 3 ja 4 õmmeldud või kokkusulatatud klappe;
- (ii) käesoleva artikli lõike 8 tingimustele vastavaid rõngaid ja aasasid, kusjuures need rõngad valmistatakse metallist, ja
- (iii) vastavast materjalist valmistatud venimatut ühes tükis rihma, mille laius on vähemalt 20 mm ja paksus 3 mm ning mis läheb läbi rõngaste ja hoiab koos tendi kaks serva ja klapi; rihm tuleb kinnitada tendi sisepoolele ja varustada:
  - aasaga, kuhu kinnitatakse lõikes 9 nimetatud tross või köis, või
  - aasaga, mida saab ühendada käesoleva artikli lõikes 6 nimetatud metallrõngaga ja kinnitatada käesoleva artikli lõikes 9 nimetatud trossi või köiega.

Kui kasutatakse eriseadist, nagu näiteks tõkkeplaat, mis takistab ligipääsu veoseruumile (konteinerile) ilma jälgi jätmata, ei ole klapp vajalik. Klappi ei nõuta ka kardintendiga konteinerite puhul.

{ECE/TRANS/17/parandus 14, jõustus 1. augustil 1992;
ECE/TRANS/17/parandus 20, jõustus 12. juunil 2001}

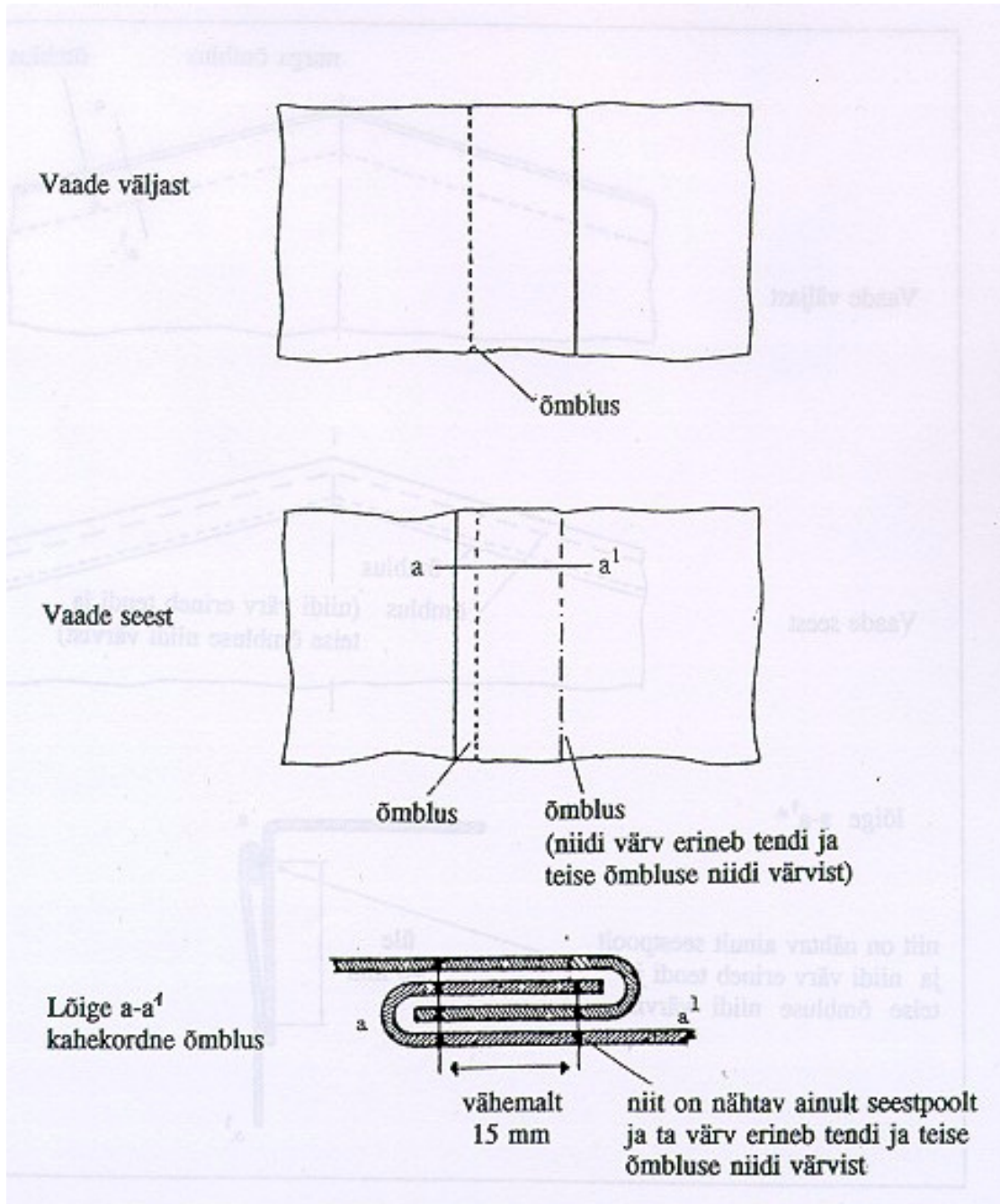
(b) Spetsiaalne lukustussüsteem, mis hoiab tendi servad tihedalt kinni, kui veoseruum (*konteiner*) suletakse ja sellele pannakse tollitõkend. Süsteem on varustatud aasaga, mida saab ühendada lõikes 6 nimetatud metallrõngaga ja kuhu kinnitatakse lõikes 9 nimetatud tross või köis. Sellise süsteemi näide on esitatud käesoleva lisa joonisel 8. {ECE/TRANS/17/parandus 14, jõustus 1. augustil 1992}

12. Konteineri kohustuslikud identifitseerimismärgid ja käesoleva lisa II osas sätestatud heakskiidutahvlid ei tohi mingil juhul olla tendi all.

Artikkel 5

Kardintendiga konteinerid

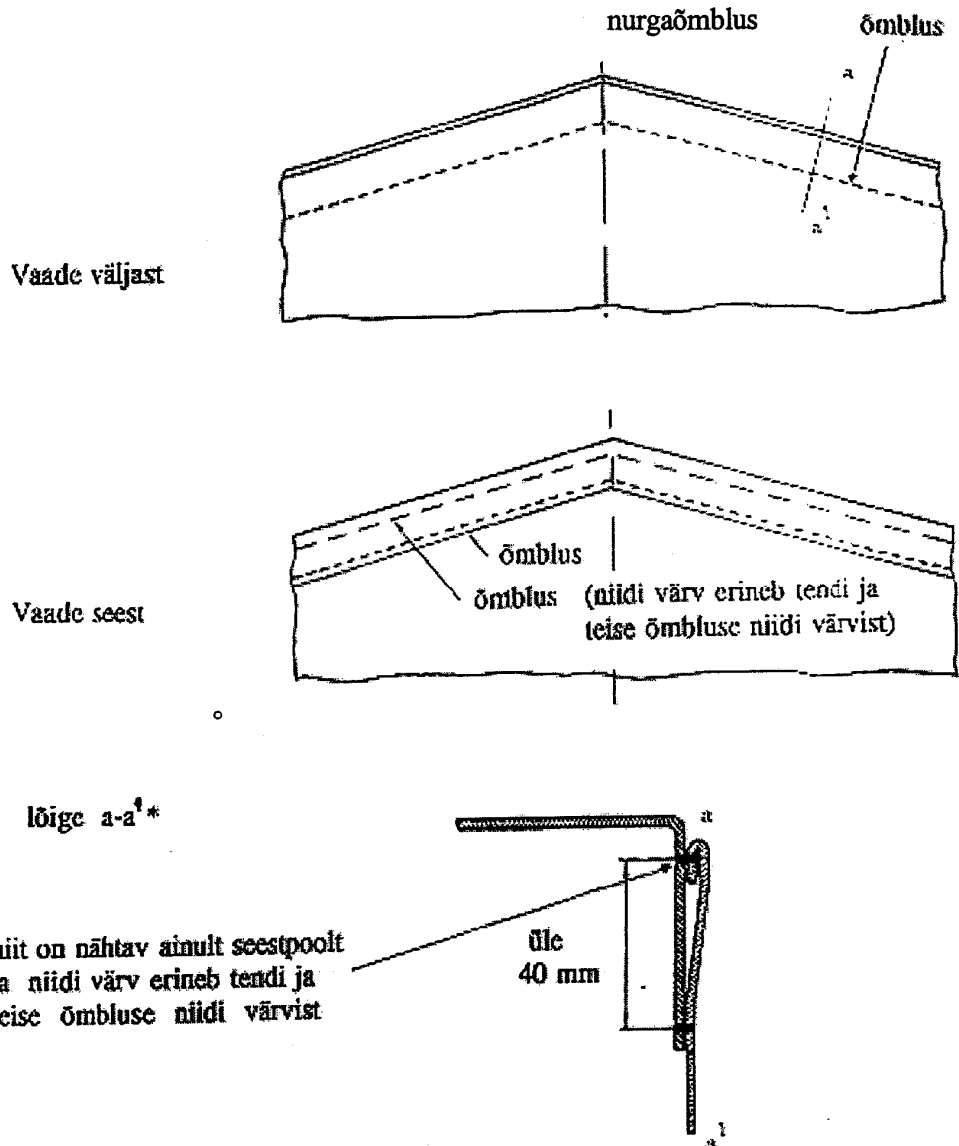
1. Vajadusel kohaldatakse käesoleva eeskirja artiklite 1, 2, 3 ja 4 sätteid kardintentidega konteinerite suhtes. Lisaks peavad need konteinerid vastama käesoleva artikli sätestetele.
2. Kardintent, põrand, ukсед ja muud konteineri koostelemendid peavad vastama kas käesoleva eeskirja artikli 4 lõigete 6, 8, 9 ja 11 nõetele või allolevate punktide (i)-(vi) nõuetele.
  - (i) Kardintent, põrand, ukсед ja muud konteineri koostelemendid monteeritakse kokku selliselt, et neid ei saa avada või sulgeda ilma nähtavaid jälgi jätmata.
  - (ii) Tent peab katma konteineri ülaosas jääku osi vähemalt ulatuses, mis moodustab ühe neljandiku pingutusrihmade tegelikust vahekaugusest. Tent peab katma konteineri alumises osas jääku osi vähemalt 50 mm ulatuses. Tendi ja konteineri jääkade elementide vaheline horisontaalne vahekaugus ei tohi ületada 10 mm, kusjuures see on mõõdetud ristiasendis konteineri pikitelje suhtes mis tahes kohas, kui konteiner on kindlalt suletud ja sellele on paigaldatud tollitõkend(id).
  - (iii) Kardintendi juhtsiin ja muud liikuvad osad peavad olema kokkumonteeritud nii, et suletud ja tollitõkenditega kinnitatud uksi ja muid liikuvaid osi ei saa avada ega sulgeda väljastpoolt ilma nähtavaid jälgi jätmata. Kardintendi juhtsiin ja muud liikuvad osad monteeritakse kokku selliselt, et ei oleks võimalik konteinerile ligi pääseda ilma jälgi jätmata. Süsteemi kirjeldatakse käesoleva eeskirja liitena esitatud joonisel nr 9.
  - (iv) Horisontaalne vahekaugus rõngaste vahel mis on olemas konteineri jääkadel osadel ja mida kasutab toll, ei tohi ületada 200 mm. Siiski võib see vahekaugus olla suurem, kuid ei tohi ületada 300 mm rõngaste vahel, mis asetsevad püsttala erinevatel pooltel, kui konteineri konstruktsioon ja kardintent on sellised, et väldivad juurdepääsu veoseruunile. Igal juhul peavad olema täidetud tingimused, mis on esitatud eespool punktis (ii).
  - (v) Pingutusrihmade vaheline kaugus ei tohi ületada 600 mm.
  - (vi) Kinnitused, mida kasutatakse tentide fikseerimiseks konteineri jääkade osade külge, peavad vastama käesoleva eeskirja artikli 4 lõike 9 nõuetele.
{ECE/TRANS/17parandus 20, jõustus 12.juunil 2001}

I osa - Joonis 1**MITMEST TÜKIST VALMISTATUD TENDID**

Lisa 7 joonised

I osa - Joonis 2

MITMEST TÜKIST VALMISTATUD TENDID

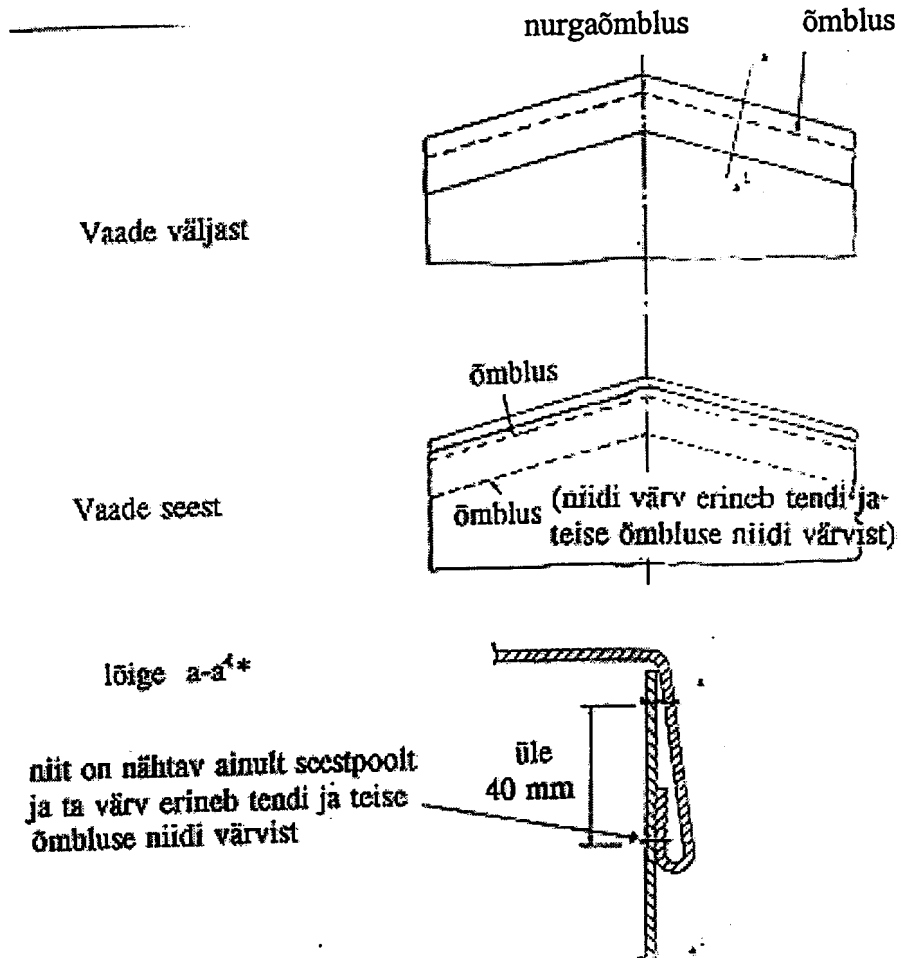
Märkus: Lubatud on ka lisa 2 joonisel 2a näidatud meetodil tehtud nurgaõmblused.

* Käesoleval joonisel on kujutatud tendi ülaosa, mis on kokku volditud vastavalt lisa 2 artikli 3 lõikele 3.

Kommentaar

Lisa 2 joonis 2a "MITMEST TÜKIST VALMISTATUD TENDID" on käesolevas lisa 7 toodud näitena nurgaõmbluste õblemise lubatud meetodist vastavalt eelnevale märkusele.

{TRANS/WP.30/147, lõige 32}

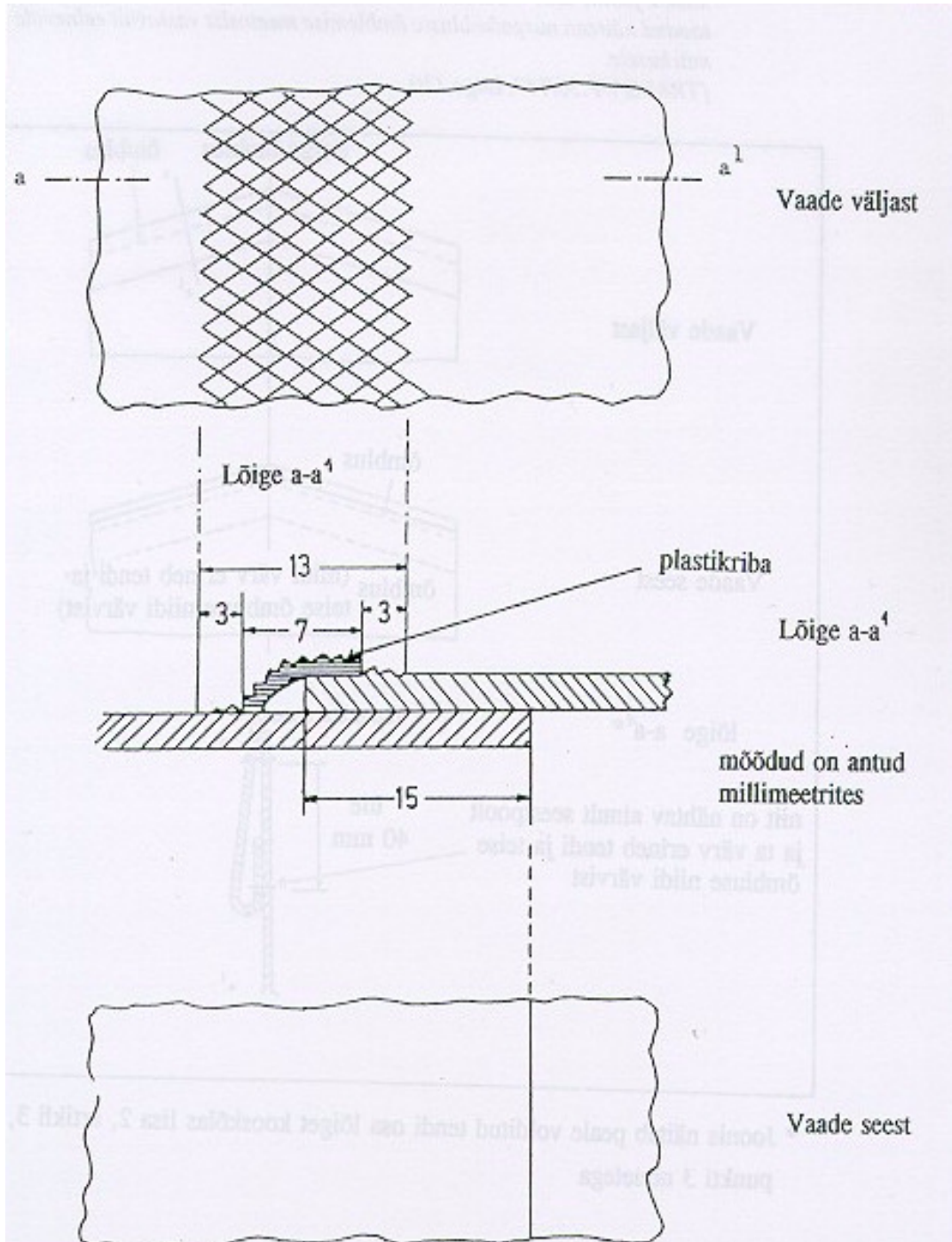
* Joonis näitab pealevolditud tendi osa, mis on kooskõlas lisa 2 artikli 3 lõikega 3.

Lisa 7 joonised

I osa - Joonis 3

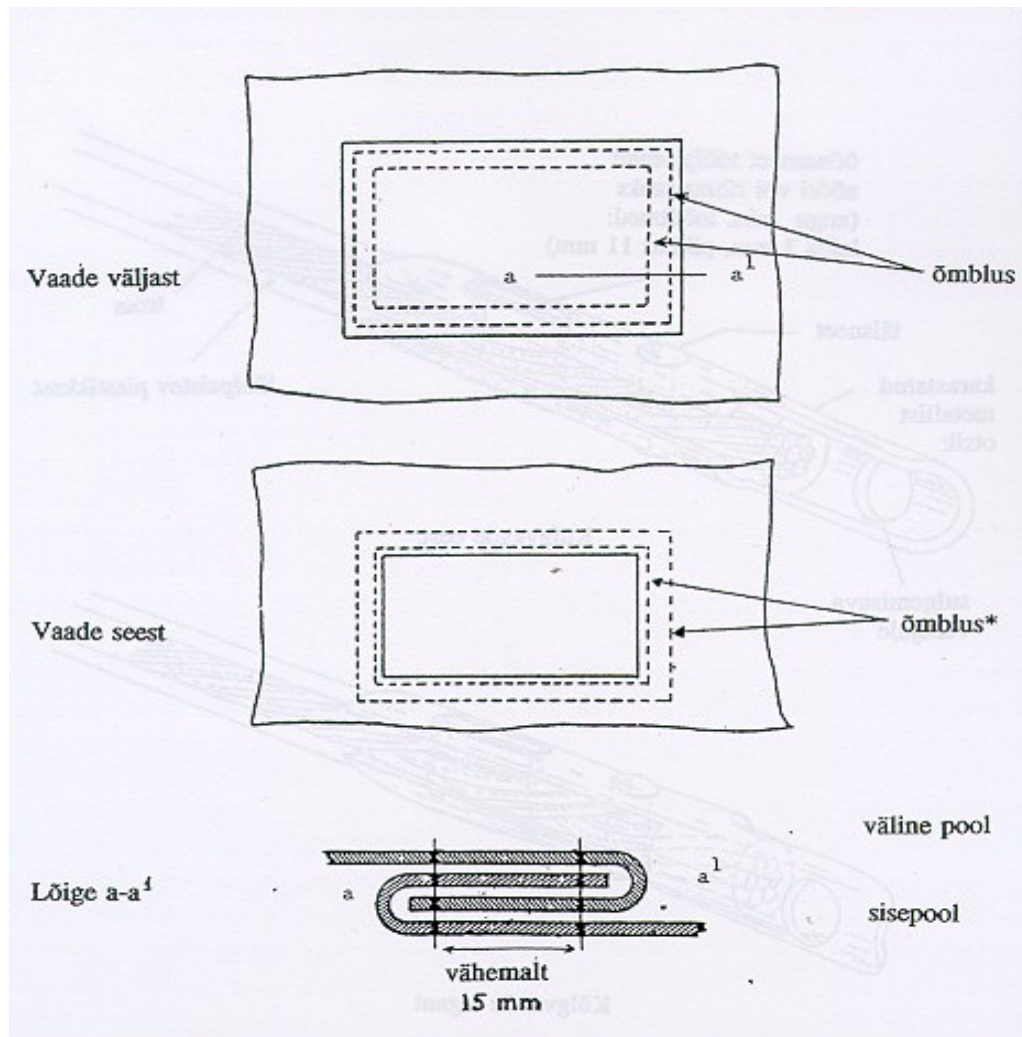
MITMEST TÜKIST KOOSNEVAD TENDID

Lisa 7 joonised

I osa - Joonis 4

TENDI PARANDAMINE

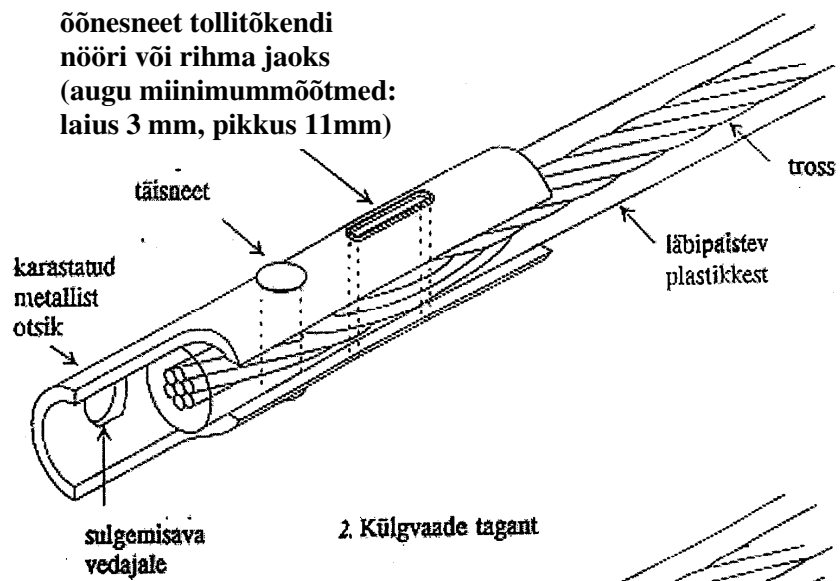
* Seestpoolt nähtava niidi värv peab selgelt erinevama väljastpoolt nähtava niidi värvist ja tendi värvist.

Lisa 7 joonised

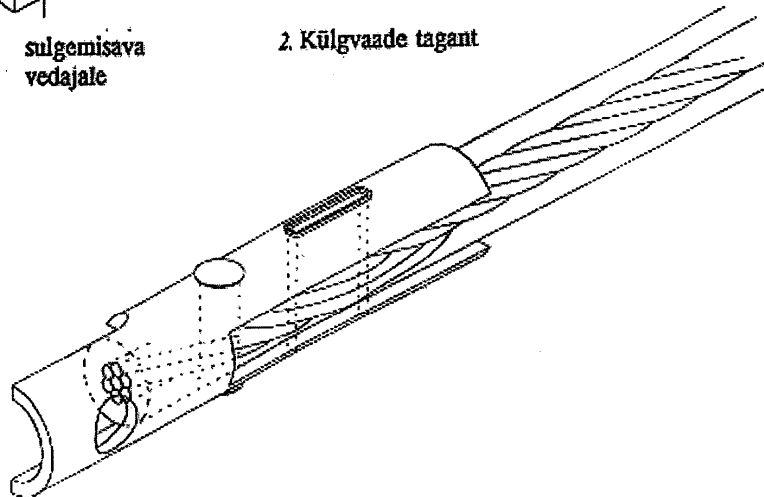
I osa - Joonis 5

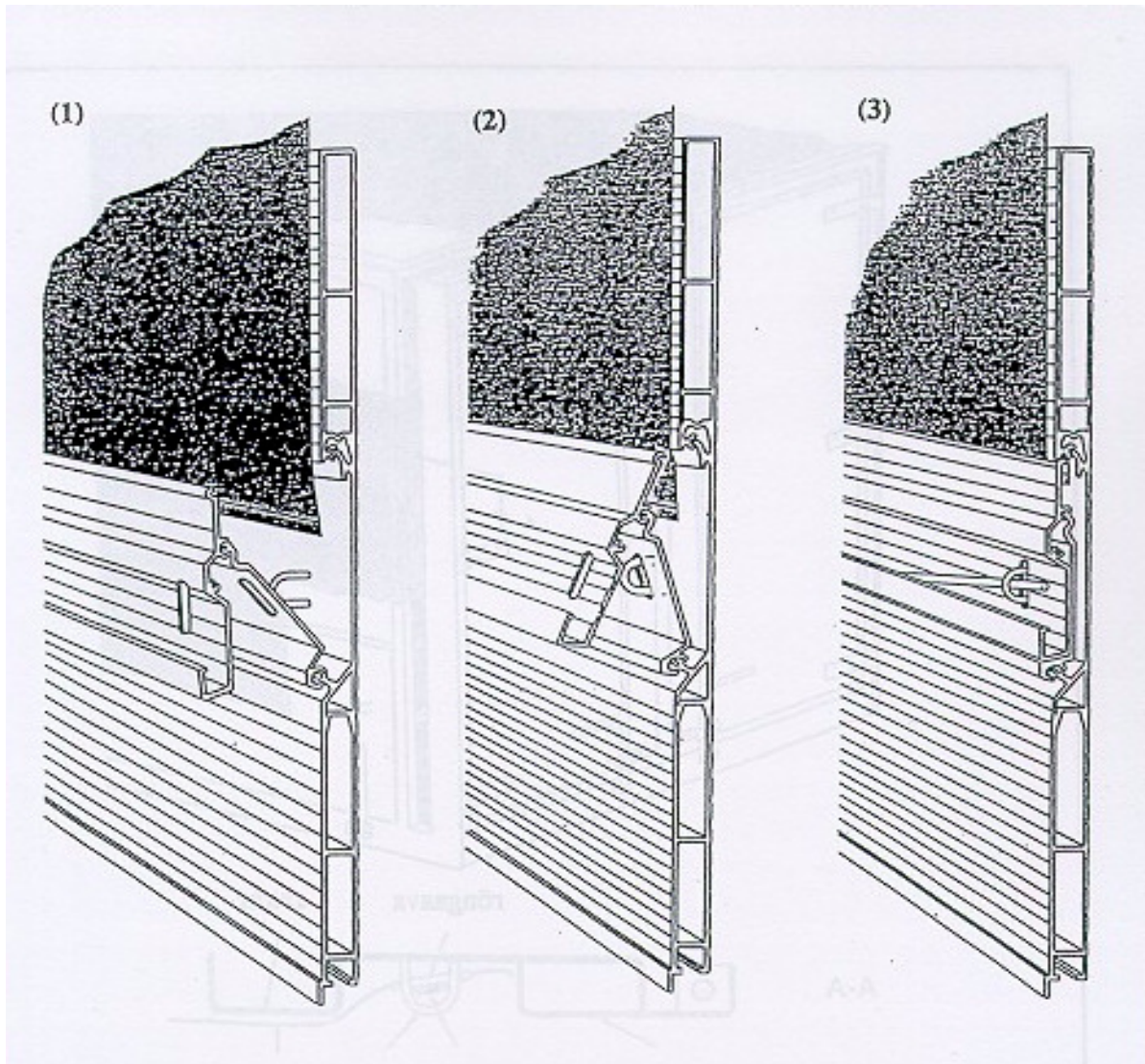
OTSIKU NÄIDIS

1. Külgvaade eest

2. Külgvaade tagant

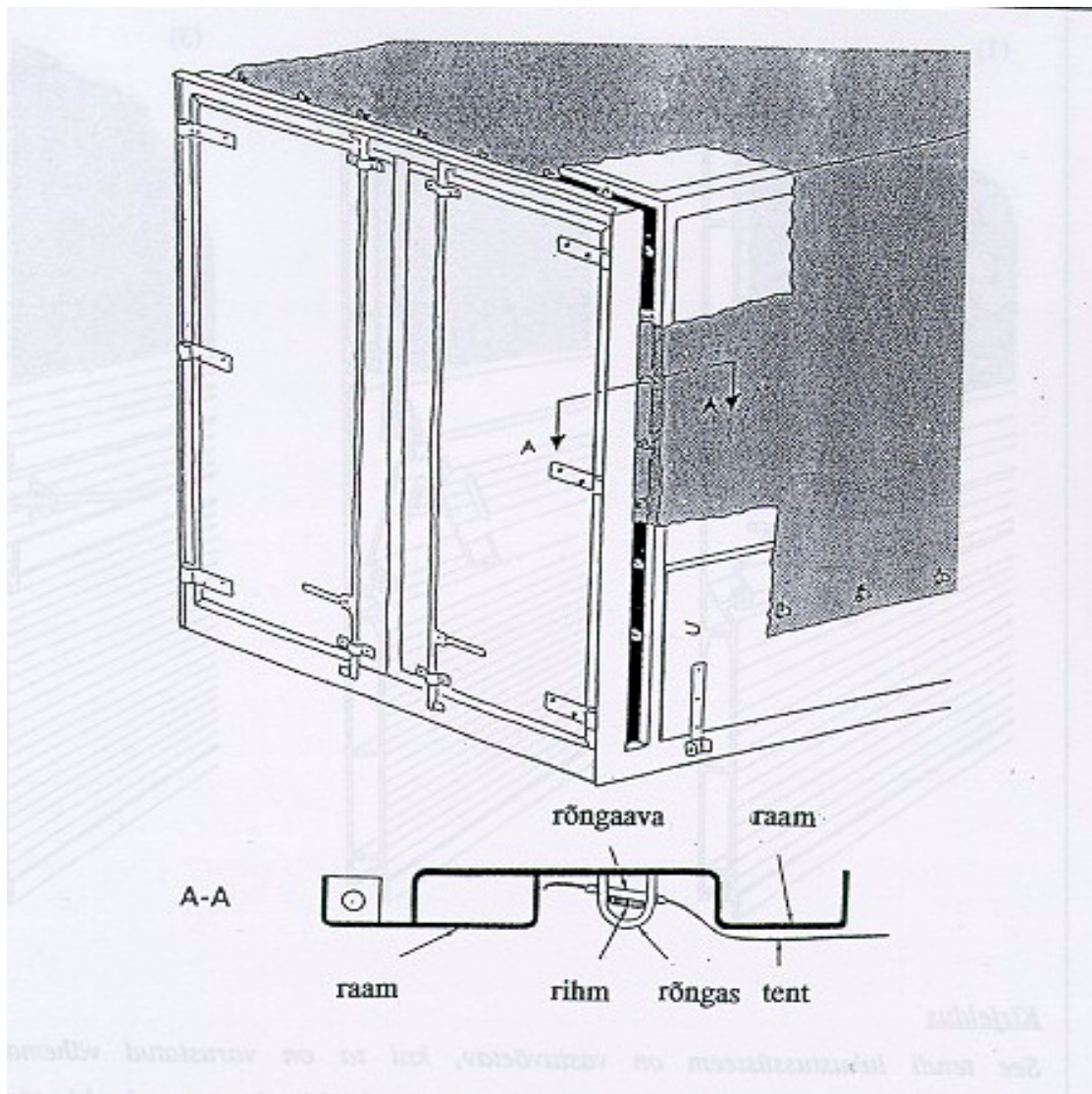
Lisa 7 joonised**I osa - Joonis 6****TENDI LUKUSTUSSÜSTEEMI NÄIDIS****Kirjeldus**

Käesolev tendi lukustussüsteem on lubatud tingimusel, et see on varustatud vähemalt ühe metallrõngaga igas luugi otsas. Avad, millest rõngad läbi pannakse, on ovaalsed ja sellise suurusega, et rõngas täpselt läbi mahuks. Kui süsteem on lukustatud, ei tohi metallrõnga nähtav osa välja ulatuda rohkem kui kinnitustrossi kaks maksimumpaksust.

Lisa 7 joonised

I osa - Joonis 7

NÄIDE SPETSIAALSELT KONSTRUEERITUD RAAMILE KINNITATATUD TENDIST

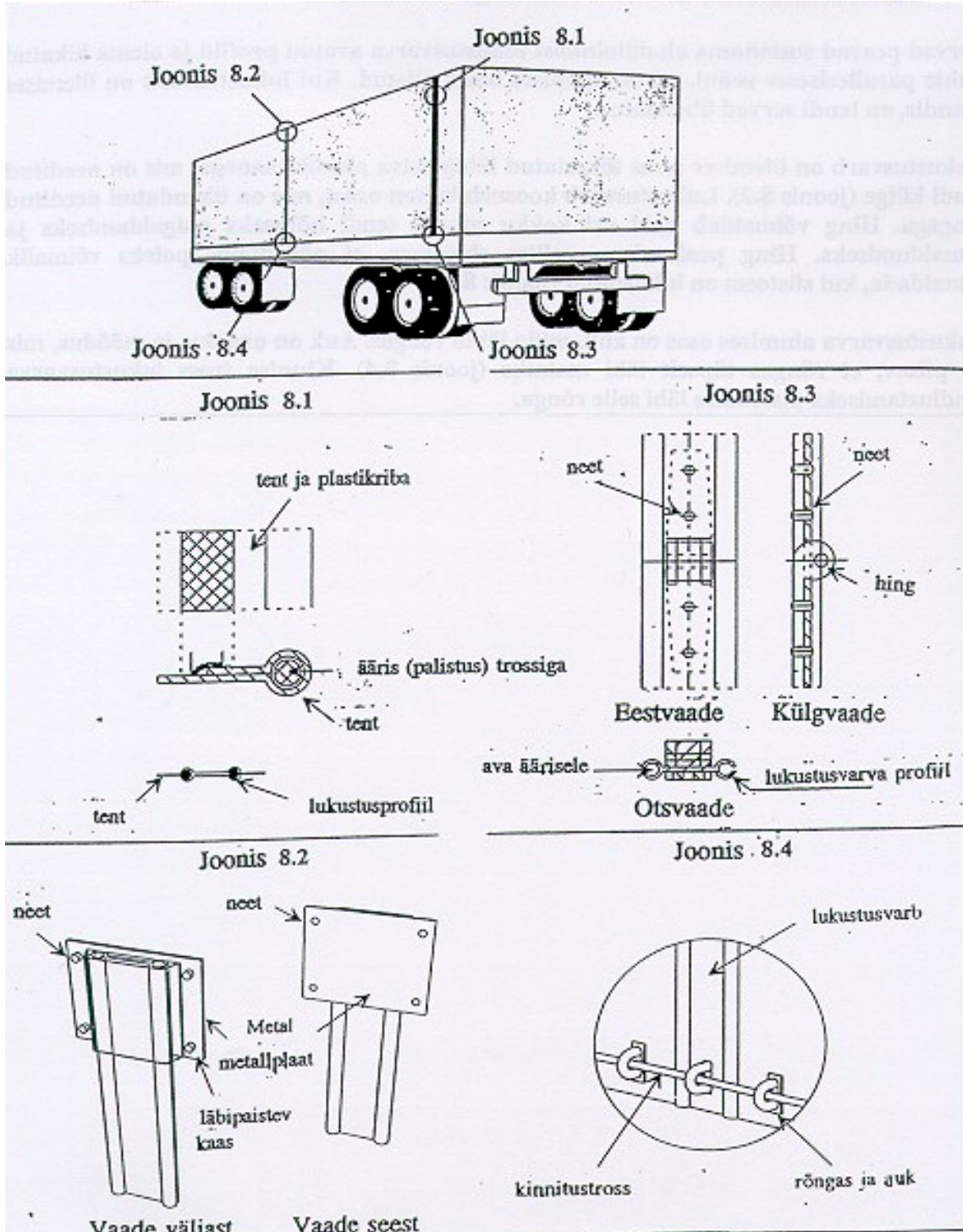
Kirjeldus

Selline tenti sõidukitele kinnitamine on lubatud tingimusel, et rõngad on paigutatud profiili ja need ei ulatu kaugemale kui profiili maksimumsügavus. Profiili laius on võimalikult väike.

Lisa 7 joonised

I osa - Joonis 8

**TENDI LUKUSTUSSÜSTEEM PEALE- JA MAHALAADIMISEKS
KASUTATAVATE AVADE PUHUL**
{Vt kirjeldust järgmisel leheküljel}

Kirjeldus

Selle lukustussüsteemi puhul on tendis olevate peale- ja mahalaadimiseks kasutatavate avade kaks serva ühendatud alumiiniumist lukustusvarvaga. Tendi avad on kogu pikkuses varustatud äärisega, mis suleb endasse trossi (vt joonis 8.1). Seetõttu ei ole võimalik tõmmata tenti lukustusvarva profiilist välja. Ääris peab olema väljapool ja keevitatud vastavalt konventsiooni lisa 2 artikli 3 lõikele 4.

Servad pannakse alumiiniumist lukustusvarva avatud profiili ja lükatakse kahte paralleelsesse renni, mis on alumises otsas suletud. Kui lukustusvarb on ülemises asendis, on tendi servad ühendatud.

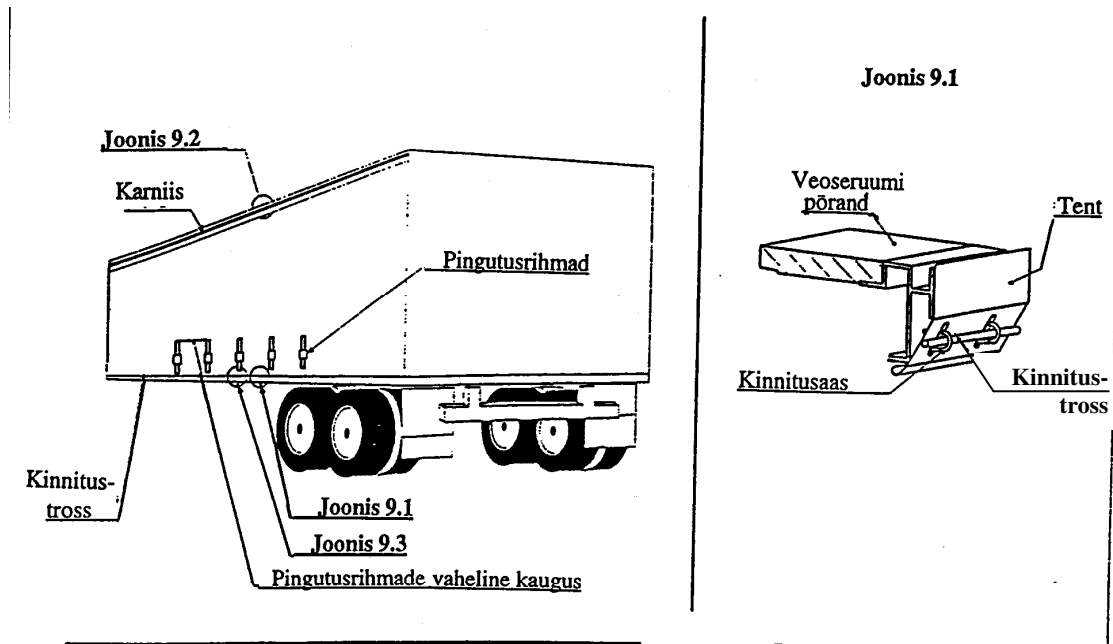
Lukustusvarb on ülemises otsas tõkestatud läbipaistva plastikkaanega, mis on needitud tendi külge (vt joonis 8.2). Lukustusvarb koosneb kahest osast, mis on ühendatud needitud hingega. Hing võimaldab neid osi kokku murda tendi hõlpsaks paigaldamiseks ja eemaldamiseks. Hing peab olema sellise ehitusega, et pöördtelge poleks võimalik eemaldada, kui süsteem on lukustatud (vt joonis 8.3).

Lukustusvarva alumises osas on ava, mida läbib rõngas. Ava on ovaalne ja suurusega, mis on piisav, et rõngas täpselt läbi mahuks (vt joonis 8.4). Lukustusvarva kinnitamiseks tõmmatakse kinnitustross läbi selle rõnga.

Lisa 7 joonised

I osa - Joonis 9

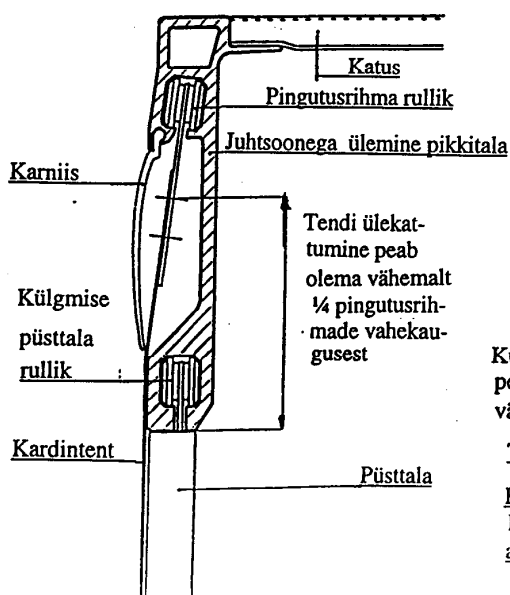
KARDINTENDIGA KONTEINERI KONSTRUKTSIOONI NÄIDIS

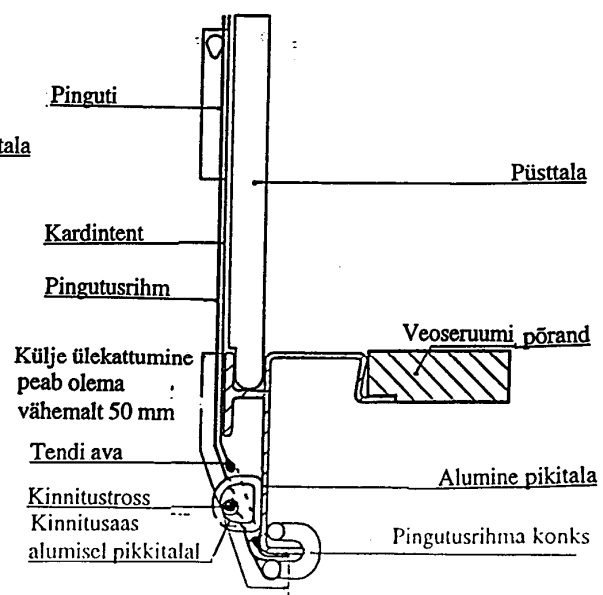
Joonis 9.2

Joonis 9.3

KÜLJE JUHTSIIN JA ÜLEKATTUV ÜLAOSA

KÜLJE ALAOSA ÜLEKATTUMINE

Lisa 7**Lisa 7****II osa****I. OSA TEHNILISTELE TINGIMUSTELE VASTAVATE KONTEINERITE
HEAKSKIITMISE KORD****Üldsätted**

1. **Konteinerite heakskiitmine tollitõkendiga kaubaveoks võib toimuda kas:**
  - a) **tootmisetapis konstruktsioonitüübi alusel (heakskiitmine tootmisetapis); või**
  - b) **pärast tootmisetappi üksikult või nii, et heakskiidu saab teatud arv sama liiki konteinereid (heakskiitmine tootmisjärgses etapis).**

Mõlema heakskiitmise korra ühised sätted

2. **Pädev asutus, kes vastutab heakskiidu andmise eest, väljastab taotlejale pärast heakskiitmist kehtiva TIR-tunnistuse vastavalt olukorrale kas piiramatut arvu heakskiidetud konteinerite või kindla arvu konteinerite suhtes.**
3. **Heakskiidu saaja kinnitab heakskiidutahvli konteinerile või konteineritele enne, kui neid hakatakse kasutama tollitõkendiga kaubaveoks.**
4. **Heakskiidutahvel kinnitatakse püsivalt kohta, kus see on selgelt nähtav muude ametlikel eesmärkidel antud tõendavate tahvlite kõrval.**

*Kommentaariid punkti 4 kohta**Heakskiidutahvli kinnitamine*

Heakskiidutahvli kinnitamine tugeva liimiga plastkonteineritele vastab konventsiooni nõuetele, tingimusel et heakskiidutahvlid kinnitatakse viisil, mis teeb võimatuks nende kerge eemaldamise, ja et konventsiooni lisa 7 II osa nõuded on täidetud.

{TRANS/GE.30/10, lõiked 35 ja 36}

Koondandmete plaat

Püsivalt ja selgelt nähtavale kohale heakskiidetud konteineri külge kinnitatud alusplaat, millele saab rühmitada nõutavad heakskiidutahvlid ja mis on paigaldatud viisil, mis teeb võimatuks nende kerge eemaldamise, on lubatud, kui on täidetud konventsiooni lisa 7 II osa nõuded.

*Heakskiidutahvlitele järgnevate ja täiendavate tahvlite kasutamine konteineritel on lubatud, kui veoettevõtjatel on kerge heakskiidutahvleid kindlaks teha, kuid nimetatud tahvlid ei asenda mingil juhul kirjeldatud heakskiidutahvleid.
{TRANS/WP.30/133, lõiked 18–24; TRANS/WP.30/, lõiked 15–19;
TRANS/WP.30/27, lisa 3}*

5. Käesoleva osa liites 1 esitatud näidisele 1 vastavaks heakskiidutahvliks on metallplaat mõõtudega vähemalt 20 x 10 cm. Tahvli sisse pressitakse või selle peale kantakse reljeefkirjas või muul püsival ja loetaval viisil vähemalt inglise või prantsuse keeles järgmised andmed:

- (a) sõnad “Heaks kiidetud tollitõkendiga veoks”;
- (b) riigi, kus heakskiit anti, tunnus kas nime või rahvusvahelises liikluses mootorsõidukite registreerimisriigile viitava eraldusmärgina ning TIR-tunnistuse number (numbrid, tähed jm) ja aasta (näiteks “NL/26/73”, mis tähendab “Madalmaad, TIR-tunnistus nr 26, väljastatud 1973”);
- (c) tootja poolt konteinerile antud seerianumber (tootjanumber);
- (d) kui konteiner on heaks kiidetud konstruktsioonitüübi alusel, siis konteineri tüübi identifitseerimisnumbrid või -tähed.

Selgitav märkus punkti 5 alapunkti (d) kohta

Kui kaks tollitõkendiga veoks heakskiidetud tentkonteinerit ühendatakse omavahel nii, et need moodustavad ühe konteineri, mis on kaetud ühe tendiga ja mis vastab tollitõkendiga veoks vajalikele nõuetele, ei nõuta selle kombinatsiooni puhul eraldi TIR-tunnistust ega heakskiidutahvlit.

6. Kui konteiner ei vasta enam heakskiidu saamiseks ettenähtud tehnilistele tingimustele, tuleb enne tollitõkendiga kaubavedu taastada selle seisukord heakskiidu saamisel, et konteiner vastaks jälle nimetatud tehnilistele tingimustele.

7. Kui konteineri olulised omadused on muutunud, siis heakskiit selle konteineri suhtes enam ei kehti ning enne kui konteinerit saab kasutada tollitõkendiga kaubaveol, peab pädev asutus selle uuesti heaks kiitma.

Konstruksioonitüübi alusel tootmisetapis toimuva heakskiitmisega seotud erisätted

8. Kui konteinerid toodetakse sama konstruktsioonitüübi järgi seeriana, võib tootja taotleda valmistajariigi pädevalt asutuselt heakskiidu andmist konstruktsioonitüübi alusel.

Kommentaar punkti 8 kohta

*Kuna lisa 7 II osa punkt 8 ei võimalda edasist tõlgendamist, võib konteinerite heakskiitmisega muudes kui valmistajariikides seotud probleemid lahendada praktiliselt lisa 7 II osa punktide 15–17 kohaldamisega, mis käsitlevad konteinerite heakskiitmist tootmisele järgnevas etapis.
{TRANS/GE.30/43, lõige 27}*

9. Tootja märgib oma taotluses ära kõnealuse konteineri tüübile tema poolt antud identifitseerimisnumbrid või -tähed.

10. Taotlusega koos peavad olema kõnealuse konteineritüübi joonised ja üksikasjalik konstruktsiooni spetsifikaat.

11. Tootja võtab kirjalikult kohustuse:

- (a) esitada pädevale asutusele need asjaomast tüüpi konteinerid, mida see asutus tahab üle vaadata;**
- (b) lubada pädeval asutusel teha muid konteineriga seotud ülevaatusi millal tahes asjaomase tüübi seeriatootmise jooksul;**
- (c) teatada pädevale asutusele kõikidest joonistesse või spetsifikaatidesse tehtud muudatustest, olenemata nende ulatusest, enne muudatuste teostamist;**
- (d) märkida konteinerile nähtavasse kohta konstruktsioonitüübi identifitseerimisnumbrid või -tähed ning samuti konteineri järjekorranumbri kõneluses seerias (tootjanumber);**
- (e) pidada arvestust heakskiidetud konstruktsioonitüübile vastavalt toodetud konteinerite kohta.**

12. Pädev asutus teatab vajaduse korral, milliseid muudatusi tuleb teha konstruktsioonitüübis, et konteineri saaks heaks kiita.

13. Konstruksioonitüüpi ei saa heaks kiita enne, kui pädev asutus on ühe või enama sama tüüpi konteineri ülevaatamisega kindlaks teinud, et seda tüüpi konteinerid vastavad I osas ettenähtud tehnilistele tingimustele.

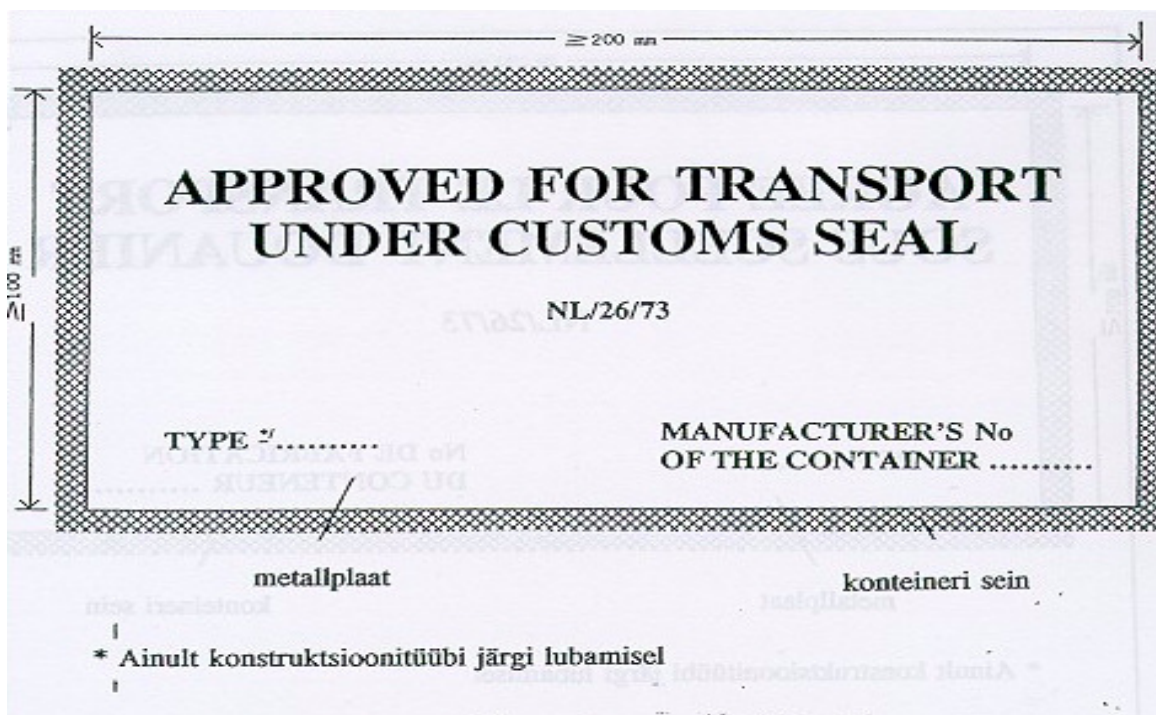
14. Kui konteineri tüüp kiidetakse heaks, väljastatakse taotlejale üksainus käesoleva osa liites 2 esitatud II näidisele vastav TIR-tunnistus, mis kehtib kõikide konteinerite suhtes, mis on toodetud vastavalt heakskiidetud tüübi spetsifikaadile. Selline tunnistus lubab tootjal kinnitada tüübiseeriasse kuuluvale konteinerile käesoleva osa lõigus 5 kirjeldatud heakskiidutahvli.

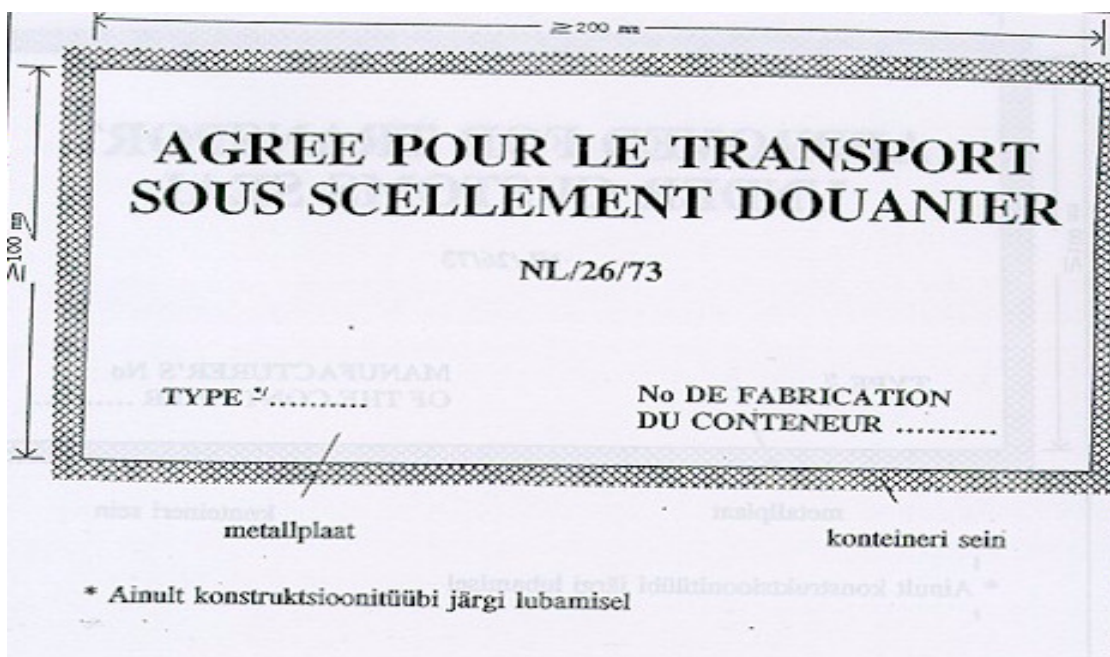
Tootmisjärgses etapis toimuva heakskiitmisega seotud erisätted

15. Kui heakskiitu ei ole taotletud tootmisetapis, võib omanik, ettevõtja või nende esindaja taotleda heakskiitu pädevalt asutuselt, kellele ta saab esitada konteineri või konteinerid, millele taotletakse heakskiitu.

16. Käesoleva osa punkti 15 kohaselt esitatud heakskiidutaotluses peab olema igale konteinerile tootja poolt antav seerianumber (tootjanumber).

17. Kui pädev asutus on kindlaks teinud, et konteiner või konteinerid vastavad I osas ettenähtud tehnilistele tingimustele, kontrollides nii mitut konteinerit, kui ta vajalikuks peab, väljastab see asutus käesoleva osa liites 3 esitatud III näidisele vastava TIR-tunnistuse, mis kehtib üksnes heakskiidetud konteinerite suhtes. Selline tunnistus, millel on kõnealuse tootja poolt konteinerile antud seerianumber või -numbrid, annab taotlejale õiguse kinnitada igale heakskiidetud konteinerile käesoleva osa punktis 5 ettenähtud heakskiidutahvli.

Lisa 7 joonised**II osa liide 1****I näidis
Heakskiidutahvel
(inglisekeelne)**

Lisa 7 joonised**II osa liide 1****I näidis
Heakskiidutahvel
(prantsusekeelne)**

Lisa 7 joonised**II osa liide 2****II näidis****TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo
tollikonventsioon (1975)****Konstruksioonitüübi TIR-tunnistus**

1. Tunnistuse number * .....
  2. Käesolega kinnitatakse, et allpool kirjeldatud konstruksioonitüüp on heaks kiidetud ja selle tüübi alusel toodetud konteinerid võib lubada tollitõkendiga kaubaveole.
  3. Konteineri liik .....
  4. Konstruksioonitüübi identifitseerimisnumber või -tähed .....
  5. Tööjooniste identifitseerimisnumber .....
  6. Konstruksiooni spetsifikaadi identifitseerimisnumber .....
  7. Konteineri omakaal .....
  8. Välismõõtmed (cm) .....
  9. Konstruksiooni olulised tunnusjooned (materjalid, konstruksiooni liik jne)
.....
  10. Käesolev tunnistus kehtib kõikide eespool osutatud jooniste ja spetsifikaatide kohaselt toodetud konteinerite kohta.
  11. Välja antud .....,
(tootja nimi ja aadress)
- kellel on lubatud kinnitada kõikidele heakskiidetud konstruksioonitüübi alusel toodetud konteineritele heakskiidutahvel
- .....20.....
(koht) (kuupäev)
- .....
(väljaandnud asutuse või organisatsiooni allkiri ja tempel)

* Märkida heakskiidutahvli tähed ja numbrid (vt 1975. aasta TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni lisa 7 II osa lõike 5 punkti (b)).

{Pöördel oluline märkus}

OLULINE MÄRKUS

(1975. aasta TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni lisa 7 II osa lõiked 6 ja 7)

6. Kui konteiner ei vasta enam heakskiidu saamiseks ettenähtud tehnilistele tingimustele, tuleb enne tollitõkendiga toimuvat kaupade vedu taastada selle seisukord heakskiidu saamisel, et konteiner vastaks jälle nimetatud tehnilistele tingimustele.

7. Kui konteineri olulised omadused on muutunud, ei kehti konteineri suhtes heakskiit ning enne, kui konteinerit saab kasutada tollitõkendiga toimival kaupade veol, peab pädev asutus selle uuesti heaks kiitma.

Lisa 7 joonised**II osa liide 3****III näidis****TIR-märkmiku alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo
tollikonventsioon (1975)****Tootmisele järgnevas etapis antud TIR-tunnistus**

1. Tunnistuse number *
2. Käesolega kinnitatakse, et allpool kirjeldatud konteiner (id) on heaks kiidetud tollitõkendiga kaubaveoks.
3. Konteineri(te) liik
4. Tootja poolt konteineri(te)le antud seerianumber/ -numbrid
.....
5. Konteineri omakaal
6. Välismõõtmed (cm)
7. Konstruktsiooni olulised tunnusjooned (materjalid, konstruktsiooni liik jne)
.....
8. Välja antud (kellele).....
(taotleja nimi ja aadress)
kellel on lubatud kinnitada eespool nimetatud konteineri(te)le heakskiidutahvel.
..... (koht) ..... (kuupäev) 20.....
.....
(väljaandnud asutuse või organisatsiooni allkiri ja tempel)

-----
* Märkida heakskiidutahvli tähed ja numbrid (vt 1975. aasta TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni lisa 7 II osa lõike 5 punkti (b).

{Pöördel oluline märkus }

Oluline märkus

(1975. aasta TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni lisa 7 II osa punktid 6 ja 7)

6. Kui konteiner ei vasta enam heakskiidu saamiseks ettenähtud tehnilistele tingimustele, tuleb enne tollitõkendiga toimuvat kaupade vedu taastada selle seisukord heakskiidu saamisel, et konteiner vastaks jälle nimetatud tehnilistele tingimustele.

7. Kui konteineri olulised omadused on muutunud, ei kehti konteineri suhtes heakskiit ning enne kui konteinerit saab kasutada tollitõkendiga toimival kaupade veol, peab pädev asutus selle uuesti heaks kiitma.

Lisa 7**Lisa 7****III osa****Selgitavad märkused**

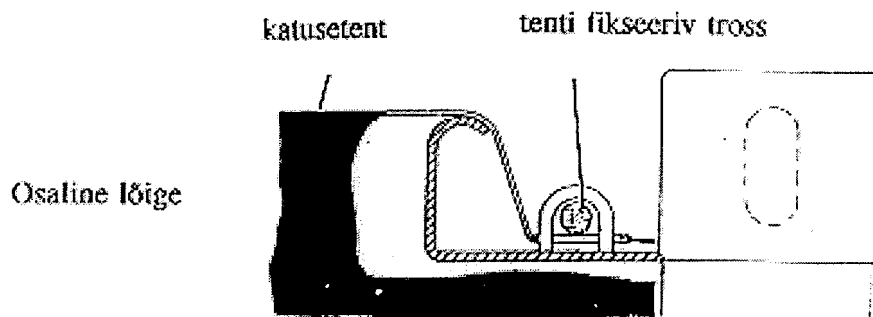
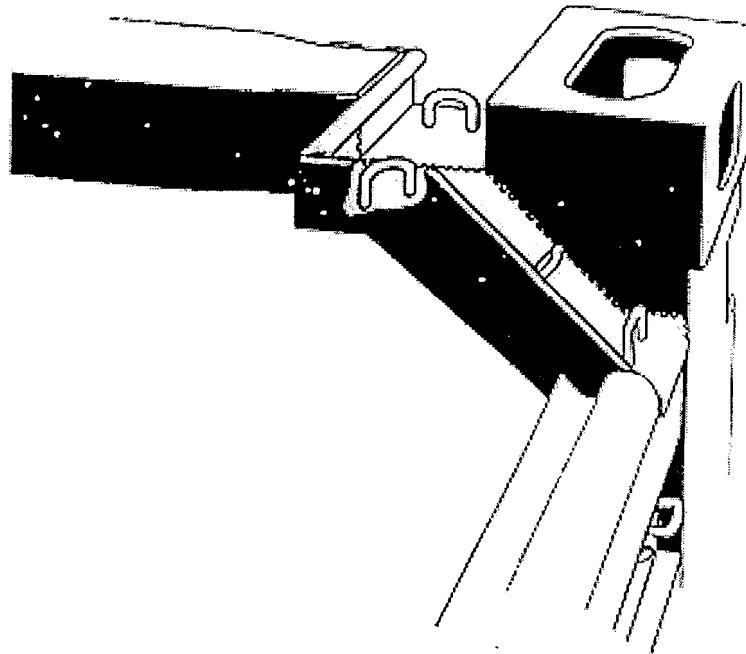
Käesoleva konventsiooni lisa 6 selgitavaid märkusi lisa 2 kohta kohaldatakse mutatis mutandis käesoleva konventsiooni alusel tollitõkendiga kaubaveoks heakskiidetud konteinerite suhtes.

Märkus:

{III osas esitatud selgitavad märkused on paigutatud sätete juurde, millega need on seotud. Selgitavate märkustega seotud joonised on esitatud III osas.}

Lisa 7**Lisa 7 joonised****SEADIS TENDI KINNITAMISEKS KONTEINERI
NURGAVALANDITE KÜLGE**

Allpool olev seadis vastab lisa 7 I osa artikli 4 punkti 6 alapunkti a nõuetele.

Paigaldamine nurgaposti juures

Lisa 8**HALDUSKOMITEE JA TIR-JUHATUSE KOOSSEIS, ÜLESANDED
JA TÖÖKORRALDUS****HALDUSKOMITEE KOOSSEIS, ÜLESANDED JA TÖÖKORRALDUS****Artikkel 1**

- i) Halduskomitee liikmed on konventsiooniosalised.
- ii) Komitee võib otsustada, et nende käesoleva konventsiooni artikli 52 lõikes 1 osutatud riikide pädevad asutused, kes ei ole konventsiooni osalised ega ka rahvusvaheliste organisatsioonide esindajad, võivad neile huvi pakkuvate küsimuste puhul osaleda komitee istungitel vaatlajatena.

Artikkel 1. bis*

1. Komitee vaatab kõik konventsiooni muudatusettepanekud läbi vastavalt artikli 59 lõigetele 1 ja 2.
2. Komitee jälgib konventsiooni kohaldamist ning kontrollib kõiki konventsiooniosaliste, ühingute ja rahvusvaheliste organisatsioonide poolt konventsiooni alusel võetud meetmeid ja nende meetmete vastavust konventsioonile.
3. Komitee kontrollib ja toetab TIR-juhatuse kaudu konventsiooni kohaldamist riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil.

Artikkel 2

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretär tagab komiteele sekretariaaditeenused.

---

* {ECE/TRANS/17/parandus 19, jõustus 17. veebruaril 1999}

Artikkel 3

Komitee valib iga aasta esimesel istungil esimehe ja aseesimehe.

Artikkel 4

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretär kutsub komitee kokku igal aastal Euroopa Majanduskomisjoni egiidi all ja samuti vähemalt viie konventsiooniosalise riigi pädevate asutuste taotluse korral.

Artikkel 5

Ettepanekud pannakse hääletusele. Igal konventsiooniosalisel ja istungil osaleval riigil on üks hääl. Muud ettepanekud kui käesoleva konventsiooni muudatuseettepanekud võtab komitee vastu kohalolnute ja hääletanute häälteenamusega. Käesoleva konventsiooni muudatused ja käesoleva konventsiooni artiklites 59 ja 60 osutatud otsused võetakse vastu kohalolnute ja hääletanute kahe kolmandiku häälteenamusega.

Artikkel 6

Otsuste vastuvõtmiseks vajaliku kvoorumi moodustab vähemalt üks kolmandik konventsiooniosalistest riikidest.

Artikkel 7

Enne istungi lõpetamist võtab komitee vastu istungi aruande.

Artikkel 8

Vastavate sätete puudumise korral käesolevas lisas kohaldatakse Euroopa Majanduskomisjoni töökorda, kui komitee ei otsusta teisiti.

TIR-JUHATUSE KOOSSEIS, ÜLESANDED JA TÖÖKORRALDUS

Artikkel 9*

1. Halduskomitee poolt vastavalt artiklile 85ter loodud TIR-juhatuse koosneb üheksast liikmest, kes esindavad konventsiooni osalisi. TIR-sekretär osaleb juhatuse koosolekul.
2. TIR-juhatuse liikmed valitakse halduskomitee poolt kohalolnute ja hääletanute häälteenamusega. TIR-juhatuse liikme ametiaeg kestab kaks aastat. TIR-juhatuse liikmeid võib tagasi valida. Halduskomitee määrab TIR-juhatuse pädevuse.

Artikkel 10*

TIR-juhatuse:

- a) teostab järelevalvet konventsiooni kohaldamise, sealhulgas garantiissüsteemi toimimise üle, ning täidab halduskomitee poolt talle usaldatud ülesandeid;
- b) teostab järelevalvet TIR-märkmike tsentraliseeritud trükkimise ja ühingutele väljastamise üle, mida võib teostada artiklis 6 osutatud rahvusvaheline organisatsioon kokkuleppe alusel;

Selgitav märkus artikli 10 punkti (b) kohta:

8.10 (b) Artikli 6 lõike 2.bis selgitavas märkuses nimetatud leping kehtib ühtlasi rahvusvahelise organisatsiooni käesoleva artikli punktis (b) sätestatud kohustuste suhtes, juhul kui TIR-märkmike tsentraliseeritud trükkimine ja jaotamine toimub eespool nimetatud organisatsiooni poolt.
{TRANS/WP.30/AC.2/79, lisa 2; jõustumise aeg 12.august 2006}

- c) koordineerib ja edendab andmete ja muu teabe vahetamist konventsiooniosaliste pädevate asutuste vahel;
- d) koordineerib ja edendab teabe vahetamist konventsiooniosaliste pädevate asutuste, ühingute ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahel;
- e) aitab kaasa vaidluste lahendamisele konventsiooniosaliste, ühingute, kindlustusfirmade ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahel, ilma et see piiraks vaidluste lahendamist käsitleva artikli 75 kohaldamist;

---

* {ECE/TRANS/17/parandus 19, jõustus 17. veebruaril 1999}

Artikkel 10 (järg)*

- f) toetab tolliametnike ja teiste TIR-protseduuriga seotud huvitatud poolte koolitamist;
- g) peab keskregistrit teabe kohta, mida annavad artiklis 6 nimetatud rahvusvahelised organisatsioonid garantiühingute poolt TIR-märkmike väljastamiseks ettenähtud kõikide eskirjade ja korra kohta, ning levitab seda teavet konventsiooniosalistele niivõrd, kuivõrd see käsitleb lisas 9 kehtestatud minimaalseid tingimusi ja nõudeid;
- h) jälgib TIR-märkmike hinda.

Artikkel 11*

1. TIR-sekretär kutsub juhatuse istungi kokku halduskomitee või vähemalt kolme juhatuseliikme taotluse korral.
2. Juhatus püüab otsuseid vastu võtta konsensuse alusel. Kui konsensuseni ei jõuta, pannakse otsused hääletusele ja võetakse need vastu kohalolnute ja hääletanute häälteenamusega. Otsuste vastuvõtmiseks vajalik kvoorum on viis liiget. TIR-sekretär ei hääleta.
3. Juhatus valib esimehe ja võtab vastu täiendava töökorra.
4. Juhatus annab oma tegevusest aru, sealhulgas esitab auditeeritud aruande, halduskomiteele vähemalt üks kord aastas või halduskomitee taotluse korral. Juhatus esindab halduskomitees juhatuse esimees.
5. Juhatus vaatab läbi kogu informatsiooni ja kõik järelepärimised, mille on talle esitanud halduskomitee, konventsiooniosalised, TIR-sekretär, riiklikud ühingud ja konventsiooni artiklis 6 osutatud rahvusvahelised organisatsioonid. Rahvusvahelistel organisatsioonidel on õigus osaleda TIR-juhatuse koosolekul vaatlajatena, kui juhatuse esimees ei otsusta teisiti. Vajaduse korral võivad juhatuse esimehe kutsel osaleda juhatuse koosolekul ka kõik muud organisatsioonid.

---

* {ECE/TRANS/17/parandus 19, jõustus 17. veebruaril 1999}

Artikkel 12*

TIR-sekretär on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjoni sekretariaadi liige ja viib täide TIR-juhatuse otsused juhatuse pädevuse piires. TIR-sekretäri abistab TIR-sekretariaat, mille suuruse määrab kindlaks halduskomitee.

Artikkel 13*

1. TIR-juhatuse ja TIR-sekretariaadi tegevust rahastatakse kuni muude rahastamisallikate leidmiseni artiklis 6 osutatud rahvusvahelise organisatsiooni poolt väljastatud TIR märkmike eest makstavatest summadest. Summad kinnitab TIR-halduskomitee.

{ECE/TRANS/WP.30/AC.2/93, parandus 20, jõustumise aeg 01.01.2009}

Selgitavad märkused artikli 13 lõike 1 kohta*

8.13.1-1 Rahastamiskord

Konventsiooniosalised näevad ette, et pärast kaheaastase esialgse ajavahemiku lõppu rahastatakse TIR-juhatuse ja TIR-sekretariaadi tegevust Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni regulaarse eelarve kaudu. See ei välista esialgse rahastamiskorra pikendamist Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni või muu allika rahastamise ebapiisavuse korral.

8.13.1-2 TIR-juhatuse tegevus

TIR-juhatuse liikmete tööd rahastavad nende liikmete valitsused.

8.13.1-3 Summad

Lõikes 1 osutatud summad põhinevad a) halduskomitee kinnitatud TIR-juhatuse ja TIR-sekretariaadi eelarvel ja kulude plaanil ning b) rahvusvahelise organisatsioonil poolt väljastatavate TIR-märkmike koguse prognoosil.

{ECE/TRANS/WP.30/AC.2/93, parandus 20, jõustumise aeg 01.01.2009}

2. TIR-juhatuse ja TIR-sekretariaadi tegevuse rahastamise korra kinnitab halduskomitee.

{ECE/TRANS/WP.30/AC.2/93, parandus 20, jõustumise aeg 01.01.2009}

---

* {ECE/TRANS/17/parandus 19, jõustus 17. veebruaril 1999}

Selgitavad märkused artikli 13 lõike 2 kohta

- 8.13.2-1 Pärast konsulteerimist artiklis 6 nimetatud rahvusvahelise organisatsioonidega avaldatatakse lõikes 2 osutatud rahastamise kord lepingus, mis sõlmitakse konventsiooniosaliste volitusel ja nimel tegutseva UNECE ja artiklis 6 nimetatud rahvusvahelise organisatsiooni vahel. Lepingu kinnitab halduskomitee.
{ECE/TRANS/WP.30/AC.2/93,parandus 20, jõustumise aeg 01.01.2009}

Lisa 9***TIR- SÜSTEEMIGA ÜHINEMINE****I osa****ÜHINGUTELE TIR-MÄRKMIKU VÄLJASTAMISE JA KÄENDAJANA
TEGUTSEMISE LOA ANDMINE****Tingimused ja -nõuded**

1. Selleks, et konventsiooniosalised lubaksid ühingul väljastada TIR-märkmikke ja tegutseda käendajana vastavalt konventsiooni artiklile 6, peab ühing täitma järgmised tingimused ja -nõuded:

(a) ta peab tõendama, et on tegutsenud vähemalt ühe aasta selle konventsiooniosalise territooriumil asuva ühinguna, kus luba välja antakse;

Selgitav märkus lõike 1 punkti (a) kohta

9.I.1 (a) Selgitav märkus on jäetud välja.
{ECE/RANS/WP.30/AC.2/105 ja Corr 2, lõige 32 }

(b) ta peab tõendama oma rahalise olukorra kindlust ja organisatsioonilist suutlikkust, mis võimaldavad ühingul täita talle konventsiooniga pandud kohustusi;

(c) raskete või korduvate tolli- või maksuseadustiku rikkumiste puudumine;

(d) kirjaliku lepingu või mis tahes muu juriidilise dokumendi koostamine ühingu ja selle konventsiooniosalise pädevate asutuste vahel, mille territooriumil ühing asub, sh ühingu nõusolek oma kohustustega vastavalt lõikes 3 sätestatule.

2. Lõike 1 punktis d nimetatud kirjaliku või mis tahes muu juriidilise dokumendi kinnitatud koopia, vajadusel koos kinnitatud täpse tõlkega inglise, prantsuse või vene keeles, esitatakse TIR-juhatusele. Kõikidest muudatustest teatatakse viivitamata TIR-juhatusele.

3. Ühingu kohustused on järgmised:

(i) täita konventsiooni artiklis 8 sätestatud kohustusi;

---

* {ECE/TRANS/17/parandus 19, jõustus 17. veebruaril 1999}; {ECE/RANS/WP.30/AC.2/105 ja Corr 2, lõige 32, jõustus 01.01.2012}

- (ii) nõustuda konventsiooniosalise poolt ühe TIR-märkmiku kohta määratud maksimumssummaga, mida võib ühingutelt artikli 8 lõike 3 alusel nõuda;
- (iii) kontrollida pidevalt ja eelkõige enne isikute TIR-süsteemiga ühinemise taotlemist, et need isikud täidavad käesoleva lisa II osas sätestatud miinimumtingimusi ja -nõudeid;
- (iv) tagada kõik kohustused riigis, mille territooriumil on ühingu ametlik asukoht, seoses ühingu enda väljastatud TIR-märkmike alusel toimuvate vedudega või seoses vedudega nende TIR-märkmike alusel, mille on väljastanud temaga samasse rahvusvahelisse organisatsiooni kuuluvad välisriigi ühingud;
- (v) kanda vastutust kindlustusfirma, kindlustajate grupi või rahandusasutuste ees nende konventsiooniosaliste pädevaid asutusi rahuldaval viisil, kelle territooriumil on ühingu ametlik asukoht. Kindlustus- või rahalise garantii leping(ud) katab (katavad) täielikult ühingu vastutuse seoses ühingu enda väljastatud TIR-märkmike alusel toimuvate vedudega või seoses vedudega nende TIR-märkmike alusel, mille on väljastanud temaga samasse rahvusvahelisse organisatsiooni kuuluvad välisriigi ühingud.

Kindlustus- või rahalise garantii lepingu(te) tühistamisest teatamise tähtaeg ei või olla lühem kui lõike 1 punktis d osutatud kirjaliku lepingu või mis tahes juriidilise dokumendi tühistamisest teatamise tähtaeg. Kindlustus- või rahalise garantii lepingu(te) ning nende dokumentide kõikide hilisemate muudatuste kinnitatud koopiad, vajadusel koos kinnitatud tõlkega inglise, prantsuse või vene keelde, esitatakse TIR-juhatusele;

- (vi) teatada TIR-juhatusele iga aasta 1.märtsiks kõigi TIR-märkmiku liikide hinnad, mida ta väljastab;
- (vii) võimaldada pädevatel asutustel kontrollida kõiki TIR-süsteemi juhtimise kohta peetavaid toimikuid ja raamatupidamisarvetusi;
- (viii) nõustuda võimaluse korral alati kohtuvälise menetlusega TIR-märkmike lubamatu või petturliku kasutamiseiga seotud vaidluste lahendamiseks;
- (ix) järgida rangelt selle konventsiooniosalise pädevate asutuste otsuseid, kelle territooriumil on tema ametlik asukoht, küsimustes, mis puudutavad loa tühistamist vastavalt konventsiooni artiklile 6 ja käesoleva lisa II osale või isikute tegevuse keelamist vastavalt konventsiooni artiklile 38;
- (x) rangelt kohaldada kõiki halduskomitee ja TIR-juhatuse poolt vastuvõetud otsuseid, kui need otsused on heaks kiitnud

konventsiooniosalise pädev asutus territooriumil, kus on ühingu ametlik asukoht.

4. Kui garantiühingul palutakse kooskõlas artiklis 11 sätestatud menetlusega maksta artikli 8 lõigetes 1 ja 2 viidatud summad, peab ühing vastavalt artikli 6 lõike 2a selgitavas märkuses 0.6.2a-1 osutatud kirjalikule lepingule teavitama rahvusvahelist organisatsiooni nõude kättesaamisest.

5. Konventsiooniosalised, kelle territooriumil on ühingu ametlik asukoht, võtab tagasi TIR-märkmike väljastamise ja käendajana tegutsemise loa käesolevate tingimuste ja – nõuete täitmatajätmise korral. Kui konventsiooniosaline otsustab loa tagasi võtta, hakkab otsus kehtima kõige varem kolm (3) kuud peale tagasivõtmise kuupäeva.

6. Ühingu eespool nimetatud tingimustel antud luba ei piira selle ühingu konventsioonijärgset vastutust ja kohustusi.

7. Eespool sätestatud tingimused ja nõuded ei piira lisatingimusi ja nõudeid, mida konventsiooniosalised võivad soovi korral kehtestada.

II osa**TIR-MÄRKMIKU KASUTAMISE LUBA FÜÜSILISTELE JA
JURIIDILISTELE ISIKUTELE****Miinumtingimused ja -nõuded**

- 1. Isikud, kes soovivad ühineda TIR-süsteemiga, peavad täitma järgmised miinumtingimused ja -nõuded.**
  - (a) Tõendatud kogemused või vähemalt võime tegelda regulaarse rahvusvahelise veoga (rahvusvahelist vedu teostava loa valdaja jne).**
  - (b) Usaldusväärne finantsolukord.**
  - (c) Tõendid TIR-konventsiooni kohaldamisega seotud teadmiste kohta.**
  - (d) Tõendid raskete ja korduvate tolli- või maksuseaduste rikkumiste puudumise kohta.**
  - (e) Ühingule antav kirjalik kohustus, mille kohaselt isik:**
    - (i) täidab kõik konventsiooni alusel lähtetolliasutuses, vahetolliasutuses ja sihttolliasutustes nõutavad tolliformaalsused;**
    - (ii) tasub konventsiooni artikli 8 lõigetes 1 ja 2 nimetatud nõutavad summad, kui pädevad asutused seda taotlevad kooskõlas konventsiooni artikli 8 lõikega 7;**
    - (iii) lubab ühingutel kontrollida miinumtingimuste ja -nõuetega seotud teavet, kuivõrd see on siseriiklike õigusaktidega lubatud.**
- 2. Konventsiooniosaliste pädevad asutused ja ühing ise võivad kehtestada täiendavaid ja rangemaid tingimusi ja nõudeid TIR-süsteemi kasutamiseks, kui pädevad asutused ei otsusta teisiti.**

Menetlus

3. Konventsiooniosalised kehtestavad kooskõlas siseriiklike õigusaktidega korra, mida tuleb järgida TIR-protseduuri kasutamiseks lõigetes 1 ja 2 sätestatud miinimumtingimuste ja -nõuete alusel.

Selgitav märkus lõike 3 kohta

9.II.3 Loakomitee

Soovitatakse luua siseriiklikud loakomiteed, kuhu kuuluvad pädevate asutuste, siseriiklike ühingute ja teiste asjaomaste organisatsioonide esindajad. {ECE/TRANS/17/parandus 19, jõustus 17. veebruaril 1999}

4. Pädevad asutused edastavad ühe nädala jooksul alates TIR-märkmiku kasutamise loa andmisest või selle loa kehtetuks tunnistamise kuupäevast iga isiku andmed TIR-juhatusele kooskõlas loa andmise tüüpvormile (*Model authorization form – MAF*).

5. Ühing edastab igal aastal 31. detsembri seisuga kõikide loa saanud isikute ja samuti kehtetuks tunnistatud loa omanike ajakohastatud nimekirja. Nimekiri edastatakse pädevatele asutustele ühe nädala jooksul pärast 31. detsembrit. Pädevad asutused edastavad selle nimekirja koopia TIR-juhatusele.

6. TIR-süsteemiga ühinemise luba ei anna iseenesest õigust saada ühingutelt TIR-märkmikku.

7. Isiku luba kasutada TIR-märkmikku eespool sätestatud miinimumtingimuste ja -nõuete alusel ei piira nimetatud isiku vastutust ja kohustusi, mis tulenevad käesolevast konventsioonist.

Kommentaariid osale II. Menetlus

Koostöö pädevate ametivõimude vahel

Mis puudutab isikule loa andmist, et kasutada TIR-märkmikke ära vastavuses konventsiooni Lisa 9, osaga II, peaksid lepinguosalise riigi kompetentsed ametivõimud seal, kus asjassepuutuv isik on resident või registreeritud, võtma asjakohaselt arvesse igalaadse informatsiooni, millest on vastavuses Artikli 38 lõikega 2 teise lepinguosalise poolt tollialase seadusandluse tõsiste või korduvate rikkumiste suhtes, mis selle isiku poolt toime on pandud, teavitatud. Seetõttu, võimaldamaks vastavate juhtumite tulemuslikku arvestamist lepinguosalise poolt,

kus isik on resident või registreeritud, peaks selline teavitamine sisaldama nii palju üksikasju, kui võimalik.

{TRANS/WP.30/196, lõige 76; TRANS/WP.30/200, lõige 68; TRANS/WP.30/AC.2/6T, lõige 63 ja lisa 3}

Kohaliku vedaja väljaarvamine TIR-süsteemist

Selleks, et TIR-režiimist välja arvata rahvuslikku vedajat, kes on süüdi tollialase seadusandluse tõsistes rikkumistes, mis leidsid aset riigis, kus ta on resident või registreeritud, soovitatakse tollivõimudel tugineda pigem Artikli 6 lõike 4 ja Lisa 9, osa 2 lõike 1(d) sätetele, kui Artikli 38 lõikele 1.

{TRANS/WP.30/196, lõige 77; TRANS/WP.30/200, lõige 68; TRANS/WP.30/AC.2, lõige 63 ja lisa 3}

LOA TÜÜPVORM (MAF)

Riik: .....

Ühingu nimi: .....

Pädev asutus: .....

Vormi täidavad riiklikud ühingud ja/või pädevad asutused								
ID num ber	Isiku(te)/ette võtte nimi (nimed)	Äriühin- gu asukoht	Kontaktandmed (tel, faks ja e-post)	Äriühingu registreerimis- või litsentsi number jne *	Varasem loa kehtetuks tunnistamine **	Loa välja- andmise kuupäev **	Loa kehtetuks tunnistamise kuupäev **	Tempel/ allkirjad
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..

* kui on teada.

** vajaduse korral.

Iga isiku kohta, kelle suhtes on tunnustatud ühing edastanud loataotluse, esitatakse pädevatele asutustele vähemalt järgmised andmed:

- individuaalne ja kordumatu identifitseerimisnumber (ID), mille annab isikule garantiühing (koostöös rahvusvahelise organisatsiooniga, millesse see ühing kuulub) ühtlustatud formaadis. ID-numbri formaadi määrab Halduskomitee;
- isiku(te) või ettevõtte nimi/nimed ja aadress(id) (äriühingu puhul ka vastutavate juhtide nimed);
- kontaktandmed (füüsiline isik, kellel on lubatud anda tollile ja ühingutele informatsiooni TIR-veo kohta) koos täielike telefoni- ja faksinumbrite ning e-posti aadressiga;
- äriregistri number või rahvusvaheliste vedude loa number või muu (kui on);
- (vajaduse korral) varasem loa kehtetuks tunnistamine, sealhulgas kuupäevad, kestus ja loa kehtetuks tunnistamise laad.

Kommentaar 9. lisa II osa loa tüüpvormi (MAF) juurde

Individuaalse ja kordumatu identifitseerimisnumbri formaat

TIR-märkmike valdajatele-isikutele, kellel on vastavalt TIR -konventsiooni 9. lisa II osa kohaselt õigus kasutada TIR-märkmikke, on Halduskomitee poolt kehtestatud järgmine ID-numbri formaat:

“AAA/BBB/XX...X”, kus

“AAA”- kolmetäheline riigikood, vastavalt Rahvusvahelise standardiseerimise organisatsiooni (ISO) klassifitseerimissüsteemile riikidele omistatud kood, seal, kus isikule anti TIR-märkmiku kasutamise luba. TIR-konventsiooniosaliste riigikoodide täielikku nimekirja avaldatakse regulaarselt Halduskomitee päevakordade ja ametlike aruannete lisadena,

“BBB” – kolmekohaline numbriline riikliku garantiühingu kood, mis on antud vastava rahvusvahelise katusorganisatsiooni klassifitseerimissüsteemi kohaselt, ja kelle kaudu valdajale väljastati TIR-märkmiku kasutamise luba, ning, mis võimaldab kõiki riiklike garantiühinguid identifitseerida. Riiklike garantiühingute koodide täielikku nimekirja avaldatakse regulaarselt Halduskomitee päevakordade ja ametlike aruannete lisadena,

*“XX...X” – järjekorranumber (maksimaalselt 10-kohaline) identifitseerimaks isikut, kellele on antud luba kasutada TIR-märkmikku vastavalt TIR-konventsiooni 9.lisa II osas sätestatule. Kord juba määratud ID-numbrit ei tohi uuesti kasutusele võtta, isegi mitte sel juhul, kui isik, kellele see kunagi oli antud, on TIR-märkmiku valdajana lõpetanud.
{ TRANS/WP.30/AC.2/77, lisa 2 }*

Lisa 10**Lisa 10 *****KONVENTSIOONIOSALISTE POOLT TAGATUD TEAVE LUBA
OMAVATELE ÜHINGUTELE (artikli 42 ter alusel) JA
RAHVUSVAHELISELE ORGANISATSIOONILE (artikli 6.2 bis alusel)**

Konventsiooni artikli 6 lõike 1 ning 9.lisa I osa lõike 1 punkti (f) alapunkti (iii) alusel on luba omavad ühingud kohustatud pidevalt kontrollima, et isikud, kes on ühinenud TIR-protseduuriga, täidaksid konventsiooni 9.lisa II osas sätestatud miinimumtingimusi ja -nõudeid.

Oma liikmesühingute nimel, ning täites rahvusvahelise organisatsioonina oma kohustusi artikli 6 lõike 2. bis alusel, loob rahvusvaheline organisatsioon TIR märkmike kontrollisüsteemi, kuhu koondatakse tolli saadetud andmed TIR-vedude lõppemiste kohta sihttolliasutuses, ning millele on ühingutel ja tollil juurdepääs. Selleks, et ühingud saaksid oma kohustusi efektiivsemalt täita, esitavad konventsiooniosalised kontrollisüsteemile teavet järgmise korra kohaselt:

- 1) Toll peab edastama rahvusvahelisele organisatsioonile või riiklikele garantiühingutele sihttolliasutustesse esitatud kõigi TIR-märkmike kohta teabe, nagu on määratletud TIR-konventsiooni artikli 1 lõikes 1 (kui võimalik, siis läbi kesk- või piirkondlike tolliasutuste), võimaluse korral kord päevas, kõige kiiremate olemasolevate sidevahendite (faks, elektronpost, jne) kaudu, järgmises standardformaadis:
  - (a) TIR-märkmike viitenumber;
  - (b) kuupäeva ja registreerimise number tolli registris;
  - (c) sihttolliasutuse nimetus või number;
  - (d) TIR-veoetapi lõppemise registreerimise number ja kuupäev sihttolliasutuses (kviitungi nr 2 lahtrid 24-28) kui see erineb punktis (b) esitatud andmetest;
  - (e) osaline või täielik lõppemine;
  - (f) TIR-veoetapi lõppemine sihttolliasutuse kinnitatud tingimustega või ilma selleta, ilma et see mõjutaks konventsiooni artiklite 8 ja 11 kohaldamist;
  - (g) muu teave või dokumendid (mittekohustuslik);
  - (h) kviitungi lehekülje number;

- 2) Lisas esitatud kooskõlastuse nõudega (MRF) võivad riiklikud ühingud või rahvusvaheline organisatsioon pöörduda tolli poole juhul kui:
  - (a) esinevad vasturääkivused edastatud andmete ja kasutusel olnud TIR-märkmiku kontroll-lõigendil esitatud andmete vahel; või
  - (b) andmeid ei ole edastatud, samal ajal kui kasutatud TIR-märkmik on

Lisa 10

tagastatud riiklikule garantiühingule.

Toll peab vastama kooskõlastuste nõudele, tagastades võimalikult kiiresti nõuetekohaselt täidetud kooskõlastuse (MRF) vormi.

- 3) Toll ja riiklikud garantiühingud sõlmivad lepingu, lähtudes siseriiklikust seadusest, milles käsitletakse eelpool nimetud andmevahetust.
- 4) Rahvusvaheline organisatsioon peab võimaldama tollile juurdepääsu nii lõpetatud TIR-märkmike andmebaasile kui ka kehtetuks tunnistatud TIR-märkmike andmebaasile.

* {TRANS/WP.30/AC.2/77, lisa 2, jõustumise aeg 12.august 2006}

Lisa 10

Lisa

Kooskõlastuse vormi mudel (MRF)							
<i>Täidab kooskõlastuse algataja</i>							
<u>Sihtkoht:</u>							
Piirkondlik tollijärelevalve asutus (vabatahtlik):				Sihttolliasutus:			
Nimetus:				Nimetus:			
Saadud:				Saadud:			
Kuupäev:				Kuupäev:			
Pitser:				Pitser:			
Kinnitavad andmed							
Andmete allikas: ☐ TIR-märkmik ☐ Kontrollsüsteemi andmed							
TIR-märkmiku number	Sihttolliasutuse nimetus või number*	TIR-veoetapi lõppemise registreerimise number sihttolliasutuse registris (kviitungi nr 2 lahtrid 24—28)	TIR-veoetapi lõppemise kuupäev sihttolliasutuse registris*	Kviitungi lehekülje number	Osaline/ täielik lõppemine	TIR-veoetapi lõppemine sihttolliasutuses kinnitatud tingimistega või ilma	Pakkeüksuste arv (Vabatahtlik)
Lisad: ☐ TIR-märkmiku lõigendi koopia ☐ Muud: _____							
Sihttolliasutuse vastus							
☐ Kinnitus ☐ Parandus ☐ Ei leitud andmeid							
(Palun märkige parandused alla) TIR-veoetapi lõppemise kohta							
TIR-märkmiku number	Sihttolliasutuse nimetus või number*	TIR-veoetapi lõppemise registreerimise number sihttolliasutuse registris* (kviitungi nr 2 lahtrid 24—28)	TIR-veoetapi lõppemise kuupäev sihttolliasutuse registris*	Kviitungi lehekülje number	Osaline/ täielik lõppemine	TIR-veoetapi lõppemine sihttolliasutuses kinnitatud tingimustega või ilma	Pakkeüksuste arv (Vabatahtlik)
Kommentaariid:							
Kuupäev:				Sihttolliasutuse pitser ja/või allkiri			
<i>Keskolliasutus (vabatahtlik)</i>							
Kommentaariid:							
Kuupäev:				Pitser ja/või allkiri			

* Palun pange tähele, et nendes andmetes viidatakse sihttolliasutusele, kus TIR-liikumine lõpetati.